

19. 6. 90

19. 0. 6 - 90 *h*

~~12. 11. 2~~

GRAMMATICA
LINGUAE COPTICAE

GRAMMATICA LINGUAE COPTICAE

ACCEDUNT ADDITAMENTA

AD

LEXICON COPTICUM

STUDIO

AMEDEI PEYRON

EQUITIS ORD. MAURITIANI ET SABAUDI OB MERITA CIV.
PROFESSORIS LINGUARUM ORIENTALIVM IN TAURINENSIS AETHNALIO
ETC.

TAURINI 1844

EX REGIO TYPOGRAPHICO

Prostat apud L. BOCCA Regium Bibliopolam

EMINENTISSIMO AC REVERENDISSIMO

ANTONIO TOSTI

S. R. E. CARDINALI

ATQUE AERARII PRAEFECTO

AMEDEUS PEYRON

Postquam Romana legatione perfunctus ex hac urbe discessisti, quantus Tuarum laudum concentus per ora nostratium exstitit, ac constans perseverat! Quamquam enim, Te praesente, animi Tui atque ingenii praestantiam mirabamur

omnes, at vel ob assiduam consuetudinem, vel culpa *Tuae* facilis atque obviae naturae, ne modestiam dicam, factum est, ut carendo magis intellexerimus quantus esses, quam fruendo. Quare si in rebus cognoscendis facilitatem, in diindueandis moderationem, in agendo prudentiam, aut dicendi gravitatem cum arguta festiuitate coniunctam velimus quasi persona convestire, nos ultro *Tuae* legationis memoriam repetentes dicta factaque *Tua* vicissim ita commemoramus, ut inde possis laetissimum posteritatis *Tuae* praesagium capere. Ego vero nemini concedens quanta voluptate perfundar *Tuis* laudibus assistens, non est cur dicam; nosti enim meam in *Te* observantiam amoris plenam ex aequo respondere effusae *Tuae* in me indulgentiae. Quos sensus eum iamdiu mecum constituissem publice testari, tum pudor interpellabat; vicit tandem novum, quo me obstrinxisti, debitum. Enimvero cum duobus abhinc annis *Romae* fuisset, *Tu* non tantum me in veteris consuetudinis familiaritatem admisisti, sed etiam hospitio excepisti, quo nihil mihi honorificentius, nihil studiis meis optabilius contingere poterat.

Nam me curis omnibus solutum in bibliothecis abdidi, atque honestissimo, quod mihi feceras, otio indulgens magnam rerum Copticarum messem collegi, cuius ope nixus subinde Copticam Grammaticam retractavi, tum Lexicon Additamentis, locupletandum suscepi. Habe igitur Tuo nomini inscriptum quod singulari tuae humanitati acceptum refero. Atque utinam quantum laudis in Romana re procuranda, sarcendisque Aerarii damnis ab iniquitate temporum illatis es adeptus, tantundem ego opella mea consequar! Sed quando tantam spem de rebus meis concipere nequeo, id saltem ero consecutus, ut tandem aliquando publice meam observantiam declaraverim, qua Te, uti S. R. E. Principem summopere revereor, atque uti hominem impense diligo.

PRAEFATIO

Coptica lingua ea dicitur, quam nobis codices Aegyptii prodiderunt graecis litteris exaratam; illa enim lingua, quam ex hieroglyphicis monumentis excitare contendunt docti viri, rectius appellari debet Aegyptia. Cum vero codices Coptici omnes fere ad unum in rebus Christianis versentur, lingua Coptica potest etiam definiri illa, quam Aegyptii usurparunt post cognitam propagatamque Christianam religionem. Quantum affinitatis inter Aegyptium et Copticum sermonem intercedat tunc certo constitui poterit, quando hieroglyphicum systema liquido sit perspectum. Interea aliarum linguarum experientia edocti hoc tantum suspicari possumus Copticae linguae indolem atque etyma omnino abludere non posse ab ingenio atque originibus sermonis Aegyptii. Quemadmodum enim variae Semi familiae, licet in varias nationes disgregatae, eas semper retinuerunt dialectos, quae uiam eandemque communem originem monstrent; ita Copti Aegyptiorum nepotes, sola religione a maioribus dissidentes, diversam quidem scripturam adsciscere potuerant, at non

diversum sermonem. Enimvero ne superstitiosis Aegyptiac impictatis signis nova Christi scita fœdarent, potuerunt quidem alphabetum mutuari ex ea natione, quae ipsos Evangelium docuit, tum aliquot vocabula probare, quae novas Christianae religionis ideas exprimerent; sed linguam omnino immutare id supra fidem ac mores humanos est. Quod si mutassent, utique cum graeco alphabeto graecam etiam linguam probassent; non probarent, ergo antiquo proavorum idiomati semper adhaeserunt.

Huic cognationi cum Aegypto sermone universa nititur commendatio studii Copticae linguae; confidimus enim fore, ut ex cognitione recentioris sermonis tandem aliquando assurgamus ad veterem Aegyptium detegendum. Sed linguarum affinitas ex intima grammaticarum indole, ac vocabulorum originibus diiudicanda est, non vero ex minutis nominum verborumque formis, aut accidentibus, quae longa dies novare solet. Quare eo spectans equidem Copticum Lexicon condendum esse censi ad ordinem etymologicum; tum eadem in sententia perstans Grammaticam censeo ita esse concinnandam, ut intimum idiomatis ingenium in aperto ponatur. Aucto alii minimas quasque scripturae varietates, atque anomalias, quas vel amanuensium ignorantia, vel sequior aetas invexit; sint illi beatissimi, per me enim licet, si nova derivata invenerint, si invisitatas vocum formas in recentiore aliquo ut ut mendoso codice detexerint, in iisque colligendis nominis immortalitatem sibi acquirere blandiantur. Ego vero hoc maxime negotium mihi grammatico datum esse censi, ut penitissimam linguae constitutionem ac germanum habitum retererem, scilicet exponerem doctrinas adhuc retrusas, quod luculenter patebit ex recensione Grammaticarum hucusque editarum.

Qui primus Copticas litteras attigit Kircherus in libro *Prodromus Coptus Romae* 1636 post multa de Coptis eorumque coloniis et lingua in antecessum fuse disputata, tandem aliquando ad linguae institutiones accedens adeo perfunctorie illas tradidit, ut intra paucas pagellas universam grammaticam concluderet non sine mendis. Nempe qui in hieroglyphicis interpretandis longe copiosissimum se praebuit is in Coptico idiomate deformando tenuis atque angustus visus est. Eum consecutus Blumbergius *Fundamenta linguae Copticae* 1716 vulgavit; at, iudice La-Crozio, *linguam Aegyptiacam nemo inde legere et intelligere discet, ne ipse quidem Blumbergius, quem illius omnino esse imperitum mihi constat* ⁽¹⁾. Tertiam grammaticam acceptam referimus Raphaëli Tukio, viro Copto, atque Arsinoës Episcopo, qui *Rudimenta linguae Coptae sive Aegyptiacae Romae* 1778 edidit Arabice, et Latine, ut consulcret utilitati adolescentum suae nationis, qui in collegio Propagandae Fidei in Ecclesiae spem alebantur. Sed vir Copticae liturgiae recitandae assuetus verborum tantum faciem noverat, non intimam naturam. Hinc graeca cum copticis confundens summa diligentia illustrabat particulas κατηρ, καιη, ετε, τοτε, εοταη, quasi essent germanae Aegyptiae; non verborum tempora ordine digerere curavit; non nominum naturam ac formas exposuit recte; sed empirico sermonis usui unice intentus farraginem multorum utriusque foederis locorum congescit. Atque utinam accurate! sed suis mendis cumulans illa typothetae eos textus vulgavit, quibus caveant tyrones coecam fidem adhibere. Ceterum Orientales omnes a quavis criticae notitia imparatissimos usu tantum proprias linguas callere, sed longissime a philologico iudicio distare, scimus omnes.

---

(1) *Thesauri Epistolici La-Croziani* tom. III. p. 97.

Eodem anno, quo Tukii rudimenta Romae in lucem venerunt, prodiit Oxonii *Christiani Scholz Grammatica Aegyptia utriusque dialecti, quam brevavit, illustravit, edidit Car. Godofr. Woide*; quem librum satis laudavero si dicam, vel nostra aetate a nemine fuisse superatum, ac primas merito tenere. Scholzii volumen nondum viderat Calusius, quum anno 1783 *Litteraturae Copticae Rudimentum Parmae* vulgabat. Copticos characteres exhibere tantummodo praestituerat Calusius, sed Bodonio ac Derossio gratificaturus linguae praeterea elementa ac naturam delineare aggressus est. Nihil habet opusculum quod reprehendas, imo multa quae laudes; auctor enim, e cuius disciplina gloriore esse profectus, linguarum naturam subtiliter indicabat, atque altiora principia pervidebat acute, quare quod secum constituerat revera praestitit, ut Coptici sermonis elementa *inchoarentur praeceptis verioribus*. At perbrevis lucubratio poterat quidem linguae indolem adumbrare, non vero omnes grammaticae partes attingere atque articulatim explanare; quod opus si acutissima Calusii vis aggressa fuisset, nihil mihi in Copticis litteris supercisset, quam ut gauderem palmam mihi fuisse praereptam a praeceptore amantissimo. Palmam dixi, de qua mihi liceat paullo immodestius blandiri non alium ob finem, nisi ut nova corona Calusii tumulo accedat.

Post Scholzii et Calusii libros nova monumenta non tantum Memphiticae dialecti, sed etiam Basmuricae penitus ignotae, et Sahidicae nondum bene exploratae, in lucem prodierunt, cum aliorum doctorum hominum studiis, tum in primis Georgii Zoëgae qui Borgianos codices bene multos ediderat. Cum tot tantisque opibus Coptica res crevisset, confidere licebat fore, ut unus vel alter philologus tria sermonis idiomata invicem contemplan lenis ad communem eorum ideam assurgeret, analogiam

apte stabiliret, origines patefaceret. Sed qui primus post ampliatas opes Copticae linguae Grammaticam trium dialectorum vulgavit Henricus Tattam expectationi omnino defuit (1). Nam vocum formas numeravit (atque utinam omnes !) non vero indicavit ; analogiae doctrinam neque est suspicatus , nedum varias formarum species certo rationis vinculo connecteret ; nonnulla a linguae usu reiecta tamquam rata tradidit , alia perperam tractavit , sunt etiam quae omisit. A critica Tattami ieiunitate longissime distant Champollionii elementa. Suum in usum coeperat Vir cl. linguae leges describere ; tum intermisit ad illustriorem palmam contendens ; ac cum esset ab omni invidia , quam qui maxime , alienus inchoatae grammaticae facile copiam amicis faciebat. Eam habent multi , atque habuit Rosellinius linguarum Orientalium in Pisana Academia Professor. Hic cum linguam Copticam suis auditoribus interpretari vellet operae pretium se facturum duxit , si amici elementa brevaret , iisque nonnulla de suo adderet. Cum vero Rosellinii libellus manuscriptus circumferri coepisset , ac Romae innotuisset Aloisio Ungarellio , confestim vir harum litterarum cupidissimus intellexit eum magno usui fore , si in plurimorum utilitatem evulgaretur. Editioni assensit Pisaus Professor ea tamen conditione , si Ungarellius palam lectores commonefaceret , librum maximam partem Champollionio acceptum esse referendum. Editor fidem dedit atque in praefatione liberavit totis litteris Champollionii nomen describens , eique auctori grammaticam tribuens ; ita ut , si quis Italos duumviros plagii incusaverit , ille dicendus sit libri praefationem minime legisse. Dixi gram-

---

(1) *A Compendious Grammar of the Egyptian language, as contained in the Coptic and Sahidic dialects with observations on the Basmuric . . . by Henry Tattam. London 1830. 8.**

maticam esse tantummodo inchoatam, auctor enim nonnullas orationis partes ne attigit quidem, alias non absolvit; sunt tamen quae maxima cum diligentia pertractatae ex ungue prodant leonem. Multam linguae experientiam in libello deprehendes, et in primis criticum acumen, quo trium dialectorum remotae origines indagantur. Ungarellius, qui librum latinitate donavit, id etiam sibi operis dedit, ut singulas regulas atque observationes idoneis exemplis ex utroque Foedere delectis communiret, non tantum Memphiticis, verum etiam Thebanis et Basmuricis.

Atque hae omnino sunt universae Grammaticae ad hanc diem vulgatae. Ego vero novam concinnavi ex annotationibus, quas Copticos textus perlegens in adversaria retuleram dum longam in Lexico seu condendo, seu amplificando, operam ponebam. Quid mecum praestituerim facile lector intelliget ex iudicio quod de aliorum grammaticis hucusque tuli; utrum quod animo praeceperam revera perfecерim, alii iudicabunt.

Grammaticae attexui Supplementum Lexici, de quo pauca monere iuvat. Duobus abhinc annis cum Romae versarer codices Copticos seu Vaticanos, seu Collegii Propagandae Fidei consului. Primi sunt Memphitici ac Liturgici, adeoque nullam spem faciunt bonae frugis ad linguae horrea locupletanda; quare converti me ad membranas Propagandae, quarum copiam mihi humanissime faciebat doctissimus illius bibliothecae Praefectus Drach. Cum, Borgiano asse inter haeredes partito, ex libris manuscriptis alii Neapolim immigraverint, alii Romae manserint in Collegio Propagandae, forte contigit, ut Neapolitani sortiti sint codices historicos, asceticos, monasticos, et patristicos, ut aiunt, quorum pars maxima studio Zoëgae lucem iam viderat, Romani vero habuerint codices Biblicos Thebanos, fere omnes ineditos,

nam Zoëga postquam omnes descripserat p. 172-192 vix aliquot antiqui Foederis fragmenta edidit. Ego vero Romanos libros Sahidicos perlegi venandis vocabulis intentus. Messem inde collectam novarum vocum aut formarum, quae in meo Lexico desiderantur, atque adeo paullo sunt rariores, eo libentius in lucem profero, ut simul occasionem arripiam supplendi nonnulla a me oscitanter omissa. Sic ex. gr. cum duplex sit potestas vocabuli *ḡsc*, altera *operire*, altera *lampas*, adeoque duplex radix *ḡsc* admitti debeat, ego postquam primam ex meis adversariis exscripseram, secundam aliud agens omnino omisi; accuratius etiam volo distinctas radices *cabea* et *cwbea*; tum radiceis *zonxi* blandior veram potestatem deprehendisse. Quod si Supplementum perpaucas offert novas vel voces, vel vocum notationes, sed maximam partem constat ex derivatis, quae quisque ex radice facile interpretatus fuisset, id certissimo argumento est meum Lexicon haud tanta vocabulorum vel significationum inopia laborare, quantam nonnulli invidi dixerunt potius, quam doctis viris persuaderent. Unius voluminis modestam molem in primis sunt commiserati. At, o boni, si fuisset suspicatus librum ex mole iudicatum iri, universas quas collegeram opes non crevissem, sed exempla exemplis cumulans, atque anxia sollicitudine minuta quaeque persequens, multa volumina confersissem. Ego contra iudicavi multa, imo omnia colligenda esse, sed ea tantum expromenda, quae ad rectam cuiusque vocis ideam tradendam aliquid habebant momenti.

Scio ordinem etymologicum a nonnullis fuisse improbatum, utpotequi tironibus difficultates creabat. At contra complures mihi professi sunt, se, post superatam intra paucos dies novae methodi difficultatem, maximum inde cepisse fructum sive in comparandis inter se dialectis,

sive in derivatis facile interpretandis semel ac radices callebant. Omnium vero argumentorum instar sit gravissimum Silvestri Sacy iudicium, cuius doctrinae praestantiam cum omnes celebraverint, ego sinceram in iudicando probitatem ab omni philautia solutam praedicabo. Ante hos septem annos cum Parisiis essem fando accepi Silvestrum Sacy in commentatiuncula ab eo praelecta in Academia Inscriptionum suam de Coptico Lexico condendo opinionem ita aperuisse, ut plane improbaret methodum etymologicam; porro amici mei hortabantur, ut virum conveniens vel argumentis in meas partes traherem, vel saltem precibus severam tanti philologi censuram deprecarer a libro iam praelo parato. Neutrum consilium mihi arrisit; aulici est adulatorias artes exercere, tum hominis immodestissimi adire Orientalium philologorum principem, ut eum coram oppugnet. Postulavi, ut ineditae commentatiunculae mihi copia fieret, eam legi, ac magis magisque mea in sententia confirmatus, in Lexici praefatione contraria argumenta, tacito adversarii nomine, diluenda suscepi. Quid plura? Idem Sacy de meo opere renunciaturus in Gallica Sapientum Ephemeride statim in ipso relationis limine profitetur se maxime methodum a me receptam probare ⁽¹⁾. Scilicet Sacyus tanto veritatis amore tenebatur, ut eum non puderet praeconcepas opiniones non tantum deponere, sed etiam publice reprobare; quod maximam in eo arguit vim conscientiae. Quae quum ita sint, ecquis tanti philologi suffragio refragetur?

---

(1) *La seule chose, que nous nous proposons dans cet article c'est d'indiquer . . . le système, qui l'a dirigé dans la rédaction de ce dictionnaire, système que nous approuvons entièrement, et les motifs qui l'ont déterminé à l'adopter.* Journal des Savants, mars 1836 pag. 147.

Sed quando Lexicon novis opibus augere constitui, erunt fortasse qui me reprehendent, quod multa inaudita vocabula in Tattami Lexico obvia neglexerim in mea additamenta transcribere. Quos ego paucis sic volo. Videte vocabula ἀποτερψε, ἀπῶρψε p. 17, ἀτεψηπν p. 25, ἀγτοτ p. 42, ἐθαψ p. 72, εἰ erat p. 75, ἐπα p. 86, ἐπεψωψ p. 87, ἐπκοτο, ἐποτο p. 88, ἐτεβολ p. 97, ad haec ἀλοζ, ἀτο†, οπψ, ζιπτατκααζ, ζιπτοτεπ, atque alia bene multa. Menda ne odoratis? laetor, bene est. Nihil ne vos offendit? Mihi credite, diligentiorē operam ponite in grammatica, vix enim salutastis; atque tunc intelligetis, cur quo magis invisitata ac monstrosa sunt nonnulla vocabula Tattami, eo maiorem latentis errati suspicionem mihi ingerant. Si locus a viro cl. citatus pertinet ad editos textus, facile vocis sinceritatem aestimo; at, si ex ineditis Oxoniensibus codicibus vocem excerpserit, nequeo meum interponere iudicium, ac malo morosus videri, quam levis. Sic p. 88 lego prodigiosum ἐποτο θεμῆλις, ac coniicio in textu fuisse ἐποτῆτε, quod vir doctus distraxit in duas voces ἐποτο ῆτε. Contra in ἀπειαντοτ p. 15 suspicor & esse notam praeteriti, quod post plurale ῖειαντοτ sequebatur. Nonne in ἀπῶρψε duas voces ἀπῶ *facti sumus*, et ῶρψε *sordes* in unam constipavit, quemadmodum ἀερψ ne in ἀερψνε *flavus* p. 217 densavit? Sed p. 93 quid tandem est ἐρκισε ἑγκαινισμός *Num. vii. 84*? Nonne idem Tattamus p. 732 tradit *Num. vii. 84* vocem ἑγκαινισμός Thebaice redditam fuisse ζιδεικ? Video ἀαρικι p. 205 *incusare* ortum esse ex vero vocabulo ζεἀαρικι perperam diviso; video ἀτο† *consentire* p. 207 esse imperativum femininum verbi †τοτ *consentire*; non moror voces λαιρι p. 176, ἀλοζ p. 194, sunt enim sphaemata textus pro λαιρι, ἀλοζ, quae Tattamus haud suspicatus est; monstrum ἀαβδηοτι *institutum* p. 210

non habet Sophonias m. 11; contra *Gen.* x. 9 cum textus haberet *nxē pnx*, ipse p. 428 scripsit *pnx venator*, tum sui inmemor p. 728 scripsit *zēpnx venator*. Haec et sexcenta probe video, sed alia sunt, quae cum non expediam, nolo veluti probam mercem mea in Additamenta admittere sisus auctoritati Lexicographi adeo incuriosi.

De Grammatica atque Additamentis dicta sufficiant. Nunc pro re nata iuvat pauca addere de Biblicis Codicibus Borgianis.

Ex Memphitica versione lucem vidit Pentateuchus, Psalterium ⁽¹⁾, Prophetæ minores ⁽²⁾, ac Novum Testamentum, quibus accedunt pericopae librorum antiqui Foederis in libris Liturgicis obviae; versionis Sahidicae sola habemus *Fragmenta Novi Testamenti a Car. Godof. Woile* vulgata. Interea postquam critici viri coeperunt codices graecos utriusque Foederis dividere in familias, disputatum est de praestantia familiae Alexandrinae, seu Aegyptiae; Griesbachius Alexandrinum textum praefert Constantinopolitano, Scholzius e contrario posthabet.

(1) Praeter Psalterium Coplico-Arabicum a Tukio editum Romae 1744, nuper Berolini lucem vidit *Psalterium Coptico*. Ad codicum fidem recensuit, lectionis varietatem, et psalmos apocryphos Sahidica dialecto conscriptos, ac primum a Woidio editos adiecit Iul. Ludov. Ideler 1837. 8.º Liber editorem proflū Copticae linguae peritum, nec non accuratum.

(2) Prophetæ minores haud ita pridem Londini prodierunt ad fidem Codicis Parisini, curante Henrico Tattam. Textus sat est accuratus; alii versio latina iis sphalmatis scetet, quae omnem fidem superant. In his *relinquerunt, ingrede, elexit, domos pulchros, domo meo, domus mei, repulvi* (pro repuli), *fiatur, introissent, proficiaceret, solutio mei, vitis bonus, ungueria, facit, ingrediretur, auxexit* (pro auxit), *perient, suscipero, confunderunt, currerunt, resistant cum*, ad haec particula autem inchoal periodum, vel ita collocatur in autem anno; verbum est cum accusativo iungitur non famem panis est, neque furem aquae est; reciprocam se cum pronomine eo, eis passim confunditur. Hinc facile augurari licet foedam barbariem, qua cetera huius versionis latinitas scetet.

Sed, amabo, quem tandem codicem habuerunt tamquam archetypum recensionis Alexandrinae? Vaticanum, aiunt, et Britannicum originis indubie Alexandrinae. Concedam; sed ut a textu Alexandrino ad Aegyptium recta procederet argumentatio, debuissent in antecessum demonstrare Ecclesiam Alexandrinam ita unicam fuisse in Aegypto, ut eius textum ceterae provinciae sequerentur. Atqui ab Alexandrino dissentiunt versiones Copticae, tum Memphitica dissentit a Thebana; species igitur sunt admittendae in Aegyptia familia, ac diligentissime perpendendae. Quis vero perpendat Thebanam, cuius non multa fragmenta Novi Testamenti innotescunt? Hiuc patet necessitas edendi membranas Sahidicas Collegii Propagandae, ut Aegyptia familia recte aestimari possit. Scimus Hesychium, ante Hieronymi aetatem, recensuisse textum Graecum ad usum Ecclesiae Alexandrinae; inquirendum porro foret, utrum Copticae versiones sint species Hesychiani textus, an genera plane diversa, unde etiam maxima lux afflueret quaestioni de antiquitate utriusque versionis. Praeterea summa cura colligendae essent varietates lectionis cum Memphitici, tum Sahidici textus, ut aestimari possent emendationes, quas posterior aetas induxit.

Ex versionis Sahidicae editione non tantum critica sacri textus proficeret, sed etiam Coptica lingua. Enimvero Memphitici codices scatent permultis vocabulis graecis; contra Thebani saepe habent Aegyptias voces, sic ubi aves, arbores, domestica suppellex, instrumenta artium, ac similia in graeco textu commemorantur, saepius in textu Thebano, quam in Memphitico, reperies vernaculas voces. Ad hanc dialectus Sahidica utpote magis regularis atque ad analogiam exacta habenda est tamquam exemplar Coptici sermonis; Memphitica enim ob Alexandrinorum vicinitatem citius ac facilius deflexit a

prima sinceritate, Basmurica vero est idioma male conflatum ex Memphitica et Thebana. Quare cum ceteri philologi hucusque constituerint Memphiticum idioma veluti ceterorum fundamentum, equidem in Grammatica principem locum dedi Thebano. Quae cum ita sint, miror ab Europaeis philologis frequentiore operam poni in textibus Memphiticis edendis, quam in Sahidicis; ita Psalterium Ideleri, et Prophetæ minores Tattami sunt Memphitica merx. Cur vero Oxonienses nobis invident suos Thebanos codices? cur Sahidicae membranae Collegii Propagandæ diutius delitescunt? Si utraque simul componerentur, non solum haberemus integrum Novum Testamentum Sahidicum cum variantibus, sed nonnullos libros, ac multas pericopas antiqui Foederis; hinc Aegyptia familia posset aestimari, et linguae pomoeria ampliarentur. Quod si philologi ideo Memphiticos textus anteferunt, quia ex grammaticarum studio magis assueverunt huic dialecto, non dubito, quin in Thebana exercitatissimi sint evasuri, si in grammatica me ducem sequerentur. Est etiam Taurini biblicus codex Thebanus, quem iam edidissem, si ope Oxoniensium potuissem a lacunis liberare; quam spem nondum abieci.

Exposui quae praestiti, atque ab aliis praestari vellem; superest, ut nec me suscepti laboris poeniteat, ac ceteri conditionem accipiant.

CAPUT I.

DE ELEMENTIS SCRIPTURAE.

Copticae scripturae elementa sunt litterae, ac signa diacritica. Litteras exhibebit sequens

§ 1. *Alphabetum.*

Figura	Nomen		Potestas	Valor numericus
Α α	αλφα	alfa	α	1
Β β	βητα	beta	β	2
Γ γ	γαμμα	gamma	γ	3
Δ δ	δελτα	delta	δ	4
Ε ε	ει	ei	ε	5
Ζ ζ	ζητα	zeta	ζ	7
Η η	ητα	eta	η	8
Θ θ	θητα	theta	θ	9
Ι ι	ιαττα	iauta	ι	10
Κ κ	καππα	cappa	κ	20
Λ λ	λαττα	laula	λ	30
Μ μ	μι	mi	μ	40
Ν ν	νι	ni	ν	50
Ξ ξ	ξι	csi	ξ	60
Ο ο	ο	o	ο	70
Π π	πι	pi	π	80
Ρ ρ	ρο	ro	ρ	100
Σ σ	σιμα	sima	σ	200
Τ τ	τατ	tav	τ	300
Υ υ	τε	ye	υ	400
Φ φ	φι	fi	φ	500
Χ χ	χι	chi	χ	600

Ψ	ψ	ψι	psi	ψ	700
Ω	ω	ωτ	oy	ω	800
Ϡ	Ϡ	Ϡει	scēi	sc	
Ϙ	ϙ	ϙει	fei	f	90.*
ϛ	Ϝ	Ϝει	khei	kh	
ϝ	Ϟ	Ϟορι	hori	h	
Ϙ	ϙ	ϙανζια	giangia	gi	
ϟ	Ϡ	Ϡιμα	ghima	gh	
ϡ	Ϣ	Ϣι	ti	ti	

Aegyptii scriptura hieroglyphica, hieratica, aut demotica usi sunt, quamdiu idololatriae adhaeserunt. At ubi christianam religionem amplexi sunt, indignum rati christiana scita exarare iis signis, quae veterem superstitionem passim repraesentabant, constituerunt graecum alphabetum adsciscere, quod ceteroquin Aegypto maxime inferiori iam ab aliquot saeculis cum graecis consuescenti erat familiare. Hinc sunt vigintiquatuor litterae, quas primo loco recensui in alphabeto; ex quibus tamen quinque elementa ϛ, ϙ, ϛ, Ϟ, ψ proprie aegyptia non sunt, neque in ullo aegyptio vocabulo inveniuntur, sed tantum ab Aegyptiis adhibentur in iis graecis vocibus scribendis, quas a Graecia mutuati sunt. Quare, detractis hisce quinque, reliqua novemdecim sunt vere aegyptia. Sed cum sermo Copticus sex elementa vocis haberet, quibus nulla graeca littera apte responderet, additae sunt sex litterae Ϡ, ϙ, Ϝ, ϝ, Ϙ, ϟ, quarum figura desumpta creditur a scriptura hieratica. Si graecis novemdecim addas sex aegyptias, habebis elementa vigintiquinque mere Coptica, quot Plutarchus *de Iside et Osir.* 56 perhibet fuisse litteras aegyptii alphabeti; nam in horum censu non venit postremum elementum ϡ, ntpote mera sigla, seu nexus duarum litterarum Ϣι.

Litterae, quas Copti a Graecia adsciverunt, graecum

etiam sonum servarunt; imo, Graecis ab antiqua pronuntiatione paulatim descendentibus, Copti, qui assidua graecorum cum hominum, tum librorum familiaritate utebantur, novam pronuntiandi rationem ac potissimum iotacismum admiserunt, ac diphthongos male secum permutarunt. Id facile intelligitur ex Copticorum codicum orthographia, quorum alii antiquam, alii recentiore pronuntiationem sequuntur; unde etiam non levis coniectura deduci potest de maiore vel minore codicum antiquitate.

§ 2. Litterarum Pronuntiatio.

δ valet *b*, sed recentioribus est etiam *v*. Hinc ⲟⲩⲣⲣ *rosa*, ⲟⲩⲁⲥ *secure*, ⲟⲩⲟⲩ *olus*, ⲩⲱⲱⲟⲩ *exsiccari*, scribuntur etiam ⲩⲉⲣⲧ, ⲩⲁⲥ, ⲩⲟⲩ, ⲩⲱⲩⲉ. Ob sonus affinitatem confunditur cum π, uti ⲧⲟⲩ Z. 227 (1) pro ⲧⲟⲩ. — Cum ϣ, uti ⲁⲩⲣⲁⲃⲁⲙ *Abraham*, ⲟⲩⲱⲩⲣ *respondere* pro ⲟⲩⲱⲩⲉ. — Cum φ, uti ⲩⲩⲩⲣ *amicus* pro ⲩⲩⲩⲣ, vide Rossi *Etymolog.* p. 57.

ⲣ littera Coptis ignota usurpatur in vocibus pergrinis, uti ⲓⲟⲙⲟⲣⲣⲁ *Gomorrah*. Ob sonus affinitatem permutatur cum κ, sic ⲩⲟⲩⲣ ⲩⲟⲩⲁⲓ *Ioh.* xi. 56, ⲕⲩⲩⲩⲁ ⲓⲩⲛⲛⲩⲁ *Luc.* xxi. 18. — Cum ζ, sic ⲙⲁⲁⲩⲉ *auris* pro ⲙⲁⲁⲩⲉ. Hanc litteram Thebani induxerunt in voces Copticas, quoties scribendum esset πκ; hinc ⲁⲩⲣ *ego* pro ⲁⲩⲣ, ⲩⲣⲙⲟⲩⲧⲉ *appellabis* pro ⲩⲣⲙⲟⲩⲧⲉ, atque ita Sahidici semper πⲣ scribunt pro πκ; semel vidi ⲙⲣⲩⲩⲱⲩⲧⲉ *Sap.* 596 pro ⲙⲣⲩⲩⲱⲩⲧⲉ.

ⲁ littera Coptis ignota locum habet in vocibus pe-

---

(1) Copticon libros indicaturus iisdem siglis usus sum, quas etiam in meo Lexico adhibui, atque in eius praefatione p. xxiij recensui.

regrinis ἀδάμ *Adam*, θε δέ, in quibus etiam pro τ occurrit, uti ἀρτῶνις ἄρτιμις *Act.* xix. 24. θεάτρον θέατρον *Act.* xix. 29. 31. τιμαρεὶ τιμωρεὶ *Act.* xxii. 5.

ε quandoque scribitur pro η, vel diphthongo αι.

ζ littera Coptis inusitata, nisi in vocabulis peregrinis οζιάς *Ozias*, ζοροβὰβέλ *Zorobabel*. Quandoque perperam scribitur pro c, uti ζωπτ, μάζε pro cωπτ *creatura*, μάσε *vitulus* *Z.* 301. 431.

η saepe permutatur cum ε, uti ηνσε pro εεσε *operire*, εεσε pro εησε *luctus*. Ob iotacismum in recentioribus codicibus scribitur pro ι.

ι saepe permutatur cum ει, uti ιιλε pro λειλε *similitudo*, ιρε pro ειρε *facere*.

ξ elementum Coptis inusitatum, nisi in vocibus aliarum linguarum, ἀρξάξας *Arphaxad*. Quandoque amanuenses eo utuntur tamquam compendio litterarum κς, uti ξοτρ *annulus* pro κσοτρ.

ρ quandoque scribitur pro λ, vidi κορηριος *Cornelius*, χαρκετον *Χαλκεδών*. Mox videbimus ρ et λ Basmurice permutari.

τ confunditur cum vocalibus et diphthongis, quae sonant *i*, uti ἀτνα δῖνα, ἀληοτποτ ἀλκθινόν. In diphthongis impropriis permutatur cum γ, uti ατ pro αγ.

ψ littera Coptis inaudita adhibetur in vocibus peregrinis ψυχη *ψυχή*. Raro Copti ea utuntur tamquam compendio elementorum πς, uti ψιτ *novem*, ψοι nomen urbis, pro πσιτ, πκοι.

ω pronuntiatur uti ω Hebraeorum, vel uti *sc* Itolorum in voce *conoscere*, aut *ch* Gallorum in voce *chûte*. Permutatur cum c, χ, x, θ, et raro cum ε, vide me in *Lexico* p. 279.

φ pronuntiatur uti *f*. Permutatur cum θ, et τ, quemadmodum dixi ad has litteras.

θ sonat uti θ Hebraeorum, a qua durissima aspira-

tione abhorrentes Thebani numquam hac littera utuntur.

g respondet elemento ך Hebraeorum, vel *h* aspirato; quare Copti ut exprimant spiritum asperum Graecorum scribunt ϣονλον, ϣινδ pro ἐπλον, ἴνα.

z pronuntiatur uti *g* dulce, quasi *i* interiecto inteu *z* et vocalem sequentem, ut sit *za gia*, *ze gie*. Permutatur cum *κ*, *χ*, et sibilantibus *c*, *ϣ*, vide meum Lexicon p. 375, maxime vero cum *δ*.

δ pronuntiatur uti *g* asperum, sic *δα gha*, *δε ghe*. Permutatur cum *κ*, et sibilantibus *c*, *ϣ*, maxime vero cum *z*, vide me in Lexico p. 403.

τ non est littera proprie dicta, sed compendium duarum litterarum τι, ac revera effertur *ti*, sic *neτpe* *petire*, pro *πετιρε*.

§ 3. Potestas Litterarum Numerica.

In potestate litterarum numerica Copti consonant cum Graecis, a quibus alphabetum mutuati sunt; quare solis litteris graecae originis, non vero postremis sex omnino Copticis potestatem numericam concesserunt. Indicaturi numerum 6 scribunt ϥ, quod est graecum ζ. — Pro numero 90 scribunt ϣ; cave tamen ne credas hanc esse copticam litteram *fei*, est enim graecum episemon *coppa*, cuius figura persimilis nostro ϣ ⁽¹⁾ proxime accedebat ad litteram ϣ *fei*. — Designaturi numerum 900 libri editi passim scribunt ϣ, sic *Gen.* v. 5. 8. 11. 14. 20. 27. ix. 29; idem etiam ϣ notat 100, vide *Gen.* v. 9. 12. 15. 21. 25. 28, et passim. Recte Zoëga ⁽²⁾ hoc elementum ita excudendum curavit ϣ, quo Copti pin-

(1) Vide me in *Papyri Graeci R. Taurin. Mus. pars II, tab. VI.*

(2) *Catalogus Codic. Coptie.* p. 88. 89.

gere voluerunt illam Graecorum siglam, quae notat numerum 900, atque a me exhibita fuit in Papyris Graccis ⁽¹⁾. Quare vellem elemento ρ notari 100, et sigla ρ 900. — Par confusio locum habuit circa ω, quae littera pro ordine alphabeti notare debet, ac saepissime notat 800 ⁽²⁾; at in locis *Gen.* v. 6. 22. xi. 17. 19. 21. 23. 32. xxxii. 14. *Ioh.* xxi. 8 designat numerum 200. Nempe amanuenses facile confundentes antiquam litterae c *simā* formam cum illa elementi ω, duas hasce litteras ita permutarunt, ut pro c scriberent ω, quod erratum elitorcs codicum manuscriptorum non advertentes nobis obtruserunt elementum ω pro numero 200.

§ 4. Geminatio Litterarum.

Copti litteras geminant, sic εττῆςντ, ἡἡον, ἵρο, etc. At saepe simplicem pro duplicata scribunt, uti εε ερε pro εεε ερε *Luc.* xxiv. 32, ἡτακκααε pro ἡτακκααε *Ioh.* xx. 15, ἡποτωε pro ἡποτοτωε *Act.* vii. 39, ἡπῡβοεε ἡωτῡ pro ἡἡωτῡ *Act.* xv. 1, τε τσεαε pro τετ *I.* *Ioh.* ii. 7, εετωε pro εεετωε *Luc.* viii. 47. Quare in Memphitico Psalmo 1. 6 ελ ne pro ελ ἡne scribitur. Nisi huic amanuensium incuriae advertas aqua tibi saepe haerebit in textibus interpretandis.

§ 5. De Signis Diacriticis.

Signorum diacriticorum nomine veniunt lineola, puncta, accentus circumflexus, apostrophus, quae litteris imponuntur.

(1) Papyri Graeci cit. loc.

(2) Rosellinius *Elementa Linguae Aegyptiae* p. 1. litterae ω assignat potestatem numeri 700; perperam, nam notat 800 *Gen.* v. 17. 19, ex quo Genesios capite diacimus numerum 700 designari elemento ϖ.

1.º Notat potestatem numericam litterae, sic $\bar{a}$, $\bar{e}$, $\bar{k}$ etc. valent 1, 9, 25 etc.

2.º Supra voces brevias lineola superscribitur. Sic

$\bar{d}\bar{a}\bar{d}$	pro $\bar{d}\bar{a}\bar{t}\bar{i}\bar{a}$	<i>David</i>
$\bar{e}\bar{o}$, vel $\bar{e}\bar{o}\bar{t}$	$\bar{e}\bar{o}\bar{t}\bar{a}\bar{b}$	<i>Sanctus</i>
$\bar{i}\bar{n}\bar{c}$, vel $\bar{i}\bar{c}$	$\bar{i}\bar{n}\bar{c}\bar{o}\bar{t}\bar{c}$	<i>Iesus</i>
$\bar{i}\bar{c}\bar{a}$	$\bar{i}\bar{c}\bar{r}\bar{a}\bar{n}\bar{a}$	<i>Israël</i>
$\bar{x}\bar{c}$, $\bar{x}\bar{p}\bar{c}$	$\bar{x}\bar{p}\bar{i}\bar{s}\bar{t}\bar{o}\bar{c}$	<i>Christus</i>
$\bar{e}\bar{c}$, $\bar{e}\bar{t}$	$\bar{e}\bar{e}\bar{o}\bar{c}$, $\bar{e}\bar{e}\bar{o}\bar{t}$	<i>Deus, Dei</i>
$\bar{i}\bar{l}\bar{n}\bar{i}\bar{i}$	$\bar{i}\bar{e}\bar{r}\bar{o}\bar{t}\bar{c}\bar{a}\bar{l}\bar{n}\bar{i}\bar{i}$	<i>Ierusalem</i>
$\bar{n}\bar{i}\bar{a}$	$\bar{n}\bar{i}\bar{e}\bar{t}\bar{i}\bar{a}$	<i>Spiritus</i>
$\bar{c}\bar{p}$, $\bar{c}\bar{w}\bar{p}$	$\bar{c}\bar{w}\bar{t}\bar{h}\bar{p}$	<i>Servator</i>
$\bar{b}\bar{c}$	$\bar{b}\bar{o}\bar{i}\bar{c}$, vel $\bar{b}\bar{o}\bar{e}\bar{i}\bar{c}$	<i>Altissimus, Deus</i>

His adde Memphiticum $\Phi\ddot{\tau}$, cui nulla imponitur linea, pro $\Phi\ddot{\tau}\bar{o}\bar{t}\bar{f}$ *Deus*.

3.º Lineola horizontalis apud Thebanos $\bar{n}$, obliqua apud Memphiticos $\bar{n}$, consonis imposita notat vocalem (plerumque e mutam) in pronunciatione supplendam esse ante consonam; quare $\bar{n}$, $\bar{n}$ leges *en*, $\bar{n}\bar{i}\bar{p}\bar{e}$, $\bar{n}\bar{g}\bar{o}\bar{t}\bar{e}$, $\bar{n}\bar{i}\bar{z}\bar{e}$, $\bar{n}\bar{i}\bar{t}\bar{e}$ efferes *empè*, *erhôte*, *engiè*, *entè*. Quod si lineola media immineat supra duas consonas, notat vocalem (plerumque e mutam) in pronunciando supplendam esse inter utramque consonam, sic $\bar{n}\bar{i}\bar{p}$, $\bar{e}\bar{n}$, $\bar{k}\bar{a}\bar{s}\bar{c}\bar{k}\bar{c}$ lege *men*, *hen*, *casches*. Quare voces $\bar{n}\bar{i}\bar{p}\bar{i}\bar{n}\bar{i}\bar{p}\bar{o}\bar{t}\bar{t}\bar{e}$, $\bar{n}\bar{i}\bar{n}\bar{i}\bar{p}\bar{i}\bar{n}\bar{i}\bar{p}\bar{e}\bar{n}\bar{t}$ legendae sunt *enenremennute*, *emmenremenhet*. Dixi vocalem absentem plerumque esse e , sic in vocibus $\bar{n}\bar{i}\bar{i}$, $\bar{n}\bar{g}\bar{o}\bar{t}\bar{e}$, $\bar{n}\bar{i}\bar{p}\bar{t}\bar{c}\bar{a}\bar{b}\bar{e}$, $\bar{e}\bar{n}$, $\bar{n}\bar{g}\bar{o}\bar{t}$, $\bar{c}\bar{w}\bar{i}\bar{i}\bar{i}\bar{o}$, et aliis sexcentis, quia alii codices Thebani, ac praesertim Memphitae easdem voces plene scribunt cum e , nempe $\bar{n}\bar{e}\bar{i}\bar{i}$, $\bar{e}\bar{n}\bar{g}\bar{o}\bar{f}$, $\bar{n}\bar{e}\bar{t}\bar{c}\bar{a}\bar{b}\bar{e}$, $\bar{h}\bar{e}\bar{n}$, $\bar{e}\bar{n}\bar{g}\bar{o}\bar{t}$, $\bar{c}\bar{w}\bar{e}\bar{i}\bar{i}\bar{i}\bar{o}$. In eo etiam Memphitae a Sahidicis differunt, quod

perraro lineolam usurpant media in voce, quemadmodum in ἀνεκκλῆο; medias enim vocales scribere amant, ita ut eorum linea obliqua supra solam primam consonam vocabuli cadat. Sunt tamen rara vocabula, in quibus exenta vocalis est o, sic in ἀῖκ, ἡῖκ, ὡῖατε videtur o supplenda, cum Memphitae scribant ἀποκ *ego*, ἄτοκ *tu*, ὡῖατε *tres*. In οὔῃτῃ *habet* pro οὔονταῃ desiderantur o et α.

Lineolae originem ita mecum reputo. Non secus ac puncta diacritica Hebraeorum, Syrorum, atque Arabum novitia sunt, ita lineola a Coptis usurpari coepit, cum linguae iam decidentis iusta pronuntiatio visa fuit aliquo signo notanda. Porro ex vocalibus alias plene efferebant, alias muto sono; primas Thebani scripserunt, alias lineola imposita indicarunt. Dixerim lineolam Coptorum respondere τῷ *Sceva* Hebraeorum, utraque *e mutam* designat. Semel ac vero lineola in moribus inducta fuit, coepit etiam abusus, in quo codices sequioris aevi, ac praesertim Memphitici, incredibile dicta quantum luxurientur.

Pleraque litterae serviles vocibus praefixae, ut vel numerus, vel casus indicetur, sunt consonae cum *e muta* efferendae, uti ἡ, ἁ; quare πωοῖ *ipsis* facile distinguitur ab ἡωοῖ *gloriam* quod est ab ωοῖ *gloria*, praefixa ἡ nota accusativi. Quod secum reputantes Memphitae existimarant percommode grammaticis rationibus a se provisam iri, si ceteras item litteras serviles, licet vocales, pari lineola insignirent. Quamobrem *e servile* praefixum notans accusativum, vel *ad*, *ab*, *qui* etc. lineola distinxerunt scribes ἐποῖ, ἐσοῖ, ἐοῖα, et alia sexcenta. Idem statuerunt de α praefixum imperativi, vel praeteriti, ἀναῖ *vide*, ἀοῖα *aperi*, ἀ πῶε *eporpo Dominus regnavit*. Deinde ab uno ad alium usum servilem digressi lineola etiam notarunt *e futuri*,

εἰς ἐρ faciet, ἐκὲς ὠτεα audies; tum alias ε, et α, et ο, atque ω vix serviles lineola donarunt scribentes ἐρ qui, ἐφῆλτος vanus, ut plane credam lineola abusos esse ad notandum etiam accentum tonicum vocabuli. Sic in ἀποκ, ἐπερ, ἐκελ etc. persuasum habeo lineolam esse accentum; nam cum Thebanis eadem voces scribantur ἀπκ, ἐπερ, ἐκελ, debebant esse paroxytonae, nequit enim accentus supra mutam cadere. In ὀνι, ὠοτ, οῖηοτ, ὄωας nihil video nisi accentum. In ἐπιστάμδ, ἀπομδ, βοῖθδ, ἀδρωλ, etc., non video quid duplex lineola notet. Anne Memphitae τὸ *methegh* Hebraeorum sunt imitati? Tum si in ἀσεβης, κἀσερδ, ἀδαολ, ἐρέτιλ, ἀρχιερετς etc. accentum notare voluerunt, dicendum est graecam veritatem corrupisse. Quae quum ita sint, ac lineola Memphitica modo absentiam ε mutae indicaverit, modo distinxerit vocales serviles, aut vocalem accentu donandam, tandem nonnullis in vocibus probabili potestate careat, fateri debemus Memphitarum lineolam potius obscurasse, quam illustrasse linguam eiusque grammaticam. E contrario apud Thebanos sua semper atque unica potestas lineolae mansit, ut defectum ε mutae inqueret. Ceterum cum eiusmodi defectus facile intelligatur ex natura consonarum immediate coniunctarum, ut μελ, ψα, ελ, ερ etc., equidem in Lexico saepe lineolam omisi, Zoëgam imitatus in suo Catalogo Codicum Coptiorum; at eam accurate notarunt Mingarellius in Fragmentis Thebanis, et Woidius in Novo Testamento Sahidico. Miratus vero sum diligentiam Wilkinsii in Pentateucho et Novo Testamento Memphitico, nec non Ideleri in Psalmis item Memphiticis, qui anxia sollicitudine Memphiticam lineolam typis exprimendam curarunt. Equidem in hac Grammatica Thebaicam lineolam notabo, non item Memphiticam.

§ 7. *Puncta, seu Thebaicum ι, et Memphiticum i.*

Sola littera Iota punctis insignitur, iisque duobus apud Thebanos quoties posita post aliam vocalem cum ea non coalescit, ut diphthongum efficiat; sic etiam Graeci *οι, αι* scribunt, et Latini *οε, αε*. Iota vero non diphthongescit,

1.º Quoties est affixum primae personae singularis, sic in *ει, πει, αι* praefixis verborum; in *ταχροι, ετκαδοι* etc. suffixis verborum, in *εροι, παι, εατηι* etc. suffixis particularum vel nominum.

2.º In pronominibus *παι, ται, παι, πει, τει, πει*.

3.º In plerisque nominibus, verbis, ac particulis quoties est finalis, sic *μαι, μει* *amare*, *μοτι* *leo*, *ποι, intelligere*, *εραι* *in*, *ηι* *domus* etc.

4.º Media hisce in vocibus *ταιο* *honor*, *τδαιε* *condemnare*, *εδαιε* *umbra*, *τμαιο* *iustificare*, *καιε* *desertum*, *χοι* *dominus* etc., earumque compositis.

Quare quoties *αι, οι* scribitur, credendum est Thebanos uti diphthongos pronunciassent.

Atque ita Thebani. Memphitae vero duo puncta aspernati lineolam supra *ι* adhibuerunt non in primo aut in secundo Thebanorum casu, sed in omnibus desinentiis in *οι*, quae plerumque plurales sunt, uti *εβοτι* *opera*, *φβοτι* *coeli*, *μοτι* *leo*; tum in aliis in *ετι*, sic *μετι* *memoria*, *πορπετι* *porneum*, *εχμαλωτετι* *αίχμαλωτεύειν*. Ad haec scripserunt *ιρι* *facere*, *ορινα* *dextera*, *ρικι* *inclinare*, *ισι* *sitis*, *αλληλοτι* *alleluia*, *ιε* *vel*, *ιμι* *similis esse* etc. Tonicum ne accentum notare voluerunt? Atqui scribunt etiam *ι* *venire*. Anne *ι* gravidam pro *ει* innuere contenderunt, nam pleraeque ex iis vocibus vel in Memphitica, vel in Thebana dialecto scribuntur etiam ope diphthongi *ει*? Nihil statuo, nisi quod Memphitae multiplicem suae lincolae potestatem mox

recensitam nova hac onerarunt, atque universam signorum diacriticorum theoriam perturbarunt.

§ 8. *Accentus Circumflexus.*

Solis Thebanis in usu est, eoque distinguitur

1.º α in fine plerarumque vocum in α exeuntium, sic οτᾶ *blasphemia*, οτᾶ *unus*, εἰπῡᾶ *dignus*, εἰπτῡᾶ *insolentia*, πᾶ *misericordia*, κῆᾶ *ultio*, cᾶ *pulchritudo*, cᾶ *latus*, πᾶ *res*, εἰλᾶ *maculare*, τῆᾶ *myrias*, ῡᾶ *festivitas*, ῡᾶ *ortus*. His adde ᾶν *non*, ατᾶν *color*, et λᾶc *lingua*. Sane non accentus tonicus notatur, pleraeque enim sunt voces monosyllabae; nec paria vocabula distinguuntur, nam cᾶ sive *pulchritudinem*, sive *latus* significet, et ῡᾶ sive sit *festivitas*, aut *ortus*, eodem circumflexo donantur. Superest igitur, ut peculiaris sonus, isque longus, τοῦ α innuatur. Et revera Thebani duplici α scribunt etiam οτᾶα, πᾶα, ὀτᾶαν, et Memphitae ope diphthongi αι dicunt ὀτᾶι, πᾶι, cᾶι, εἰπῡᾶι, ῡᾶι.

2.º ει in vocibus εἶ *venire*, οτῆι *una*, εἶπε *facere*, εἶπῃε *cognoscere*, εἶπε *compes*. Ergo apud Thebanos triplex ει distingui debet; εἶ de quo paullo supra dixi; ει quod passim in textibus occurrit; εἶ quod peculiarem sonum habet. Cum vero Memphitae et Basmurici sola vocali ι scribant laudatas voces, ι, οτι, ιπι, ιπῃι, ιπῃι, suspicor εἶ notasse ι longum.

3.º ο in verbis ὀ *esse*, et λῶ *cessare*. Videtur ο longum innui, quasi oo. Sane Memphitae scribunt οἰ *esse*.

4.º οτ in voce οτῖ *quid?* ut peculiaris pronunciatio indicaretur distincta ab illa articuli indeterminati οτ.

5.º ω in vocibus ὠ *manere*, ὠν *reputare*, ἰοῶ *germinare*.

Cum Thebani, uti inferius dicam, ament geminare vocales, coniugio eas circumflexo notasse, quas duplicare volebant, ita ut $\hat{a}$, $\hat{u}$ sint pro $\alpha\alpha$, $\omega\omega$.

§ 9. *Apostrophus.*

Solis etiam Thebanis in usu est, qui virgulam pingunt ad dexteram consonarum β , κ , λ , π , ρ , τ , peculiarem earum valorem indicaturi; quare virgula praedictis consonis adscripta apprime respondet accentui circumflexo quibusdam vocalibus imposito.

Commemoratae sex litterae, quoties sunt finales, virgula insigniuntur, sic ποτῶ', ἱακωῶ', βωκ', πωκ', βαλ', βολ', ἐκεκηλ', ζωροβαδελ', ψοοπ', θαπ', ἀπρ', ψδηρ', αωτηρ', εβोट', θατ', κωθῑτ'. Tum in media voce β in τῶ'πη, τῶ'ποοτε — κ quoties est affixum secundae personae sing. masc. ἐκ'χι *accipis*, πεκ'καθ *terra tua*, ἀκ'τῑποοτ *misisti* — λ in κολ'εῶλ — ρ in ψῑρ'τωρ, θῑρ'ῶωρ, ῑ'ῑωῶ *operari*.

Sane apostrophus peculiarem harum litterarum pronuntiationem notare debet, ego vero suspicor asperam. Enimvero, uti paullo supra monebam, Thebani numquam adhibent aspiratas litteras θ , ϕ , χ , quae saepe apud Memphitas, et raro apud Basmuricos in usu sunt. Fieri tamen potuit, ut antiqua Thebanorum dialectus paulatim vergens ad sororia idiomata coeperit quibusdam in adiunctis asperum litterarum τ π κ sonum admittere; cum vero in alphabetum inducere nova elementa θ ϕ χ recusarent, maluerunt virgula notare litteras τ π κ , quae aspero sono essent efferendae, non secus ac Iudaei τῶ *Raphe*, ac Syri τῶ *Ruchoch* distinguunt litteras רפ רפּ. Sane quoties eiusmodi litterae geminatae leguntur, numquam eas vidi apostropho distinctas; exploratum autem est litteram asperam ge-

minari non posse. Praeterea vocabula, in quibus ε' occurrit, eadem etiam elemento q Thebaice scribi possunt, uti *norε'* et *norq*, *εωτδ'* et *εωτq*. Voces vero, quae apud Thebanos habent κ' n' τ', solent a Memphitis exarari elementis χ φ θ. Explicandae supersunt λ et ρ. Diccre possem ρ apud Graecos modo lene modo asperum esse, apud Hebraeos vero semper asperum utpotequod τῷ *daghesco* numquam geminatur; atque adeo Thebaicum ρ fuisse duplici sono donatum. Sed cum videam ρ Thebanorum saepe converti in λ Basmuricum, maxima affinitas et permutatio admittenda est inter ρ et λ, adeoque fuit ρ quod vergeret ad λ, ac vicissim λ quod inclinaret ad ρ, apostropho vero irregularis utriusque elementi pronuntiatio notata fuit.

Quae si vera sunt, quisque videt Thebanum idioma semina continuisse aspirationum, aliarumque permutationum, quae in dialectis Memphitica et Basmurica explicatae apparent.

Ceterum puncta, accentus circumflexus, atque apostrophus, quae in antiquioribus codicibus passim inveniunt, non solent typis exprimi.

CAPUT II.

DE DIALECTIS.

Dialectos pro re nata iam commemoravi, sed res enucleatius explicanda est. Sermo Copticus tres habet dialectos. Prima, quam frequentabant incolae superioris Aegypti, Thebana dicitur ab urbe Thebarum, vel Saidica ab Arabico vocabulo *Said*, quod meridiionalem

hanc Aegypti partem notat. Altera Memphitica appellatur ab urbe Memphi, qua utebantur Aegyptii ad septemtrionem positi in Aegypto inferiori. Tertia est Basmurica, de qua post Picquesium, Munterum, et Georgium fuse disseruerunt Zoëga, Quatremere, atque Engelbreth (1); hac, utpote ex Memphitico et Thebano idiomate conflata, usae videntur regiones, fortasse Oases, quae inter superiorem atque inferiorem Aegyptum continebantur. Quaerenti vero quanam ex tribus dialectis purior sit ac magis intaminata, respondeo Thebanam ceteris praestare, quod facile colligitur sive ex natura sermonis propius ad analogiam exacti, ac minus foedati Graecis vocabulis, sive ex situ regionis longius ab exterorum consuetudine dissitae. Quae quum ita sint, grammatica Coptica non solum tria haec idiomatica explicare debet, sed etiam Thebanum constituere tamquam ceterorum fundamentum. At, cum Basmurici sermonis vix pauca fragmenta innotescant, haud semper potui Basmuricas formas citare; nam religioni duxi eas tantum in medium proferre, quae certo librorum testimonio firmarentur.

Ut vero trium idiomatum diversitas facilius aestimetur, eas mutationes exponam, quas patiuntur litterae, quin ulla grammatica ratio intercedat; nam varietates ad grammaticam spectantes suo quasque loco declarabo. Siglae T. M. B. indicabunt voces dialecti Thebanae, Memphiticae, Basmuricae.

---

(1) Zoëga *Catalogus Codicum Copt.* p. 139 sq. Quatremere *Recherches critiques et historiques sur la langue et la littérature de l'Égypte* p. 147 sq. Engelbreth *Fragmenta Basmurico-Coptica V. et N. Testamenti* p. v. sq.

§ 1. *Clavis trium dialectorum.*

α Basmurice scribitur pro ο, ω Thebano et Memphitico

εβολ T. M.	<i>ab</i>	εβαλ B.
ανοπ	<i>nos</i>	αναπ
οπ	<i>etiam</i>	αν
ωπ̄ε	<i>vivere</i>	απ̄ε
ααωτεπ	<i>vos</i>	ααατεπ, et sic saepissime.

— Basmurice etiam adhibetur pro ε Th. Mem.

ερε T. M.	<i>bos</i>	αρε B.
εμεπ	<i>emere</i>	εαπ
ερετ	<i>invicem</i>	αλητ
ερετ	<i>abstergere</i>	εατ.

— Basmurice quandoque, et raro Thebaice, supplet ε mutam, seu lineolam

οτωπ̄ε T. M.	<i>manifestare</i>	οτωπαε T.	οταπαε B.
ωπ̄ε	<i>ligare</i>		ααπαε
εωλ̄ε	<i>stigma</i>	εωλ̄αε	
τωε̄ε	<i>oratio</i>		τωαε̄ε.

— et ε Thebaice et Memphitice permutantur

εω T.	<i>suspendere</i>	εω M.
αλολι M.	<i>uva</i>	ελοολε T.
αδοτ M.	<i>mensis</i>	εδοτ T.
καο M.	<i>os</i>	κεοο T.

ε Basmurice usurpatur pro α T. M.

ερεπ *iudicium*, εν *non*, αε *locus*, γεωι *gaudere*, κερι *terra*, πετ *videre* pro T. M. εαν, αν, αα, ραωι, καε, πατ, et sic saepissime.

— Memphitice semper, et Basmurice saepius, supplet ε mutam, seu lineolam Thebanorum

εωρε T.	<i>errare</i>	εωρεα M.
ερε	<i>novus</i>	εερι B.
εζπ	<i>super</i>	εεπ

ἄκαρ T. *affligere* ἐμκαρ M. ἐμκερ B.
et passim.

κ Basmurice pro α T. M.

παρ T. M.	<i>ei</i>	πικ B.
εραῖ	<i>super</i>	εραῖ
πατ	<i>eis</i>	πιατ
παπ	<i>nobis</i>	πιαπ

— Memphitice pro α

πα T.	<i>mihi</i>	πια M.
εραῖ	<i>super</i>	εραῖ

— Basmurice etiam pro ε T. M. finali

ψη T. M.	<i>lignum</i>	ψη B.
ρε	<i>modus</i>	ρε
απε	<i>caput</i>	απη
ἐλλε	<i>coecus</i>	ἐελλε.

ι Memphitice et Basmurice pro ε finali Thebanorum

ψιπε T.	<i>quaerere</i>	ψιπι M. B.
ψιπε	<i>erubescere</i>	ψιπι, et sic millies.

— Memphitice pro ει T. B.

ειπε T.	ειπι B.	<i>ducere</i>	ιπι M.
ειπ	ειτεπ	<i>funus</i>	ιτεπ
τῃδειο		<i>iustificare</i>	εῃδειο
χοεπ		<i>oliva</i>	χοιτ

et saepe.

— Memphitice et Basmurice additur in fine vocum

ο	<i>esse</i>	οι M.	αι B.
καρ	<i>terra</i>	καρι	κερι
οτα	<i>unus</i>	οταῖ	οτεῖ
ρε	<i>cadere</i>	ρεῖ	ρηι
χω	<i>capillus</i>	χωῖ	
χο	<i>murus</i>	χοῖ	

Quare dici potest Memphitas et Basmuricos maxime
amare ι in fine vocum.

ω Memphitice pro Thebano oe

οτοει *agricola* οτωι M.

οτοειη *lux* οτωηι

ροειρε *excrementum* ρωιρι

κοειω *par boum* κωωι.

— Memphitice pro Thebano o, vide mox.

ατ Basmurice pro T. οοτ et M. ωοτ

ροοτπε *virgo* ρωοτπι M. λατπι B.

εοοοτ *ovis* εσωοτ εσατ

κοοτε *alii* κεχωοτπι κεκατπι

tum Basmurici scribunt κατ *mittere*, λατ *aqua*, τατ *mons*, ατ *gloria*, pro Thebanis ζοοτ, λιοοτ, τοοτ, εοοτ.

εει Basmurice in fine vocum pro T. α, et M. αι

ψα *dies festus* ψαι M. ψεει B.

πα *misereri* παι πει

οτα *unus* οται οτεει

οτα *neomenia* οται οτεει.

Thebani et Basmurici amant geminare vocales, praeter i

οτααβ *purus esse* οταβ M. οτεειβ B.

λαττατ *solus ego* λαττατ

μαατ *mater* μαατ

μεετε *cogitare* μετι ληηοτι

ψεερε *filia* ψερι ψηηλι

ληηηψε *multitudo* ληηψ ληηηψι

λιοοψε *ambulare* λιοψι λιοοψι

λιοοπε *pascere* λιοπι λιοαπι

ετοοτϚ *ei* ετοτϚ εττατϚ

ψωωτ *amputare* ψωτ.

— Multis vocalibus delectantur Thebani, sic

ζοτωτ *viginti* ζωτ M.

ειοορ, εiero *fluvius* ιαρο

ειωρε *ager* ιορι

ειεοτλ, εειεοτλ,

εειειοτλ *cervus* ειοτλ.

δ Basmurice pro γ T. M. sic δατ *abstergere*, σηδῖ *ensis*, ψαδῖ *desertum*, βῖ *ferre*, πῖδῖ *spirare* pro T. M. γετ, σηγῖ, ψαγε, γῖ, πῖγῖ.

θ Memphitice pro T. B. τ exempla sunt obvia, nam Thebani et Basmurici numquam adhibent θ nisi contractum ex τθ, uti -θε pro τθε *modus*.

λ Basmurice pro ρ T. M. sic λοαλι *annus*, λακῶ *uri*, λει *nomen*, λετ *pes*, et alia bene multa pro T. M. ροαλι, ροκῶ, ραλ, ρατ.

π Memphitice, et quandoque Basmurice excidit a Thebano αλτ, ac suppletur littera ε

αλτρε	<i>testis</i>	μετρε, μεερε M.
ψοαλτ	<i>tres</i>	ψοατ
αλτ	<i>prae fixum nominum</i>	
	<i>abstractorum</i>	μετ M. B.
εοαλτ	<i>aes</i>	εοατ M.

Thebani etiam pro τωαλτ *occurrere*, κοαλτ *tendere* Memphitice scribunt τωατ, κοατ.

ς Memphitice saepe scribitur pro ψ Thebano, et contra

ψαξε	<i>dicere</i>	σαχι M.
ψοχλε	<i>consilium</i>	σοβπῖ
ψωχιπ	<i>superesse</i>	σωχιπ
οβηρ	<i>navigare</i>	ψβηρ
σαψγ	<i>septem</i>	ψαψγ
σοειψ	<i>par boum</i>	ψωψ
σαλψ	<i>nutrire</i>	ψαλψ.

φ Memphitice pro Thebano et Basmurico π. Exempla passim occurrunt, soli enim Memphitae adhibent elementum φ. Id etiam scribitur pro ε, uti ψφηρ pro T. ψβηρ *socius*.

χ Memphitice pro Thebano et Basmurico κ. Soli Memphitae utuntur aspirata χ; exempla sunt obvia.

ζ Memphitice pro Thebano et Basmurico ε; nam

eiusmodi elementum δ apud solos Memphitas occurrit.

z Memphitice pro 6 Thebano et Basimurico, et vicissim

δονc T.	<i>violentia</i>	zonc M.	δανc B.
δoλλ T. B.	<i>vis</i>	zoλλ	
coδ T.	<i>insanus</i>	coz	
ελδωδ	<i>ardea</i>	ελzωδ	
zioτε	<i>furari</i>	διοτι	zioτι
zo	<i>serere</i>	δo	za
zepe	<i>accendere</i>	δεpe	zeλα.

Sunt praeterea nonnullae voces, quae ad analogiam revocari nequeunt

ατω T. B.	<i>et</i>	otoz M.	
πια T.	<i>omnis</i>	πιβεν	πιβι, πια B.
αρο	<i>cur</i>	αδο	

Atque hae sunt praecipuae permutationes vocalium et consonarum in tribus dialectis.

CAPUT III.

DE RADICIBUS PRIMARIIS.

Uti radix primitiva iure illa forma constitui debet, quae simplicior sit. Plerumque est monosyllaba, uti α T. αι M. *facere*, ο T. οι M. *esse* — αψ *suspendere*, αψ *legere*, ωπ *numerare* — κω *ponere*, αε *amare*, αοτ *mori*, πατ *videre* — ψδ *mutare*, ελ *solvere*, ελ *volvere* — ψατ *indigere*, ψεψ *spargere* — αλπ *constituere*, αιτ *creare* — ωτι *ferre* — ποτια *iucundus esse*, αωπ *ligare*, atque aliae permultae. Quare coniecere licet primitivas radices Copticas fuisse monosyllabas, quod philologi de Hebraico sermone aliisque suspicant.

tur. At cum multae radices primariae antiquatae fuerint, bisyllaba earum derivata necessario admittenda sunt veluti primaria in eo Lexico, quod non philologorum coniecturas referat, sed sinceram linguae conditionem, cuiusmodi ad nos pervenit. Hinc sunt $\mu\eta\rho\epsilon$ *mirari*, $\lambda\alpha\lambda\epsilon$ *ungere*, $\pi\omega\beta\epsilon$ *rumpi*, $\rho\sigma\sigma\omega$ *curare* etc. Ad haec trisyllaba, quae tamen rara sunt, ac plerumque vocibus vel peregrinis, vel compositis merito accensentur.

Porro radices ex consonis et vocalibus constant; illae ad radicis substantiam ita pertinent, ut mutari nequeant; ex vocalibus aliae sunt radicales, aliae indifferentes. Sane in radicibus $\kappa\alpha$ *pulcher esse*, $\beta\epsilon$ *bibere*, $\kappa\iota$ *satiare se*, $\kappa\omicron$ *sex* vocales esse debent radicales, nisi omnia confundere velimus. Tamen ex $\kappa\alpha$ oritur nece et $\epsilon\pi\epsilon\kappa\omega\gamma$ *pulcher*; praeter $\beta\epsilon$ *bibere* scribitur etiam $\beta\omega$; non tantum $\kappa\iota$, sed etiam $\kappa\epsilon\iota$ *satiare se* scriptum legitur, et passive $\kappa\epsilon\iota$ *satiari*; nempe vocales radicales quandoque mutantur. Anne veteribus Aegyptiis erant litterae infirmae $\eta\eta\aleph$, ita ut allatae radices ita concipi possint scriptae $\aleph$, η , $\eta\aleph$, $\eta\aleph$, quae varias admitterent vocales, vel litterarum infirmarum permutationes, uti in Semiticis dialectis? Coniecturam enunciaui, cuius veritas aestimabitur quando hieroglyphicum systema liquido cognitum sit. Sed, quamquam res ita se habeat, tot diversae radices sunt admittendae, quot diversas significationes induit unum idemque monosyllabum. Ita $\epsilon\alpha$ *sub* — *ventilabrum*, — *licium*, $\epsilon\epsilon$ *cadere* — *modus*, $\epsilon\eta$ *facies* — *uterus*, $\epsilon\iota$ *in* — *iacere*, $\epsilon\omega$ *sufficere* — *etiam*, diversae sunt radices, quia diversas habent notationes.

Quod si vocales radicales fluctuant instabiles, potiori iure mutantur indifferentes. Radices, quae ex duabus vel tribus consonis coalescunt, equidem conicio antiquis temporibus elatas fuisse cum e muta, uti $\mu\epsilon\lambda$, $\kappa\epsilon\lambda$, $\epsilon\pi$, $\epsilon\mu\eta$ *sceb*, *chel*, *ser*, *smen*, cuius scripturae non pauca

exempla adhuc suppeditant textus Saidici; progressu vero temporis aliis atque aliis vocalibus animatas fuisse pro varia locorum ac temporum indole. Sane quin significatio mutetur scribitur $\delta\alpha\psi$, $\delta\epsilon\psi$, $\delta\omega\psi$ *exuere*, $\kappa\alpha\varsigma$, $\kappa\epsilon\varsigma$, $\kappa\omega\varsigma$ *curare cadaver*, $\kappa\epsilon\tau$, $\kappa\omicron\tau$, $\kappa\omega\tau$ *aedificare*, $\mu\alpha\theta$, $\mu\epsilon\theta$, $\mu\omicron\theta$, $\mu\omicron\tau\theta$ *implere*, $\mu\kappa\alpha\theta$, $\mu\epsilon\kappa\theta$, $\mu\omicron\kappa\theta$, $\mu\omicron\tau\kappa\theta$ *affligere*, $\mu\epsilon\psi\tau$, $\mu\omicron\psi\tau$, $\mu\omicron\tau\psi\tau$ *perlustrare*, quas prisca aetas scribebat $\delta\psi$, $\kappa\varsigma$, $\kappa\tau$, $\mu\theta$, $\mu\kappa\theta$, $\mu\psi\tau$. Rara est vocalis insititia ι .

§ 1. De Radicibus Derivatis.

Ex primaria radice aliae oriuntur derivatae.

1.º Si vocalem radicis mutes in η , radix passivam induit significationem. Sic

$\kappa\omega$ *ponere*, $\kappa\eta$ *poni*

$\tau\omega\theta$ *miscere*, $\tau\eta\theta$ *misceri*

$\lambda\omega\delta$ *occultare*, $\lambda\eta\delta$ *occultari*

$\omega\pi$ *numerare*, $\eta\pi$ *numerari*

vide $\delta\eta\psi$, $\tau\eta\tau$, $\tau\eta\psi$, $\tau\eta\delta$, $\psi\eta\psi$, $\beta\eta\omicron\tau$ etc. Saepe tamen eiusmodi formae activam adhuc retinent significationem, ita $\lambda\eta\delta$ *occultare*, $\chi\eta\kappa$, *perficere*, et *perfici*; quam confusionem ortam existimo ex *etacismo*, cuius gratia cum $\kappa\epsilon\kappa$ et $\chi\eta\kappa$ idem sonarent *gek*, amanuenses alterum cum altero permutarunt.

2.º Duplicando radicem,

$\theta\omega\pi$ *iubere*, $\theta\omicron\pi\theta\epsilon\pi$ *idem*

$\sigma\upsilon\omicron\mu\mu$ *somnus*, $\sigma\upsilon\mu\mu\omega\mu$ *obtenebrari*

$\lambda\omicron\varsigma$ *fatuus esse*, $\lambda\omicron\varsigma\lambda\epsilon\varsigma$ *conteri*

$\beta\upsilon\tau\iota\varsigma$ *frendor*, $\beta\upsilon\tau\iota\beta\upsilon\tau\epsilon\varsigma$ *frendere*.

Quare verborum $\sigma\kappa\iota\kappa\omega\upsilon$ *volutare se*, $\sigma\lambda\sigma\lambda$ *consolare*, $\sigma\epsilon\kappa\epsilon\tau$ *sonare*, $\psi\omega\epsilon\tau\omega\upsilon$ *turbare*, primaria radix, etsi desideretur, suspicari tamen potest fuisse $\sigma\kappa\iota$, $\sigma\lambda$, $\sigma\iota$, $\psi\omega\epsilon\tau$.

3.° Mediam in vocem inserendo vocales indifferentes,
 σοτη, σοοτη, σωτη, σωτη, σοτη cognoscere
 μετε, μεετε cogitare
 μομι, μοομι ambulare
 ποτ̄αι, ποττεαι dulcis esse.

4.° Addito α initio vocis,
 οτωη, αοτωη aperire
 ψκακ, αψκακ clamare
 μοπι, αμοπι pascere
 εοτω, αοτω pignus.

Rara sunt eiusmodi derivata.

5.° Addito η T., εν M. initio vocis,
 ψααι T. amaritudo, ενψααι M. idem
 ψοτ T. durities, ηψοτ T., ενψοτ M. idem
 χαι M. res, ενχαι idem
 οτοι T. M. impetus, ενοτοι M. idem

6.° Addito ω intensivo initio vocis,
 τωαι, ωτ̄αι T. claudere
 τ̄αι T, ωτ̄αι M. non

λοτ̄λ̄αι T, ωλοτ̄λ̄αι T, εωλ̄λοτ̄ M. iubilare.

7.° Si in fine radice addas ε Thebaice, vel ι Mem-
 phitice et Basmurice, ac mutes vocalem radice, oriun-
 tur radices bisyllabae, quin vocis potestas mutetur,

μεο T. M. parcere, hinc mice T, micι, mocι M.
 μεω M. percutere, hinc miwe T, miwi M. B.
 μααι M.

πεγ T. sufflare, hinc πιγε T, πιγι M.

ρεκ M. inclinare, hinc ρικε, ροκε T, ρικι, ρακι M.

ψωκ M. fodere, hinc ψικε T; ψωκι M.

Ex hoc fonte fluunt pleraque derivata Coptici sermonis.

8.° Addito αι, vel εαι in fine vocis,
 οτωε T. M. B. addere, οτωε̄αι T, οτωεαι M,
 οταεαι B.

σωρ T. M. spargere, σωρεαι T. M. vagari

ωλ T. M. *attollere*, ωλ̄α T. *idem*.

9.º Addito c in fine vocis,

χο, χοc *dicere*, τωρη, τωρηc *surgere*

τεβ̄ sigillo *obsignare*, τεβ̄c sigillum

χωρη̄ *insidiari*, χωρη̄c *insidias*

βοολε̄ *vestire*, βοολε̄c *vestis*.

10.º Addito q in fine vocis,

εωψ, εωψq *spernere*, παρβ, παρβq *iugum*

οτωᾱ *comedere*, οτωᾱq *praesepē*.

CAPUT IV.

DE VERBIS COMPOSITIS.

Radices componuntur vel cum aliis radicibus, vel cum particulis, vel cum affixis. De postremis, quae constituent nomina formas, non dicam, universa enim grammatica mihi esset in antecessum evolvenda; quare duo prima tantum composita exponam.

§ 1. De Compositis ex duabus radicibus.

Linguae naturae facile Coptis suadebat, ut radices componendo ideas complexas exprimerent; tum in convertendis utriusque foederis libris accessit necessitas aemulandi graeca composita textus. Hinc sunt

T. σεκμοοτ *haurire* a σεκ *trahere*, et μοοτ *aqua*
 παψτμακε̄ *pervicax* a παψτ *durus*, et μακε̄
cervix

M. σεοιποτq̄ *aroma* a σεοι *odor*, et ποτq̄ *bonus*
 πεβη̄ *paterfamilias* a ηη̄ *dominus*, et η̄ *domus*.

Sed potiora composita ex radicibus sequentibus oriuntur

1.º κω T. B. χω M. *ponere, deponere*, in compositis κα, et χα. Hinc T. κωρω os *deponere, silere*, M. χασις *manus imponere*.

2.º με vel μεῖ *amare*, in compositis μαῖ. Hinc T. μαῖνορτε *amans Deum, religiosus*, M. μαῖψευμο *amans hospites, hospitalis*.

3.º π vel ep T. ep M. ελ B. *facere, esse, fieri, evadere* permulta habet composita. Hinc

T. πμμεετ, vel epμμεετ, M. epφμετι, B. ελπιμοτι *commemorare, recordari* a μεετ etc. *cogitatio*

Et T. M. επαπα, B. ελεο *veterascere* ab απα T. M, et eo B. *vetus*.

In hisce compositis τὸ p numquam cum sequenti vocali in unam syllabam coalescit, sed solitarium manet, ac lineola apud Thebanos inscribitur, uti πα veterascere. Eiusmodi composita facile ex eorum imperativis aestimantur, uti dicam infra ad imperativos verborum.

4.º † dare. Hinc †εοοτ T, †ωοτ M, †εατ B. *dare gloriam, glorificare*; †ακαδ T. M. *dare dolorem, affligere*.

τ, et Memphitice θ scribitur ante quasdam consonas et vocales, uti

ταδε T. M, ταδα B. *dare doctrinam, docere*

ταῖ T, οῖα M, ταῖα B. *dare iustitiam, iustificare*

τοτχο T. M, τοτχα B. *dare salutem, sanare, servare*.

τ ante g contrahitur in θ, uti

θῆθιο T, θῆθιο M, θῆθια B. *humiliare* a τ et ῥοθῆ *humilis*.

τα scribitur ante duas consonas, uti

ταχρε T. M. *firmum reddere* a τ et χωρ *fortis, firmus*

ταγο T, ταθο M. *vivificare* a τ et ωπε T,
ωπο M. *vita*.

Si ob crasim vel transpositionem litterarum, quae in hisce compositis saepe locum habet, dubites utrum τὸ sit radicale, imperativi omne dubium eximent, uti infra ad imperativos verborum monebo.

5.º ωπε T. M, ωπ B. *sumere, sustinere*. Hinc ωπεροε T, ωπεροε M, ωπεροε B. *'sumere dolorem, vel conatum, pati, conari*.

6.º ωρον *primus*. Hinc ωρονσοον T. *praecognoscere, ωρονθεωω praedestinare*; ita Copti imitantur graeca composita cum πρώτον, vel πρό.

7.º qi, qai *sumere, ferre*. Hinc qiwn T. M. *sumere computum, computare, numerare, qiroow T. sumere curam, curare, qainar T. portans iugum, subiugalis, qaiortar M. fructiferus*.

8.º ει T. M. *iacere*. Hinc ειwine T, ειwn M. *iniicere lapides, lapidare*; ειθα M. *iniicere sputum, spuerere in aliquem*.

9.º xei M, bi T, bei B. *invenire*. Hinc xeiwrot M, biwrot T, biwrot B. *invenire lucrum, lucrari*.

10.º xi T. B. bi M. *accipere, excipere*. Hinc xicxi T. B, bicxi M. *accipere vocem, audire*; xirap T, birap M. *accipere iudicium, iudicari*; xiθono T. *excipere violenter, vim inferre*.

Recensitis verbis, quae praefiguntur, adde nomina quae suffiguntur. Praecipua sunt

1.º tot M, toot T, tadat B. *manus*. Hinc ftot M, ftoot T. *dare manum, adiuvere*; weptot M, wptoot T. *accipere manum, salutare, desponsare*.

2.º eut cor. Hinc fent T. M. B. *dare cor, animadvertere*; wepent T. M. *poenitere*.

Nomina etiam cum nominibus copulantur. Potiora sunt

1.º ma T. M. B. *locus*. Hinc mañelooθe T, ma-

ἡλόη M, ἡἀἡἀλἀλ B. *locus uvae, vinea*; ἡἀἡπωτ T, ἡἀἡφωτ M. *locus fugae, refugium*.

2.º ρἡ T, ρεἡ M, λεἡ B. pro ρῡἡ *homo* notat *incolam* alicuius loci. Hinc ρἡ fἡἡ T, ρεἡ ἡ fἡἡ M, λεἡ fἡἡ *incola pagi, paganus*; ρἡ ἡ κἡἡ T, ρεἡ ἡ κἡἡ M. *incola Aegypti, Aegyptius*.

3.º εἰ T. M. *pars*. Hinc εἰδωλ T. M. *extra*, εἰδῆ M. *hinc*, et sic alia adverbia loci oriuntur.

Commemorare possem εἰε T, ιε M. *campus*, εἰε T, ιε M. *opus, opificium*, aliaque, ex quibus nonnulla fluunt composita.

Tandem praepositiones ε *ad*, εἰ *sub*, εἰ *in*, εἰτἡ *per*, aliaeque assumpturae suffixa copulantur cum nominibus πο *os*, πατ *pes*, τοτ *manus*, atque evadunt επο, εἰπο, εἰπατ, εἰποτ, εἰποτ, etc.

Quanti facienda sit haec doctrina de vocabulis compositis, ut a Coptico sermone ad Aegyptium assurgamus, exemplo declarabo. Horapollon *Hieroglyph.* 1. 7. illustraturus nomen Aegyptium βαἰἡἡ ait ἔστι γὰρ τὸ μὲν βαἰ ψυχὴ, τὸ δὲ ἡἡ καρδία. Porro apud Coptos passim occurrit εἡτ *cor*, at εἡ *anima* nemo vidit; Iablonski enim *Opuscul.* 1. 47 perperam explicat εἡ *longaevum*, nec meliora profert Leemans nuperus Horapollonis editor. Atqui εἡ *anima* superest in Coptico vocabulo composito. Enimvero Thebaice εἡτἡεἡ, et Memphitice εἡεἡεἡ, vel εἡεἡεἡ *est tonitru*. Utraque vox est composita; prima ex εἡτ *vox*, et εἡεἡ pro ἡεἡ, nam ἡ genitivi quandoque mutatur in litteram sequentem; altera ex εἡεἡεἡ *vox*, vel εἡεἡ *vox*, quod est Sahidicum εἡεἡ *vox*, et εἡ. Quare in utraque dialecto tonitru appellatur *vox τῶν*, vel τῶν εἡεἡ; iam, si εἡ *est anima*, Aegyptii tonitru dixerunt esse *vocem animarum*, quam animae per aërem diffusae edunt. Nonne Coptis tonitru dicitur etiam εἡτἡεἡ *vox coeli*? eccur non etiam *vox animarum*?

§ 2. De Compositis cum Particulis.

Particulas appello syllabas, quae semper coniunctae cum vocabulis numquam solitariae usurpantur; significationem vero radicis modo augendo, modo minuendo, aut varie temperando efformant derivata. Cum istae omnibus in linguis ad remotissimas origines ascendant, atque ut plurimum repraesentent voces antiquatas, iuvat paullo diligentius eas recensere, si forte lux aliqua Aegyptiae linguae affundatur.

1.º *an* T. M. particula, quae numeros ad unitatem revocat substantivi nominis. M. *anē* *hebdomas*, *anī* *decas*, *anpo* *chilias* a *po* mille. Thebani item dicunt *anant* *decas* a *ant* *decem*. Vide meum Lexicon p. 7. sq. et Additamenta.

2.º *at* T. M. B. est particula negativa, quae nominibus praepositur, non secus ac *α* Graecorum.

nat *videre*, *atnat* T, *aonat* M. *invisibilis*.

uaze T. *loqui*, *atuaze* T, *atuezi* B. *mutus*, *ineffabilis*.

Thebaice *aont* *stultus* scribitur pro *atont*, tum *aoad* *azymus* pro *atoad* a *oad* *fermentum*. Pro *at* Memphitae interdum scribunt *ao* ante litteras *i*, *l*, *m*, *n*, maxime vero ante *ot*, et *p*, uti *aoaoyi* *inaccessibilis*.

3.º *la* M. *valde*, *multum*. Hinc *laozai* *loquax* a *ozai* *loqui*, *laoad* *valde frondosus* a *oad* *ramus*. Thebani tantum habent *laamad*, sed vide meum Lexicon p. 78.

4.º *ant* T. *met* M. B. format nomina abstracta. Sic *antnotte* T, *metnot* M. *divinitas* a *notte* *Deus* — *metoi* M, *metoei* B. *pulchritudo* a *oi* *pulcher*. — *antcon* T. *fraternitas* a *con* *frater*. Ceterum pro *met* Memphitae scribunt *meo*, sequentibus *m*, *n*, *p*, sic *meonoz* *falsitas*.

5.º *na* T. M. particula antiquata, quam coniicio no-

tasse *valde*, σφόδρα, πᾶν. Hinc fluxit adiectivum παῖς, παῖς, tum ἐπᾶς, ἐπᾶς ὁ ἢ σφόδρα, vel πᾶν *magnus*, *praestans*, quod semper dicitur de praestantia, auctoritate ac pretio *moralī* (Matth. xi. 11. Iōh. iv. 12. v. 36. viii. 53. I. Iōh. v. 9. III. Iōh. 4. etc.) nuspiam de magnitudine physica. Inde etiam ortum est adverbium πάμ, quod in Lexico p. 87 converti *per veritatem*, rectius scripsissem *valde vere*, *verissime*, quasi πα sit particula, quae positiva convertit in superlativa. Tandem supersunt vocabula πάμ *valde durus* a πα et πωτ *durities* — πάμ a πα et αμῆ, αμῆ, αμῆ *multitudo*, unde πάμ *multus*, *valde multus* — πάμ a πα et ἀμῆ *pulchritudo*, *bonitas*, unde πάμ *bonus*, *valde bonus* — πάμ, πάμ a πα et εἰατ, εἰατ *beatitudo* (quae vox antiquata fuit) unde πάμ *beatus*. Particulam πα componentem esse atque indeclinabilem ex eo etiam intelligitur, quod adiectiva inde composita habent suffixa in fine.

6.° πε T. M. fortasse idem quod πα. Hinc πες, πες *pulcher* a πα *pulcher esse*.

7.° πε T. M, λε B. particula paragoga, quae additur in fine vocum, quin earum significatio ulla ratione mutetur. Sic πε, πες *dicere* — με, μες *amare* — μῆ in compositis, μῆ (B. μῆ) absolute *filius* — ε, ες (B. ες) *characteristica temporis praesentis* — με, μες *characteristica imperfecti* — με da, μες *characteristica optativi utinam*.

8.° πε T. M, λε B. notat agentem. Sic πες T. M. *creator* — πεςμῆ T., πεςμῆ M. *minister* — πες T. M. λες B. *iudex* a πες *creare*, μῆ *ministrare*, T. *iudicare*.

9.° πα T. M. artificem notat. Sic παμ M. *pistor* — παμ T. *faber aerarius* — παμ T, παμ M. *purpurarius* ab παμ *panis*, παμ *aes*, παμ *purpura*.

10.º ὥοτ T. M. notat dignum. Sic ὥοτταροq M. *dignus qui honoretur*, ὥοτμεπριτ M. *dignus qui diligatur*.

11.º εα T. M. B. *magister, praeses*. Hinc εαῖγε T, εαῖγε B. *faber lignarius*, εαῖγοτς T. B. εαῖγοτς M. *aurifex* a γε *lignum*, ποτς *aurum*. Memphitae, dempto ε, scribunt etiam εαῖγε. Inde fluxerunt εαῖγε *centurio*, εαῖγο *chiliarcha* a γε *centum*, ὡο *mille*.

12.º ὅπ T. ζην M. B. praefixa verbis format nomina actionem, vel actionis praesentiam denotantia, ita ut saepe respondeat infinito Graecorum cum articulo. Sic ὅπαιο T, ζηναιο M. *actio generandi*, τὸ γενερε — ὅπαιογε T. ζηναιογί M. *actio eundi*, τὸ ἱρε. Cum eiusmodi composita exprimant infinitum verbi, vix possunt ac debent in Lexico omnia recenseri cum suis significationibus. Sic cum ζφο M. notet *generare, possidere*, derivatum ζηνζφο non tantum significat *generatio*, sed *possessio*, vide *Amos viii. 6*.

CAPUT V.

DE ARTICULIS.

Praeter articulum definitum et indefinitum Copti habent possessivum. De singulis dicam.

§ 1. *Articulus Indefinitus.*

Articulus indefinitus sine ulla generum distinctione est

Sing.

Plur.

T. M. B. οτ T. γεν, εῖ. M. εαν. B. εαν, γεν, εῖ. Nominibus praepositur, uti οτμοτ *un lion*, εανμοτ,

ῥαμμασι *lioni*. Si singulari οτ praefigas particulam ε *ad*, εοτ contrahitur in ετ, uti ετῳαρε *ad desertum* pro εοτῳαρε. Thebani, licet omittant vocales, tamen in plurali saepe scribunt γεν, ne τὸ ἐν confundant cum ἐν *in*.

§ 2. *Articulus Definitus.*

Articulus definitus ὁ, ἡ, οἱ, αἱ (Copti carent neutro) est

<i>Sing. M.</i>	<i>Sing. F.</i>	<i>Plur. Com.</i>
T. πε, π ὁ	τε, τ ἡ	πε, π οἱ, αἱ
M. πι, π, φ	†, τ, θ	πι, πεπ
B. πε, πι, π	τε, †, τ	πε, πι, π.

Thebani scribunt πε, τε, πε ante nomina a duabus consonis incipientia, uti ante ταμερο, προ, ππο, ὄλοοτε, πρω etc. Secus usurpant π, τ, π non solum ante vocales, aut unicam consonam, sed etiam quando alterutra ex duabus consonis initialibus habet e mutam, sic ante οτωϣ, σιβ, ποττε, με, ρπε, τῆσο, μετρε. Ante ρ vel scribunt πε, τε, πε quemadmodum τεριν, τεροτετε, περποοτε, vel adhibentes π, τ contrahunt πε in φ, et τε in θ, uti φκτ, φαπ, φικε, φοοτ ab ρκτ *utilitas*, ραπ *iudicium*, ρκκε *pauper*, ροοτ *dies*, et εε, εν, ομεε, εαν, εαβεε, εῖω, ὀλῳ ab ρε *modus*, ρκ *uterus*, ρμε *mulier*, ραν *finis*, ραβεο *umbra*, εῖω *vestis*, ὀλῳ *anus*; quandoque etiam sine contractione scribunt περ, περκτ. Ante οτ vocalis ε admittitur, sed εοτ contrahitur in ετ, sic πετοεϣ ὁ χρόνος pro πετοεϣ, tum τετϣη, τετποτ pro τεοτϣη, τεοτποτ. Quoties vero τὸ π praefigunt vocalibus, semper illud lineola distinguunt, ne cum π radicali confundatur; sic π̄αρεβεκς αἱ ἀρεβῆς, adeoque *enasebes* legendum est. Idem π̄ mutatur in με ante litteras με, et π, uti μεμεειπ *signa*, μεπκε *coeli*,

raro etiam transit in δ , λ , ρ ante δ , λ , ρ , uti $\pi\rho\omega\alpha\alpha\epsilon$ homines, $\lambda\lambda\alpha\alpha\alpha$ populi; $\beta\beta\pi\rho\epsilon$ novi pro $\pi\rho\omega\alpha\alpha\epsilon$, $\pi\lambda\alpha\alpha\alpha$, $\pi\beta\pi\rho\epsilon$. Tandem Thebani perraro utuntur articulo Memphitico $\pi\iota$, $\dagger$, $\pi\iota$, uti *Sirac.* vi. 20. 29. II: *Tim.* ii. 23. *Iud.* 14. Haud tamen eiusmodi articuli confundendi sunt cum $\pi\iota$, $\dagger$, $\pi\iota$ scriptis pro $\pi\epsilon\iota$, $\tau\epsilon\iota$, $\pi\epsilon\iota$ hic, haec, hi, vel hae, sic *Ioh.* xx. 30. $\pi\iota\pi\omega\alpha\alpha\epsilon$ non est δ $\beta\iota\beta\lambda\alpha\varsigma$, sed hic liber, vide meum Lexicon p. 164. Quodsi legas $\pi\epsilon\iota$, $\tau\epsilon\iota$, $\pi\epsilon\iota$ pro articulo $\pi\epsilon$, $\tau\epsilon$, $\pi\epsilon$, scito pravum esse orthographiae genus.

Constituti canones Thebanae dialecti non multas habent exceptiones. At quis confidat se posse certi aliquid statuere in sermone Memphitico? Memphitae scribunt $\pi\iota$, et π promiscue sive ante consonas etiam duplices, sive ante vocales; ita ut in uno eodemque libro legas $\pi\iota\kappa\alpha\delta\iota$ et $\pi\kappa\alpha\delta\iota$, $\pi\iota\chi\omega$ et $\pi\chi\omega$, $\pi\iota\kappa\iota$ et $\pi\kappa\iota$, $\pi\iota\sigma\tau\rho$ et $\sigma\tau\rho$, $\dagger\sigma\alpha\kappa$ et $\tau\sigma\alpha\kappa$, $\pi\iota\delta\lambda\alpha\alpha$ et $\pi\delta\lambda\alpha\alpha$, $\pi\iota\delta\pi\omega\sigma\tau$ et $\pi\delta\pi\omega\sigma\tau$. Cum nullae certae regulae figi possint, generatim affirmare licet Memphitas, utpotequi vocales amant, potius usurpare $\pi\iota$, $\dagger$, quam π , τ ; quare etiam ante ι scribunt $\pi\iota$, uti $\pi\iota\alpha\delta$, $\dagger\iota\sigma\tau\alpha\epsilon$. In plurali vero semper adhibent $\pi\iota$, ne $\tau\delta$ η plurale confundatur cum η , quod aut casus obliquos, aut negationem notat; excipe $\epsilon\tau$ qui, et praefixa, uti inferius dicam. Praeterea ante litteras δ , ι , $\alpha\alpha$, π , $\sigma\tau$, ρ pro π , τ scribunt ϕ , θ , sic $\phi\delta\alpha\lambda$, $\phi\alpha\alpha\omega\tau$, $\phi\sigma\tau\alpha\iota$, $\theta\delta\alpha\kappa\iota$, $\theta\alpha\alpha\iota\sigma\iota$, $\theta\sigma\tau\pi\iota$; at pro maxima Memphitarum licentia occurrunt etiam $\pi\iota\delta\alpha\lambda$, $\pi\iota\alpha\alpha\omega\tau$, $\pi\iota\sigma\tau\alpha\iota$, $\dagger\delta\alpha\kappa\iota$, $\dagger\alpha\alpha\iota\sigma\iota$, $\dagger\sigma\tau\pi\iota$. Tandem in plurali pro $\pi\iota$ interdum usurpant $\pi\epsilon\pi$, uti $\pi\epsilon\pi\psi\epsilon\pi\iota$, $\pi\epsilon\pi\sigma\alpha\alpha\iota$, $\pi\epsilon\pi\sigma\pi\eta\sigma\tau$. Pessime factum! nam $\pi\epsilon\pi$ notat etiam $\alpha\iota$ vel $\alpha\iota$ $\eta\mu\omega\upsilon$; quare $\pi\epsilon\pi\psi\eta\pi\iota$ valet $\alpha\iota$ $\psi\iota\alpha\iota$, et $\alpha\iota$ $\psi\iota\alpha\iota$ $\eta\mu\omega\upsilon$ filii nostri.

§ 3. *Articulus Possessivus.*

Omnibus linguis ignotus ita appellari debet articulus
 να ὁ τοῦ, τα ἡ τοῦ, να οἱ vel αἱ τοῦ Thebanc, at Mem-
 phitice φα, θα, πα, quo indicatur res, vel persona ad
 aliquem, vel ad aliquid spectare, seu illius esse. Exempla
 vim articuli declarabunt:

ἀλλ ὥπτ ἐπαπζαζε *non est ardor supra illum ini-*
mici Sir. xxiv. 15.

φαιθε πε πικαει *propria Dei est terra I. Cor. i. 26.*
 ταπρρο τε ἡ τοῦ βασιλέως ἐπὶ *Matt. xxii. 21.*

θαπια τε ται εικωπ *cuiusnam est (ἡ τίς) imago*
haec Marc. xii. 16.

πακоти πιστις οἱ τῆς ὀλγης πίστιως *Luc. xii. 28.*

Hinc nomina formantur, πατμελεετ ὁ τῆς νόμης *spon-*
sus; πανσε *Isidi devotus*, nomen proprium viri *Paësis*,
 cuius femininum est τανσε *Taësis*; παπποττε *Deo de-*
votus, Paphnutius. Quare notat etiam *filium* alicuius, uti
 in graeco ὁ τοῦ, sic φαῖς *filius Eli Luc. iii. 23*, πατρῴγε
filii liberae; vel *oriundum*, uti παοτπολς *oriundi ex*
civitate Z. 16.

CAPUT VI.

GENERALIS ADNOTATIO IN UNIVERSAM GRAMMATICAM.

Radices Copticae nihil ex se significant, a particulis
 vero seu praefixis, seu suffixis, determinantur, ut ver-
 bum, vel nomen notent. Sic a ὥπτ, accedentibus par-
 ticularis nominum, fit *creator, creatio, creatura* etc.; sin
 affigas particulas verborum, habes universam coniuga-

tionem verbi *creare*, voce *constituta* immutabili semper permanente. Quare grammatica Coptica tota in eo versatur, ut catalogum contexat particularum, quibus logica accidentia cum nominum tum verborum indicantur.

CAPUT VII.

DE NOMINE.

Nomen facile dignoscitur cum ex articulis mox expositis, tum ex aliis particulis inferius exponendis. Quid vero si hisce omnibus careat? tunc assumit praefixum π, quae generalis est nominum characteristica. Sic οἴκῳ T. *un gran timore*, ubi οἴκῳ *magnus* habet articulum indefinitum οἱ, at οἴκῳ omni caractere exutus esset indeterminatus, nisi ei praefigeres π, quo sit nomen. Quare Copti dicant οἴκῳ πῆκῳ M. *un uomo infermo*; τῷ οἴκῳ πῆκῳ T. *il primo precetto*, οἴκῳ πῆκῳ M. *una terra straniera*. Item post verbum substantivum esse, εἶναι ὁκῳ M. *est claudus*, εἶναι ὁκῳ M. *est lucidum*, ἀκῳ πῆκῳ T. *fuisti adiutor*. Verum adiectiva composita cum particulis εἶ, εἶ, εἶ, εἶ non adsciscunt τὸ π, satis enim sunt determinata, sic πῆκῳ εἶναι T. *pastor bonus*, πῆκῳ εἶναι T. *homo similis*, εἶναι πῆκῳ M. *phiulae plena*.

§ 1. Formae Nominum.

Plerumque nomina carent omni forma, sic γῆ T. *dicere*, et *sermo*, οἴκῳ M. *odisse*, et *odium*. Speciales tamen nominum formae sunt illae, quae praefixas habent particulas ἀπ, ἀτ, λα, ἀπ, aliasque a me superius re-

censitas in § de Compositis cum Particulis. Hisce adde composita cum *et*, *eq*, *ec*, *et*, sunt enim participia, vel adiectiva; *et* qui format participia, vel adiectiva utriusque generis et numeri, *etnoqpe* T. *utilis*, *utiles* a *noqpe* *utilitas*, *etcoṭṭi* T. *electus*, *a*, *i*, *ae* a *coṭṭi* *eligere*. Tum *eq* est praefixa sing. masc., *ec* sing. fem., *et* plur. com., sic *eqnoqpe* *utilis* m., *ecnoqpe* *utilis* f., *etnoqpe* *utiles*, *eqcoṭṭi* *electus*, *eccoṭṭi* *electa*, *etcoṭṭi* *electi*, *ae*. Sunt alia adiectiva, quae distinguuntur ex suffixis, quibuscum componuntur; sed de his alias.

§ 2. Genus Nominum.

Pluralia nullam habent generis differentiam. Singularia vero sunt vel masculina, vel feminina; nam Copti carent neutro, cuius vice plerumque adhibent femininum, sic *nanec nac ne* *bona* (bonum) *ei est*, *acṣṣwni* *facta* (factum) *est*, *contigit*. Ut praetermittam genus, quod vocabuli significationi adhaeret, uti *homo*, *maritus*, *uxor*, *mater* etc., aio substantivorum genus ex praxi addiscendum esse. Sunt tamen nonnulla nomina certo generi adiecta; sic composita cum particula *ḏlṭ* T, vel *ḏet* M. omnia sunt feminina; composita cum *ḥlṭ* Saidico item sunt feminina, at cum *zṭl* Memphitico sunt maximam partem masculina. Praeterea composita cum praefixo *eq* sunt masculina, cum *ec* feminina, uti *eqotwṣc* *amplus*, *ecotwṣc* *ampla*, idem dicatur de adiectivis, quae q vel c suffigunt in fine, *nanotq* *bonus*, *nanotc* *bona*. Tandem sunt aliquot nomina, quae, mutata forma, a masculino in femininum transeunt.

1.° Si masculino addas T. *e*, et M. B. *i*, fit femininum:

T. *ṣṣwṣ* *socer*, *ṣṣwṣe* *socius*, M. *ṣṣwṣi*
ṣṣḥḥ *socius*, *ṣṣḥḥe* *socia*, M. *ṣṣḥḥi*

βαιατλ *camelus*, βαιατλε *camela*, Μ. βαιατλι
 Μ. ειηβ *agnus*, ειηβι *agna*
 βωκ *servus*, βωκι *serva*.

Interdum fit aliqua vocalium mutatio :

T. σον *frater*, σωπε *soror*, Μ. Β. σωπι
 ειειβ *agnus*, ειαιβε, ειαιβε *agna*.

2.º Si postremam masculini vocalem brevem mutes
 in longam affinem :

T. ελλο *senex*, ελλω *anus*, Μ. δελλω
 ρρο *rex*, ρρω *regina*, Μ. οτρω
 πιαω *peregrinus*, πιαω *peregrina*
 βλλε *coecus*, βλλη *coeca*, Μ. βελλη
 σδβε *prudens*, σδβη *sem.*, Μ. σδβη
 εδε *postremus*, εδη *postrema*, Μ. δδη
 Μ. ιοτι *leo*, ιοτη *leona*.

3.º Si mutes vocalem penultimae syllabae masculini :

T. ψηρε *filius*, ψερε *filia* — Μ. ψηρι m. ψερι f.
 — Β. ψηλι m. ψηηλι f.

Atque haec fere sunt nomina, quae femininam habeant
 formam. Interdum vero, ut genus innuatur, additur εοοττ
 T, εωοττ Μ. *mas*, et εριαε T, εριαι Μ. *femina*, sic
 ειοτ εοοττ T, ειοτ εωοττ Μ. *puer*, ειοτ εριαε T,
 ειοτ εριαι Μ. *puella*.

CAPUT VIII.

DE NUMERO NOMINUM.

Numeri nominum duo sunt singularis, et pluralis ;
 dualis enim Coptis est ignotus. Plerumque singularis a
 plurali non distinguitur, sed solis articulis indicatur ;
 sic T. σηοβε *un peccato*, ηηοβε *il peccato*, εηηηοβε

peccati, πεποθε *i peccati*, et Μ. οἱποθι, φποθι, ραπποθι, πιποθι. Sed nonnulla nomina peculiari gaudent forma plurali. Composita cum praefixo εἰ masc. atque ἐκ fem. habent plurale in ετ, uti εἰσοτῶς *amplius*, ἐσοτῶς *ampli*, αε, εἰοκῆ *tristis*, ἐτοκῆ *tristes*, ἐρεμπῶ *dignus*, ἐρεμπῶ *digni*, αε. Etiam adiectiva quae in fine suffigunt q. masc. atque c. fem. habent plurale in οτ, quod varie contrahitur cum praecedente vocali; sic ἐπεσῶ *pulcher* ἐπεσῶτ — παῶσῶ *multus* παῶσῶτ — εῶπαδῶ *magnus* εῶπαδῶτ — ἐπαπεῶ *bonus* ἐπαπεῶτ.

Multa vero sunt nomina, quae in utraque dialecto peculiarem adsciscunt desinentiam; ac sunt vel regularia, vel irregularia.

§ 1. *Pluralia Regularia Memphisitica.*

Desinunt in ι, τ, οτ, οτι.

Ad Classem ι

Pertinent nomina, quae sequuntur:

ἑλλο *senex*, ἑλλοι — ρααδο *dives*, ρααδοι —
 δωκ *corvus*, δωκι — αα *locus*, ααι — ἀφωφ
 giga, ἀφωφι — ἰποτ *uber*, ἰποτ — ῥφερ
socius, ῥφερι.

Ad classem τ

Pertinent nomina singularia in ε

ἑλλε *coecus*, ἑλλετ — βαλε *claudus*, βαλετ —
 οεψε *proximus*, οεψετ — μεορε *testis*, μεορετ
 — ρεαρε *liber*, ρεαρετ — καε *prudens*, καετ
 — ἑαε *ultimus*, ἑαετ — χαπε *humilis*, χαπετ.

Ad Classem οτ

Pertinent nomina singularia in ε et ο, quae mutantur
 in η et ω

ααε *bubulcus*, ααηοτ — ερε *bos*, ερηοτ — ῥπε
locusta, ῥπηοτ — ῥπε *retis*, ῥπηοτ — ἰρο

flumen, ιαρωοτ — εβο *mutus*, εβωοτ — πο *porta*,
 ρωοτ — ψτεκο *carcer*, ψτεκωοτ — οτρο *rex*,
 οτρωοτ — ψεααασ *alienigena*, ψεαααωοτ —
 ραααδο *dives*, ραααωοτ.

Huc etiam revocari possunt εη *temo* εηκοτ, ααε *pulcher* ααωοτ, ερε *bos* ερωοτ, et Βασμυρικυμ αηη *caput* αηκοτ.

Ad Classem οτι

Pertinent 1.º singularia exeuntia in ω, vel in consonam, uti

οβω *doctrina*, οβωοτι — αχω *magus*, αχωοτι —
 ρεχχω *cantor*, ρεχχωοτι — ετφω *pondus*, ετφωοτι —
 ατ *caro*, ατοτι — οφίρ *latus*, οφίρωοτι.

2.º Singularia desinentia in ε, ει, vel η, οτ, quae mutantur in η, vel ω, uti

αφε *caput*, αφιοτι — ερε *cibus*, ερηοτι — φε
coelum, φιοτι — βεχε *merces*, βεχηοτι — ερφει
templum, ερφηοτι — τεβηη *imentum*, τεβηωοτι —
 ερηη *lacrima*, ερηωοτι — οτποτ *hora*,
 οτπηωοτι — αλοτ *puer*, αλωοτι.

§ 2. Pluralia Regularia Thebana.

Desinunt in ε, ετ ητ, ετε ητε, οτ, οτε.

Ad Classem ε

Pertinent αβωκ *corvus*, αβωκε — λοοτ *taenia*, λοοτε.

Ad Classem ετ ητ

Pertinent singularia in ε

ψαρε *desertum*, ψαρεετ — χιζε *hostis*, χιζεετ —
 ελλε *coecus*, ελλεετ — αβε *prudens*, αβεετ —
 φμε *vicus*, φμεετ pro φμεετ;

et, contracto εε in η, oritur forma ητ

αμπε *pistor*, αμπητ — ερε *bos*, ερητ — ψπε
retis, ψπητ.

Ad Classem ετε ητε

Pertinent etiam singularia in ε, uti βαλε *claudus* βαλεετε, εδε *ultimus* εδεετε. Tum, contracto εε in η, oritur forma ητε, uti απε *caput* απητε, ερε *cibus* ερητε, πε *coelum* πητε.

Ad Classem οτ

Pertinent singularia in ο, quod in ω mutatur:

iero *flumen*, ιερωοτ — ἱρο *rex*, ἱρωοτ — πο
porta, ρωοτ — κρο *finis*, κρωοτ — ἀπτῖρω
regnum, ἀπτῖρωοτ.

e contrario cω *doctrina* cωοοτ. His adde ερε *bos* ερωοτ, εδε *postremus* εδεοτ.

Ad Classem οτε

Pertinent varia nomina

ερε *cibus*, ερεοτε — κε *alius*, κοοτε — ρομπε
annus, ρᾶποοτε — ειν *via*, ειοοτε — οτῳη
nox, οτῳοοτε — τῆη *iumentum*, τῆποοτε —
ῤηηι, vel ῤηειη *lacrima*, ῤηειοοτε — οτποτ
hora, οτποοτε — εω *asinus*, ειωοτε — εω
asinus, εοοτε — εωρω *portus*, εωροοτε — σπιρ
latus, σπιροοτε.

§ 3. *Pluralia Irregularia*.

Sive Memphitica, sive Thebana in eo consentiunt,
quod mutant vocales singularium

1.° Sine ulla desinentia

T. οτρωορ *canis*, οτρωωρ

M. εδοτ *mensis*, εδητ — απωῳ *iusiurandum*, απατῳ
εμκαε *dolor*, εμκατε — εαλοχ *pes*, εαλατκ
εωωῳ *Aethiops*, εωατῳ.

2.° Assumendo aliquam ex desinentiis pluralium.
Praesertim vero nomina exeuntia in ωτ habent plurale

in οτε T, ο† M; tum illa in ητ, ητ, οτ habent plurale in ατε T, α† M. Sic

T. θάλητ *avis*, θάλατε — οτρητ *custos*, οτράτε
ειωτ *pater*, ειоте — εβοτ *mensis*, εbate
ζοειс *dominus*, ζειсοοτε

M. εμωτ *mercator*, εμω† — ιωτ *pater*, ιο†
ψβωτ *virga*, ψβο† — μεμωτ *campus*, μεμω†
ρεμητ *decima*, ρεμα† — θάλητ *avis*, θάλα†
βητ *palma*, βα† — οτρητ *custos*, οτρά†
μεπρητ *dilectus*, μεπρα† — ροτρητ *primus*, ροτα†
καμωτλ *camelus*, καμωτλι.

3.° Detracta vocali singularis, additur aliqua ex desinentiis pluralium. Sic

T. соп *frater*, сπητ — бир *sporta*, бироте
ρογ *serpens*, ργоти — ρωб *opus*, ρβητ, ρβητε,
ρβηоте

M. соп *frater*, сπηот — саш *scriba*, сшоти
ρωб *opus*, ρβηоти — шом *gener*, шмωот.

4.° Sequentes plane sunt irregulares

T.M. εμω *sus*, εμωτ — αρο *thesaurus*, αρορ, αρωρ,
αρωωρ

T. ρτο *equus*, ρτωρ, ρτωωρ

M. ρθο *equus*, ρθωρ — ηί *domus*, ηот

T. ρημε *mulier*, ρηομε — χοί *navis*, εχητ

M. ρημε *mulier*, ρηομε — χοί *navis*, εχηот

εω *asinus*, εет — ιομε *mare*, αμεдиот

βωк *servus*, εβидик — мωт *via*, митωоти

содт *murus*, себодиот — сопи *latro*, сипωоти

T. ρω *vipera*, ρβоти — M. ѿ *dominus*, ѿсет.

Basmurici modo cum Memphitis, modo cum Sahidicis consonant, vel paullo abscedunt.

CAPUT IX.

DE CASIBUS NOMINUM.

Casibus carent Copti, eos vero indicant quibusdam particulis, quarum aliae nomini praefiguntur, aliae se-iunctae a nomine scribuntur. En utrasque

Thebaice, Basmurice		Memphitice			
	Seiunctae	Praefixae		Seiunctae	Praefixae
Nom.	ḥōi	.	.	ḥōe	
Gen.	ḥte	ḥ, ā		ḥte	ḥ, ā
Dat.		ḥ, ā, e		.	ḥ, ā, e
Acc.		e, ḥ, ā			e, ḥ, ā
Voc.	w	pe		w	pu
Abl.	Thebaice		Memphitice		Basmurice
Seiunctae	ḥtḥ		ḥten		ḥten
	ebol ḥ		ebol ḥ		ebol ḥ
	ebolḥn		ebolḥen		ebolḥn
			ebolḥa		
	ebolḥi		ebolḥi		ebolḥi
	ḥtḥ		ḥten		ḥten
	ebolḥtḥ		ebolḥten		ebolḥten
	ebolḥzn		ebolḥzen		ebolḥzen
Praefixae e, ḥ, ā			e, ḥ, ā		e, ḥ, ā.

Basmurici omnibus in casibus, ablativo excepto, utuntur particulis Thebanis.

Nominativus praecedens verbum nullam adsciscit particulam (cave enim, ne cum Scholzio credas nominativum assumere τὸ π) locus ipse monet illud esse propositionis subiectum; quare Copti scribunt *ḥicior ete-ḥwmi etḥiwotḥ stellae erunt decedentes*. Sin verbum antecedit, sequens nominativus distinguitur particula se-

iuncta ᾰβι T. B, ἵξε M. sic ἀγεῖ ᾰβι ἰωάννης venit *Iohannes*, περὶ ἵξε ῑο dixit *Iesus*.

Genitivus indicatur vel particula seiuncta ᾰτε, uti στυάζε ᾰτε ταε T. *verbum veritatis*, φπατ ᾰτε πι-
σθοιποτῑ M. *hora incensi*. Vel praefixa ᾰ, quae ple-
rumque ante β, α, φ, semper vero ante π, scribitur ᾰ,
raro autem ante λ, ρ scribitur λ, ρ; sic πωνρε ᾰδατεῖα
T. *filius Davidis*, πωνρε ᾰπποττε T. *filius Dei*, πωνρε
ᾰφ† M. *filius Dei*, εῑποβα ᾰᾰᾰᾰ M. *myriades multi-
tudinis*. Pro ᾰ, ᾰ Thebani raro scribunt εη, εα. Obiter
moneo perperam nonnullos affirmasse τῑ ᾰ praefixo singi
adiectiva. Citant illi ᾰβενιπῑ *ferreus* a βενιπῑ *ferrum*,
ᾰποτῑ *aureus* a ποτῑ *aurum*, ᾰεοατ *aereus* a εοατ
aes; sed haec atque his similia nihil sunt, nisi genitivi
ferri, *auri*, *aeris*, qui a substantivo praecedenti regun-
tur. Nomen Hebraei dicunt שְׂרָפָה שְׂרָפָה *lingua sanctitatis*
pro *lingua sancta*? ita Copti *corona ferri*, *auri*, *aeris*
pro *ferrea*, *aurea*, *aerea*. Iidem etiam scribunt ο ᾰποτῑ
esse *auri* pro *aureum*, uti nos *esser d'oro*, et Galli
être d'or.

Dativus indicatur potissimum particula ᾰ, quae in hoc
et reliquis casibus mutatur in α, λ, ρ, quemadmodum
diximus in genitivo; sic τεῑρηπῑ ᾰπαῑνῑ M. *pax huic
domui*, † ᾰᾰεῑκε T. *dare pauperibus*. Quandoque tamen
pro ᾰ usurpatur ε, sic πεκῑω εοτοῑ πᾰα T. *dicis omni-
bus*, cuius vice Memphiticus *Luc. xii. 41* habet ποτοῑ
πᾰεῑ; tum αῑτωῑ εᾰεᾰβαλατῑ M. *adhaesit pedibus*;
εοῑπῑωῑ εᾰᾰᾰᾰ T. *similis est grano*, Memphiticus
εοῑ πᾰοῑαφῑ. Sin ε praefigatur articulo indefinito οῑ,
contrahitur saepe εοῑ in εῑ, uti in allato εᾰᾰᾰᾰ pro
εοῑᾰᾰᾰᾰ.

Accusativus promiscue indicatur τῑ ε, vel ᾰ, uti ᾰα-
ταμοῑ εοῑσαεῑ M. *ostendite mihi staterem*, αῑε εῑ-
ρωῑε (pro εοῑρωῑε) T. *invenerunt hominem*; ταμοῑ

ἵππε T. *creare coelum*; τὰ μὲν ἵππε T. *creare coelos*.

In vocativo particula sciuncta ω est graeca, uti ω ρωμαι M. o *homo*. Germana Coptorum characteristicum est articulus definitus, ποαθ T. o *magister* *Matth.* xix. 16. xx. 13. 30, τῷερὶ ἰκίωπ M. o *filia Sion* *Ioh.* xii. 15, ἡρτοποκρεῖτς T. o *hypocritae* *Matth.* xxi. 18. Abnormis est vocativus ἰκρατιστε M. o *optime* *Luc.* i. 3, ubi τὸ π est nota characteristicum nominis.

Multae sunt praepositiones, quae ablativum notant.

ἵππ T, ἵτεπ M. B. sic κηποσ εἰπὶ ἵππ πετωμρε T. *censum accipiunt a filiis suis* *Matth.* xvii. 25, *continget illis* ἵτεπ παιωτ M. a *patre meo* *Matth.* xviii. 19.

εβὼλ ἢ T. M. εβὰλ ἢ B. *recesserunt* εβὼλ ἡπζοεῖς T. a *Deo*. Nam εβὼλ est adverbium *extra*, quod regere nequit nomen, nisi ope sequentis π.

εβὼλῆπ T. εβὼλῆπ M. εβὰλῆπ B. Particula ῆπ T. ῆπ M. notat *in*; hinc *salvabit populum suum* εβὼλῆπ πετποθε a *peccatis eorum*, ubi Memphiticus εβὼλῆπ ποτποθῖ. Thebani et saepe Basmurici scribunt εβὼλῆπ, εβὰλῆπ ante nomina a π incipientia, uti εβὼλῆπ πποττε a *Deo*.

εβὼλθα M. Particula θα notat *sub*, *in*, quare εβὼλθα proprie est a *sub*, *ab in*; sic *ne pereatis* εβὼλθα φῆιωτ a *via*, et *reversi sunt* εβὼλθα πτωωτ a *monte*.

εβὼλῃ T. M. εβὰλῃ B. Cum ῃ sit *super*, εβὼλῃ notat a *supra*, de *supra*, sic *descendens* εβὼλῃ πικτατροσ de *cruce* *Marc.* xv. 30, *auferunt aurum* εβὰλῃ πετποττ de *supra* *Deos suos* Q. 233.

ῃπ T. ῃτεπ M. B. *cupiebat eum videre* ῃπ ἡποδ ἡποττει a *nullo tempore*. Sed praecipue notat ὑπὸ, seu causam efficientem, vel *prae*, adeoque usurpatur post verba passiva, *dissolutum fuit* ῃπ a vel *prae solis radio* *Sap.* 897, *incenditur* ῃτεπ a *flamma* *Isai.* v. 24.

εβὼλῃπ T. εβὼλῃτεπ M. εβὰλῃτεπ B. coalescens

ex εβολ et εβτπ praecedenti. Sic *ne quaeras principatum* εβολεβτπ πρoεic a Domino, et *cathedram* εβολεβτπ oτῆpο a rege Sir. vii. 4. Maxime notat causam efficientem, atque adhibetur post verba passiva.

εβολεβτπ T. εβολεβτεπ M. εβoλεβτεπ B. a supra, de supra, nam εβτπ est *super*. Sic *cum veniret* εβολεβτεπ πiεωoτ de supra montem, a monte, et si *exaltatus* fuero εβολεβτπ πκαθ a terra.

Praeter particulas seiunctas hucusque descriptas, ablativus indicari etiam potest praefixis ε, et π. Sic *mundare cor* εποβε πiπ ab omni peccato, *separare* επποττε a Deo, *cave* επεκpπππ a murmuratione, *ἀναχρε* πiππoκπππ recedit a cogitationibus.

CAPUT X.

DE COMPARATIVIS ET SUPERLATIVIS.

Nulla est peculiaris forma horum graduum, ea enim in solis linguis excultissimis invenitur. Copti, uti Hebraei aliique, scribunt *bonus prae me*, vel *bonus plusquam me*, pro nostro *melior me*. Quare comparativus dignoscitur ex particula praefixa ε *prae*, et adverbio εoτο *plus*. Sic πoβ επai T. *magnus prae his*, *maior his*; εqεoοτ επθαλ T. *malus prae oculo*, *peior oculo*. Particula ε assumens suffixa pronominum evadit εpο, uti inferius dicam, hinc qzooτ εpοi T. *fortior me*, ππoβ εpοπ T. *maiores nobis*. Accedit εoτο T. M. εoτε T. B. εoτα B. *plus, magis*; hinc εoτε ταετο T. *plus honoris*, *maior honor*; εoτε παρρηcia T. *maior libertas*; επε oτπoτoτῆp παμππππ πεoτο T. *tumultus fieret magis*, seu *maior*. Saepe vero positivum pro comparativo adhi-

betur, uti *πὸς magnus* respondet graeco *μεγαν Matth.*
xviii. 1. 4. xx. 25. 26. in utroque textu.

Positivum etiam pro superlativo usurpatur; saepius
tamen positivo addunt adverbium *εἰσάτε* T. *εἰσαγγα* M.
εἰσαγα B. *valde*, quod etiam geminatur, ut in *Pap.* v.
105. *πᾶσα φεαροτε εἰσάτε αὐτο εἶπο ἡκας εἰσάτε εἰσάτε*
locus terribilis valde, et desertus valde valde.

CAPUT XI.

DE NUMERIS.

Numeri a Memphitis saepe saepius litteris alphabeti
indicantur, a Thebanis vero vocibus ipsis exprimi so-
lent; quare in sequenti tabella pars Thebana locupletior
est Memphitica, nam religioni duxi eas tantum voces
recensere, quas in textibus legeram, ceteras lector ex
analogia supplebit.

§ 1. Numeri Cardinales.

Thebaice		Memphitice	
masc.	fem.	masc.	fem.
1 <i>OTd</i>	<i>OTei</i>	<i>OTd</i>	<i>OTf</i>
suff. <i>OTe</i>			
2 <i>claf</i>	<i>clte, cente</i>	<i>claf</i>	<i>clorf</i>
suff. <i>clpooro, clnot</i>	<i>clpoote, clnot</i>		
3 <i>woant, wiant</i>	<i>woante</i>	<i>woant</i>	<i>woanf</i>
pref. <i>wiant, wiat, womat</i>			
suff. <i>womat</i>			

Thebaice		Memphitice	
masc.	fem.	masc.	fem.
4	qтoот	qтoе, qтo	qтuоот
praf.	qтoт, qтeт	praf.	qтe
sufl.	таqтe, дqтe		
5	†oт	†e, †	†oт
sufl.	тн, тe		
6	cooт	coo, coe, co	cooт
praf.	ceт		
sufl.	таce, дce		
7	caшq, ceшq	caшqe	caшqт
8	шuотп	шuотпe	шuшпш шuшпш
sufl.	шuшпш	шuшпшe	
9	ψиc, ψит	ψитe	ψит ψи†
10	мнт	мнтe	мет мн†
praf.	млт		
20	zoтwt	zoтwтe	zwt
praf.	zoтт		
30	мaдaб, мaб	мaдaбe	мaп
40	pмe, pмш		pмe
50	тaиoт		тaиoт
60	ce		ce
70	шqe, шbe		шbe
80	pмene		дuшпe
90	пcтaиoт, пecтaиoт		лштaт, лштeoтш
100	шe		шe
200	шнт		cпaтпшe, cпaтшe
300	шuшпшe, шuштшe, шoмeтшe		шoмaт пшe
400	qтoот пшe, qтoтшe, qтeтшe		
500	†oт пшe		
600	cooт пшe, ceтшe		cooтшe
700	caшq пшe		
800	шuотпшe		

Thebaice		Memphitice	
masc.	fem.	masc.	fem.
900	ψιϛ π̄ψε		
1000	ψο	ψο	
2000	ψοϛπ̄ατ		
3000	ψο̄ᾱπ̄τ π̄ψο, ψ̄ᾱπ̄τψο, ψ̄ᾱτψο		
4000	ϣτοτψο		
10000	τβ̄α	εβ̄α	
50000	†οτ π̄τβ̄α		
60000	σοοτ π̄τβ̄α		
140000	̄ᾱπ̄τ̄αϣτε π̄τβ̄α		
180000	̄ᾱπ̄τ̄ψ̄ᾱηη π̄τβ̄α		
600000	σε π̄τβ̄α		

Basmuricos numeros vidi sequentes ορει *unus*, ορει *una*, ψ̄ᾱᾱεπ̄τ *tres*, ψ̄ᾱ *mille*.

In numeris duplex forma distinguenda est, absoluta, et composita.

Prima adhibetur quoties numerus est solitaria vox, ac praeponitur rei numeratae, quae regitur ab π̄; est porro vel masculina, vel feminina. Sic ψο̄ᾱπ̄τ vel ψο̄ᾱτ π̄ροοτ *tres dies*, ψο̄ᾱτε π̄ρο̄ᾱπ̄ε *tres anni* — ϣτοοτ π̄ρω̄ᾱε *quatuor homines*, ϣτο π̄ψ̄ε̄ρε *quatuor filiae* — σοοτ π̄ροοτ *sex dies*. Atque ita semper numeri praeponuntur substantivo, excepto ϛατ, qui substantivum consequitur, uti πᾱψ̄η̄ρε ϛατ *duo filii mei*, †ϣβ̄ᾱι ϛοτ† *M. mulieres duae*, ρω̄η̄ ᾱῑᾱε̄ρε † πε̄ᾱ ρω̄η̄ π̄̄ ᾱῑᾱε̄ρε *os testium duorum atque os trium testium Deut. xix. 15*, τβ̄α ϛατ *myriades duae*, *viginti mille*. Cuius rei nulla alia ratio asferri potest, nisi quod, si ϛατ praeponeretur, saepe cum articulo enunciandus esset necπατ, iamvero necπατ valet *ambo*, *uterque*; quare perpetuo scribunt πᾱρ̄ε̄λ̄ο̄ς ϛατ *angeli duo*, ne, si dicerent necπατ ᾱρ̄ε̄λ̄ο̄ς, innuere viderentur *utrumque angelum*.

Pro ταιοτ *quinquaginta* Tukius in *Rudim.* p. 289. 454 habet ταιο, quam formam nolui veluti certam admittere in tabella; ecquis enim Tukio fidat? praesertim quum p. 289 ταιο vertat *quadraginta*. Praeterea Νὺμ. ii. 32 legi cεγε *sexcenti*; atqui ce notat 60, essent igitur 6000; quare erratum credo pro cεγγε.

In forma absoluta feminina interdum errarunt librarii, aut editores; sic ϣομ̃πτε πεβοτ *sex menses* Act. vii. 20, repone ϣομ̃πт πεβοτ, vel ϣομ̃πт еπεβοτ.

Altera forma dicitur composita, quia usurpatur quoties numerus ita coniungitur cum alio numero, vel nomine, ut unicum vocabulum fiat; ac tunc vel praecedat, vel consequatur, uide duae existunt formae, alia praefixa, alia suffixa.

Praefixa immediate coniungitur cum nomine sequenti, sine π; sic ϣμ̃πтϣο, vel ϣμ̃πтϣο, *tres mille*, ϣομ̃πтρομ̃πε *tres anni*, ϣтотттт *quatuor venti*, ϣтеттϣο *quatuor mille*. In dialecto Memphitica vidi solum praefixum ϣтєттат *quadrupes*. Forma praefixa nullam habet distinctionem generis, quod sive ex natura formae colligitur, sive ex loco Gen. xv. 9, ubi legitur ϣομ̃πтρομ̃πε, ϣμ̃πтρομ̃πε *tres anni*. Lectiones μ̃сттμ̃нл II. Reg. viii. 13, μ̃нттμ̃нл Luc. xiii. 4 pro μ̃лт inter errata amanuensium sunt recensendae.

Suffixarum formarum exempla habes in decadibus.

11. μ̃лтоте masc. μ̃лтотет fem.
- 12 μ̃лтспоотс, μ̃лтспотс masc. μ̃лтспоотсе, μ̃лтспотсе fem.
- 13 μ̃лтϣомт masc. μ̃лтϣомте fem.
- 14 μ̃лтатте comm.
- 15 μ̃лтн, μ̃лте comm.
- 16 μ̃лтасе comm.
- 17 μ̃лтсашт masc. μ̃лтсаште fem.
- 18 μ̃лтшанл masc. μ̃лтшанпе fem.

19 ἡπταήκ masc. ἡπταήτε fem.

21 ζωττοτε masc. ζωττοτει fem. etc.

Formae αγτε et ασε usurpantur cum numeris in τ desinentibus, hinc ἡπταγτε 14, ζωτταγτε 24. Secus adhibentur formae ταγτε, тасе, uti αααβταγτε 34, ταιοτταγτε 54, βμετασε 46, σετασε 66, βμεπετασε 86.

Formas suffixas quandoque turbavit amanuensium imperitia. Sic ζη ἡπτοτε *Matth.* xi. 6. 9, αααβοτε *Pap.* v. 20, ubi feminine οτει scribendum erat. E contrario ἡπτοτει *Z.* 225. 227, ubi masculinum οτε reponendum est; praetermitto τῆπτοτε *Luc.* xiv. 9, cum enim innuantur undecim Apostoli, emendandum est πᾶπτοτε. His adde ἡπτοποοτε ἡρομνε *Luc.* ii. 42, reponere ἡπτοποοτε.

In decadibus numerus decadis praecedere solet, uti шбети 75, quare сауушшге *Matth.* xvi. 22. *Z.* 502 notat 7 X 70, seu 490.

Millenarii numeri centenariis ita exprimi possunt ἡπ πшге 1000, ζωτωт πшге, vel ζωотт πшге 2000, αααβ πшге 3000, αααβшге πшге 3900.

Si myriadi accedat millenarius numerus, uterque ore millenariorum exprimitur, ἡπτοποοτε πшго 12000, ζωтшомт πшго 23000, βμεοτε πшго 41000, ταιοτταγτε πшго 54000.

Ex τβα myrias sit οτбс τβα, vel бс πτβα dimidium myriadis, seu quinque mille *Z.* 513. Hinc ἡπтшманп πτβα οτбс decem et octo myriades cum dimidia, seu 185000 *Tuk.* 451.

Numeri, utpote nomina collectiva, construuntur cum articulo et substantivo singulari, sic τсгшм (non vero βανгшм) οпотτ mulieres duae *Gen.* xxxii. 22, πтот πоешк ἡπ πтбт слат quinque panes et pisces duo *Luc.* ix. 13. 16, тшго ἡроμне mille anni. Praeter articulum et rem numeratam, cetera efferruntur plurali numero;

utī ὡσαύτ̃ π̃ρωαε σεψ̃ιηε ἥσων *tres viri quaerunt te*
Act. x. 19, πεῖ ἄντεσποοτε ἀγχοοτοοτ *hos undecim misit*
eos Matth. x. 5, ἦκε ἔ ἄπ̃α ετρωοτ *septem alii spiritus*
mali Matth. xii. 45, ἀτωτ̃α ἥβι π̃αντ̃ *audiverunt de-*
cem (Apostoli) Matth. xxi. 24.

Tandem monere iuvat numeros distributivos exprimi
 repetitione eiusdem numeri, utī ὡσαύτ̃ ὡσαύτ̃ *terni*
Màro. xvi. 20, ὡε ὡε *centeni*, ὡο ὡο *milleni* II. Règ.
 xviii. 4.

§ 2. Numeri Ordinales.

Circa vocabulum *primus* dissentiant Thebani, qui
 ὡοπ̃ scribunt, a Memphitis, qui amant εοτ̃ιτ̃, et sem.
 εοτ̃ιτ̃ *prima*, confer utrumque textum in *Matth. xxi.*
25. 38. Act. xii. 10.

Ceteri ordinales formantur a forma absoluta cardina-
 lium, praefixo αεε Thebaice et Basmurice, ααε Mem-
 phitice. Hinc

αεεσπατ̃ *secundus*, αεεσ̃π̃τε *secunda*

αεεὡσαύτ̃ *tertius*, αεεὡσαύτε *tertia*

αεετ̃τοοτ̃ *quartus*, αεετ̃το *quarta*

αεετ̃οτ̃ *quintus*,

αεεσοοτ̃ *sextus*, αεεσο *sexta*

αεεσαῡτ̃ *septimus*, αεεσαῡτε *septima.*

Tum αεεἰπ̃τοτε 11^m, αεεἰπ̃τσοοτε 12^m, αεε-
 χοτ̃σαῡτε 27^m, αεεεμε 40^m, αεεσοοτ̃ ἥεε 600^m.
 Memphitae scribunt π̃ααε ὃ *tertius*, τ̃ααε ἔ *quarta*
 etc. In ααε ἔ saepe timesis locum habet, sic αααε
 ροἰπ̃ι σποτ̃ *annus secundus*, π̃ααε κοπ̃ ἔ *secunda*
vices; et Thebaice ταεε ροἰπ̃ε σ̃π̃τε, π̃αεε αεπ̃ σπατ̃.

§ 3. *Particulae, et Nomina,*
quae cum Numeris saepe coniunguntur.

α T. M. *circiter*, uti α ἑτορῶε ἥρωμε T. *circiter*
quadringenti homines Act. v. 36 (1), α ὡμῆπτωο ἡφτῶχη
 T. *circiter tres mille animae* Act. ii. 41, utrobique grae-
 eus habet ὡμί. Vide meum Lexicon p. 1.

πα T. M. *circiter*, sic παρτορῶε T. *circiter quadrin-*
genti, παρορῶ M. *circa vesperam*, vide meum Lexicon
 p. 118. Praeterea πα notat etiam distributionem numeri,
 cui praepositur, uti παρῶε ατω παταιοτ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ
 ἀνὰ πεντήκοντα centeni et quinquageni Marc. vi. 40, πα
 ἥταιοτ quinquageni Luc. ix. 14.

οτωπ, saepius οτῆ, raro οτεπ et οтпe T. *pars*, uti
 οτωп снat *duae partes*, ποτῆ ὡμῆпт *tertia pars*, ποτῆ
 ἥφοτ *quinta pars*, ποτεп ἥφοτ *quinta pars*, ποтпe
 ὡμῆпт *tertia pars*.

πεγ T. M. praepositur numeris, ut dies hebdomadis
 significetur, sic πεгснat *seria secunda*, πεгῡомῆпт
seria tertia. Dicitur etiam πεгггтоот *quatrIduanus*, et
 πεгῡомῆпт αγει εροтп еракоте T. *tertia die ingressus*
est Alexandriam Z. 262.

ре M. *pars*, sic фре ῑ *tertia pars*, фре ῑ *quarta pars*,
 туш ремигт *pars decima*, *decima*. Raro Thebani hac
 particula utuntur, vidi tamen преῡомῆпт *tertia pars* Num.
 xxviii. 14, et раггтоот (ita) *quarta pars* Num. xxviii.
 5. 7; his accedit ремигт *decima*. Pro ре Memphitae etiam
 scribunt тере, vel тер, et Thebani тре, uti нгтере ῑ
tertia pars Zach. xiii. 8. 9, нгтер ῑ *quarta pars* Levit.
 xxiii. 13, нгреггтоот *quarta pars* Num. xxviii. 14.

---

(1) Bonus Tallam in Lexico p. 43 huic loco innixus recensuit vocem
 αἴτοτ *quatuor*!

cor T. M. praepositur numeris ut dies mensis indicetur, sic corā ñewort *dies octava Thoyt*, corzortꝑic ñꝑꝑwꝑ *dies vigesimanona Athor*. Hinc corai *dies primus mensis*, neomenia pro corotai, vide meum Lexicon p. 191.

zñ T, azñ M. *hora* semper coniungitur cum numeris; quod si numerus horae non indicetur, tunc *hora* dicitur nat. Ita Memphitice azñ ā, azñ ē *hora prima*, *hora nona*. At Thebani praemittere solent nat *hora*, quin tamen immediate coniungatur cum numero, uti āñnat ñzñ cor āñ zñ ꝑꝑte *hora sexta et nona Mātth.* xx. 5, āñnat ñzñ ꝑꝑate *hora tertia Mātth.* xx. 3, ubi observare licet zñ construi cum numero feminino.

CAPUT XII.

DE PRONOMINIBUS PERSONALIBUS.

Pronomina personalia in casu nominativo haec sunt:

<i>Sing.</i>	<i>Theb.</i>	<i>Mem.</i>	<i>Bas.</i>
1 com.	$\left\{ \begin{array}{l} \Delta\bar{\eta}\kappa \\ \Delta\bar{\eta}\rho \\ \Delta\eta\kappa \end{array} \right\}$	ΔΠΟΚ	ΔΠΔΚ <i>ego</i>
2 masc.	$\left\{ \begin{array}{l} \bar{\eta}\bar{\tau}\kappa \\ \bar{\eta}\tau\kappa \end{array} \right\}$	ñθOK	ñτΔΚ <i>tu m.</i>
fem.	ñτO	ñθO	ñτΔ <i>tu f.</i>
3 masc.	ñτOꝑ	ñθOꝑ	ñτΔꝑ <i>ille</i>
fem.	ñτOC	ñθOC	ñτΔC <i>illa</i>
<i>Pluralis</i>			
1 com.	$\left\{ \begin{array}{l} \Delta\bar{\eta}\bar{\eta} \\ \Delta\eta\eta \end{array} \right\}$	ΔΠΟΠ	ΔΠΔΠ <i>nos</i>
2 com.	ñτwtñ	ñθwtēn	ñτΔτñ <i>vos</i>
3 com.	ñτOOT	ñθwOT	ñτΔτ <i>illi, illac.</i>

§ 1. *Affixa.*

Hinc derivantur nonnullae vocales aut consonae, quae nunquam solitariae usurpantur, sed semper affiguntur nominibus, particulis, et verbis, adeoque appellantur *affixa*; quodsi initio vocis veniant dicuntur *praefixa*, uti $\epsilon\mu\epsilon$ *amat* a $\mu\epsilon$ *amare*; si in fine *suffixa*, uti $\epsilon\omega\epsilon$ *etiam ipse* a $\epsilon\omega$ *etiam*. En affixa nominum et particularum, nam de illis verborum suo loco dicam.

	Praefixa	Suffixa
<i>Singularia</i>		
Pers. 1	α	ι, τ
2	$\left\{ \begin{array}{l} \text{masc. } \kappa \\ \text{fem. } \sigma\tau \end{array} \right.$ T. ϵ M. B.	$\left\{ \begin{array}{l} \kappa \\ \epsilon \text{ T. } \iota, \epsilon \text{ M. B.} \end{array} \right.$
3	$\left\{ \begin{array}{l} \text{masc. } \eta \\ \text{fem. } \varsigma \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \eta \\ \varsigma \end{array} \right.$
<i>Pluralia</i>		
1	$\bar{\eta}, \epsilon\pi, \tau.$ $\epsilon\pi$ M. B.	π
2	$\tau\bar{\eta}, \tau.$ $\tau\epsilon\pi$ M. B.	$\tau\epsilon\pi$
3	$\epsilon\tau, \tau. \text{ B.}$ $\sigma\tau$ M.	$\sigma\tau.$

§ 2. *Praefixa.*

Praefixa assumuntur a verbis et a nominibus, ita tamen, ut in nominibus coalescant cum articulo definito, in verbis careant omni articulo; quare si praefixa comitem habeant articulum definitum vox est nomen, si careant vox est verbum. Sic a $\mu\epsilon$ *amare* et *amor* fit $\pi\epsilon\kappa\mu\epsilon$ *amor tui*, $\pi\epsilon\eta\mu\epsilon$ *amor eius*, $\pi\epsilon\pi\mu\epsilon$ *amor nostri*; tum fit $\epsilon\kappa\mu\epsilon$ *tu amas*, $\epsilon\eta\mu\epsilon$ *ille amat*, $\epsilon\pi\mu\epsilon$ *nos amamus*. De verbis suo loco dicam, nunc de nominibus.

Usum praefixorum cum nominibus declarabunt exempla, quae sequuntur; $\beta\alpha\lambda$ masc. est *oculus*, $\varsigma\alpha\mu\eta$ fem. *vox*.

vide *Iòh.* xvi. 36. *Phil.* iii. 20. Interdum praepositur pronomen personale ἀποκ παῶν *quod ad me attinet, vita mea Phil.* i. 21. Et post suffixa ἐροῖν ἐροῖ ὧ ἀποκ *etiam erga me ipsum Z.* 383, ἀῖζητ ἀποκ *sumsit me ipsum Ming.* 309, πετεῶμε ἐρον ἀπον *quod nobis ipsis convenit Z.* 605, ὡδαροῦ ἡτοῦ πποττε *ad ipsummet Deum Ming.* 287.

Hucusque utrumque pronomen consonabat, coeperunt deinde Copti ἡτοῦ T, ἡθοῦ M. coniungere cum quovis pronomine aliarum personarum. Sic ἡτοῦ ἀποκ T. *ego ipse Z.* 394, ἡτοῦ ἡτοῦ ἐτκελετε *ipsamet praecipit Z.* 445, ριμε ἡτοῦ ηἡτῆ *deslete vos ipsas Luc.* xvi. 27, ἡπετοταροτ γε ἡτοῦ ἡα οτῶμμο *non addunt semetipsas post (non sequuntur) peregrinum Iòh.* x. 5. Tum sine pronomine, quod tamen subintelligitur, ἡἡρῶμne ἡτοῦ ὅκτοῦ ἡἡα *ne temetipsum pudeat harum rerum Sir.* xvi. 1, ὡῶne ἡτοῦ ἐκτοῦ *esto tu met diligens Ming.* 334 bis, ἀρὶ χοεῖς ἡτοῦ ἐπεκρετ *esto tu met dominus cordis tui Ming.* 334.

Tandem ἡτοῦ refertur ad substantivum, uti ἡἡα ἡτοῦ ἡἡχοεῖς *miseriordia ipsiusmet Dei Sir.* xvi. 13, ἡοῦβῆ γε ἡθοῦ ἡἡῶς M. *consilium autem ipsiusmet Dei Psal.* xxxii. 11, ἡἡοτ ἡτοῦτ ἡρεῖῖἡοβε *mors ipsorummet peccatorum Tuk.* 93, ἡἡῶῖ ἡῶἡἡ ἡθοῦ ἡε ἡἡα M. *maximum opprobrium ipsum hoc est Z.* 56.

§ 3. Suffixa.

Suffixa et praefixa semper consonant inter se, excepta prima persona et secunda fem. in singulari. Suffixum primae pers. sing. est ἡ; quod si vox exeat in τ, suffixum est τ, ac pro duplici ττ unicum scribitur, quare τοτ *manus* est etiam *manus mea* pro τοττ; adde εῶἡτ *propter me*, quod ab εῶβε commode dici potuisset εῶἡτ, tum κεἡτ *sinus meus* a κεἡ. Suffixis utuntur verba, prae-

positiones, ac perpauca nomina. In verbis suffixa sunt accusativi, uti ἀρχοντῇ *genui eum*, ἀκούσαντο *audivi eos*; de his suo loco dicam. Nunc de praepositionibus, quae casus obliquos pronominum formant.

§ 4. Casus Obliqui Pronominum.

In tribus pronominibus nullus est casus obliquus, praeter τῆτι, raro τῆποτ T. οἰποτ, raro τῆποτ M. τῆποτ B. *vos*, de quo mox dicam. Obliqui casus pronominum formantur affigendo suffixa iisdem particulis, quibus etiam singuntur nominum casus; particulae tamen saepius aliquam patiuntur formae mutationem.

Genitivus Pronominum.

Nota genitivi nominum est ἦτε; assumens suffixa evadit modo ἦτα, modo ἦτι, vel ἦτω. Hinc sunt:

	Thebaice	Memphitice	
Pers. 1	ἦτα	ἦτι	<i>mei</i>
2	{ m. ἦτακ f. ἦτε	ἦτακ ἦτε	<i>tui m. tui f.</i>
3	{ m. ἦταϝ f. ἦτασ	ἦταϝ ἦτασ	<i>eius m. eius f.</i>
Plur. 1	ἦταπ, ἦτῖ	ἦταπ	<i>nostri</i>
2	ἦτε τῆτῖ	ἦτε οἰποτ, ἦωτεπ, ἦτωτεπ	<i>vestri</i>
3	ἦτατ	ἦτωτ	<i>eorum.</i>

Haec tantum vidi Basmurica ἦτι *nostri*, ἦτετεπ, vel ἦτιτεπ, vel ἦτε τῆποτ *vestri*.

Dativus Pronominum.

Nota dativi nominum est π, et ε. Suffixa componens cum π habebis:

	Theb.	Mem.	Basm.	
Pers. 1	παι	пαι	пαι	<i>mili</i>
2	{ m. πακ	пак		<i>tibi m.</i>
	{ f. πε	пе		<i>tibi f.</i>
3	{ m. παγ	пaγ	пαιγ, παγ	<i>ei m.</i>
	{ f. παс	пaс	пис	<i>ei f.</i>
Plur. 1	παπ	пaп	пaп	<i>nobis</i>
2	πατι	пaтeп	пaтeп	<i>vobis</i>
3	πατ	пaтoт	пeт, пнoт	<i>eis.</i>

Ex Basmuricis ea tantum exposui, quae vidi.

Particula ε assumens suffixa evadit ερο T. M. ελα B, vel ετοот T. ετοт M. εταат B. Iamvero ро T. M. ла B. notat *os*, тоот T. тот M. таат B. est *manus*, ita ut ερο sit *ori*, ετοот *manui*. Hinc habes :

	Theb.	Mem.	Basm.	
Pers. 1	εροι	εροι	ελαι	<i>mili</i>
2	{ m. εροκ	εрок		<i>tibi m.</i>
	{ f. ερο	ερο		<i>tibi f.</i>
3	{ m. ερογ	ερογ	ελαγ	<i>ei m.</i>
	{ f. εροс	εрос	εлас	<i>ei f.</i>
Plur. 1	εροп	εроп	εлап	<i>nobis</i>
2	ερωτι	ερωтeп	εлатeп	<i>vobis</i>
3	εροот, ερωот	ερωот	εлат	<i>eis.</i>
Pers. 1	ετοот	εтот		<i>mili</i>
2	{ m. εтоотк	εтотк		<i>tibi m.</i>
	{ f. εтооте	εто†		<i>tibi f.</i>
3	{ m. εтоотγ	εтотγ		<i>ei m.</i>
	{ f. εтоотс	εтотс		<i>ei f.</i>
Plur. 1	εтоотп	εтотeп		<i>nobis</i>
2	εтооттнлот,			
	εтооттнати	εтeпннот		<i>vobis</i>
3	εтоотот	εтотoт		<i>eis.</i>

Basmuricum ἴδι ἐταδτῷ ei m. Exempla dativi ἐτεπὸν ποτ vobis habes Deut. iv. 2. Act. v. 28. I. Cor. xi. 2.

Accusativus Pronominum.

Nota accusativi nominum est ε, et η. Particula ε assumens suffixa evadit epo mox expositum, atque adeo epo non solum dativum notat, sed etiam accusativum, vide Ioh. ix. 31. 35. 37. Act. iii. 4. xvi. 9. 37. etc. Altera particula η assumptura suffixa componitur cum οο ignotae significationis, ut sit ηοο, seu ηοοο. Hinc habes :

	Theb.	Mem.	Basin.	
Pers. 1	ηοοι	ηοοι	ηοοι	me
2	{ m. ηοοκ	ηοοκ		te m.
	{ f. ηοο	ηοο		te f.
3	{ m. ηοοϣ	ηοοϣ	ηοοϣ	eum
	{ f. ηοοο	ηοοο	ηοοο, ηοοο	eam
Plur. 1	ηοοη	ηοοη	ηοοη	nos
2	ηοοηη	ηοοηη	ηοοηη	vos
3	ηοοοτ	ηοοοτ	ηοοοτ	eos, eas.

Si Tattami Lexico p. 248 credas, ηοοο quosvis obli- quos pronominum casus notat; scilicet vir acutissimus contulit Copticum ηοοο cum graecis casibus, quibus respondet in textu graeco, quasi syntaxis utriusque lin- guae par atque eadem sit. Equidem monebo verba sub- stantiva ac neutra postulare accusativum, sic ηοοο επερε λαρρος ηοοοϣ locus quem (in quo) erat Lazarus Ioh. xii. 1, ηοοο·αποκ ε† ηοοοϣ locus quem (in quo) ego sum ib. 26, ηοοο επαϣηκ ηοοοϣ locus quem (in quo) positus erat Gen. xxi. 17, κατὰ θε ετεπὸ ηοοοο eo modo quem estis Act. xii. 3, ηοοο ετῷ ηοοοο eo modo quem est Sir. xliii. 31, φηταϣηωη ηοοοϣ id quod contigit eum (ei) Act. iii. 10, οτ πετῶη ηοοο quid contigit te (tibi) Gen. xxi. 17. Singularis etiam est constructio ερε πετρος ηοοοεκ ηοοοϣ Petrus meditans se, anne

secum? *Act.* x. 19, idem dic de *μοκμεκ θηποτ reco-*
gitate vobiscum Hebr. xii. 3. Sed in loco *Num.* xvi. 5
πνεταρσοτποτ εμεορ quos elegit sibi, credo mendosam
lectionem coaluisse ex duabus, quarum altera dabat
πνεταρσοτπ μμοοτ, altera *πνεταρσοτποτ ερορ*; sane
aliis in locis *σοτπ eligere* construitur cum *ερορ*, vel
παρ sibi.

Praeterea *εμεο* genitivum notat in phrasibus *ροειπε*
εμμοοτ quidam illorum, *ποτα ποτα εμεωτπ unusquisque*
vestrum, *πια εμεωοτ quis eorum*, *λαδτ εμμοοτ aliquis*
eorum, vide *I. Còr.* x. 10. *Lùc.* xii. 6. xiii. 15. *Act.* ii. 3.
xx. 31. Est etiam genitivus in *οτπαε εμεοκ dextera tua*
Sir. xii. 12, *οτπαε εμεοι dextera mea Marc.* x. 40,
παδκ εμεορ sinistra eius Marc. xv. 27.

Accedit *εφολ εμεορ*, quod, uti mox dicam, notat *ab eo*.

Tandem accusativus *εμεο* etiam regitur a praepositione
T. M. B. *εμεπ* incertae significationis. Subditur
εμεπ εμεο 1.º variis casibus pronominum personalium,
uti iis vis reflexa accedat, sic *ερωρ εμεπ εμεορ circa*
se ipsum, *εροι εμεπ εμεοι mihi ipsi*, *πποτ εμεπ*
εμεδτ B. sibi ipsis Isai. v. 21, *εμεοπ εμεπ εμεοπ*
nosmetipsos. 2.º Substantivis, ac notat *proprius*, uti
περωμεε εμεπ εμεορ proprium eius corpus, alia exem-
pla vide in meo Lexico p. 96.

Alia nota accusativi apud Thebanos est *επ facies*,
cuius forma constructa cum suffixis est *επτ*. Hinc habes
επτ facies mea, *me*, *επτκ te m.*, *επτε te f.*, *επτq*
eum, *επτο eam*, *επτπ nos* etc. Sic *πετρεοτε επτq*
timentes eum Sir. xv. 13. 19, *πμοεετ επτq* vel *επτπ*
ducere eum vel *nos Act.* i. 16. vii. 40. ix. 8. xiii. 11. xxiv.
11, *εωπτ επτοτ expectare eos Act.* xvii. 16. xxiv. 15.
Saepe additur substantivum suffixi, uti *πετρεοτε επτq*
επροεο timens eum Dominum Sir. ii. 7. 8. 15. 16. 17,
πετρεοτε επτq επλδοο timebant populum Act. v. 26,

πετῆκτ θητῆ πῶτρος *fugiens serpentem* Sir. xxi. 2 (ubi graecus habet φεύγειν ἀπὸ προσώπου θραως, adeo verum est θη esse faciem) ὡπτε θητῆ πῶωε *revereri hominem* Sir. xxi. 22 (iterum graecus habet ἀπὸ προσώπου) πετῶωτθτ θητς ἡτεγςδω ὁ ἐκδεχόμενος παιδείαν αὐτοῦ Sir. xviii. 14, vide etiam Sir. vi. 19. xiii. 11. xiii. 25. xiii. 18. Quapropter Act. ii. 13 ερε θητοτ μεε πεμερις *verte sunt facies eorum plenae musto*. Quod accusativi genus usurpatur post verba ῖροτε *timere*, σιαοειτ *ducere*, ὡπτε *revereri*, δωωτ *expectare*, ητ *fugere*; vidi etiam post θωπ *occultare* Sir. xii. 25, μεοττε εβολ *invitare* Sir. xiii. 11. Tandem caveant tirones, ne eiusmodi θητ confundant cum θητ *cor*, hoc enim assumens suffixa mutatur in θηκ.

Ablativus Pronominum.

Eaedem praepositiones, quae ablativum nominum indicant, usurpantur etiam in ablativo pronominum, sed forma paullo mutata, quae par sit excipiendis suffixis, uti sequens tabella docet;

Forma absoluta	constructa
ἡτπ	ἡτοοτ T, ἡτοτ M, ἡταδτ B.
εβολ ἡ	εβολ ἡμο T. M, εβαλ ἡμα B. εβολῆρητ T, εβολῆρητ M, εβαλῆρητ B.
εβολθδ	εβολθρο M.
εβολθρ	εβολθρω T, εβολθρωτ M.
θτπ	θτοοτ T, θτοτ M, θταδτ B.
εβολθτπ	εβολθτοοτ T, εβολθτοτ M, εβαλθταδτ B.
εβολθρπ	εβολθρω.

Praepositionem εβολθρ T, εβολθεν M. supra recensitam in ablativo nominum consulto hic omisi, quia non recipit suffixa. Praepositiones cum τοοτ vel τοτ constructae consonant cum ετοοτ, ετοτ supra exposito in suffixis accipiendis; εβολθρο, et εβολθρω concinunt

cum ἁλλο; de ἐβολθῶν dicam inferius illustrans particulam εἰ. Sed iuvat nonnullarum significationem accuratius declarare.

Multis in locis πτοοτ valet *ab*, uti *Iòh. viii. 26. x. 18. xi. 48. Act. i. 4. xvi. 19* etc. Sed alibi est *in manu*, vel *in*, utpote constans ex π *in* et τοοτ *manus*. Sic πτε οτεφραγic ὧ πτοοτῆ ἁπενπισκοπος *sigillum manebit in manu Episcopi Z. 625*. Verba *esse, poni, iacere* et similia constructa cum πτοοτ *in manu* notant *habere*; sic ἐρε πηλοσοκωαον πτοοτῆ (Mem. πτοτῆ) *habens marsupium Iòh. xii. 6*, ἐρε πρηπε πτοοτοτ *habentes aromata Luc. xxiv. 1*, παρχη πτοτοτ εως οτηποφητης *positus erat in eorum manibus uti propheta, scil. habebant eum uti prophetam Matth. xiv. 5*; et, subintellecto verbo *esse*, ἁλλοι εστο εἰ ἡμικ πτοτεπ *non plus quam quinque panes in manibus nostris, non habemus nisi quinque panes Luc. ix. 13*, vide etiam *Ioh. iv. 11* in utroque textu, et *I. Ioh. ii. 23*. Hinc φηετε πτοτῆ *quod in manu eius, scil. quod habet Matth. xiii. 12. Marc. iv. 25*. Cave vero, ne credas πτοοτ notare accusativum. Unicus, qui id suadeat, locus est *Matth. xvi. 22*. εγωονῆ πτοοτῆ πῶι πετροс *assumpsit eum Petrus*, sed ibi reponne εγωονῆ *assumpsit eum in se Petrus*, atque meo in Lexico p. 302 dele omnino γονῆ *assumere*, hoc enim verbum nusquam alibi occurrit. — Paria dic de idiotismo ἐβολ πτοτ *de in manu, ab, ex*, sic ετηεαεμετ ἐβολ πτοτοτ ἡπαχαζι ετζορ πεα ἐβολ πτοτοτ ἡπνεαοc† ἁλλοι *liberabit me de in manu eorum inimicorum meorum fortium (de inimicis meis fortibus) et de in manu eorum (de iis) qui oderunt me Psal. xvii. 16*.

Accusativum exponens dixi ἁλλο notare accusativum, ac raro genitivum. Quod si ἐβολ pracedat ἁλλο valet *ab*, sic ἐβολ ἁλλοι *a me*, ἐβολ ἁλλοκ *a te*.

Thebanum ἐβολῆγнт vi sui etymy notat *a facie*; Mem-

phitae vero scribunt εβοληζητ, licet numquam apud eos
 ζη vel ζητ notet *faciem*. Hinc εβοληζητ T, εβοληζητ
 M, εβαληζητ B. *ab eo*.

Soli Memphitae, qui frequentant εβολθα, utuntur etiam
 constructo εβολθαρο, ubi ρο est *facies, os*. Hinc εβολ-
 θαρωι *a me*, εβολθαροη *a nobis*, εβολθαρωτεη *a vobis*.
 Tattamus in Lexico p. 69 citat etiam — εβολθαρωτ
 προς αὐτοὺς *ad eos* Gen. xliii. 23. — Perperam, nam ibi
 legitur ἀτην εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, iamvero ἐν εἰς est
educere, verte igitur *eduxit Simeonem ad eos*.

Cum εἰ *super* assumens suffixa evadat εἰωω T, εἰωτ
 M, etiam εβολεἰ duplicem induit formam pro varietate
 dialectorum, exempla vide in meo Lexico p. 22 et in
 Tattamo p. 70, qui solam formam Memphiticam recensuit.

Forma constructa τῷ εἰτῇ est εἰτοοτ T, εἰτοτ M.
 porro τοοτ, τοτ est *manus*. Sive εἰτῇ, sive εβολεἰτῇ,
 notat ὑπὸ *ab*, seu causam efficientem; utrumque usur-
 patur post verba passiva, *vae homini* εβολεἰτοτ T a quo
filius hominis tradetur Matth. xxvi. 24.

Tandem εβολεἰζῇ constructum cum suffixis evadit
 εβολεἰζω, sic *proiciamus iugum ipsorum* εβολεἰζωη
de supra nos, seu *a nobis* Psal. ii. 2; nam εἰζῇ notat
super.

Casus Obliquus Secundae Personae Pluralis.

Dixi superius τητῇ T, ὀηποτ M, τηποτ B. notare
 casus obliquos secundae personae pluralis. Revera legi-
 mus Rôm. vi. 17. πᾶσι τῇ εροῖ *quem dederunt*
vobis, ubi Memphiticus habet αττῇ ὀηποτ *dederunt*
vobis, vide etiam Deut. xxi. 5. 29. Matth. xxviii. 20.
 Hebr. ix. 20. Saepius est accusativus περ τητῇ *proi-*
cere vos, τοττε ὀηποτ *salvate vos*, κατ τηποτ B. *con-*
vertere vos, et sic passim post verba activa. Eiusmodi
 pronomē adhibent Copti post voces, quae compositae

cum suffixo $\tau\bar{\eta}\nu$ $\tau\epsilon\bar{\nu}$ *vos* facile confunderentur cum iisdem compositis cum suffixo $\bar{\eta}$ $\epsilon\bar{\nu}$ *nos*; hae porro voces, uti facile quisque praesentit, illae sunt, quae exeunt in τ . Sic si praepositioni $\bar{\eta}\gamma\tau$ T , $\bar{\eta}\delta\tau$ M . in suffixa primae et secundae pers. plur. apponas, habebis $\bar{\eta}\gamma\tau\bar{\eta}\nu$, $\bar{\eta}\delta\tau\epsilon\bar{\nu}$ *in nobis*, et $\bar{\eta}\gamma\tau\bar{\eta}\nu$, $\bar{\eta}\delta\tau\tau\epsilon\bar{\nu}$ *in vobis*. Quod discrimen cum levissimum videretur, Copti maluerunt uti casu obliquo, ac scribere Thebaice $\bar{\eta}\gamma\tau\tau\bar{\eta}\nu$ $Iac.$ v. 13, et Memphitice $\bar{\eta}\delta\tau\epsilon\bar{\nu}$ $Rom.$ i. 12, vel $\bar{\eta}\delta\tau$ $\delta\epsilon\bar{\nu}$ $\epsilon\bar{\nu}$ $II. Cor.$ vii. 15 *in vobis*. A vocibus in τ exeuntibus ad alias digressi scripserunt etiam $\epsilon\bar{\nu}$ $\tau\bar{\eta}\nu$ *super vos* $Act.$ xv. 28, quod commode scribi poterat $\epsilon\bar{\nu}\omega\tau\bar{\eta}\nu$ distinctum ab $\epsilon\bar{\nu}\omega\bar{\eta}\nu$ *super nos*. Locus $Matth.$ xlii. 8. $\bar{\eta}\tau\omega\tau\bar{\eta}\nu$ $\gamma\epsilon$ $\tau\bar{\eta}\nu$ suaderet $\tau\bar{\eta}\nu$ esse nominativum *nos*, sed reponere $\tau\bar{\eta}\tau\bar{\eta}\nu$ *omnes*, uti Graecus et Memphiticus textus iubent.

Dixi Memphitas scribere $\bar{\eta}\delta\tau\epsilon\bar{\nu}$, nam, ut tollant concursum duarum consonarum $\tau\epsilon$, inserunt $\epsilon\bar{\nu}$, adeoque pro $\epsilon\bar{\nu}\tau\epsilon\bar{\nu}$ *ad vos* scribunt $\epsilon\bar{\nu}\tau\epsilon\bar{\nu}$ $I. Cor.$ xvi. 13. $II. Cor.$ vii. 11; pro ω $\sigma\tau\bar{\eta}\tau\epsilon\bar{\nu}$ *beati vos* ω $\sigma\tau\bar{\eta}\tau\epsilon\bar{\nu}$ $Ioh.$ xiii. 17. Sunt etiam particulae Memphiticae, quae syllabam $\tau\epsilon\bar{\nu}$ adsciscunt, ut cum $\epsilon\bar{\nu}$ componantur; sic $\epsilon\tau\epsilon\bar{\nu}$ *vobis* ab ϵ nota dativi, quod superius attingi dativum pronominum exponens; $\bar{\eta}\tau\epsilon\bar{\nu}$ *vobis* a $\bar{\eta}$ dativi nota, vide $Deut.$ i. 17. $I. Cor.$ xi. 23. xv. 3. $I. Petr.$ i. 18 etc., adeoque Memphitae scribunt $\sigma\tau\epsilon\bar{\nu}$ $\bar{\eta}\tau\epsilon\bar{\nu}$ *est vobis* $Ioh.$ xxi. 5. pro $\sigma\tau\epsilon\tau\epsilon\bar{\nu}$, de quo vide meum Lexicon p. 146. His adde $\sigma\bar{\alpha}\tau\epsilon\bar{\nu}$ *statim vos* $Marc.$ xi. 2, eius forma cum ceteris suffixis est $\sigma\bar{\alpha}\tau\tau\epsilon\bar{\nu}$, sic $\sigma\bar{\alpha}\tau\tau\epsilon\bar{\nu}$ *statim ipse*, $\sigma\bar{\alpha}\tau\tau\epsilon\bar{\nu}$ *statim nos*; hinc intelligimus formam absolutam fuisse $\sigma\bar{\alpha}$ *statim*, quae antiquata nusquam occurrit, originem tamen dedit vocabulo $\sigma\bar{\alpha}\omega\tau$ *celer, velox esse*.

Praepositiones assumpturae pronomem $\epsilon\bar{\nu}$, $\tau\bar{\eta}\nu$,

vel servant formam absolutam, vel mutantur in constructam. Cum forma constructa vidi εβολητοτηνποτ *a vobis* Z. 81. ἄρηττητῆ in *vobis*, ρωττητῆ et Basmurice ρωττηποτ *etiam vos* I. Thess. II. 9. ριωττητῆ *super vos* Luc. IX. 13. XII. 22, atque ita τητῆ et οηποτ sunt vera affixa. Retinent formam absolutam Thebaice ετβε τητῆ *propter vos*, ἡτῆ τητῆ *a vobis*, ἡτε τητῆ ὑμῶν Act. XIII. 15, ἐξῆ τητῆ *supra vos*, et Memphitice ερηε οηποτ *inter vos* Luc. XXII. 17. εεβε οηποτ *propter vos*, ἡα οηποτ *post vos*, εατε οηποτ *apud vos*, ρι οηποτ *super vos* Luc. XII. 22. εξε οηποτ *super vos*; atque ita τητῆ et οηποτ sunt voces seiunctae, non affixae. Utramque etiam formam usurpatam vidi, sic ἐξῆ τητῆ Act. XV. 28, et εξωτῆ Luc. XII. 14, εβολητε οηποτ II. Cor. I. 16, et εβολητοτηνποτ Z. 82 *a vobis*.

Necessario vero adhibetur eiusmodi pronomem post praepositiones aut voces, quae carent forma constructa, adeoque scribitur δελ οηποτ M, ἔη τηποτ B. *in vobis*, εβολδελ οηποτ M. *a vobis*. Tandem in usu est tamquam accusativus post verba activa, de quo dicam inferius.

Vidimus usum huiusce casus obliqui niti facili confusione inter suffixa ἡ, et τῆ, quod adeo verum est, ut Wilkinsius II. Cor. I. 20. III. 3 εβολητοτε reddiderit *per vos*, et II. Cor. VI. 12 ἡδρη ἡδητε converterit *in vobis*; emenda *per nos*, *in nobis*, sic enim rationes grammaticae praecipiant, et graecus textus, qui ibi legit ὑμῶν.

§ 5. Pronomina Personalia Geminata.

Pronomina personalia quandoque vicem sustinent verbi esse, maxime si proxime gementur, quo in casu Thebani diversam secundi pronominis formam amant. Sic αποκ ἀπῶ οτεβολῆτῆ τε ego *sum ex coelo* Ioh. VIII. 23.

ἄτοκ ἥτ'κ *πῃ* *tu quis es?* *Iòh.* viii. 25. In prima pers. plur. pro ἀπολ *nos* scribunt ἀλ, quod confundendum non est cum ἀλ *fuimus* praeformante primae pers. plur. praeteritorum; sic ἀπολ ἀλ ἐπεβολῆ *πότε* *nos sumus ex Deo* *I. Iòh.* iv. 6. ἀπολ ἐκωλ ἀλ ἐπρωῖ *nos etiam sumus homines* *Act.* xiv. 14, Memphiticus utrobique habet ἀπολ ἀπολ. Legitur etiam solitarium ἀλ pro *sumus* *Hèbr.* xi. 13. *confessi sunt* *τε* ἀλ ἐπρωῖ *αὐτῶ* ἀλ ἐπρωῖ *quod sumus peregrini, et sumus advenae.* — In secunda pers. plur. Thebani scribunt ἥτεῖ *estis*, sic ἥτῶτῃ ἥτεῖ ἐπεβολῆ *πκαρ* *vos estis ex terra* *Iòh.* viii. 23. ἥτῶτῃ *τε* ἥτεῖ *πῃ* *vos vero qui estis?* *Act.* xix. 15, sic ἥτῶτῃ ἥτεῖ *vos estis* *Lùc.* xi. 13. *Gàl.* iv. 28. *I. Pètr.* ii. 9. *I. Iòh.* iv. 4. Memphiticus semper ingeminat ἡῶτεπ ἡῶτεπ. Solitarium ἥτεῖ *estis* legitur *I. Còr.* iii. 16. *nescitis* *τε* ἥτεῖ ἡῖ *quod estis templum Dei?*

CAPUT XIII.

DE PRONOMINE POSSESSIVO.

Quamvis genitivi casus pronominum personalium ἥται, ἥτακ *mei, tui* etc. vices fungere possint pronominum possessorum, haec tamen peculiarem habent formam, quae constat ex articulo definito, atque ω in singulari et οτ in plurali, ut sit Thebane *πω, τω, ποτ*, et Memphitice *ῥω, ῥω, ποτ*, quibus affixa adduntur.

Masculinum Singulare

Theb.	Memph.	
πωι	φωι	ὁ ἐμοῦ <i>meus</i>
πωκ	φωκ	ὁ σοῦ <i>tuus</i> , o homo
πω	φω	ὁ σοῦ <i>tuus</i> , o femina
πωϣ	φωϣ	ὁ αὐτοῦ <i>suus</i> hominis
πωϞ	φωϞ	ὁ αὐτῆς <i>suus</i> feminae
πωπ	φωπ	ὁ ἡμῶν <i>noster</i>
πωτῒ	φωτεπ	ὁ ὑμῶν <i>vester</i>
πωοτ	φωοτ	ὁ αὐτῶν <i>suus</i> .

Femininum Singulare

τωι	θωι	ἡ ἐμοῦ <i>mea</i>
τωκ	θωκ	ἡ σοῦ <i>tua</i> , o homo
τω	θω	ἡ σοῦ <i>tua</i> , o femina
τωϣ	θωϣ	ἡ αὐτοῦ <i>sua</i> hominis
τωϞ	θωϞ	ἡ αὐτῆς <i>sua</i> feminae
τωπ	θωπ	ἡ ἡμῶν <i>nostra</i>
τωτῒ	θωτεπ	ἡ ὑμῶν <i>vestra</i>
τωοτ	θωοτ	ἡ αὐτῶν <i>sua</i> .

Plurale

ποτι	ποτι	οἱ αἱ ἐμοῦ <i>mei</i> , <i>ae</i>
ποτκ	ποτκ	οἱ αἱ σοῦ <i>tui</i> , <i>ae</i> , o homo
ποτ	ποτ	οἱ αἱ σοῦ <i>tui</i> , <i>ae</i> , o femina
ποτϣ	ποτϣ	οἱ αἱ αὐτοῦ <i>sui</i> , <i>ae</i> , hominis
ποτϞ	ποτϞ	οἱ αἱ αὐτῆς <i>sui</i> , <i>ae</i> feminae
ποτπ	ποτπ	οἱ αἱ ἡμῶν <i>nostri</i> , <i>ae</i> .
ποττῒ	ποττεπ	οἱ αἱ ὑμῶν <i>vestri</i> , <i>ae</i> .
ποτοτ	ποτοτ	οἱ αἱ αὐτῶν <i>sui</i> , <i>ae</i> .

Pro ποτϣ et ποττεπ Memphiticis legitur etiam πωϣ
 Z. 54, πωτεπ II. Cor. iv. 5. Pro ποτοτ Thebaico vidi
 πωοτ Z. 589. Pap. vi. 7.

Exempla huiusce pronominis habes in $\Theta\omega\iota\ \rho\omega\ \tau\epsilon$ *mea etiam est Rom. xvi. 13.* $\epsilon\rho\ \Theta\omega\iota\eta$ *esse nostra Marc. xii. 7.* $\sigma\tau\eta\iota\ \epsilon\mu\pi\omega\kappa\ \Delta\eta\ \mu\epsilon$ *domus tua non est Sir. xxix. 22,* $\bar{\epsilon}\pi\pi\omicron\beta\epsilon\ \bar{\pi}\rho\omicron\tau\kappa\ \Delta\eta\ \mu\epsilon$ *peccata non tua I. Tim. v. 22,* $\Phi\omega\iota\ \mu\epsilon$ *Galadad meus est Galaad Psal. lxx. 9.*

CAPUT XIV.

DE PRONOMINE DEMONSTRATIVO.

Pronomen demonstrativum aliud est proximum *hic*, aliud remotum *ille*. Primum est

Theb.	$\mu\alpha\iota$ <i>hic</i>	$\tau\alpha\iota$ <i>haec</i>	$\mu\alpha\iota$ <i>hi, hae</i>
Memph.	$\Phi\alpha\iota$	$\Theta\alpha\iota$	$\mu\alpha\iota$
Basm.	$\mu\epsilon\iota$	$\tau\epsilon\iota$	$\mu\epsilon\iota$

quae ex articulo definito μ , τ , η orta quisque videt. Sic $\Phi\alpha\iota$ (T. $\mu\alpha\iota$) $\mu\epsilon$ $\mu\alpha\sigma\omega\mu\alpha$ *hoc est corpus meum Matth. xxvi. 26.* $\tau\alpha\iota$ (M. $\Theta\alpha\iota$) $\tau\epsilon$ $\tau\alpha\delta\mu\omicron\lambda\omicron\gamma\iota\alpha$ *haec est mea apologia I. Cor. ix. 3.* $\epsilon\tau\alpha\ \mu\epsilon\iota\ \gamma\epsilon$ $\sigma\omega\tau\mu$ B. *cum hic audisset Ioh. iv. 47.* Et cum praefixis casuum $\Delta\iota\psi\alpha\pi\tau\omicron\varsigma\ \epsilon\iota\Phi\alpha\iota$ *si dico huic Matth. viii. 9.*

Quod si pronomen immediate coniungendum sit cum suo substantivo, tum scribitur

Theb.	$\mu\epsilon\iota$ vel $\mu\iota$	$\tau\epsilon\iota$ vel $\tau\iota$	$\mu\epsilon\iota$ vel $\mu\iota$
Memph.	$\mu\alpha\iota$	$\tau\alpha\iota$	$\mu\alpha\iota$

Basmurici nihil mutant. Thebaica exempla habes in $\mu\epsilon\iota\ \psi\alpha\gamma\epsilon$ *hoc verbum Act. xv. 6.* $\epsilon\mu\pi\mu\alpha$ *in hoc loco Marc. ix. 5,* vide etiam *Luc. xviii. 11, xxii. 15. 20* — $\tau\epsilon\iota\mu\omicron\lambda\iota\varsigma$ *haec urbs Act. xvi. 12.* $\bar{\eta}\tau\omicron\tau\omega\eta$ *hac nocte Z. 240.* $\bar{\pi}\tau\iota\gamma\epsilon$ *hoc modo Z. 224* — $\mu\epsilon\iota\ \rho\omega\mu\epsilon$ *hi homines Act. xvi. 20. 35.* $\mu\iota\kappa\omicron\tau\iota$ *hi pauci Matth. xxv. 45,* vide *Sir. xvi. 23. Luc. xxiv. 17.* Item Memphitice $\mu\alpha\iota\kappa\alpha\varsigma\iota$ *verbum hoc*

Act. xv. 6. ταῖς παραβολαῖς *haec parabola Luc.* xx. 9. ταῖς εἰκοναῖς *haec imago Marc.* xii. 16. λίθοις *hi lapides Matth.* iv. 3. Βασαννῆρις pergunt scribere πεῖσματ Q. 245. πεῖπᾶ 244. τειρεῖν 238.

Pronomen demonstrativum remotum est

T. B. πῆ ille τῇ illa πῇ illi, ae.

M. φῆ οἱ πῆ

vel pro quovis genere ac numero

T. ἐπεῖματ, M. ἐπεῖματ, B. ἐπεῖματ ille, a, i, ae.

Ita *Luc.* xviii. 14. descendit πᾶς hic iustificatus ἐπὶ prae illo, ubi Memphiticus habet φᾶς et φῆ. Tum *Frâgm.* 428 separat πᾶς ἐξοὺς ἐπὶ istos ab illis; et *Z.* 306 ἐπεῖματ πῆ πῇ hoc in loco aut illo, vide *Ioh.* ix. 25. x. 6. xi. 13. xx. 15. Cum praefixis casuum ἐπὶ illi *Ioh.* ix. 17. Memphitica exempla habes *Exod.* vii. 12. *Num.* xxii. 33. *Amos* v. 3. *Ioh.* x. 35.

Pronomen ἐπεῖματ coalescit ex ἐτ qui, et ἐματ ibi ἐκεῖ, quare apprime respondet graeco ἐκεῖνος. Sic πῆματ ἐπεῖματ locus ille, †πολις ἐπεῖματ civitas illa, πῆρῶματ ἐπεῖματ viri illi; atque ita semper scribitur sine articulo post substantivum, vide *Act.* xvi. 3. 12. 18. 35. Quoties vero absolute usurpatur sine substantivo, tunc Thebaice assumit articulum definitum; sic ille πετῖματ fur est *Ioh.* x. 1. μαθητὴς ἐπετῖματ discipulus illius *Ioh.* ix. 28. ἀγαγοῦτε ἐπετῖματ vocavit illos *Ioh.* x. 35, vide *Luc.* xxii. 12. *Ioh.* iv. 25. viii. 44. ix. 12. 37. Memphitice vero scribitur φῆ ἐπεῖματ ille *Luc.* xxii. 12. *Ioh.* viii. 44. ix. 28, vel φᾶς ἐπεῖματ *Ioh.* x. 1. Sed hae formae Memphiticae rariores sunt, quam Thebana πετῖματ; nam Memphitae utuntur etiam pronomine ἑαυτοῖς ipse *Ioh.* iv. 25, πῇ illi *Ioh.* x. 35.

Tandem Memphitae pro ἐπεῖματ scribunt etiam ἐτῇ, quod constat ex ἐτ qui, et adverbio τῇ ibi, illic, ita ut ἐτῇ sit ἐκεῖνος, vide *Gen.* xxxvii. 19. *Num.* xvi. 14.

Deut. xiii. 5. *Matth.* xvi. 29. xvii. 19. *Gal.* iv. 29 semper ponitur post substantivum, ac nunquam assumit articulum.

CAPUT XV.

DE PRONOMINE RELATIVO.

Pronomen relativum Coptis est *ete* et, Thebaice etiam et Basmurice *πτ*, tandem *ε*, pro utroque genere ac numero *qui, quae*. Numquam assumit praefixa casuum, nisi habeat articulum definitum. Vox *ete* solitaria est, uti *hostis ete παιου ne qui est mors* I. *Côr.* xv. 26, ubi Memphiticus et Basmuricus habent etiam *ete*; ceterae *ετ, πτ, ε* praefiguntur vocabulis.

Non ita facile constitui potest quando altera forma alteri praeferenda sit; duo tamen canones proponi possunt, euphonia consideranda, amphibologia vitanda.

Ob euphoniā *ete* maxime occurrit ante voces a duabus consonis incipientes; sic *ete āne*, *ete āce*, *ete tπ*, tamen legitur *ετ āne* *Matth.* xvi. 2. *πετ πρητῆ* *Act.* xviii. 24. I. *Côr.* ii. 11. Ante *παι*, *ται*, *παι* scribitur etiam *ete*, vide *Act.* xvi. 12. xix. 4. I. *Cor.* iii. 11.

Ut vitent amphibologiam Copti scribunt *παια ete μερε...* *εων εροῖ locus ad quem non accedit*, nam *εταμερε* esset *amans*, *εμερε* *ad amandum*.

Memphiticum et semper usurpatur ante vocales, et saepe ante consonas, sic *πιεροου eteqxotwt δαχωῖ* *dies quem expectat*, *παιου etāen βιολεεμ* *infantes qui in Bethleem*, ubi Thebanus habet *ετγπ*. Memphitice vero scribitur *εο* ante litteras *μ, π, ο, γ*. Thebani vero et Basmurici in adhibendo *ετ* consentiunt cum Memphitis,

nisi quod scribunt etiam $\pi\tau$ potissimum ante praeformantes praeteriti α , $\alpha\iota$, $\alpha\kappa$, $\alpha\varphi$ etc., sic $\pi\tau\alpha\tau\alpha\delta\alpha\tau$ T. *quae fecit*, $\pi\tau\alpha\iota\epsilon\tau\alpha\pi\epsilon\lambda\iota\varsigma$ B. *quod nunciavi* I. Cor. xv. 1. $\pi\epsilon\pi\tau\alpha\iota\chi\iota\tau\eta$ B. *quod accepi* ib. 3. Quodsi α sit radicale scribunt $\pi\epsilon\tau$, sic $\pi\epsilon\tau\alpha\pi\alpha\kappa\rho\iota\pi\iota$ B. *ἀνακρίνοντας* I. Cor. ix. 3.

ϵ scribitur ante articulum, $\epsilon\pi\alpha\rho\chi\omega\eta$ $\pi\epsilon$ *qui Archon est* — Ante imperfecta $\epsilon\pi\epsilon\rho\epsilon$, $\epsilon\pi\alpha\tau\kappa\omega\tau$, $\epsilon\pi\epsilon\sigma\tau$ — Ante voces a τ incipientes $\phi\eta\epsilon\tau\sigma\alpha\mu\eta$ Luc. iv. 6, $\epsilon\tau\pi\alpha\tau\alpha\mu\omicron\kappa$ Act. vii. 3 — Ante ω , sic $\epsilon\omega\delta\alpha\tau\mu\omicron\tau\epsilon$ $\epsilon\rho\omicron\varphi$ *quem vocant* — Numquam praefigitur praeteritis, ne vocis potestas turbetur. Nam si perfecto $\alpha\gamma\alpha\mu\epsilon\iota$ *amavit* praefigas ϵ , habebis $\epsilon\alpha\gamma\alpha\mu\epsilon\iota$, quod notaret etiam $\alpha\gamma\alpha\pi\acute{\eta}\sigma\alpha\varsigma$, nam ϵ est nota participii.

Tandem $\epsilon\tau$ format participia atque adiectiva. Ita a $\mu\omicron\sigma\tau$ odio habere, $\tau\omicron\tau\epsilon$ adversari, $\sigma\tau\alpha\delta$ mundus esse, $\omega\mu\omega\epsilon$ ministrare, $\omega\delta\alpha\tau$ indigere, sit $\epsilon\theta\mu\omicron\sigma\tau$ odio habens, $\epsilon\tau\tau\omicron\tau\epsilon$ adversarius, $\epsilon\theta\sigma\tau\alpha\delta$ mundus, $\epsilon\tau\omega\mu\omega\epsilon$ minister, $\epsilon\tau\omega\delta\alpha\tau$ indigus.

$\epsilon\tau\epsilon$, $\epsilon\tau$ admittunt articulum definitum, non vero ϵ ; nam fieret $\pi\epsilon$, $\tau\epsilon$, $\pi\epsilon$, quod Thebaice est articulus δ , η , $\tau\delta$, et in omnibus dialectis est verbum substantivum esse. At Memphitae distinguunt inter $\epsilon\tau$ adiectivi, atque $\epsilon\tau$ participii. Primo, utpote nomini, praeponunt articulum π , τ , η , sic $\pi\epsilon\tau\theta\omicron\lambda\chi$ δ *γλυκὺς dulcis*, $\pi\epsilon\theta\sigma\tau\alpha\delta$ δ *ἅγιος, cultor* Hebr. ix. 9, $\pi\epsilon\tau\theta\omega\sigma\tau$ δ *πονηρὸς, petpawt durus*. Secundo, seu $\epsilon\tau$ participiali, praeponunt pronomem $\phi\eta$, raro $\phi\alpha\iota$, ut sit $\phi\eta$ $\epsilon\tau$ *ille qui*, $\theta\eta$ $\epsilon\tau$ *illa quae*, $\lambda\eta$ $\epsilon\tau$ *illi qui*; sic ex $\sigma\omega\tau\epsilon\mu$ *audire* fit $\epsilon\tau\sigma\omega\tau\epsilon\mu$ *qui audit ἀκούων*, et $\phi\eta$ $\epsilon\tau\sigma\omega\tau\epsilon\mu$ *ille qui audit ὁ ἀκούων*. Thebani vero plerumque adhibent $\pi\epsilon\tau$, $\tau\epsilon\tau$, $\pi\epsilon\tau$, vel ante praeformantes praeteriti $\pi\epsilon\pi\tau$, $\tau\epsilon\pi\tau$, $\pi\epsilon\pi\tau$. Basmurici modo cum Thebanis, modo cum Memphitis faciunt. Sic *Isai. v. 19.* T. $\pi\epsilon\tau\tau\omega$ $\mu\mu\omicron\sigma$, M.

πн етш ѿμοc, В. петш ѿμαc *dicentes*; ib. 23. Т. петμαειο, М. πн εομαιο, В. πн етμαια *absolventes*; I. Cor. xv. 20. Т. πεπατεпкотк, М. πн етатепкот, В. πεπατεпκατ οί κηκοιμηνοι; *Act. x. 4*. Т. петпнτ, М. φн εοпнот ε̅ιρχόμενος.

Quoties vero vox incipit a τ, eliditur τ pronominis пет, adeoque scribitur πετпаτπн ероу *quem osculatus fuero Matth. xxvi. 48* pro пет τпаτπн; πετεпнотшшт паτ pro пет теτп ea quibus cultum adhibetis *Act. xvi. 23*.

Quodsi pronomen qui majori vi inculcandum sit, etiam Thebani scribunt παι ет, et Basmurici πει ет, vel πн ет. Sic quando pronomen qui multum a suo substantivo distat, ex. gr. οтсоφια . . . . таи етпн σοφια . . . ε̅ αποκρυμίνε I. Cor. ii. 7. πεπпа . . . πει птатепнхитъ B. spiritus . . . quem accepistis I. Cor. vi. 19. Tychicus . . . πει птаτатау B. quem misi Eph. vi. 22, vide etiam *Act. xix. 13*. Vel quando contextus universus maxime nititur huic pronomini, πн 2ε птаτхе ττ пснмаи пнτ B. iis qui nupserunt ego praecipio eis, vide *Act. iii. 13. vii. 45. xiii. 31. xiiii. 21*.

Dixi Memphitas raro adhibere demonstrativum proximum φαι ет, θαι ет, παи ет, exempla vide *Act. iii. 13. vii. 45. xiii. 31. xiiii. 21. Rom. xi. 4*, ubi in graeco respondet ε̅ς vel ὅστις qui. Adnotatu dignus est locus *Amosi iii. 1. σωτεα επαι сази φαι етаусази audite hoc verbum quod locutus est*, maluissem enim φн ет. Contra Thebani semper scribunt παи ет, numquam, vel per raro, πн ет.

Adeo vero φн ет M, et παи ет T. sunt vocabula disiuncta, ut inter utrumque quandoque inseratur pronomen personale; sic φн пштен ететепоташъ M. *quem vos vultis Malach. iii. 1. παи апок ε̅τμε ѿμοу T. quem ego diligo III. Ioh. i.*

Tandem ет, пет periphrastice usurpantur, et, me

71

quidem iudice, satis incommode. Sic ἵπτος ἐτ ἐν ἔμῃ
 ποσειπ T. *ipse qui est in luce pro ipse est in luce* I.
 Ioh. 1. 7. ἐμμε ἀπολ πετπῶως *si nos (erimus) ille*
qui metet pro si nos metemus I. Còr. ix. 11. ἀμ ἥκκαδ
 πετπᾶτακοι *quis dolor (est) ille qui perdet me?* pro
perdet me Sir. xi. 24, commode atque evidentius scribi
 poterat ἡπᾶτακοι *perdet me*.

CAPUT XVI.

DE SUBSTANTIVIS QUAE UTUNTUR SUFFIXIS.

Uti canonem generalem constitui substantiva uti prae-
 fixis; sunt tamen nonnulla, eaque perpauca, quae adhi-
 bent suffixa 1.º quoties in praepositiones evadunt; 2.º
 quando cum verbis ita componuntur, ut articulum de-
 finitum recipere nequeant; 3.º distinctionis gratia, ne
 duo paria nomina confundantur. Singula recensebo.

1.º ἀρηξ T, ἀτρηξ M. *extremum, extremitas, finis*,
 cum genitivum regit, accipit suffixum in genere et nu-
 mero cum eodem genitivo consonum, sic ἀτρηξ η̄πκαδ
extremum terrae, ἀτρηξ οτ ἡπᾶκαζι *fines inimicorum*
meorum, ἀρηξ ἡτοικοτμεπ *finis terrae*. Tattamus in
 Lexico p. 38 citat πᾶτρηξ οτ, quasi hoc nomen admit-
 teret articulum; scilicet vir cl. nihil plane intellexit.

2.º κελ M, κοτπ, κοτοτπ T. *sinus*, item κοτπ T. M.
pudendum. Hinc κελτ *sinus meus*, κελκ *sinus tuus*,
 κοτπη *sinus eius*, κοτπ οτ M, κοτπ οτ T. *pudendum*
eorum.

3.º πατ T. M. *pes* semper usurpatur in compositis,
 quoties enim *pes* solitario substantivo enunciandus est,
 Copti adhibent vocem βαλοζ.

Composita cum verbis sunt *ἰαπατ lavare pedes*, *καπατ εἶσθι egredi*, *κοῖπατ ligare pedes* etc., in quibus *πατ* assumit suffixum personae, cuius sunt pedes, sic *ἀγρεται-ἰαπατκ si non lavero pedes tuos Ioh. xiii. 8.* vide et 10. 14. I. *Tīm. v. 10.*

Composita cum particulis, unde existunt praepositiones, sunt *επατ ad*, *ὑπατ sub*, *εαπατ sub* etc.

4.° πο T. M. *porta*, *ostium* assumit articulum π, φ *Luc. xiii. 25. Ioh. x. 9. Act. iii. 2*, adeoque praefixa, sic *παπο ostium meum Luc. xi. 7*, *πεπο portae eius Sir. xiv. 23.*

At πο *os*, *στόμα*, ut discernatur a *porta*, neque articulum neque praefixa admittit, sed adhibet suffixa formam πω inducens, hinc *πωκ os tuum*, *πωγ os eius* etc. *Matth. xiii. 35. Luc. i. 64. iv. 22. xi. 54. xix. 22.* Tum, non secus ac *αριζ*, quando regit genitivum assumit suffixum cum genere et numero eiusdem genitivi consonans, sic *πωγ ἀφ' os Dei*, *πωκ ἱψ' os putei*, *πωωρ ἀπ' οὐρανὸς os prophetarum*.

Etiam in compositis adhibet suffixa, sic ex *καπο os ponere*, *silere*, sit *ἀνκαρῶν posuimus os nostrum*, *σι-
tuimus*, *τακαρῶν silebo* etc., vide menm *Lexicon* p. 62.

Et in compositis cum particulis *εποῖ mihi*, *εποκ tibi* etc., paria dic de *ὑπο*, *εαπο*, *επο* etc., at servat τὸ ο, ut *επογ ei* distinguatur ab *επωγ ab ore eius Sir. xi. 3.* Scilicet quando πο servat suam *oris* potestatem, evadit πω cum suffixis; quoties πο est syllaba expletiva, vocalis brevis ο manet. Hinc post verbum *ἴμι osculari*, accusativus *me*, *eum* etc. scribitur *επωῖ*, *επωγ Marc. xiv. 43. 45. Matth. xxvi. 48*, quasi *os meum*, *os eius*; occurrit tamen *επογ Matth. xxvi. 49. Luc. xxii. 47.* Tum in dialecto Sahidica scriptura *εποω eis* anteferenda est illae *επωω*, quae plane Memphitica est atque abnormis.

5.° *τοτ T. M. manus* semper adhibetur in compositis,

numquam solitarie, tunc enim Memphitae utuntur voce *zix*, et Thebani *6ix*.

Composita cum verbis sunt *ιατοτ lavare manus*, *†τοτ dare manum*, *αδουαρε*, *ωεπτοτ salutare*, *desponsare*, *ζεκτοτ perficere*, *ειτοτ aggredi* etc., ubi *τοτ* semper assumit suffixum vel agentis, vel patientis actionem; sic *ακρητοτκ aggressus es*, *αρηειτοτκ aggressus est*, *αρηι-τοτεп aggressi sumus* etc.

Composita cum particulis sunt *ετοτ*, *ιτοτ*, *ειτοτ*, *εατοτ* etc.

6.º *εκ T. M. facies* assumit articulum *τ*, adeoque prae-
fixa, uti *εα τερεκ ad eius faciem*, *coram eo*, vide meum
Lexicon p. 335. Sed quando evadit particula notans ac-
cusativum pronominum, induit formam constructam
εκτ; et cum suffixis *εκτκ cum*, *εκτς eam*.

7.º *εκτ T. cor, intimum rei, stomachus* articulum ad-
mittit atque adeo prae-*fixa*, sic *περεκτ cor eius*, *πεκρηт cor tuum*, *ποτεκτ cor eorum*.

At in compositis cum verbis, *†εκτ animadvertere*,
κωεκτ confidere, *ωπект misereri*, *πεκτ poenitere*, adhi-
bet suffixum rēciprocum personae verbi, quo cum com-
ponitur, eiusque forma constructa Thebaice est *εκτ*,
Memphitice *εκн*, sic *†πακκεκτк ponam cor meum*, *spe-
rabo*, *κπακκεкτк sperabis*, *αη†εκнκ attendit*, *αηεκτнл
poenituimus*. Idque fit etiamsi *εκτ* praeponatur verbo,
uti *αρε εκнκ χн ероқ fuit cor eius collocatum in eo*,
fiduciam in eo posuit Deut. xxiv. 15. *ερε εκнл χн ероп
in nobis positum est cor nostrum II. Cor. i. 9.* Accedit
Memphiticum *ζεμект φρονεω*, quod adhibet suffixa; at
Thebanum *бл нект* adhibet prae-*fixa*, nam *εκτ* a verbo
seiuungitur.

εκт Memphitice *cor* omnino compara cum *T. ект*.

8.º *ερα T. vox* habet suffixa, *ατқи ераτ ебол ele-
vaverunt vocem suam Act. xiv. 11*, vide meum Lexicon
p. 359.

ερα T. M. *facies* item habet suffixa; hino ερασι *coram me*, ερασι *coram te*, παερασι *apud eum*, παερασι *apud eam*. Et cum verbo ζι *accipere* compositum, ζιερα assumit suffixum reciprocum personae, ετρετζειερατ *ut attendant*.

9.º zw T. M. *caput* semper usurpatur in compositis; quoties enim solitaria voce *caput* indicandum est, Copti Memphitice adhibent αφε, Thebaice ανε. Praecipua composita cum verbis sunt πεκzw *inclinare caput*, εεεεεε *velare caput*, εεκzw *radere caput*, εεεεεε *tondere caput*, εεεεεε *submittere caput* etc., in quibus zw adsciscit suffixum reciprocum personae verbi, uti εεεεεε *inclinavit caput suum*; idque etiamsi zw praeponatur verbo, sic εεεεεε *cuic⁹ caput eius velatum* I. Cor. xi. 5, ερε εεεεεε *caput eius velatum* I. Cor. xi. 4.

εεεεεε, εεεεεε, εεεεεε etc. sunt formae constructae praepositionum εεεεεε, εεεεεε, εεεεεε, adeoque in his zw assumit suffixa.

CAPUT XVII.

DE ADIECTIVIS QUAE UTUNTUR SUFFIXIS.

Sunt nonnulla adiectiva, quorum genus ac numerus indicatur ope suffixorum. Praecipua sunt quae ab initio composita cum particulis indeclinalibus respuunt articulum. Ex particula να *valde*, de qua dixi in § *de Compositis cum particulis*, quinque oriuntur adiectiva.

1.º νααε εεεεεε, vel εεεεεε, *magnus, praestans*, νααε *magna*; ac, praepositis ε, ετ *qui*, εεεεεε, vel εεεεεε *magnus*, εεεεεε *magni*.

2.º πολλοι *multus*, coalescit ex πα *valde*, et πολλοι, πολλοι *multitudo*; hinc πολλοι *multus*, πολλοι *multa*; tum, praepositis ε, et qui, επ πολλοι, vel επ πολλοι *multi*.

3.º καλοι *bonus*, componitur ex πα *valde*, et καλοι *bonitas*; hinc καλοι *bonus*, καλοι *boni*, καλοι; et, praemissis ε, et qui, επ καλοι, επ καλοι *bona*.

4.º μακαρι, vel μακαρι *beatus*, conflatum ex πα *valde*, atque ιαρι, vel ιαρι, vel ιαρι ignotae significationis; hinc μακαρι *beatus tu*, μακαρι *beatus ille*.

5.º νεκοι *pulcher*, compositum ex particula ne eiusdem fortasse significationis ac πα, et κα *pulchritudo*; hinc νεκοι *pulcher*; tum, praepositis ε, et qui, επ νεκοι, επ νεκοι *pulchra*.

Hisce accedunt

6.º οτα T. *unus*, qui suffixa assumens notat *solus*; hinc οτα οτα *ei soli*.

7.º ματα *solus* coalescens ex μα *omnino*, et οτα, οτα *unus*; hinc ματα *solus*, ματα *sola*, et Thebaice cum a duplici ματα *soli nos*, ματα *solus tu*.

8.º τηρ *omnis*; hinc τηρ *totus tu*, τηρ *omnis m.*, τηρ *omnes*. Quod factum coniicio, ut distingueretur a τηρ *apud veteres Aegyptios Deus*.

CAPUT XVIII.

DE PRAEPOSITIONIBUS.

Casus pronominum exponens nonnulla attigi de praepositionibus; sed praestat eas simul omnes illustrare. Praepositiones suffixa assumpturae aliquam patiuntur formae mutationem.

1.° Nonnullae adiscunt nomina ρατ *pes*, ρο *os*, τοοτ *T*, τοτ *M. manus*, εντ *T*, ενт *M. facies*. Praecipuae sunt

Forma absoluta

Forma constructa

ε nota dat., acc., <i>in, ab</i> etc.	ερατ, ερο, ετοοτ <i>T</i> , ετοτ <i>M.</i>
εβολεα <i>ab, ex</i>	εβολεαρο
εβολεντ <i>per, ab</i>	εβολεντοοτ <i>T</i> , εβολεντοτ <i>M.</i>
εροτε <i>plusquam, prae</i>	εροτερο
π nota dat., acc., <i>in, ab</i> etc.	πενт <i>T</i> , πενт <i>M.</i> πτοοτ <i>T</i> , πτοτ <i>M. immo</i>
πтн <i>T</i> , πтн <i>M. ab</i>	πтоοτ <i>T</i> , πтоτ <i>M.</i>
ωα <i>ad, usque ad</i>	ωαρο — <i>B. ωαλα</i>
δα <i>M. sub, contra</i>	δαρο, δαрат, δατοτ
εα, <i>sub, ad, pro</i>	εαρο, εαрат
εαтн <i>T. apud, iuxta</i>	εαтоοτ, εαтн
ενтн <i>T</i> , ενтн <i>M. per, ab</i>	ενтоοτ <i>T</i> , ενтоτ <i>M.</i>

Suffixa cum ρο, τοοτ, et ενт supra exposui, superest ut dicam de nomine ρατ *T. M*, лет *B. pes*. En eius suffixa :

	Theb.	Mem.	Basn.
Pers. 1	ερατ	ερατ	εлет <i>ad me</i>
2	{ m.ερατк	ερατк	εлетк <i>ad te m.</i>
	{ f.ερατε	ερατ	εлет <i>ad te f.</i>
3	{ m.ερατγ	ερατγ	εлетγ <i>ad eum</i>
	{ f.ερατε	ερατε	εлетε <i>ad eam</i>
Plur. 1	εραтн	εраten	εлетен <i>ad nos</i>
2	ερατтнтн	εраτεпнпот	εлеттнпот <i>ad vos</i>
3	ερατοτ	εратоτ	εлетоτ <i>ad eos.</i>

Aliae praepositiones levem tantum patiuntur formae mutationem.

2.° Exeuntes in α illud mutant in ω. Sic πса *post*, constructum πσω; hinc πσωι — ωк — ω — ωγ — ωс — ωп — ωтн *T*, ωтн et πса өнпот *M. Exod. xi. 9*

— *псѡт*. Idem dic de eius composito *лѣпса* T. B, *меленса* M. *post*.

3.º Exeuntes in *е* illud diversa ratione mutant:

атѡне M. *sine*. Constr. *атѡнѡт*. Cum suff. *атѡнѡтѣ* — *отк* — *отѣ* — *отс* etc.

еѡе M. *ob*. Constr. *еѡнт*. Cum suff. *еѡнтѣ* (pro *еѡнтѣтѣ*) — *нтк* — *нѣ* — *нтѣ* — *нтс* — *нтел* — *еѡе ѡнлѡт* — *еѡнтѡт*.

етѡе T. B. *ob*. Constr. *етѡнтѣ*. Cum suff. *етѡнтѣтѣ* (pro *нтѣтѣ*) — *нтк* — *нтс* — *нтѣ* — *нтс* — *нтл* — *етѡе тѣтѣл* — *етѡнтѡт*.

отѡе *contra*. Constr. *отѡк*. Cum suff. *отѡнѣ* — *нк* — *н* — *нѣ* — *нс* — *нл* — *отѡе тѣтѣл* T, *отѡе ѡнлѡт* M. — *отѡнѡт*, vel *отѡнтѣ*.

отѡте *inter*. Constr. *отѡтѡ*. Cum suff. *отѡтѡл* — *ѡк* — *ѡ* — *ѡѣ* etc.

4.º Praepositio *ѣ* *in*, *super*. Constr. T. *ѣѡ* et *ѣѡѡ*, M. *ѣѡт*. Hinc Thebaice *ѣѡл* — *ѣѡѡк* — *ѣѡтѣтѣтѣл* — *ѣѡтѡт*; et Memphitice *ѣѡт* — *тк* — *ѣ* — *тѣ* — *тс* — *тел* — *ѣ ѡнлѡт* Luc. xii. 22 — *ѣѡтѡт*.

5.º Praepositio *ѡ* T, *ѡѡ* M. *cur?* non mutatur; hinc *ѡѡрок* *cur tu?* etc.

6.º Praepositio *ѣѡ* *etiam*. Constr. T. *ѣѡѡ*, M. *ѣѡ*. Hinc Thebaice *ѣѡѡт* *etiam ego* Act. x. 26 — *ѣѡѡк* etc., vide me in Lexico p. 342.

7.º *пѣ* T, *пѣѡ* M. *cum* ita cum suffixis construitur. Thebaice *пѣѡѡѡ* *cum me* — *пѣѡѡѡк* — *мѣ* — *мѡѣ* — *мѡс* — *мѡл* — *мѡтѣл* — *мѡт*. Memphitice *пѣѡѡнѣ* — *мѡк* — *мѣ* — *мѡѣ* — *мѡс* — *мѡл* — *мѡтѣл* — *мѡтѡт*. Basmurica vidi *пѣѡѡнѣ тесѡт*, *пѣѡѡнѣ* vel — *ѣѣ* *cum eo*, *пѣѡѡнс* vel *пѣѡѡѡнс* *cum ea*, *пѣѡѡнтѣл* *vobiscum*, *пѣѡѡнѡт* *cum iis*.

Praepositiones in *п* exeuntes varias habent formas constructas.

8.º αἰν T. *sine*. Constr. αἰντ, hinc αἰντ *sine me* — τκ — τε — τγ etc.

9.º εἰρεν M. *contra, ante*. Constr. εἰρα *ad faciem*. Inde εἰραι *contra me* — ακ — αq — αc — αν — εἰρεν ὀηποτ *contra vos Deut. xi. 25* — εἰρατ. Caveant tirones, ne εἰραι *contra me* confundant cum εἰραι *sursum*; primum est Memphiticum, alterum Thebanum. Raro Thebaice occurrit haec praepositio, sic εἰρατ *inter se Matth. xvii. 35*. In Lexico p. 47 et 359 non bene digessi hanc praepositionem.

10.º παρῇ et ππαρῇ T, παρην M. *coram, apud, ad*, consonat cum εἰρεν. Hinc παραι *apud me*, παρε *apud te* f., παρητῇ T. *apud vos*.

11.º ἐν T. ἐην M. *super*. Constr. ἐω *super caput*. Inde ἐωι — ωκ — ω — ωq — ωc — ωπ — ωτῇ vel ἐν τῇ T, ἐην ὀηποτ M — ἐχωτ.

12.º ὁαην M. *ante*, et εἰν T, εἰην M. *super*, eorum constructa ὁαω, εἰω consonant cum ἐω praecedenti.

13.º ὁατεν M. *iuxta*, constructum ὁαθοτο affixa sumit uti ερο.

14.º εαῖν T. *iuxta*, duplicem habet formam constructam, εατοοτ; et εατη; haec adsciscit suffixa uti οτῇ.

15.º εἰτοην T. *iuxta*, constructum εἰτοτω consonat cum οττω.

CAPUT XIX.

DE ADVERBIIIS.

Adverbia nullam habent peculiarem desinentiam, sed ope Lexici facile discuntur.

Nonnulla tamen formantur ex nominibus, quibus e vel η praepositur. Sic ex *μα* locus, et cum articulo indefinito *οτιμα*, sit *ετιμα* pro *εοτιμα* in unum locum, *una*. Ab *αγοτ*, et cum articulo *παγοτ* T, *φαγοτ* M. *pars posterior*, habes *επαγοτ* T, *εφαγοτ* M. *retro*. Nomen *εφληοτ* M. *vanus* notat etiam *frustra*, tunc enim *εφληοτ* *frustra* scribitur pro *εεφληοτ*. Item praeposito η, sic *πιотηηη* *paullulum*, *πυορη* *primum*, *πιβοης* *vi*, *violenter*, *πιτειρε* ad hunc modum, *similiter*, *πιιοτε* *clam*, *ιιμετρεβερος* M. *hebraice*, *ιιμετρωμειος* M. *romane*, *latine*.

Adverbia addita verbis horum significationem vario modo temperant, non secus ac graecae praepositiones. Praecipua sunt:

1.° *εβολ* T. M. *εβαλ* B. quod respondet graecis *ἀπό*, *ἐκ*, et latinis *ab*, *ex*, uti † *dare*, † *εβολ* *vendere*; *ει* *ire*, *ει* *εβολ* *exire*; *εν* *ducere*, *εν* *εβολ* *educere*; *κω* *ponere*, *κω* *εβολ* *dimittere*, *relaxare*. Quandoque vix augeat significationem, uti *τετο* et *τετο* *εβολ* *reprobare*, *οτωηε* et saepius *οτωηε* *εβολ* *manifestare*, *declarare*, *πεε* et *πεε* *εβολ* *excutere*, *separare*. Compositum cum *σα* *pars*, *σαβολ* notat *extra*.

2.° *εβρη* M. *κατά*, *de*, *infra*. Sic *ι* *venire*, *ι* *εβρη* *descendere*; *πιот* *venire*, *πιот* *εβρη* *descendere*; *ωμς* *mergi*, *ωμς* *εβρη* *demergi*; *χω* *ponere*, *χω* *εβρη* *deponere*, *demittere*. Compositum cum *σα* *pars*, *σαεβρη* notat *infra*.

3.° *εροτη* T. B. *εβοτη* M. *εις*, *in*, *intus*, *contra*. Sic † *dare*, † *εροτη* *introducere*, † *εβοτη* *adversari*; *ει* *ire*, *ει* *εροτη* *ingredi*; *εν* *ducere*, *εν* *εροτη* *introducere*; *βωκ* *ire*, *βωκ* *εροτη* *ingredi*; compositum cum *σα* *pars*, *σαεβοτη* M. *intra*.

4.° *εβραι* T. *εβρη* M. *εβλη* B. *ἀνά*, *εις*, *sursum*, *ad*. Sic *ει* *ire*, *ει* *εβραι* *ascendere*, *venire ad*; *εν* *du-*

cere, ἐπ ἐρραι *sursum ducere, extrahere*, ἐπ ἐρρη *offerre, adducere ad*; κω *ponere*, κω ἐρραι *constituere, exponere*; ποττε *proicere*, ποττε ἐρραι *producere, emittere*. Quandoque vix auget significationem, uti οτωε et οτωε ἐρραι *addere*, εμοοc et εμοοc ἐρραι (*Marc. xiv. 54*) *sedere*. Raro Thebanum ἐρραι notat *deorsum*, ac respondet Memphitico εῖρηι, uti κω ἐρραι *deponere*; τασοτ *proferre, producere*, τασοτ ἐρραι *prostrare, prosternere*.

5.º ἡματ T. M. ἡματ B. a μα *locus est adverbium notans locum*. Uti γι *sumere*, γι ἡματ *auferre, tollere ex loco*; οτοπ *esse*, οτοπ ἡματ *esse in loco*; saepius abundat.

Adverbia hucusque recensita constructa cum particularis vel praepositionibus evadunt praepositiones, quae regunt nomina, vel etiam suffixa admittunt.

εβολ̄ compositum cum εἰ T, δει M. evadit praepositio, εβολ̄δει οτῆνα *a spiritu*; tum εβολ̄ε, εβολ̄ει, εβολ̄ειτ T, εβολ̄ειτ M, εβολ̄ειτῆ, εβολ̄ειτῆ, εβολ̄ οττε admittunt suffixa, non secus ac componentia εα, ει, ῖειτ etc., atque inde oriuntur diversae significationes praepositionum *ab, ex* varie temperatae, vide meam *Lexicon* p. 22.

ειρηι et ειρηι M. coalescunt cum praepositionibus ε, δει, ειρηι.

Paria dic de ετοπ, ερραι, aliisque, uti in *Lexico* videre licet.

Tandem adverbia, non secus ac praepositiones, admittunt utrumque articulum, et particulas εγ, εc, ετ, ετ, quibus formantur adiectiva, ita ut vera nomina evadant. Sic ex εβολ̄ε *ab, ex* sit νεβολ̄ε ὁ *ex oriundus ex*, et M. νεβολ̄ει φ† *qui ex Deo est* I. Cor. II. 12. *necessitas εεγτωωτ quae est supra ipsos* Z. 249. *ετῆμακ qui tecum sunt, sodales tui* Sir. XXXVII. 2. *Ab*

εἰς τοὺς *prope te* sit περὶ τοὺς *proximus tuus*; ab εἰς οὐρανόν *intus* habes ἐκ εἰς οὐρανόν *interior*.

§ 1. De π Negativa.

Negatio afficit vel verbum, vel nomen, aliasve orationis partes. Negatio verbo coniuncta peculiare induit formas in quibusdam temporibus, quas exponam verbum illustrans. Sed cum nominibus, pronominibus, adverbis, nec non aliquibus verbi temporibus vulgatissima negatio est ἢ ... ἀν; praepositio ἢ praefigitur vocabulo quod negamus, illud vero sequitur particula T. M. ἀν, B. ἐν. Sic ἡ ἀνάκ ἐν B. *non ego*, ἡ ἴσχυς ἐν B, ἡ ἰσχύς ἀν M. *non iis delector*. Praefixum π mutatur in α semper ante π, et plerumque ante β, α, φ, uti ἀπερὶ φίλον ἀν *non socius suus*. Thebaice et Basmurice raro scribitur ἐν pro ἢ, ut ἐν ἐλπίδι ἀν T. *non sum dignus*.

Praemissa ἢ potest omitti, sic ἀνάκ ἀν *non ego* I. Cor. vii. 10. ἐγὼ δὲ ἀπὸ ἀποστόλου ἀν T. *si non sum apostolus* I. Cor. ix. 2, ubi Memphiticus ἀποστόλου ἀν, et Basmuricus ἀνάκ ἀποστόλου ἐν. Semper vero omittitur ante praepositiones et conjunctiones, uti κεκαὶ ἀν T. κεκεῖ ἐν B. *non ut* Hebr. ix. 25. εἴη ὁτι εἶδὼ ἀν T, εἴη ὁτι εἶδὼ ἀν M, εἴη ὁτι εἶδὼ ἐν B. *non in sinceritate* Phil. i. 17. ἀλλὰ τε ἀν T, ἀλλὰ τε ἀν B. *non solum* Thess. i. 8.

Tandem quoties adest verbum π, τε, π, *est, sunt*, particula ἀν ipsi praepositur; scilicet negatio non afficit existentiam, sed attributum praepositionis. Sic ὅτι π, ἀν π T, ὅτι π, ἀν π M, ὅτι π, ἀν π B. *sanguis non suus est* Hebr. ix. 25. ἡ ἀδικία ἀν τε T. *non iniquitas mea est* Z. ii. 1. ἡ τῷ ἀν τε *non mea est* Ioh. vii. 16.

Perraro omittitur *an*, ac negatio a sola praefixa *n* indicatur, cuius improbandae scripturae exempla asseram illustrans verbum negans.

§ 2. De Coniunctione *ze*.

Peculiari etiam illustratione digna est coniunctio *ze*, quam recte comparaveris cum *quod* scholasticae latinitatis. Quoties verbum regit integram propositionem tamquam casum obliquum, toties propositioni praemittitur *ze*. Sic *video ze (quod) tu propheta es Ioh. iv. 19. scimus ze (quod) hic est salvator mundi Ioh. iv. 42, et sic millies.*

Adhibetur etiam quando nos abstinere a barbarico *quod*. Sic *nesciebant ze propter quid congregati essent Act. xix. 32. nescis ze unde veniat Ioh. iii. 8. constitue mihi ze quando orem pro te Exod. viii. 9. quaerebant ze quomodo eum perderent Marc. xi. 18. videte igitur ze qua ratione audiveritis Luc. viii. 18. videns ze quomodo eligebant primos accubitus Luc. xiv. 7. narravit ze quomodo viderit Dominum Act. ix. 27. Propositiones enim, quae coniunctionem *ze* consequuntur, sunt germani accusativi verborum *nesciebant, nescis, constitue, quaerebant, videte, videns, narravit.**

Si accusativo verbi activi, vel casui cuicumque, accedat propositio tamquam casus, ut aiunt, appositionis, necessario particula *ze* praepositur propositioni. Sic *volens videre Iesum ze quis esset Luc. xix. 3. mirabantur propter ea ze quid haec res sit Act. v. 24.*

Cum verba *dicendi, interrogandi, et similia*, quae orationem directam vel indirectam referunt, regant integras propositiones, coniunctio *ze* necessario locum habet. Sic *dico vobis ze (quod) sumet vindictam Luc.*

xviii. 8, et sexcenties in oratione indirecta, ubi horrida latinitas adhiberet *quod*. In oratione vero directa: *dixit ze aspicere in nos Act. iii. 4. interrogabant eos ze in quo nomine fecistis hoc? Act. iv. 7. interrogabat ze quid est hoc? Luc. xviii. 36. clamabat ze fili David miserere mei Luc. xviii. 39, et millies.*

Praeterea post verba appellandi, vocandi, interpretandi τὸ ze regit propositionem a verbis praedictis pendentem. Sic *cur dicis me ze bonus? Luc. xviii. 19. Barsabas, quod interpretantur ze filius consolationis Act. iv. 36. Iesus, quem vocant ze Christus Matth. i. 16. porta quam appellant ze speciosam Act. iii. 2.*

Tandem post praepositiones, quae tamquam casum obliquum regunt integram propositionem, adhibetur coniunctio ze. Sic *εὖτε propter, εὖτε ze proptereaquod; εἰνὰ nisi, εἰνὰ ze nisi quod; ἐφ' ἃ loco, vice, pro, ἐφ' ἃ ze pro eo quod, proptereaquod etc.*

Vis particulae ze in eo posita est, ut integras propositiones coniungat cum vocabulo praecedenti, a quo illae pendent tamquam casus obliqui. Alias significationes τὸ ze vide in meo Lexico p. 377.

Superest, ut moneam hanc particulam ortam esse a ze *dicere*; revera saepe verti potest *dicens*, vel gallice *c'est-à-dire, nempe, scilicet*.

DE VERBIS.

Quemadmodum vidimus logica nominum accidentia designari a particulis, ita tempora et personae verbi denotantur ope syllabarum, quae praefiguntur verbo seu radici, quae immutabilis atque eadem permanet in universa coniugatione, si tamen excipias participia nonnullorum verborum. Syllabae, quae praefiguntur, coalescunt 1.º ex característica temporis, quae tempus designat, 2.º ex affixo pronominis, quod personas notat.

Affixa personarum generatim sunt :

	<i>Singulare</i>	<i>Plurale</i>
Pers. 1	ι	π
2	$\left\{ \begin{array}{l} m. \kappa \\ f. \epsilon \end{array} \right\}$	τεπ
3	$\left\{ \begin{array}{l} m. \eta \\ f. \varsigma \end{array} \right\}$	τ.

quae quisque videt ex pronominibus personalibus esse derivata. Exceptiones facilius pro re nata declarabuntur.

Characterísticas notas temporum illustrabo in adnotationibus ad singula tempora.

Interea exponere iuvat universum conspectum syllabarum praefixarum verbi, quibus semel positís, omnia verba coniugantur. Nam, datis radicibus ex. gr. *αε* *amare*, *πex* *proicere*, *οτωε* *addere*, eas coniugabis, si subiungas praefixis sine ulla crasi aut aphaeresi; quare in primis vocibus praesentis habebis *†αε*, *†πex*, *†οτωε* — *κλεε*, *κπex*, *κοτωε* — *τεαε*, *τεπex*, *τεοτωε* etc.

*Paradigma Praefixorum Verbi,
seu Characteristicae Temporum et Personarum.*

I. *Praesens.*

	Thebaice	Memphitice	
Pers. 1	†	†	sum
2	{ m. κ f. τε	{ κ, χ τε	
3	{ m. γ f. c	{ γ c	
Plur. 1	τῆ, τέπ	τέπ	
2	τετῆ, τετέπ	τετέπ	
3	ce	ce	

Basmurici cum Memphitis consentiunt, excepto χ.

II. *Praesens, et Participium Praesentis.*

	ei	ei	sum, ὄν
Pers. 1			
2	{ m. εκ f. ερε	{ εκ ερε	
3	{ m. εγ f. ec } ερε	{ εγ ec } ερε	
Plur. 1	ῆ, επ	επ	
2	ετεῆ	ετετεπ	
3	ετ, οτ; ερε	ετ, οτ; ερε.	

Basmurici cum Memphitis consentiunt, nisi quod pro
ερε scribunt ελε, vel ελ.

III. *Imperfectum.*

	nei ne	nai ne	eram
Pers. 1			
2	{ m. νεκ ne f. νερε ne	{ νακ ne ναρε ne	

	Thebaice	Memphitice
3	{ m. neq ne f. nes ne }	{ nepe ne naq ne nac ne } nape ne
Plur. 1	nen ne	nan ne
2	netetn ne	napeten ne
3	net ne, nepe ne	nat ne, nape ne.

Raro omittitur ne.

Basmurici cum Memphitis consentiunt.

IV. *Perfectum Primum.*

Pers. 1	ai	ai	fui
2	{ m. ak f. ape }	ak ape	
3	{ m. aq f. ac }	aq ac }	a
Plur. 1	an	an	
2	atetn	apeten	
3	at, a	at, a	

Basmurici cum Thebanis consentiunt; sic atetn I.

Thess. i. 6. n. 8, vel ateten *Is.* i. 4. *Eph.* vi. 21.

Participium perfecti est eai, eak, eaq etc.

V. *Praesens Indefinitum, seu Consuetudinis.*

Pers. 1	ya	ya	soleo esse, sum
2	{ m. yak f. yape	yak yape	
3	{ m. yaq f. yac	{ yape yac	yape
Plur. 1	yan	yan	
2	yatetn	yapeten	
3	yat, yape	yat, yape	

Basmurici cum Thebanis consentiunt, sed pro yape scribunt etiam yale.

VI. *Imperfectum Indefinitum, seu Consuetudinis.*

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1	пешаи	пешаи <i>solebam esse,</i>
2	{ m. пешак f. пешаре	пешак <i>eram</i> пешаре
3	{ m. пешаџ f. пешас }	{ пешаре пешас }
Plur. 1	пешаи	пешаи
2	пешатеѣ	пешаретен
3	пешат, пешаре	пешат, пешаре.

Quandoque additur не, uti in imperfecto.

VII. *Perfectum Secundum.*

			fui
Pers. 1	ѣтаи	ѣтаи	
2	{ m. ѣтак f. ѣтар	ѣтак ѣтаре	
3	{ m. ѣтаџ f. ѣтас }	{ ѣтаџ ѣтас }	{ ѣта
Plur. 1	ѣтаи	ѣтаи	
2	ѣтатеѣ	ѣтаретен	
3	ѣтат, ѣта	ѣтат, ѣта.	

Basmurici cum utrisque consentiunt.

VIII. *Plusquam Perfectum.*

			fueram
Pers. 1	не аи	не аи	
2	{ m. не ак f. не аре	не ак не аре	
3	{ m. не аџ f. не ас }	{ не аџ не ас }	{ не а
Plur. 1	не аи	не аи	
2	не атеѣ	не аретен	
3	не ат, не а	не ат, не а.	

Saepe additur не.

IX. *Futurum Primum.*

	Thebaice	Memphitice	
Pers. 1	†па	†па	ero
2	{ m. κпа	χпа	
	{ f. тпа	тпа	
3	{ m. ѣпа	ѣпа	
	{ f. спа	спа	
Plur. 1	тппа, тпа	тппа	
2	тет̄ппа, тет̄па	тетеппа	
3	сппа	сппа	

Basmurici cum Thebanis consentiunt, nisi quod pro па scribunt etiam пе; hinc dicunt †па et †пе, κпа et κпе etc.

X. *Futurum Secundum, et Participium Futuri.*

	είπα	είπα	αιπα	ero,
Pers. 1	είπα	είπα	αιπα	
2	{ m. εκπα	εκπα	ακπα	futuris
	{ f. ерепа	ερεпа	αρεпа	
3	{ m. еѣпа	еѣпа	αѣпа	
	{ f. есна	еспа	аспа	αρε..па
Plur. 1	їпа, еппа	еппа	αппа	
2	етет̄ппа, етет̄па	ερεтппа	αρεтппа	
3	етпа, отпа	етпа отпа	αтпа.	

Basmurici, qui etiam пе scribunt, cum Memphitis in utraque forma consentiunt.

XI. *Futurum Tertium.*

	είε	είε	ero, sim
Pers. 1	είε	είε	
2	{ m. еке	εке	
	{ f. ерè	εрè	

	Thebaice	Memphitice
3	{ m. εφε f. εσε }	{ εφε εσε }
<i>Plur.</i> 1	επε	επε
2	ετεῖπε	ερετεπε
3	ετε, ερε	ετε, ερε.

Basmurici consentiunt cum Thebanis.

XII. *Futurum Quartum.*

<i>Pers.</i> 1	τα, ταρι	τα M. et B.	<i>ero</i>
2	{ m. ταρεκ f. τερα }	τερα	
3	{ m. ταρεῖ f. ταρεσ }		
<i>Plur.</i> 1	ταρῖ		
2	ταρεῖ	ταρετε B.	
3	ταροτ.		

XIII. *Imperfectum Futuri.*

<i>Pers.</i> 1	πειπα	πειπα	<i>futurus eram,</i>
2	{ m. πεκπα f. περεπα }	πακπα	<i>essem, fuissem</i>
3	{ m. πεῖπα f. πεσπα }	παῖπα	
<i>Plur.</i> 1	πειπα	παῖπα	
2	πετεῖπα	παρετεπα	
3	πειπα, περε..πα	παῖπα, παρε..πα.	

Saepe additur πε.

Basmurici cum Memphitis consentiunt, amant tamen πε pro πα.

XIV. *Modus Optativus.*

	Thebaice	Memphitice	
Pers. 1	ⲙⲁⲣⲓ	ⲙⲁⲣⲓ	<i>sim</i>
2	{ m. ⲙⲁⲣⲉⲕ f. ⲙⲁⲣⲉ	{ ⲙⲁⲣⲉⲕ ⲙⲁⲣⲉ	
3	{ m. ⲙⲁⲣⲉⲓ f. ⲙⲁⲣⲉⲥ	{ ⲙⲁⲣⲉⲓ ⲙⲁⲣⲉⲥ	{ ⲙⲁⲣⲉ
Plur. 1	ⲙⲁⲣⲏ	ⲙⲁⲣⲉⲛ	
2	ⲙⲁⲣⲉⲧⲏ	ⲙⲁⲣⲉⲧⲉⲛ	
3	ⲙⲁⲣⲟⲧ, ⲙⲁⲣⲉ	ⲙⲁⲣⲟⲧ, ⲙⲁⲣⲉ	

Basmurici cum Memphitis consentiunt, nisi quod pro *p* saepe scribunt *λ*, hinc ⲙⲁⲗⲉⲓ, ⲙⲁⲗⲉⲟ, ⲙⲁⲗⲉⲛ, ⲙⲁⲗⲟⲧ.

XV. *Tempus Subiunctivum.*

Pers. 1	ⲡⲧⲁ	ⲡⲧⲁ	<i>sum, eram,</i>
2	{ m. ⲡⲧ f. ⲡⲧⲉ	{ ⲡⲧⲉⲕ ⲡⲧⲉ	{ <i>fui, ero, esto,</i> <i>sim, essem</i>
3	{ m. ⲡⲧⲓ, ⲡⲉⲓ f. ⲡⲧⲥ	{ ⲡⲧⲉ ⲡⲧⲉⲥ	{ ⲡⲧⲉ
Plur. 1	ⲡⲧⲏ	ⲡⲧⲉⲛ	
2	ⲡⲧⲉⲧⲏ	ⲡⲧⲉⲧⲉⲛ	
3	ⲡⲧⲉ, ⲡⲧⲉ	ⲡⲧⲟⲧ, ⲡⲧⲉ, ⲡⲧⲉ.	

Basmurici cum Thebanis consentiunt.

*Tempora Composita cum Particulis,
quae notant Tempus.*

XVI. *Cum Particula* T. πτερε, M. ετε quando, cum.

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1.	πτερει, πτερι	εται <i>quando fui,</i>
2	{ m. πτερεκ f. πτερε	ετακ <i>cum sim, essem,</i> εταρε <i>fuissem</i>
3	{ m. πτερεϋ f. πτερес	{ πτερε εταϋ εταс { ετα
Plur. 1.	πτερη, πτερεη	εταη
2	πτερετη	εταρετη
3	πτεροτ, πтере	ετατ, ετα.

Basmurici cum λ scribunt πτελεϋ, πτελεη, πτελετη, πτελοτ vel πτελετ.

XVII. *Cum Particula* T. ψαπτε, M. ψατε
donec, quousque.

Pers. 1.	ψαптeι, ψαп†	ψа† <i>donec, quousque</i>
2	{ m. ψапт̄к f. ψаптe	ψатeк <i>fui, sim, essem,</i> ψатe <i>fuerim</i>
3	{ m. ψапт̄ϋ f. ψапт̄с	{ ψаптe ψатeϋ ψатeс { ψатe
Plur. 1.	ψапт̄η	ψатeη
2	ψаптeт̄η	ψатeтeη
3	ψаптoт, ψаптe	ψатoт, ψатe.

Basmurici cum Thebanis scribunt ψаптeϋ I. Cor.
xv. 25.

XVIII. Cum Particula ene si negante.

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1	enet	enai, ene ai
2	{ m. enek f. enere	enak, ene ak enare
3	{ m. eneq f. enec } enere	enag, enare enac, ene a
Plur. 1	enep	enap
2	enetetn	enaretetn
3	enet, enere	enat, enare.

Quandoque additur ne.

XIX. Cum Particula wan si dubitantis et desiderantis.

Pers. 1	ewan	akwan
2	{ m. ekwan f. erwan	akwan arewan
3	{ m. eqwan f. ewan } erwan	aqwan } arewan awwan }
Plur. 1	epwan	apwan
2	etetnwan	aretetnwan
3	etwan, erwan	atwan, arewan.

Basmurici saepius cum Thebanis, interdum cum Memphitis faciunt.

Imperativus.

Est ipsa radix; vel radici praefigitur a, aut aa.

Infinitum.

Est ipsa radix. Assumit etiam Thebaice articulum n, et Memphitice nxn.

Participium.

Eius characteristicae sunt

1.º et *qui* praefixum vel radici unde participium praesens, vel futuro na unde participium futuri.

2.º e praefixum praeformantibus vel praeteriti unde participium praeteriti, vel praesentis consuetudinis unde participium praesentis consuetudinis.

Praeterea tempus II, et X, ab e incipiens, est etiam participium.

Adnotationes ad singula Tempora Verbi.

I. Tempus Praesens.

Maxime irregulare est. Si enim personas $\dagger$, $\tau\epsilon$, $\tau\eta$, et $\tau\epsilon\tau\eta$ consideremus, characteristicam praesentis videtur esse τ , quod affixis pronominum ι , ϵ , η , $\tau\eta$ praeponebatur; si personas κ , η , σ spectemus, in iis nota temporis desideratur; tandem σ prorsus a ceteris abhorret. Quare hoc tempus uti res facti accipiendum est, neque ad ceterorum analogiam revocari potest.

Memphitice pro κ secundae pers. sing. scribitur χ ante litteras δ , λ , α , η , $\sigma\tau$, ρ , sic $\chi\sigma\tau\omega\chi$ *tu vis*.

Basmurici omnino consonant cum Memphitis, si excipias χ secundae personae; nam scribunt $\kappa\alpha\eta\rho$ *alligatus es* I. Cor. vii. 27.

Characteristicae huius temporis pro praesenti verbi esse usurpantur, sic $\dagger$ $\eta\epsilon\alpha\omega\tau\epsilon\eta$ M. *sum vobiscum*, $\tau\epsilon\eta$ $\alpha\eta\eta\epsilon\iota\alpha\alpha$ T. *sumus in hoc loco*, $\sigma\epsilon$ $\epsilon\eta\tau\alpha$ pro *sunt ad portam*, $\eta\tau\alpha\alpha\alpha\tau$ *est ibi*, vide *Màth.* viii. 3. 7. 11. *Ioh.* xii. 8.

Nota secundae pers. fem. est epe, at scribitur quandoque ep ante vocales, sic epeipe *facis* Ming. 258, epepey *vis* Z. 338; vidi etiam epa, uti epaotzai *salva facta es* Z. 509; nec non p̄, sic p̄lobe *insana es* Act. xii. 5. Basmurici scribunt eλ, uti eλcooτη *scis* Z. 151.

Tertia pers. plur. est et, sed post τ scribitur or, uti etotamot̄ quem vocant pro etetamot̄, vide *Matt̄h.* i. 20. v. 18. xvi. 13. xxvii. 22; id etiam contingit in ceteris temporibus, in quibus tertia pers. plur. ab et incipit.

Basmurici cum Thebanis consentiunt, praeter variantes in paradigmata notatas. Sic eλe legitur *Hebr.* ix. 8. Q. 238; at epe etiam scribunt *Phil.* i. 9. 26. *Hebr.* x. 22.

Characteristica temporis est e. Atqui e est nota participii, sic e anon γενρωμε T. *existentes nos homines* Act. xvi. 37, vide xvii. 29. e ανοκ οτοριμι M. *existens (v̄ssa) ego femina* Ioh. iv. 9 etc. Merito igitur hoc tempus est participium, hinc eio ὡν ἐγὼ II. *Còr.* xii. 16; etet̄kw eσoλ *remittentibus vobis* *Matt̄h.* vi. 14.

Sed cum etiam in linguis Semiticis participium pro praesenti usurpetur, factum est ut hoc tempus etiam praesens notaret eio *sum*, eiotwy *volo*.

Quandoque ut vis participii luculentior appareat additur novum e, uti eeiβωυτ̄ *respiens ego* *Sir.* li. 7. eeiwyne *quaerens ego* *Sir.* li. 21.

Praeformantes adhibentur etiam pro verbo *esse*, ei ep̄ τετ̄m̄m̄te *sum in medio vestri* *Luc.* xiii. 27. εκ ep̄ τερη *es in via* *Matt̄h.* v. 25. εκ ep̄ πευτεκο *existens tu in carcere* *Matt̄h.* xv. 39. 43. ey ep̄ τατην *existens ille in aula* *Marc.* xiv. 66.

Tandem in tertia pers. utriusque numeri scribitur epe, quoties inter hoc et verbum inseritur nominativus verbi.

Constat porro haec particula ex ε characteristicā temporis, et ρε paragogico. Sic ερε πρoεic oтwу Deus vult, ερε θητοτ μεθ sunt eorum facies plenae. Usurpatur etiam pro est, vel sunt, quin sequatur verbum; ερε πεκδαλ ἄλοπηρος T. est oculus tuus nequam, ερε πμααппα πῆκητq M. est manna in eo. Raro notat optativum, ερε ϕ†† det Deus Gen. xxvii. 28, vide II. Tim. i. 16, ερε πῶε oтwπη mittat Dominus Deut. xxviii. 8. Male pro imperfecto scribitur ερε πεῤε ενεppei T. Christus operabatur Marc. xvi. 20, ubi recte Memphiticus παρε, tum Ioh. xviii. 16. ερε . . . cooтп ἄμoq cognoscebat eum, vide etiam Ioh. xix. 41. xx. 19. Act. ii. 4. 45.

III. Imperfectum.

Characteristica temporis est ne T, на M. B, hinc πeioтwу T. παioтwу M. B. volebam.

Ex characteristicā et ρε paragogico oritur nepe T, παpe M, et fortasse παλε B, quibus Copti utuntur quoties medius inseritur nominativus, uti nepe τεqαττiα cηε erat causa eius scripta, παpe ϕ† oтwу Deus volebat.

Praeformantes notant imperfectum verbi esse, sic neī eram Marc. xiv. 49, neq erat Ioh. xi. 6, παq Basn. erat Z. 159, πατ erant Deut. iv. 47, nepe erat Luc. xv. 25.

Has vidi improbandas scriptiones; nī pro neī, sic πioтwу volebam Z. 566 — πῆq, πῆ etc., omisso ε, sic πῆqo erat Ioh. ix. 13. πῆnepe eramus Act. xxvii. 37, male; nam πῆq, πῆ etc. sunt praeformantes subiunctivi, cum quo imperfectum confunderetur — nepa pro nepe, sic nepacwу tu (fem.) contemnebas Z. 509, ubi Zoëga duo alia affert exempla — ε praeformantibus praemisum, uti ενετμεετε existimabant Luc. xxiv. 37, ενε-

γορω̃ν volebat Z. 310. ἐνὲ ἡνὰτ ne hora erat Luc. xliii. 44, nisi dicas τὸ ε esse participiale.

Hoc tempus saepius comitem habet particulam ne, sic παρχῆ παμα̃q ne M. erant cum eo Luc. ix. 18, παρω̃εμα̃q ne M. ministrabat, παρε φιο̃α ω̃q ε̃σολ ne M. mare rugiebat Iona i. 11, νετε̃τῆο ne eratis. Scilicet cum Thebaice νεω̃αζε notare possit loquebaris, et sermones tui, tum νεq̃ω̃αζε, νεcω̃αζε loquebatur, ac sermones eius, ad haec νεπ̃ω̃αζε, νετ̃ω̃αζε loquebamur et sermones nostri, loquebantur et sermones eorum, cautum est particula ne, ne imperfectum cum substantivo confunderetur. Thebanos imitati sunt Memphitae et Basmurici, quamvis in eorum dialectis nulum esset confusionis periculum.

IV. Perfectum.

Characteristica est α, hinc αιορω̃ν, ακορω̃ν T. M. B. volebam, volebas.

Ex characteristicā et paragogico πε oritur απε, quod ita perraro occurrit, ut a paradiḡmate reiecerim, sic απε πετε̃πεδαλατ̃ε βο̃μο̃τ pedes vestri conculcarunt Scholz in Gramm. p. 91, aliud exemplum Basmuricum vide I. Cor. xv. 35. Quoties enim inter characteristicam et verbum nominativus inseritur, toties scribitur α, non απε; sic α μω̃τcπε βω̃π Moses praecepit, α π̃δ̃c ω̃π̃ι Deus visitavit, α αβρα̃αμ̃ φ̃ρε̃ν Abraham vocavit. Quod si post α sequatur οτ, fit crasis ατ, uti ατρω̃ακε (pro α οτρω̃ακε) φ̃νεq̃οτο̃ει T. homo accessit, αττακε πα̃ι fuit perditio haec pro α οττακε.

Pro απε sec. pers. fem. Thebaui quandoque scribunt απ, uti απτο̃γε Z. 397, αππο̃πο̃τ Z. 216, απζο̃οc Ioh. iv. 17, απ̃zi ib. 18.

In sec. pers. plur. Thebani et Basmurici scribunt ατετη, quod perraro in Memphiticis textibus occurrit pro αρετεπ, vide *Luc.* xxiii. 14.

Memphitae quandoque perperam acervant characteristicam et praeformantes, uti α ταυπερι αδωντ *filia mea appropinquavit Marc.* v. 23, α ηκαταναα αγωγε παρ εδωτη *Satanas ingressus est Luc.* xii. 3.

Quandoque etiam Memphitice, at perraro Sahidice, hoc tempus ponitur pro praesenti, sic αιδωσι *curro Gal.* ii. 2, αρετεπχω αλλοα *dicitis Luc.* ix. 20, αγοσι αλλοα *similis ei est Ioh.* ix. 9.

Praeformantes notant perfectum verbi *esse*, uti αη *fuit Naum.* i. 3, ατ *fuerunt Soph.* iii. 3; vcl etiam praesens, αη *est Ioh.* ix. 12, I. *Ioh.* ii. 9, αα *est fem. Rom.* xiv. 17.

Paullo supra ad tempus II dixi e esse characteristicam participii, quare si praeformantibus perfecti praefigas e habebis participium praeteritum, uti αααααα αρεα *Act.* viii. 35, αααααα *mortui nos I. Petr.* ii. 24, αααααααααααα *μνησθεις σὺ Sir.* xxxviii. 20, αααααααααααα *ἐλευθερωθέντες ὑμῖς Rôm.* vi. 18, vide etiam *Luc.* ix. 22. xxiv. 47. II. *Cor.* v. 14. *Gal.* iii. 3. Basmurica participia habes *Hebr.* v. 9. vi. 1. 10. vii. 27.

V. Praesens Indefinitum, seu Consuetudinis.

Tempora alia esse definita, alia indefinita recte movent grammatici. Percunctans quid agat Sempronius responsum fero = *Ciceronem legit* = addo: *vetustiores ne scriptores recentioribus praefert*, mihi respondetur: *utrosque perinde legit*. Utrumque *legit* est praesens, sed primum definitum, quippe quod respicit tempus, quo ego interrogabam; alterum indefinitum, quod habitum seu consuetudinem legentis notat, ac valet *solet legere*. Quare cum characteristicam αα huius temporis

coalescat ex illa praeteriti α, et ω praemisso, iure videor asserere τὸ ω esse verbum *solere*, ita ut ωα designet consuetudinem, quae ex praeteritis actibus descendit. Hinc ωαιστωω proprie est *soleo velle*. Hoc tempore recte utuntur Copti iis in propositionibus, quae seu praesenti, seu praeterito tempore enunciari possunt, uti οτρωαε εωαταμοττε ερογ ξε πατλοο *homo quem appellant, vel appellarunt Paulum*. Saepius est praesens, quandoque praeteritum, uti ωαγτοδοοτ *plantavit eas Ming. 264*, ωαττατε *emiserunt Ming. 265*.

Pro ωαρε secund. pers. fem. scribitur etiam ωαρ, sic ωαρπολβ *Ezech. xxvii. 7*.

Exempla tertiae pers. ωαρε passim occurrunt, sic ωαρε πιαποττ αοτωπ *ianitor aperit Ioh. x. 3*, ωαρε πιεσωοτ σωτεα *oves audiunt ib.*

Pro ω quandoque scribitur εω, sic εωαγεαβωωγ *recedit Luc. ix. 39*, εωαγει *venit Sir. xviii. 13*, εωαγτατε *profert Matth. vii. 17*. Alibi ε praefixa notat participium, οτκλοα εωαγτακο *corona corruptibilis I. Cor. ix. 25*, vide *Sir. xiv. 19. I. Petr. i. 18*, exempla tamen huius participii sunt rarissima.

Basmurici, qui cum Thebanis consentiunt, scribunt ωαλε *Isai. v. 24. Phil. i. 18. Q. 235. 236. 242*; interdum tamen cum Thebanis adhibent ωαρε *I. Cor. xv. 33. Hebr. ix. 6*. In tertia pers. plur. bis vidi πωαρ *Q. 237*.

VI. Imperfectum Indefinitum, seu Consuetudinis.

Ex praesenti indefinito, et ne nota imperfecti, coalescit πωαα characteristicam huius temporis, quod proprie valet *solebat esse*. Sic πωααρε πρηγεαωπ κα εβολ *solebat praeses dimittere Matth. xxvii. 15*, ubi graecus revera habet *τίσθαι ἀπολύειν*; eadem Thebana verba occurrunt *Marc. xv. 6*, ubi graecus tantum habet *ἀπύλιν*.

Alia exempla dant Sir. xliii. 16. xl. 19. 20. 21. Act. v. 16. viii. 20.

Quandoque additur *πε*, uti in imperfecto, sic *πεματ-
οῦτε* *πε* solebant audire, audiverant Gal. i. 23, *πε-
μαρτοῦ* *πε* solebat edere, edebat Gal. ii. 12.

Interdum praemittitur *ε* otiosum, uti *επεμαρτοῦ*
solebat dicere, dicebat Ming. 264, *επεμαρταλε* sole-
bant crescere, crescebant Ming. 265.

VII. Perfectum Secundum.

Forma Thebana coalescit ex *πτ* praefixo praeforman-
tibus perfecti.

Secundae pers. fem. exempla habes in *πταρτομέ*
sepelisti eum Z. 339, *πταρσε cecidisti* Z. 654.

In tertia pers. interiecto nominativo, habes *πτα πα*
ἡῶνε haec facta sunt Ioh. xix. 36, *πτα ἰϞ* *zoos Iesus*
dixit Ioh. xi. 13.

Absolute usurpatur, quin ulla particula aut aliud
praecedat, vide *Ματθ.* viii. 29. xxv. 37. 44. *Λὺκ.* xii. 49.
I. Còr. ix. 10. *II. Pètr.* i. 21. iii. 5. 6. *I. Iòh.* ii. 29. iv. 7.

Saepe legitur post particulam *τε*, dicentes *τε πτα*
ἄπορτε εἰνε quod Diis similes fuerunt Act. xiv. 11, *exi-
stimantes τε πτα πατλὸς κίτῃ εἰσῆν quod Paulus in-
troducisset eum* Act. xxi. 29. Vide *Λὺκ.* iv. 6. xii. 51. xiii.
2. *Màrc.* xv. 10. *Iòh.* ix. 20 — Occurrit post *ἀλλὰ sed*
Iud. 9, post *εἰνε si* *I. Còr.* ii. 8.

Caveant tirones, ne hoc tempus confundant cum *πτ*
qui, quae, sequenta praeterito *αι, ακ*; uti *παι πτατ-
οῦνῃ* *εἰσῆν hi qui apparuerunt* *Λὺκ.* ix. 31. *γενεῖον*
πτατῆροσ *eunuchi quos genuerunt* *Ματθ.* xix. 12.

Forma Memphitica constat ex *ετ* praefixo praeforman-
tibus praeteriti.

Absolute usurpatur, quin aliquid praecedat, *ἰε εταρ* *zoc*

Iesus locutus fuit Ioh. xi. 13, εταπηατ *vidimus* Matth. xxv. 37. 44, εταρετενδς *accepistis* Gal. iii. 2, vide Ioh. viii. 42. x. 10. Hebr. vii. 11. Particula ετ abundat, secus vero ιη tempore XVI.

Saepe adhibetur post γε, sic I. Ioh. iii. 9. Luc. xii. 51. I. Cor. xi. 17; post μη num II. Cor. xii. 18.

Haec temporis forma confundenda non est cum ετ qui, quae praefixo praeteritis αι, ακ. Aliam huius temporis potestatem vide ad tempus XVI.

Basmurici modo scribunt ηταγ I. Cor. xiv. 36, ητατ I. Cor. ix. 10, modo cum Memphitis εταγ Ioh. iv. 45, ετα ib. 47, ετατ ib. 45.

VIII. Plusquam Perfectum.

Characteristica est νε α, quae constat ex illis imperfecti et perfecti. Quemadmodum vero imperfectum saepe adsciscit νε, ita etiam hoc tempus. Sic νε α πατλός κρινε *Paulus iudicaverat* Act. xx. 16, νε α ηεγοοτ αρχει *dies incoeperat* Luc. ix. 2, νε ατει νε venerant Ioh. xi. 19, νε αγατοη αμογ νε quieverat Ming. 341, vide Matth. xiv. 24. Luc. ix. 2. Marc. vi. 50. Act. viii. 27. xvi. 17. xviii. 25.

Interdum est imperfectum, νε α ποτγς γυνι νε erat *vespera* Act. iv. 3.

IX. Futurum Primum.

Formatur a praeformantibus temporis primi, praesentis, quibus suffigitur πα ire, quare ηπααζι proprie notat *ego eo loqui, seu locuturus sum, loquar*.

In prima pers. plur. pro τεπηα legi τεπα, sic τεπαμοτ *moriemur* Z. 81. Male, nam confunditur cum pari voce τεπαμοτ *tu (fem.)-mories*.

In secunda pers. plur. Thebani praesertim scribunt τετῆνα pro τετῆννα, vide *Matth.* xix. 28. xx. 23. xxi. 2. xxvi. 64. *Marc.* xiv. 62, et passim. Nam Thebani vix geminare solent eandem litteram.

Basmurice habes ἴνα *Phil.* i. 18. 25, et ἴνε *Isai.* i. 15 — ἡνα *I. Cor.* vii. 37. viii. 11. xv. 28, et ἡνε *I. Cor.* xiv. 38. xv. 15. Q. 238. 240. In sec. pers. plur. scribunt τετενῆνα *Ioh.* iv. 48.

X. Futurum Secundum, et Participium Futuri.

Formatur a praeformantibus temporis secundi, praesentis, quibus subiicitur να praedictum.

Pro ερενα secunda pers. fem. Thebaice legi ερνα, sic ερναζπο *Pan.* 328 — Pro ετετῆννα Sahidice unico π scribi solet ετετῆνα *Luc.* xii. 11. *Ioh.* xix. 35, et passim. Thebaice etiam usurpatam vidi Memphiticam formam in ερετῆναῖ *facietis Sir.* ii. 14 — Pro ερνα scribitur ορνα si τ praecedat, vide *Matth.* xxvi. 13. *Luc.* ix. 13. *Act.* vii. 7.

In tertia persona utriusque numeri nominativus inseritur inter ερε et να, uti ερε πρωμε παωνε *homo vivet*, ερε πεκαρο παωνε *thesaurus tuus erit*. Tum sine ερε scribitur περῡνηρ παερετη *filius eius rogabit Matth.* vii. 9, ρωι παοαχι *os meum loquetur Psal.* xlviii. 3, πρoεic παγαρε *Dominus custodiet Psal.* cxx. 7.

Licet futurum notet, quandoque pro subiunctivo adhibetur post particulas *ut*, sic εἰνα εἰνασιν *ut transiret Act.* v. 15.

Quemadmodum praesens ei adhibetur etiam pro participio praesenti, ita εἰνα pro participio futuri, sic εἰναβωκ εἰσιν *ingressuri illi Act.* iii. 3, ετετῆνναωαζε *locuturi vos Sir.* li. 24, εἰναμοωε *iturus Act.* xx. 13,

εἰπαῖοορ *transfretaturus* Act. xxi. 2, vide Act. xxi. 37. xxi. 2. 15. 20. xxi. 15. 20. 30.

Præter formam εἶπα Memphitæ aliam habent ἀπα, quæ conflatur ex πα et præformantibus præteriti. Hæc forma paullo rarior est, ἀπα Matth. xi. 16, ἀκπα Psal. c. 2, ἀρεπα Jerem. iv. 30, ἀγπα Marc. xi. 13, tum ἀρε παῖ παῶωνι hæc erunt Marc. xiii. 4.

Basmurici, non secus ac Memphitæ, duplicem habent formam. Ad primam pertinent εἶπα, εἶπα sec. pers. fem., εἶπα vel εἶπε, εἶρε . . . πα, εἶπε, εἶτεῖνε vel εἶτεπε, εἶπα vel εἶπε. Ad secundam ἀπα, ἀγπα, ἀρε . . . πα, ἀτεπε, ἀγπε, quorum ipse vidi exempla.

XI. Futurum Tertium.

Coalescit ex præformantibus præsentis εἶ, quibus accedit particula ε *ad*, ita ut εἶεερε proprie notet *sum ad amandum*, seu *amabo*.

Dixi particulam πα solam adhiberi post nominativum; revera παεεερε valet *Dominus it custodire*, seu *custodiet*, ubi παεεερε est nominativus verbi πα *ire*. Sed in futuro tertio e non ita sola usurpari potest, nam παεεερε notaret *Dominus ad custodiendum*, ubi nominativus nihil plane regeret.

In secunda pers. fem. εἶπε est pro εἶρε, quod ut distinguatur ab εἶπε præsentis, cum accentu scribi debet, sic εἶεεερε *paries*, εἶεεερε *vocabis* Gen. xvi. 11; nam εἶεεερε esset *tu* (fem.) *paris*.

Idem dic de εἶπε tertia persona; sic εἶπε πεεερε *nomen tuum erit* Gen. xvi. 5. 15, εἶπε οἱεερε *filius erit* Gen. xviii. 14, εἶπε πεεερε *homo relinquet* Matth. xix. 5.

In ceteris personis ε futuri numquam eliditur ante e

radicale, quare scribitur $\epsilon\gamma\epsilon\iota\mu\epsilon$ *Sap.* 521, $\epsilon\gamma\epsilon\iota\mu\epsilon$ *Sap.* 576, $\epsilon\iota\epsilon\epsilon\iota$ *W.* 3. 8.

Hoc tempus quandoque notat optativum, uti $\epsilon\gamma\epsilon\text{f}$ *det Sir.* 1. 23, $\epsilon\gamma\epsilon\gamma\omega\pi\epsilon$ *sit Act.* viii. 20, vide II. *Iòh.* 1. 3, III. *Iòh.* 1. 15, $\epsilon\gamma\epsilon\kappa\omega\tau\epsilon\mu$ *exaudiat Psal.* xix. 1. Tum saepe Thebaice post particulas $\kappa\epsilon$, $\kappa\epsilon\kappa\alpha\varsigma$ ut notat sub-iunctivum, uti $\kappa\epsilon\kappa\alpha\varsigma$ $\epsilon\kappa\epsilon\chi\omega\omega\varsigma$ ut *dicas*, $\kappa\epsilon\kappa\alpha\varsigma$ $\epsilon\pi\epsilon$ $\sigma\tau\pi\omega\mu\iota$ $\pi\omicron\tau\omega\tau$ $\mu\omicron\tau$ ut *unus homo moriatur Iòh.* xi. 50, vide et *Iòh.* xvii. 1, et passim.

XII. Futurum Quartum.

Characteristica est $\tau\alpha\pi\epsilon$, quae numquam solitaria usurpatur, sed semper cum suffixis. Paullo rara sunt exempla huius futuri, quare singularum personarum exempla commemorabo.

Sing. pers. 1 unicum vidi exemplum $\tau\alpha\pi\iota$ in $\tau\alpha\pi\iota\text{---}\pi\gamma\mu\mu\alpha\omega$ *Z.* 333, alibi semper scribitur $\tau\alpha$ *Ròm.* x. 18. 19. *Màth.* viii. 19. xviii. 21. 26. Tria exempla Memphitica citat Scholz in *Grammatica* p. 96. Duo Basmurica $\tau\alpha\gamma\omega\pi\iota$, $\tau\alpha\lambda\epsilon\tau$ leguntur *Z.* 161. 166.

Pers. 2 m. $\tau\alpha\pi\epsilon\kappa$ *Sir.* vi. 18. vii. 2; nulla vidi Memphitica.

Pers. 2 f. $\tau\epsilon\pi\alpha$, cuius exemplum Thebanum citat Scholz in *Gramm.* p. 97 et Memphitica habes *Gen.* xxiv. 58. xxx. 15. *Luc.* 1. 31. *Ioh.* xi. 40.

Pers. 3 m. $\tau\alpha\pi\epsilon\tau$ *Sir.* xxx. 9. xxxiv. 10. xliii. 31; nullum vidi Memphiticum.

Pers. 3 f. $\tau\alpha\pi\epsilon\varsigma$ nulla offendi exempla.

Plur. pers. 1 $\tau\alpha\pi\eta$ *Luc.* xxi. 49. *Ròm.* vi. 15, sed $\tau\alpha\pi\eta\tau\alpha\mu\iota\omega$ *Màrc.* ix. 5. *Luc.* ix. 33 est optativum *faciamus*. Nullibi vidi in Memphiticis.

Pers. 2 $\tau\alpha\pi\epsilon\tau\eta$ *Sap.* 286. 315. *Sir.* i. 23. Exemplum

Basmaricum credo latere in ταδετεπνερ *Ioh. iv. 29*, si corrigas ταδετεπνερ. Desunt exempla Memphitica.

Pers. 3 ταπορ *Luc. xi. 9. xv. 18. Act. ii. 17*. Nuspiam vidi in Memphiticis.

In quatuor Futura Adnotatio.

In lingua geometrica, cuiusmodi fuit Aegyptia, persuasum habeo quatuor haec futura antiquioribus temporibus ita distincta fuisse, ut aliud esset participium futuri, aliud futurum proximum, aliud indefinitum, aliud exactum seu perfectum; sed in textibus linguae Copticae nullam deprehendi inter eiusmodi futura distinctionem, quae rata sit et certa. Usus tamen sequentia me docuit.

1.º Futurum *na* necessario usurpatur in tertia persona, quoties est solitarium, seu nulla praeformans personae praecedat, uti supra ad Futurum Secundum dixi.

2.º Quoties praepositur *ct* *qui*, uti *επαει εβοτη M*, *πετπαδωκ εβοτη T. is est qui ingreditur Matth. vii. 21*, *φι εοπαερσκαπαδλιζεοε M*, *πετπασκαπαδλιζε T. qui scandalizabit Matth. xviii. 6* — Et cum praeformantibus personarum, *οτ παραθοε ετπααι M*, *οτ πετπααι T. quodnam bonum faciam? Matth. xix. 16*, *φι ετεεπαμααι M*, *πετοτπααι T. ille qui gignetur Matth. i. 20*. Nam si pro *ετπααι* scriberetur *εεεαι*, nimius esset vocalium concursus; in ceteris vero personis *εεεε*, *εεεε* etc. semper duo *ε* offenderentur.

3.º Distinctio inter futura pendet etiam ab indole dialectorum.

Quoties futurum absolute ponitur, quin pendent a particula vel pronomine, Thebani adhibent futurum *na*, at Memphitae futurum *ε*, sic *επααι ποτπαι T*, *εεεαι ποτπαι M. pariet filium Matth. i. 21*, *εεεε*

μοῦτε ἐροῦν T, ἐταμοῦν M. *vocabunt eum Matth.* II. 23. Vide in utroque textu *Matth.* VII. 16. 23. 26. VIII. 8. IX. 15. 18. XVI. 25. XVII. 27.

Sin futurum pendeat a particula vel pronomine, Thebani ntuntur futuro ε, contra Memphitae amant futurum να. Sic post τε vel τεκαε ut Thebani adhibent futurum ετε, vide *Matth.* II. 8. 15. XVIII. 6. XIX. 16. Memphitae vero post particulas ut, licet saepius adhibeant tempus subiunctivum, tamen quandoque utuntur futuro να, sic ενα εναεῖν ut *transiret Act.* V. 15; tum post εαρε, μνφ, εηπε etc. ponunt futurum να, vide *Gen.* XVIII. 13. 17. XX. 3.

Hi fere sunt praecipui canones. Alia tamen sunt loca, in quibus promiscue utrumque futurum usurpatur.

XIII. Imperfectum Futuri.

Ex characteristicis imperfecti et futuri coalescit hoc tempus; quare locum hic habent quae de hisce temporibus superius dixi.

Characteristica solitaria tertiae personae est T. περε... να, et M. παρε... να, sic περε πχοι παρροτο T, παρε πχοι παρροτι M. *navis erat electura Act.* XXI. 3.

Saepe additur νε, quod contingit omnibus temporibus ex imperfecto ortis, uti περναμοῦ moritura erat *Luc.* VIII. 42, περναμοῦ νε moriturus erat Z. 335, πατναγε ituri erant *Luc.* XXIV. 28, παρετεππαττηγοῦ νε eratis tradituri eos *Gal.* IV. 15.

Ab imperfecto futuri non multum distat alia significatio modi conditionalis, uti παρετεππαμενρητ νε *diligereis me Ioh.* VIII. 42, παρετεππαδρητ *saceretis ea Ioh.* VIII. 39, πεπναδληχε *tollerarem Act.* XVIII. 14, πετπαμμε νε *dimicarent Ioh.* XVIII. 36. Vide *Luc.* VII. 39. XII. 39. *Ioh.* V. 46. VIII. 19. I. *Côr.* XI. 31. I. *Ioh.* II. 19.

In textibus Basmuricis vidi $\pi\kappa\eta\epsilon$ Q. 231, $\pi\alpha\eta\eta\epsilon$ *Hebr.* viii. 7, $\pi\alpha\tau\eta\epsilon$ *Hebr.* x. 2. Prima scriptura $\pi\kappa\eta\epsilon$ reprobanda est.

XIV. Modus Optativus.

Characteristica est $\mu\alpha\rho\epsilon$ *utinam*, quae coalescit ex $\mu\alpha$ imperativo *da*, et paragogico $\rho\epsilon$, ita ut $\mu\alpha\rho\epsilon$ $\pi\alpha\tau\lambda\omicron\varsigma$ ei sit *da Paulum venire*, *utinam Paulus veniat*, $\mu\alpha\rho\iota\omega\tau\epsilon\mu\alpha$ $\acute{\alpha}\kappa\omicron\upsilon\sigma\tau\acute{\epsilon}\nu$ $\pi\omicron\lambda\iota\sigma\tau\acute{\epsilon}\nu$ $\mu\omicron\iota$ *da ut audiam* *Psal.* cκλν. 8, $\mu\alpha\rho\epsilon\gamma\tau\omicron\tau\epsilon\omicron$ *sanctificetur*, $\mu\alpha\rho\epsilon$ $\tau\epsilon\pi\beta\omicron\mu\epsilon$ $\psi\eta\mu\epsilon$ *fortitudo nostra sit* *Sap.* 73, $\mu\alpha\rho\epsilon$ $\pi\kappa\alpha\beta\iota$ $\theta\epsilon\lambda\eta\lambda$ *exultet terra* *Psal.* xcvi. 1.

Basmurici modo $\mu\alpha\rho\epsilon\gamma$, $\mu\alpha\rho\epsilon\pi$ scribunt, modo $\mu\alpha\lambda\epsilon\gamma$, $\mu\alpha\lambda\epsilon\pi$.

XV. Tempus Subiunctivum.

Eius characteristicam est $\pi\tau\epsilon$, quam dialectus Memphitica semper servat, Thebana vero respuit in personis $\pi\tau$, $\pi\tau\eta$, $\pi\omicron$, et $\pi\iota\epsilon$.

Subiunctivum appellavi, quia subiungi solet vel particulis, vel alteri verbo, si tamen excipias Memphiticam dialectum, in qua interdum solitarium occurrit. Adhibetur

I. Post aliud verbum, cuius et tempus et modum omnino repraesentat, saepe etiam includens vim coniunctionis et. Quare

1.º Post praesens est praesens, sic $\psi\alpha\rho\epsilon$ ... $\tau\omicron\lambda\mu\alpha$ $\pi\eta\chi\omicron\omicron\varsigma$ *audet et dicit* *Rôm.* x. 20, ubi Memphiticis $\omicron\tau\omicron\gamma$ $\gamma\chi\omega$ $\mu\mu\omicron\varsigma$ *et dicit* in praesenti; $\psi\alpha\varsigma\omega\kappa$ $\pi\tau\epsilon$ $\kappa\epsilon\omicron\tau\epsilon\iota$ *ei vadit et alia venit* *Z.* 213, $\psi\alpha\tau\eta\omega\gamma$ ... $\pi\tau\epsilon$ $\pi\alpha\rho\tau$ $\pi\omega\omega\eta\epsilon$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ $\pi\tau\epsilon$ $\kappa\epsilon\rho\omega\tau$ $\tau\alpha\kappa\omicron$ *rumpuntur... et vinum effunditur, atque utres etiam pereunt* *Mâtth.* ix. 17, ubi Memphiticus pro utroque $\pi\tau\epsilon$ repetit $\psi\alpha\rho\epsilon$.

2.º Post imperfectum est imperfectum, $\pi\epsilon\tau\omega\tau\bar{\iota}\alpha \dots$
 $\bar{\pi}\epsilon\sigma\epsilon\iota\sigma\iota \alpha\eta$ *audiebant... et non intelligebant* Act. ix. 7.

3.º Post perfectum est perfectum, $\alpha\tau\epsilon\tau\bar{\iota}\mu\alpha\sigma\tau\eta \epsilon\beta\omicron\lambda$
 $\bar{\pi}\epsilon\tau\bar{\epsilon}\bar{\eta}\rho\kappa\alpha\epsilon\tau$ *permansistis et esuristis* Act. xxvii. 33.
 Exempla trium horum temporum rara sunt in dialecto
 Sahidica, fere nulla in Memphitica.

4.º Post futurum est futurum; exempla in utraque
 dialecto passim occurrunt, sic $\epsilon\eta\mu\alpha\theta\omega\eta \dots \bar{\pi}\epsilon\epsilon\tau\iota \bar{\mu}\alpha\sigma\kappa$
imperabit... et tollent te M^{atth.} iv. 6, $\eta\mu\alpha\mu\epsilon\sigma\tau\epsilon \dots$
 $\pi\epsilon\eta\mu\epsilon\pi\epsilon$ *odio habebit... et diligit* M^{atth.} vi. 24, $\sigma\epsilon\mu\alpha$
 $\mu\alpha\tau\alpha\lambda\iota\sigma\tau \bar{\mu}\alpha\sigma\eta \dots \bar{\pi}\epsilon\sigma\epsilon\mu\alpha\sigma\tau\tau\eta$ *tradent eum... atque*
eum interficient M^{atth.} xvii. 23, $\mu\alpha\kappa\alpha \dots \bar{\pi}\eta\tau\omega\delta\epsilon \dots$
 $\bar{\pi}\epsilon\sigma\omega\mu\eta\epsilon$ *relinquet... et adhaerebit... et erunt* M^{atth.}
 xix. 5, ubi graecus semper habet coniunctionem $\kappa\alpha\iota$. Ea
 quandoque exprimitur $\eta\mu\alpha\tau \dots \alpha\tau\omega \bar{\pi}\eta\sigma\omicron\upsilon\iota\varsigma$ *dabit... et orabit* Sir. xxxix. 5, $\epsilon\tau\epsilon\tau\mu\alpha\sigma\tau\omega\mu \dots \omicron\sigma\omicron\varsigma \bar{\pi}\tau\epsilon\tau\epsilon\mu$
 ω *manducabitis... et bibetis* I. Cor. xi. 26, et alibi
 passim.

5.º Post imperfectum futuri notat par tempus, $\mu\epsilon\eta$
 $\mu\alpha\tau\omicron\epsilon\iota\varsigma \omicron\eta \mu\epsilon \bar{\pi}\eta\tau\bar{\iota}\mu\kappa\alpha$ *vigilaturus esset et non sineret*
 M^{atth.} xxiv. 43.

6.º Post imperativum imperat, $\tau\omega\sigma\tau\eta \bar{\mu}\bar{\iota}\mu\alpha\sigma\omega\mu\epsilon$ *surge*
et ambula M^{atth.} ix. 5, $\epsilon\eta \dots \bar{\mu}\bar{\iota}\delta\omega\kappa$ *tolle... et abito*
 M^{atth.} xx. 14, $\delta\omega\kappa \dots \bar{\mu}\tau\epsilon\lambda\omega\sigma\epsilon$ *abi... et dic* I^{oh.} xx.
 17, quibus in locis graecus addit $\kappa\alpha\iota$. Vide M^{atth.} vi. 6.
 viii. 4. 22. ix. 13. 18. xviii. 15. xix. 21. xxiii. 3 etc. Adnota
 tamen Memphiticum textum hisce in locis uti solere im
 perativo, non vero subiunctivo tempore; quare dicen
 dum est hanc imperativi potestatem propriam esse dia
 lecti Sahidicae.

7.º Post optativum est optativum, $\mu\alpha\tau\epsilon\mu\kappa\tau\omicron\eta \bar{\pi}\tau\epsilon\mu$
 $\bar{\delta}\bar{\iota}\alpha\mu\eta\epsilon$ *revertamur et visitemus* Act. xv. 36, concinit
 Memphiticus; $\mu\alpha\tau\epsilon\eta\sigma\tau\omega\mu \alpha\tau\omega \bar{\pi}\eta\sigma\omega$ *comedat et bibat*
 I. Cor. xi. 28, ubi Memphiticus $\epsilon\tau\epsilon\eta\sigma\omega$, sed corrige

ἵτερω; μαρεωλὶ... ἵτερωμοῦ ἵτω tollat... et sequatur me *Matth. xvi. 24.*

8.º Post tempora, quae a particulis reguntur, notat par tempus a pari particula pendens, uti rogavit eum εἰρεσθῆναι ἵνα ἀνέλθῃς ut ascenderet et sederet Act. viii. 31 pro αὐτῷ εἰρεσθῆναι, vide Act. ix. 37. xvii. 3 — ἀκούω... ἐροῦμαι... ἵνα τοῦτο αἰσθῇ accidit ut irent et loquerentur Act. xiv. 1 pro οὐτοῦ ἐροῦμαι — ὡς πᾶσι... αὐτῷ ἵνα ἵνα donec tollat et conterat Sir. xxxii. 18, vide II. Petr. i. 19 — ὅτι πᾶσι... αὐτῷ ἵνα ἵνα necesse est ut ipsi laudarent et sanctuarium resonaret Sir. xlvii. 10 — ὅτι πᾶσι... αὐτῷ ἵνα ἵνα si prostraveris te et adoraveris me Matth. iv. 9, vide I. Ioh. i. 6. Iac. ii. 2 — servum Domini non oportet ἐμμεῖν ἀλλὰ περὶ κυρίου pugnare, sed esse etc. II. Timôt. ii. 24.

II. Post particulas *ut, ne, si, si non* est tempus modi subiunctivi. Sic *ἐὰν ᾗτε οὐκ ἔστιν οὐκ ὁγί ut verbum omne consistat Matth. xviii. 16, vide Matth. xviii. 16. xix. 16 — εἰς τὸν ᾗτε πῶς ἔστιν ut Pilatus miraretur Marc. xv. 5, vide Act. i. 19. xv. 39. xix. 10 — Sic post *τε* et *καὶ* ut *Sir. xxxv. 2. xlvii. 13. I. Cor. ix. 18 — ἵνα ποτε πῶς ἔστιν ne magna fiat Sir. xlii. 9, vide Matth. iv. 6 — Post εἰς *si Matth. v. 13. vi. 14 — Post εἰς *si non Luc. ix. 13. Act. viii. 31.****

Quandoque absolute ponitur, ita tamen ut subintel-
ligenda sit particula *ut*, *сирозги паг нтотегу wni*
prodest ei (ut) suspendant lapidem Matth. xviii. 6, ubi
Thebanus *πεκαδς ετεμτορ ut ligent — απακη ραρ*
ντοτι necesse est (ut) veniant Matth. xviii. 7, ubi The-
banus *ετρε ... ει ut veniat — παлес ... нтеки bonum*
est (ut) eas Matth. xviii. 8, ubi Thebanus *εβωκ ire —*

ἀδελφὸν ἀπ' αὐτοῦ διδόναι *dic fratri meo (ut) dividat Luc.*
xii. 13, vide *Matth.* xix. 3. *Luc.* xv. 32.

III. Absolute usurpatur

1.º In significatione futuri, idque raro et Memphitice,
ἵνα μὴ ἐστέ *odio habebit Matth.* vi. 24, ἵνα ἴδω *remit-*
tam Matth. xviii. 21, ἵνα περὶ αὐτὸν *constituemus eos Act.* vi.
4, ἵνα ἀκολουθῇ *sequar te Matth.* viii. 19.

2.º Pro modo optativo et coniunctivo utraque in dia-
lecto, καὶ πάντες τῆς πόλεως *sinite hos omnes atque*
abeant Ioh. xviii. 8, ubi Memphiticus ἀποταγέ *πωρ*
abeant; iugulate vitulum οτορ ἵνα ποτῶμε *οτορ* ἵνα

ποτῶμε *αὐτοὺς et comedamus et gaudeamus Luc.* xv. 23,
ubi Thebanus omisit utrumque οτορ; *fac Deos ἵνα ἐπι-*
μορεῖται et ducant nos Act. vii. 40; ἵνα ἐπαυξάνω *faciamus*
Luc. ix. 33; ἵνα ἴδωμεν . . . ἵνα ἴδωμεν *satiemus nos . . . atque*
utamur Sap. 62.

Basmuricos ideo dixi cum Thebanis consentire, quia
legi ἵνα *Isai.* v. 17. Q. 240.

XVI. Tempus Compositum

cum Particula T. ἵνα, M. ἐπεὶ quando, cum.

Particula ἵνα constans ex epe nota temporis prae-
sentis, et ἵνα quod *tempus* indefinite designat, valet
quando, cum, ac refertur ad *tempus praeteritum*, nam
de praesenti dicitur *dum*. Hinc ἵνα περὶ αὐτὸν *quando misi*,
ἵνα παραλάβω *quando accepit*, ἵνα ἴδω *quando Iesus*
fecit. Legitur quidem *Luc.* xii. 59 ἵνα αὐτὸς οὐκ ἔσται
quando hora transiit, sed alius codex caret incom-

modo α.
A significatione *quando* fluxit alia *cum*, sequente prae-
terito coniunctivi latini, ἵνα περὶ αὐτὸν . . . περὶ αὐτὸν *cum vi-*
deret, vel *vidisset dixit Ioh.* i. 7, ἵνα περὶ αὐτὸν
baptizatus esset (βαπτισθεὶς) venit

Matth. iii. 16, ἡτεροπνᾶτ ἰδόντες *cum vidissent Matth.* viii. 34, quare hoc tempus respondet graecis participiis aoristorum, vide *Matth.* viii. 5. 16. 18. 23. 28. 34. ix. 2. 23. 28. 33. 36.

- Particula Memphitica ετε, seu et sequente vocali, respondet Sahidicae ἡτερε. Notat

Quando, uti εταφθαμιο *quando fecit Ioh.* ix. 14, εταγι *quando venit Ioh.* xi. 24, ετα ποτεῖ ὡπνι *quando vesper fuit Matth.* viii. 16, ετα παρωι ὡπνι *quando coma mea crevit Z.* 15.

Cum, εταφπᾶτ ... πεζαφ *Matth.* iii. 7, εταφωμ ... αγι *Matth.* iii. 16, ετατπᾶτ *Matth.* viii. 34, quae respondent Thebanis locis paullo supra citatis; quare hoc tempore exprimuntur participia graeca aoristorum, vide *Matth.* viii. 5. 16. 18. 23. 28. 34. ix. 2. 23. 28. 33. 36.

Basinurici cum Thebanis faciunt, sed cum λ scribunt; praeter ἡτελεφ *Hebr.* vii. 10, ἡτελοφ *Hebr.* vii. 12. Q. 240, vidi ἡτελεφ *Hebr.* ix. 19.

XVII. Tempus Compositum

cum particula T. ὡπντε, M. ὡπτε donec, quousque.

Particula ὡπντε conflatur ex ὡα *usque*, et ἡτε *quam tempus* indefinite notare vidimus paullo supra. Memphitae, omisso π, scribunt ὡπτε, sed vetus orthographia in nonnullis codicibus adhuc superest, quemadmodum in Memphitico liv Borgiano, in quo legitur ὡπντοππορεμ, et ὡπνταῶε εβορη *Z.* 100. Hinc ὡπντε πωπρε τωοτη *donec filius surgat Matth.* xvii. 9, ὡπντε ετοοτε ρων *donec mane appropinquaret Act.* xxvii. 33, ὡπτεγι *usque-dam venit Act.* viii. 39, ὡπτοφγει *donec deciderint Deut.* ii. 15, ὡπντοφῶπτε *donec fiant Matth.* v. 18.

Monstra sunt duo haec loca, *Act.* vii. 2 ὡπτεφῶπνι

proantequam habitaret, ubi Thebanus recte *antequam* proantequam habitaret; alterum *Gal. i. 4* *antequam* pro ut nos liberaret. Vel textus corruptus est, vel interpres aliud legit in graeco.

De Particulis Conditionalibus.

Excursus.

Coniunctio *si* conditionem notat, quam volumus vel negare, — vel affirmare, seu quia ita credimus, seu quia adversario ita esse concedimus, — vel incertam relinquere hand definientes, utrum res futura sit, nec ne, — vel denique conditio refertur ad tempus, ita ut pro conditione *si* adhiberi etiam possit particula *quando*. Copti pro varia conditionis specie diversa adhibent vocabula.

Pharisaeus videns Christum comiter excipientem mulierem perditissimam dixit: *si propheta esset hic, sciret quae sit haec mulier Luc. vii. 39*; scilicet usus conditione negativa ita ratiocinabatur: *non est propheta, quia nescit quae sit haec mulier*. Copti conditionem negaturi utuntur particula *ene si*.

Christus Iudaeos alloquens, postquam *Ioh. viii. 45* professus fuerat se veritatem dicere, ita argumentatur: *si veritatem dico vobis, cur non creditis mihi?* habes conditionem, quam Christus de se affirmabat. At Iudaei, qui Christum illudentes dicebant: *si rex Israël est, descendat de cruce Matth. xvii. 42*, propositionem quidem concedebant, at non ex propria sententia, sed ex sententia Christi, ut argumentum in ipsum retorquerent. Duplex igitur esse potest affirmatio vel quia ita credimus, vel quia ita concedimus. Copti conditionem affir-

maturi Thebaice et Basmurice scribunt *eyze*, Memphitice *icze si*.

Saepe vero conditio est mera hypothesis, quam animo fingimus, haud solliciti de eius eventu, uti: *si quis cultor Dei est, hunc Deus audit Ioh. ix. 31*. Copti meram hypothesis enunciaturo Thebaice dicunt *eywne*, Memphitice *eywn*, Basmurice *eywni si*.

Tandem qui ait *si rem amissam inveniam, gaudebo Matth. xviii. 13*, poterat etiam dicere *quando inveniam*. Copti hanc conditionem enunciant particula *yan*, quae modo *si*, modo *quando* redditur, vel *si quando*, ita tamen, ut incertum relinquamus, utrum res eventura sit, nec ne.

Arabes negantem tantum, atque hypotheticam conditionem distinxerunt duabus coniunctionibus *لو*, et *ان* ⁽¹⁾; at Copti eam accuratissimam analysim instituerunt, quae subtiliorem philosophi ipsi non invenissent.

De coniunctionibus *ene* et *yan* dicam illustrans tempora verbi, quae cum iis componuntur. At de *eywne*, et *eyze*, quae solitariae adhibentur, iuvat hic exempla ponere, quibus constet, me non theoriam conminisci, sed certissimam, licet hucusque ignotam, veritatem expromere.

Coniunctio T. B. eyze, M. icze.

Memphiticum *icze* constat ex *ic* ecce, et *ze* quia; in Thebano *eyze* video *y* pro *c* positum, ita ut *eyze* pro *ecze* itidem notet ecce quia. Ipsum etymon iam innuit coniunctione affirmari propositionem, quae inde pendet.

Revera Christus postquam multa suae doctrinae scita

(1) Sacy *Grammaire Arabe* t. 1. n.º 885.

edocuisset Apostolos, ita eos alloquitur: *si scitis ista, beati vos si feceritis ea* Ioh. xiii. 17, primum *si* est ἰσχε affirmantis, alterum hypotheticum εἴπω. Paulo supra v. 14 *si* (ἰσχε) *ego lavi pedes vestros . . . etiam vos debetis lavare pedes*. Tum Luc. xi. 15 cum nonnulli Iudaei dicerent Christum daemonum ope eicere daemones, hoc argumento eos perstringebat: *si* (ἰσχε) *Satanas divisus est . . . si* (ἰσχε) *ego eicio daemones in Belzebug* (hucusque ex sententia adversariorum; tum in sua sententia pergit) *si* (ἰσχε) *in digito Dei eicio daemones . . . profecto pervenit regnum Dei*; tum hypothesim fingens: *si* (εἴπω) *fortis armatus custodierit aulam . . . si* (εἴπω) *fortior illo veniat . . . in pace sunt quae possidet . . . si* (ἡν, seu quando) *spiritus immundus exierit ex homine transit per loca arida*. Et Satanus Christum tentaturus Matth. iv. 6 *si* (ἰσχε, ut ais) *filius Dei es, hinc te deice . . . omnia tibi dabo, si* (ἡν quando) *adoraveris me*. Tum Christus alloquens Apostolos aiebat: *si* (ἰσχε uti dicitis, ac verum est) *mundus odit vos, scitote eum me odisse prius; si* (ἐνε, neque enim id credo) *ex mundo essetis, diligeret mundus quod suum est* Ioh. xv. 18. Vide Matth. iv. 3. v. 29. 30. viii. 31. xi. 14. xviii. 8. 9. xix. 10. xvi. 39. 42.

Quamvis vero sexcentis in locis hanc vim affirmantem prehenderim, sunt tamen nonnulla in quibus dubitare licet, utrum affirmare debeas, an rem incertam relinquere. Ita Matth. xix. 17 adolescens, qui Christum interrogaverat *Doctor bone quid faciam, ut vitam aeternam possideam?* tulit responsum: *si vis ad vitam ingredi, serva mandata . . . tandem vade, vende quae habes, et da pauperibus*; quibus auditis, adolescens, utpote ditissimus, abiit tristis. Si animum consideres adolescentis Christum adeuntis, ἰσχε scriberes cum Memphitico; at si rei exitum respicias, iure Thebanus scripsit

εἴῃνε *si contingat ut velis ad vitam ingredi*. Eadem varians inter utrumque textum occurrit *Act.* v. 39. Memphitico ἰτζε Gamaliel se prodit Apostolis benevolum, ac fere Christianum; Thebano εἴῃνε prudenter suam mentem celat.

Inter multa Basmurica loca vide *I. Cor.* xv. 2. 12. 13. 14. 16. 17. 19. 32.

Coniunctio T. εἴῃνε, M. εἴῃν, B. εἴῃνι.

Utraque coalescit ex *e si*, et T. εἴῃνε, M. εἴῃν *esse*; particulam *e* quandoque notare *si* demonstrant exempla a me allata in *Lexico* p. 30. Quare utraque vi sui etymi valet *si sit*, *si contingat*, atque adhibetur quoties meram hypothesim fingimus, nihil quidem statuentes, utrum revera locum habitura sit, nec ne, sed ut significemus quid, ea posita, secuturum sit.

Memphitice construitur cum tempore subiunctivo, εἴῃν ἰτορθεῖ *si contigerit ut cadant* *Levit.* xi. 37, εἴῃν ἰτε οτοῖ *si aliquis moriatur* ib. 39. Vide *Levit.* xiii. 12. 16. 22. 23. 27. 35. 42. 57.

Thebaice construitur cum futuro ἡα, uti εἴῃνε οῖα ἡαῖακονεῖ *si contingat ut quis ministret* *Ioh.* xii. 26, εἴῃνε σενακω *si remittant* *Act.* viii. 22, εἴῃνε εἰ-ἡαεῃῃῃῃῃ *si poterant palpare eum* *Act.* xvii. 27.

Basmurice modo cum subiunctivo construitur Q. 243, modo cum futuro *I. Cor.* vii. 9; tum ib. xiv. 35 cum praesenti.

XVIII. *Tempus Compositum cum Particula ene si.*

Dixi ene *si* eam afficere propositionem, quam negare volumus. Concinit etymon, nam ἢ seu ἐν est particula negativa *non*.

Thebaice ἐπε praefigitur praesenti et, Memphitice praeterito αἰ. Exemplum secundae pers. fem. habemus Thebaice ἐπερεσοοτη πε *Ioh. iv. 10*, Memphitice ἐπαρεσαι πε *Ioh. iv. 10. Luc. xix. 42 si scires, vel scivisses*. Additur enim quandoque πε, ut luculentior appareat vis imperfecti, nec veritas *si scias*; ita ἐπαρετενπαρξ πε *si crederetis Ioh. v. 46*. In tertia pers. Memphitice scribitur ἐπαρε πιπεβηι εαι *si paterfamilias sciret Matth. xxiv. 43*, vide *Hebr. viii. 7*.

Saepe tamen Memphitice adhibetur solitaria particula ἐπε, sequente praeterito, uti ἐπε θεπ σορομα ατϣωπι *si in Sodoma fuissent Matth. xi. 23*, ἐπε ατϣ πομος πε *si dederunt legem Gal. iii. 21*, ἐπε α παι χομα ϣωπι *si istae virtutes factae fuissent Matth. xi. 21*.

In allatis locis ἐπε propositionem negat, ac phrasis in negantem propositionem converti poterat; sic ἐπαρετεπεαι... παρετενπαρξ εαι πε *si sciretis... non iudicaretis, scilicet nescitis, ideo iudicatis Matth. xii. 7*, ἐπε οτηροφητις πε φαι παρπαεαι ξε οτ πε *si propheta esset iste utique sciret quatenus haec est, nempe hic non est propheta, ideo nescit Luc. vii. 39*. Nam propositio negans transit in affirmativam, quia duplex negatio affirmat, sic ἐπε οτεβολ εαι εαι πιοττε πε παι παρπαϣρ λαατ περω εαι πε *si ex Deo non erat iste, non erat facturum aliquod opus, seu hic erat ex Deo, ideo fecit opus Ioh. ix. 33*. Vide in utroque textu *Matth. xi. 21. 23. xii. 7. xiii. 30. xxiv. 43. Ioh. iv. 10. v. 46. viii. 19. 39. 42. ix. 41. xi. 21. 32. xv. 19. xviii. 36*. Quid plura? Christianus Wahl in *Clavi N. Testamenti philologica* ad vocem εἰ hanc negativam significationem recensens loca supra centum citat; eadem ego contuli in Copticis textibus, ac perpetuo, si tria vel quatuor loca excipias, usurpatam vidi particulam negantem ἐπε. Dixi nonnulla loca esse excipienda, nam pro ιξε *Ioh. xiv. 7. Gal. i.*

praeterito tempore, utpote nobis comperto, nisi improprie usurpatur particula dubitans $\psi\alpha\lambda$.

Mulier quae sanguinis fluxum patiebatur aiebat: $\alpha\lambda\psi\alpha\lambda\omicron\varsigma$ *si tetigero* (quod maxime cupio) *simbriam vestis Christi, salva ero* *Matth. ix. 21* — *Quid prodest homini $\alpha\lambda\psi\alpha\lambda$ - $\zeta\epsilon\mu\theta\iota\omicron\tau$ si lucratus fuerit* (quod maxime cupit) *universum orbem?* *Matth. xvi. 26* — *Pastor $\alpha\lambda\psi\alpha\lambda\psi\omega\mu\iota$ si contigerit* (quod sollicite vult) *ut inveniat ovem amis- sam* *Matth. xviii. 13* — *Ego $\alpha\lambda\psi\alpha\lambda\omicron\varsigma$ si exaltatus fuero* (quod mihi propositum est) *a terra* *Ioh. xii. 32* — *Domine $\epsilon\kappa\psi\alpha\lambda\omicron\tau\omega\psi$ si vis* (cupio te velle) *potes me mun- dare* *Matth. viii. 2.*

Recte etiam hisce in locis interpretari potuissem quando, vel si quando, si umquam; quare saepe, maxime Memphitice, scribitur $\epsilon\psi\omega\mu$ $\psi\alpha\lambda$, ita ut $\epsilon\psi\omega\mu$ hypothesim notet, $\psi\alpha\lambda$ vero tempus, uti $\epsilon\psi\omega\mu\epsilon$ $\epsilon\psi\omega\mu$ (M. $\epsilon\psi\omega\mu$ $\alpha\pi\epsilon\psi\omega\mu$) $\pi\epsilon\kappa\omicron\tau$ $\pi\acute{\rho}\theta\epsilon$ *si quando frater tuus peccet* *Matth. xviii. 15*; paullo infra v. 21 uterque non bene $\epsilon\psi\omega\mu$ (M. $\alpha\pi\epsilon\psi\omega\mu$) $\pi\alpha\kappa\omicron\tau$ $\pi\acute{\rho}\theta\epsilon$ *si frater meus peccet*. Vide *Matth. xxiv. 26. 48. Ioh. viii. 54* (ubi uterque textus habet $\epsilon\psi\omega\mu$ $\psi\alpha\lambda$), *Matth. xxi. 25. 26. Ioh. v. 31. viii. 55. xi. 48*, ubi Thebanus solum habet $\psi\alpha\lambda$, et Memphiticus $\epsilon\psi\omega\mu$ $\psi\alpha\lambda$, quod Memphitis praesertim arridet.

Quod si unice tempus significare velimus, fere demta omni dubitatione, scribendum erit $\theta\omicron\tau\alpha\mu$ $\psi\alpha\lambda$ *quando*, uti T. $\theta\omicron\tau\alpha\mu$ $\epsilon\tau\epsilon\tau\eta\psi\alpha\lambda\lambda\alpha\tau$, et M. $\theta\omicron\tau\alpha\mu$ $\alpha\pi\epsilon\tau\epsilon\eta\psi\alpha\lambda\lambda\alpha\tau$ *quando videritis* *Luc. xiii. 28*, vide *Matth. xxiv. 33. Marc. xiv. 25. Luc. xii. 11. Act. xiiii. 35*. Sunt tamen loca, in quibus alter interpretis habet $\epsilon\psi\omega\mu$ $\psi\alpha\lambda$, alter $\theta\omicron\tau\alpha\mu$ $\psi\alpha\lambda$, uti *Matth. ix. 15*. Tum quandoque Memphiticus scribit $\epsilon\psi\omega\mu$ $\psi\alpha\lambda$ *quando* de re, quae certo continget, confer *Act. i. 8*. Fateor enim $\epsilon\psi\omega\mu$ pro $\psi\alpha\lambda$, et vicissim, usurpatum fuisse, atque utramque signifi-

cationem confusam, donec Memphitae utramque particulam coniungentes scripserunt $\epsilon\psi\omega\pi\ \psi\alpha\pi$.

Exemplum secundae pers. fem. habes *Ming.* 64 $\epsilon\psi\omega\pi$ - $\chi\omicron\omicron\epsilon$ *si tu dices* T. et $\alpha\pi\epsilon\psi\omega\pi\alpha\beta\uparrow$ M. *si tu credideris* *Ioh.* xi. 40.

Basmurici saepius cum Thebanis consentiunt, vidi enim $\epsilon\psi\omega\pi$, $\epsilon\kappa\psi\omega\pi$, $\epsilon\sigma\psi\omega\pi$, $\epsilon\varsigma\psi\omega\pi$, $\epsilon\rho\psi\omega\pi$, $\epsilon\pi\psi\omega\pi$, $\epsilon\tau\epsilon\pi\psi\omega\pi$, $\epsilon\tau\psi\omega\pi$, at vidi etiam Memphitica $\alpha\tau\psi\omega\pi$, $\alpha\lambda\epsilon\psi\omega\pi$, $\alpha\tau\epsilon\tau\epsilon\pi\psi\omega\pi$, $\alpha\tau\psi\omega\pi$.

Imperativus.

Ipsa radix pro imperativo usurpatur, sic $\beta\alpha\kappa$ *ito, ite*, $\epsilon\lambda\omicron\tau$ *lauda, laudate*, $\epsilon\omega\tau\bar{\epsilon}\alpha$ *audi, audite*, et sic plerique imperativi.

Nonnulla tamen verba habent peculiarem formam imperativi.

1.º Sunt quae praefigant α radici, sic

$\alpha\pi\alpha\tau$ *vide, videte* *Luc.* xiv. 39. *Ioh.* i. 47 $\alpha\ \pi\alpha\tau$ *videre*.

$\alpha\lambda\omicron\iota$ *utinam* (vide *Lexicon* meum p. 90), quod $\alpha\lambda\omicron\iota$ *dare* proprie esset *da, cedo*.

$\alpha\chi\omicron\epsilon$ M. $\alpha\chi\iota\epsilon$ T. *dic, dicite* passim, $\alpha\ \chi\omega$ *dicere* cum suffixo ϵ tertiae pers. fem. Atque ita distinguitur a $\chi\omega$ *canta, cantate* *Psal.* cxlix. 1. In usu etiam est $\chi\omicron\omicron\epsilon$ *dicite* *Marc.* xi. 3.

$\alpha\chi\omega\beta\bar{\epsilon}\alpha$ *esto immunda* *Ierem.* ii. 22 in Z. 511 $\alpha\ \chi\omega\beta\bar{\epsilon}\alpha$.

$\alpha\lambda\omicron\kappa$ *desine, desinite* a $\lambda\omicron$ *continere* cum suffixo reciproco personae, vide meum *Lexicon* p. 78.

$\alpha\omicron\tau\omega\pi$ *aperi, aperite* *Luc.* xxiii. 25. *Marc.* vii. 34 ab $\omicron\tau\omega\pi$, sed in usu etiam est $\alpha\omicron\tau\omega\pi$ *aperire*.

$\alpha\lambda\omicron\tau$ *veni* (vide *Lexicon* meum p. 5.) ab inusitato $\lambda\omicron\tau$ *venire*.

$\alpha\lambda\iota$ *tolle, tollite* ab $\epsilon\lambda$ *tollere*, contractum ex $\alpha\epsilon\lambda\iota$ vide meum *Lexicon* p. 33.

ἀνι *duc*, *ducite* ab ἐν *ducere*, contractum ex ἀενι vide Lexicon p. 8.

ἀφι *fac*, *facite* ab ἐφ *facere*, contractum ex ἀεφι vide Lexicon p. 10.

Haec sola verba novi, quae praefigant α. Eiusmodi vero α credo ortum ex particula hortantis ατ *cia*, *cedo*, quae apud *Mattth.* xviii. 28 (*Ming.* 7) respondet graeco ἀπόδος *redde*, et *Ioh.* xx. 27 legitur pro graeco ἐξέρ *fer*. Integra particula ατ adhuc superest in ατοραθ *appone* *Psal.* lxxviii. 28 pro ατ οραθ *cia appone*; atque in ατορωα *aperite* *Psal.* cxvii. 19 pro ατ ορωα *cia aperite*.

Dixi ἀφι esse imperativum verbi π, scu ἐφ, quare verba ex π composita habent item imperativos ἀφι, sic Thebaica ἀπιμντρε *testare* *Ioh.* xviii. 23, ἀπιμμεερε *recordare*, *recordamini* *Luc.* xxiv. 6 et passim, ἀπιπαθρε *sanate* *Mattth.* x. 8, ἀπιγοτε *time* *Sir.* vii. 29. 31. sunt imperativa verborum πμντρε, πμμεερε, ππαθρε, πγοτε. Legi tamen πδρρε *renovamini* *Eph.* iv. 23. Hinc cum *Sophon.* iii. 4 occurrat imperat. εποτοτ, statuendum est verbum εποτοτ non constare ex ἐφ et οτοτ, vide Additamenta ad meum Lexicon. Plane irregulare est ἀπγοτε *timete* *Luc.* xii. 5, illudque recte comparaveris cum ἀπιρε *fac* *Mattth.* iii. 8. Z. 514 in quo habes imperativum ἀφι praefixum verbo πε *facere*.

Memphitica exempla ἀφιφάδρι *sanate* ab ἐφφάδρι, ἀπιγοτ *time*, *timete* ab ἐφγοτ etc. passim occurrunt. Imo Memphitae praeterea scribunt ἀπιεαι *scito*, *scitote*, quasi verbum esset ἐπεαι; legi tamen εαι *scito* *Psal.* cxxxviii. 23. At Thebani solum usurpant ειαε *scito*, *scitote* *Marc.* xiii. 29. *Luc.* xii. 39.

2.º Altera peculiaris forma imperativi est αια, quod est imperativum verbi τ *dare*, sic

αια παι ερωτωι νου *da hanc potestatem mihi* *Act.* viii. 19.

invenerim formam $\tau\psi\epsilon$, aut $\tau\psi\epsilon$. Legitur etiam *Joël* i. 14. *Amos* iii. 9 $\Theta\omega\omega\tau\uparrow$ *congregate*, quod rectius scriberetur $\mu\alpha\Theta\omega\omega\tau\uparrow$.

Thebani etiam hisce in compositis utramque adhibent formam, hinc

$\tau\alpha\mu\epsilon$ *nuntiate* *Act.* xii. 17, $\mu\alpha\tau\alpha\mu\omega\iota$ *nuntiate mihi* *Màth.* ii. 8.

$\tau\alpha\mu\omega$ *construe* *Act.* vii. 40, $\mu\alpha\tau\alpha\mu\omega$ *Lùc.* xii. 33. $\tau\epsilon\beta\omega$ *esto purus, purificate* *Màth.* viii. 3, $\mu\alpha\tau\epsilon\beta\omega$ *sanctifica* *Iòh.* xvii. 17.

Tum $\Theta\epsilon\beta\omega$ *humilia* *Sir.* xviii. 21, $\tau\alpha\theta\epsilon\tau$ *crede* *Sir.* xxxv. 22, et contra $\mu\alpha\tau\omega\tau\kappa\omega$ *libera* *Lùc.* xxiii. 37. 39, $\mu\alpha\tau\omega\tau\omega$ *ostendite* *Màth.* xiii. 19, $\mu\alpha\tau\alpha\theta\epsilon\omega$ *salva* *Màth.* viii. 25, $\mu\alpha\tau\alpha\iota\epsilon$ *honora* *Sap.* 306, $\mu\alpha\tau\alpha\delta\epsilon$ *doce* *Sir.* x. 28, $\mu\alpha\tau\alpha\kappa\epsilon$ *confirma* *Sir.* xxix. 3, $\mu\alpha\tau\mu\omega\iota$ *ciba me* *Sir.* xxix. 26, $\mu\alpha\tau\omega\tau\eta\epsilon\varsigma$ *excita* *Sir.* xxxiii. 7, $\mu\alpha\tau\alpha\psi\omega$ *multiplycate* *Sir.* xliii. 30. Præterea Thebani dicunt etiam $\mu\alpha\tau\pi\eta\eta\tau$ *mitte* *Lùc.* xvi. 24, $\mu\alpha\tau\pi\eta\omega\omega\tau$ *mitte* *Sap.* 463, quod verbum probabile fit compositum esse cum τ *dare*. Sed offendi $\mu\alpha\kappa\eta\omega\tau\gamma$ *interrogate eum* *Màrc.* ix. 23, $\mu\alpha\kappa\eta\epsilon$ *interroga* *Iòh.* xviii. 21, $\mu\alpha\kappa\omega\omega\tau$ *mitte* *Act.* x. 5. 32. xi. 13, $\mu\alpha\kappa\omega\omega\tau\pi$ *mitte nos* *Màth.* viii. 31, quin uspiam invenerim verba $\kappa\eta\epsilon$, $\kappa\omega\omega\tau$ composita cum $\uparrow$, vel τ .

In Verbum $\tau\pi\epsilon$, $\Theta\pi\epsilon$

Excursus.

Cum Infinitum nequeat recte intelligi, nisi perspectum sit verbum $\tau\pi\epsilon$, iuvat ab ordine temporum digredi, ut hoc verbum illustrem.

Anomalum T. B. $\tau\pi\epsilon$, et M. $\Theta\pi\epsilon$ notat *facere, efficere ut*, et quandoque *iubere*. Adsciscit praeformantes

temporū, tum suffixa personarū. Praeformantes notant personas efficientes ut aliquid fiat; suffixa innuunt personas, quae opus exequentur. En eius formam cum suffixis.

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1	τῃα	ἑῃ
2	<div> <div>m. τρεκ</div> <div>f. τρε</div> </div>	<div> <div>ἑρεκ</div> <div>ἑρε</div> </div>
3	<div> <div>m. τρεῖ</div> <div>f. τρες</div> </div>	<div> <div>ἑρεῖ</div> <div>ἑρες</div> </div>
		<div> <div>ἑρε</div> <div>ἑρε</div> </div>
Plur. 1	τρεῖ	ἑρεῖ
2	τρετεῖ, τρεῖ	ἑρετεῖ, ἑρεῖ
3	τρετ, τρε	ἑροτ, ἑρε

Forma τρετεῖ legitur *Luc.* xii. 40. *Ephē.* iv. 17, alia τρεῖ occurrit *Rōm.* vi. 12. *I. Cōr.* x. 1. *II. Cōr.* vi. 1.

Basmurici cum Thebanis consentiunt, nam scribunt τῃα *I. Cor.* ix. 15. *Hebr.* x. 9. At in tertia pers. plur. legi τροτ *Q.* 244. Cave autem, ne cum Rosellinio credas Basmuricos scribere τλε; equidem nuspiam vidi τλε, sed semper τρε.

Cum praeformantibus perfecti, ἀφῃρξεῖς *fecit ut sederem, me sedere fecit Z.* 130, ἀγτραστῶ *fecit me habitare Sir.* xiv. 11, ἀτρε πλοῖ ἀσῃ *effecerunt ut navis levis fieret, alleviarunt navem Act.* xxvii. 38, ἀτετεπῃριζωπ *effecistis ut irascerer, ad iram me provocastis Num.* xx. 24.

Cum praeformantibus praesentis indefiniti, ψαγτρετμεῖτ *efficit ut ament eum Sir.* xx. 13, ψατρε πεκχακε ραγε *ipsa efficit ut inimici tui laetentur Sir.* xviii. 31.

Cum praeformantibus imperfecti indefiniti, πεψαγτρε πρῶμε οτελοτελε *efficiebat ut homo ulularet Pap.* v. 56.

Cum praeformantibus futuri, †πατρετεῖπρῃμεε *efficiam ut vos reminiscamini, commemorabo vobis III. Iōh.* i. 10, εἰερετεπεσῃ *efficiam ut multiplicemini Levit.* xvi. 9.

Cum praef. temporis subiunctivi, πῆτρετποροτ faciet illos discumbere *Luc. xii. 37*, πταροτ† πακ ἀνιδρο efficiam ut dent tibi victoriam *Z. 61*.

Infinitum.

Est ipsa radix, uti ἀποτορεω σωτην noluerunt audire *Isai. xxviii. 12* (apud Scholz *Gramm.* p. 99). Raro tamen solitarium legitur, ne confundatur cum imperativo.

Saepius praefixas habet praeformantes, pro vario usu infiniti.

1.º Quando est subiectum propositionis habet articulum masculinum π, sic ποστωπῆ το ἐπίστασθαι σε *Sap. 793*, πικσε ἀλλοι το ὑφούν με *Z. 304*. Et cum ε praefixo, επκοοστ πρὸς το ἐνταριάσαι με *ad sepeliendum me Matth. xxvi. 12*, quod *Marc. xiv. 8* scribitur επκοστ.

At Memphitae numquam articulum π infinito praeponunt, nisi interiecta particula χιπ, quae notat actionem. Quare pro Thebano επκοοστ mox laudato, Memphiticus textus utroque in loco scribit επχιπκοστ.

2.º Quando est complementum verbi praecedentis assumit particulas, sic ε,

coeperunt εcaxi loqui *Act. ii. 4*.

volens εbi accipere *Act. iii. 3*.

iudicavit εχαγ εβολ dimittere illum *Act. iii. 13*.

non possumus εκωλ negare *Act. iv. 16*.

fecisti idola εστωχτ ἀλλωοτ *ad adorandum ea Act. vii. 43*, et sic passim.

Sunt tamen nonnulla verba, quae malunt π, sic

αγερβητc πριωιχ coepit praedicare *Matth. iv. 1*. vide

xii. 7. 20. xii. 1. xiv. 30. xvi. 22. xviii. 24. xxiv. 49. xxi. 37. Marc. xv. 8. Tamen sequente ε occurrit *Matth. xvi. 21*.

αταρχει πωαζε coeperunt loqui *Act. ii. 4*. vide *Matth.*

xvi. 22. xviii. 24. xxi. 37. Marc. xv. 8.

ἀρξατοτῇ πάντων *coepit facere ea Act. i. 1.*

Hisce verbis *incipiendi* adde ὡς ἔμελλεν *posse Matth. viii. 28. xviii. 16. 19 Act. vi. 10*; sed sequente ε *legitur Act. xxi. 34*, non secus ac ὡς ἔμελλεν *Matth. v. 36. ix. 28* — Τὸν οὕτως *deceat Matth. xii. 2. 10. 12* — σεμνὴ *dignum est Act. v. 29*. Alia praetermitto, quae recensere longum esset, tum supervacaneum, nulla enim certa theoria constitui potest.

Quodsi verbum regens construi soleat cum ἵνα, ab eadem particula regitur etiam infinitum, uti

ἀρξαμένη ἵνα αὐτῇ *quaesivit audire Act. xiii. 7.*

ἐρχομένη ἵνα αὐτῇ *quaerentes loqui Matth. xii. 46.*

3.º In exemplis hucusque allatis subiectum verbi atque infiniti idem erat; nam in

ἔρχομαι εἰς πόλιν *qui vult accipere a te Matth. v. 42.*

πεταί ἀν ἐσθρα *non veni vocare Matth. ix. 13.* eadem est persona quae vult et accipit, quae venit et vocat. Quid vero si subiectum infiniti differat ab illo verbi? Aio, vel post verbum sequitur aliquod complementum, quod enunciet subiectum infiniti, vel non.

Si primum, infinitum regitur a sola praeformante ε, sic

ἀγαθοὺς ἐμὸς *misit eum benedicere Act. iii. 26.*

πρᾶξετε *non loqui Act. iv. 18.*

quid prohibet ἐμὸς *me accipere baptisma? Act. viii. 36.*

πρᾶξετε *Deus loquens cum Moyse ἐμὸς facere illud, nempe ut Moyses faceret Act. vii. 44.*

ubi varia pronomina, et Moyses complementa verborum praecedentium sunt subiecta sequentium infinitorum.

Si secundum, scilicet si subiectum infiniti diversum a subiecto verbi regentis nulla ratione enuncietur veluti

eius complementum, patet omnino praemittendum esse infinito. Nam qui scribit φορωμ εδοοε *volo interficere* innuit se velle propria manu iugulare aliquem; sin aliena manu, puta Pauli, necem inferre velit, necessario declarare debet subiectum infiniti scribens *volo quod Paulus occidat*. Hac in specie Copti adhibent Thebaice $\epsilon\tau\epsilon$, Memphitice $\epsilon\theta\epsilon$, cui subiungitur subiectum, ac scribunt $\text{φορωμ ε\theta\epsilon πατλος εδοε}$ *volo ut Paulus interficiat*; atque ita $\epsilon\theta\epsilon$ respondet latino sequioris aetatis *quod*, nempe *volo quod Paulus occidat*. Verbum $\tau\epsilon$, quod paullo supra illustravi, notat *efficere*, quare $\epsilon\tau\epsilon$ etymologice est *ad efficiendum*, sed in proposita specie ne cogitandum quidem est de etymo, sed $\epsilon\tau\epsilon$ est particula scholasticae latinitatis *quod*.

Cum personarum suffixis habemus

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1	$\epsilon\tau\alpha$	$\epsilon\theta\iota$
2	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. } \epsilon\tau\epsilon\kappa \\ \text{f. } \epsilon\tau\epsilon \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \epsilon\theta\epsilon\kappa \\ \epsilon\theta\epsilon \end{array} \right.$
3	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. } \epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\zeta \\ \text{f. } \epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\varsigma \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} \epsilon\tau\epsilon \\ \epsilon\tau\epsilon\epsilon \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon\zeta \\ \epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon\varsigma \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} \epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon \\ \epsilon\theta\epsilon\epsilon \end{array} \right.$
Plur. 1	$\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau$	$\epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon\tau$
2	$\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\bar{\iota}\eta, \epsilon\tau\epsilon\tau\bar{\iota}\eta$	$\epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\eta, \epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon\tau\eta$
3	$\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau, \epsilon\tau\epsilon\epsilon$	$\epsilon\theta\epsilon\tau\epsilon\tau, \epsilon\theta\epsilon\epsilon$

Basmuricum vidi $\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\tau\eta$ Z. 152.

Exempla rem declarabunt; sic

$\epsilon\lambda\pi\varsigma \epsilon\tau\epsilon \epsilon\eta\lambda\iota\delta\varsigma \epsilon\iota \text{ oportet quod Elias veniat } \text{M\ddot{a}tth.}$

xvii. 10.

$\varsigma\mu\omicron\kappa\epsilon \epsilon\tau\epsilon \pi\bar{\rho}\alpha\mu\alpha\delta\omicron \beta\omega\kappa \epsilon\theta\tau\eta \text{ difficile est quod dives ingreditur } \text{M\ddot{a}tth. xix. 23.}$

$\kappa\omicron\tau\omega\mu \epsilon\tau\epsilon\pi\tau\alpha\mu\iota\omicron \text{ vis quod faciamus } \text{M\ddot{a}tth. xvii. 4.}$

$\alpha\varsigma\omega\mu\eta\epsilon \epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\omega\tau\epsilon \pi\beta\iota \pi\epsilon\tau\alpha\rho\chi\omega\eta \text{ contigit quod congregarentur archontes eorum } \text{Act. iv. 5.}$

ἀγχοc εὐροτῶ πῆαι *dixit quod homines ponerent istos*, seu *dixit istos poni* *Marc. vii. 7.*

Nam ita construi solent infinita passiva, quae a verbis reguntur, sic

ἀποταραχῆν εὐροτῆτο*us* *iusserunt eūci illos* *Act. iv. 15.*

παραῖ ἀν εὐροτῶμεντῶ *non venerat ministrari* *Matth. xi. 28.*

ἀγτῆν εὐροταῶν *dedit eum crucifigi* *Matth. xxi. 26.* ubi affixum plurale οτ notat homines, seu res indefinitas, quae sunt subiectum infiniti activi.

Saepe quidem ετρε, seu ερε, in allatis locis reddi potest latine *ut*, cave tamen ne credas ετρε proprie notare *iva ut*. Quemadmodum enim latini scribunt *iubeo te facere*, et *impero ut facias*, ita Copti distinguunt constructionem cum infinito ab illa cum ze vel xecac *ut*. Primam amant Thebani, alteram Memphitae, sic

T. ετεφνотεу етрака εβολ *vultis me dimittere*, ubi Memphiticus πταῶν *ut dimittam* *Matth. xxvii. 17.* *Marc. xv. 9* — T. εονε етраῖ *oportet me esse*, M. εωf πταῖ *oportet ut sim* *Luc. xiii. 33.*

Sic in locis *Matth. xxvi. 35.* *Marc. ix. 15.* *xv. 9. 15.* *Luc. iv. 10.* *viii. 38.* *Act. xix. 21. 36* textus Thebanus adhibet infinitum ετρε, et Memphiticus tempus subiunctivum πτα *ut*.

Canonem hucusque constitui, quo discernamus quando ε, vel ετρε adhibendum sit; nemo tamen miretur aliquot esse exempla, quae a norma abscedunt. Sic

ἄπρωλτ ἄμωот етρεт εραοι *nolite impedire eos venire ad me* *Matth. xix. 4*, ubi Memphiticus recte ἀπερταρο ἄμωот εἰ εραοι.

Matth. xvi. 17 *ubi vis nos parare pascha?* Thebanus recte етρεпсосте, Memphiticus perperam εсосте quasi ipse Christus paraturus esset pascha.

Act. 11. 4 Agrippas tradidit Petrum in manus sex-
decim militum εἰς τὴν εἰρηφειαν αὐτοῦ ad custodiendum eum,
recte alius codex a Woidio citatus legit εἰς τὴν εἰρηφειαν.

Act. viii. 37 *Philippus iussit* εἶπε περὶ τοῦ ἀγεράτῃ
currum stare; Memphiticus male εἰταρο ὑπερταρο.

Act. xix. 31 εἰσὶν ἐπιτρέψαις εἰσελθὲν *rogantes eum non ingredi*; Memphiticus pleonastice εἰτ' ὅσοι εἴποι εἰσαγγελλομένης, nam, posito εἴποι, recte sequi poterat εἰσαγγελλομένης.

Act. iii. 4 *petiistis εἰρωτῆσαι ἐμοὶ ipsos dimittere*, Thebanus male ἐκω ἐβόλ.

Act. iv. 29 concede servis tuis ἐταπθεῖν annunciare;
Memphiticus male εἰσποταζι.

Alia anomala loca afferre possem, quae demonstrant canonem a me constitutum quandoque violatum fuisse, tum Thebanos pressius, quam licentiores Memphitas, regulæ instituisse. Verum cum his confundenda non sunt illa loca, in quibus infinitum adeo a verbo regente distat, ut facilis pateat errori locus, nisi subiectum infiniti repetatur; sic *Act. iii. 2 ponebant eum quotidie ad portam templi, quam vocant speciosam*, εἰσερχομεν πύλντα *ut peteret eleemosynam*. Si nulla fuissent interposita vocabula, scribi poterat *ponebant eum εμεν*.

4.º Paria dic de praepositione $\pi\pi\lambda\iota\sigma\alpha$ T. vel $\mu\epsilon\lambda\epsilon\pi\sigma\alpha$ M. post. Si infinito praeponendum sit eius subiectum, praepositio adsciscit $\tau\pi\epsilon$, vel $\tau\pi\alpha$, $\tau\pi\epsilon\kappa$ etc. quando subiectum est pronomen. Sic

Τ. μήλις τρε πευτορτ̄ρ λο, Μ. μελεπεα ορεγοτω
 πζε πιωτορτε μετὰ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον *Act. xi. 1.*
 Τ. μήλις τραβω, Μ. μελεπεα οριψε μετὰ τὸ γενέσθαι
 ἐμὲ *Act. xix. 21.*

Sic $\overline{\alpha\pi\lambda\sigma\alpha}$ $\tau\rho\epsilon\varphi\alpha\delta\varsigma$ *postquam fecit illud* Sir. xxxv.
18, $\overline{\alpha\pi\lambda\sigma\alpha}$ $\tau\rho\epsilon\kappa\uparrow$ $\pi\alpha\tau$ *postquam dederis eis* Sir. xli. 22.

Vide *Matth.* xxvi. 32. *Marc.* xiv. 28. *Luc.* xii. 20. *Act.* i. 3. vii. 4.

5.° Superius n. 1.° vidimus infinitum admittere articulum, ac regi a praepositionibus. Quid vero si subiectum infiniti cum eo coniungendum sit? Adhibetur Thebaice πtre, et Memphitice πziπere, vel sequente nomine, vel cum suffixis quando subiectum est pronomen. Sic

Τ. ε̅μ πtre ποτα ποτα κτοϋ εν τῷ ἀποστρέφειν ἑκαστον *Act.* iii. 26.

Τ. ε̅μ πtreϣωλκλ, Μ. δ̅επ πziπereϣερπροσετχεςοε εν τῷ προσεύχεται αὐτόν *Luc.* ix. 29 — Τ. ε̅μ πtreκaтнγορεи α̅μμοϋ, Μ. δ̅επ πziπereκaтнγοριп epοϋ εν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτόν. *Matth.* xxvii. 12 — Τ. ε̅μ πtreσωτ̅μ, Μ. δ̅επ πziπereσωτεμ εν τῷ ἀκούειν αὐτούς *Act.* viii. 6. Vide *Levit.* xii. 16. xiv. 16. *Num.* xiv. 18. *Marc.* iv. 4. *Luc.* viii. 40. ix. 34. *Act.* ii. 1.

6.° Pro Memphitico πziπere est alia forma πziπte, quae constat ex π articulo, ziπ nota actionis, et πte nota temporis abstracti; quod si subiectum verbi sit pronomen, πte adsciscit suffixa. Sic

δ̅επ πziπte πбс ϣωδт εν τῷ δοῦναι (κύριον) διαπιτωκότα *Num.* v. 21.

δ̅επ πziπteωδθ εν τῷ δίδωαι με *Psal.* lxxiii. 1.

ε̅πziπteωωπi ut essem *Levit.* xxvi. 45.

ε̅πziπteσωτεμ πρὸς τὸ παίδεσθαι αὐτούς *Iac.* iii. 3, ubi Thebanus ε̅πtreσωτ̅μ.

δ̅επ πziπteσωτ̅μ εν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς *Luc.* ii. 43. vide *Levit.* xx. 26. xiii. 22. xxvi. 1. 43. *Num.* xii. 13. *Luc.* ii. 27. *Rom.* i. 20.

Hanc formam Memphiticam raro imitati sunt Thebani sequioris aetatis scribentes πziπteκκαδϋ ε̅μ πταϋoc actio qua homines deposuerunt eum in sepulchro, eius depositio in sepulchro *Myst. Litter.* p. 10 apud Taitam in *Lexico* p. 737.

τρίπταλψεστ *actio qui ille (Christus) se transfiguravit, eius transfiguratio* ibid. apud Tattam 775. Quod satis demonstrat Thebaicam dialectum in *Mysterio Litterarum* valde esse corruptam.

Hinc patet duplicem esse usum particulae $\pi\iota\tau$. Nam vel nomina substantiva actionis format; vel est particula actionis, quae inter articulum π inscribitur atque infinitum. Quare $\pi\tau\iota\tau\omega\tau\epsilon\alpha$ Memphiticum esse potest vel nomen, vel infinitum; hoc vero intelligitur aut ex constructione, aut ex affixis. In $\pi\tau\iota\tau\kappa\iota\alpha$ $\pi\tau\epsilon$ $\pi\alpha\phi\alpha\tau$ *Psal. xxxvii. 17* genitivus innuit vertendum esse *commotio pedum meorum*. In $\pi\tau\iota\tau\pi\epsilon\tau$ $\tau\alpha\lambda\iota\delta\theta\eta\kappa\eta$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ *Levit. xxvi. 44* accusativus monet reddendum esse *τὸ disperdere testamentum meum*. Si affixa more nominum assumuntur, uti $\pi\epsilon\tau\pi\iota\tau\pi\epsilon\tau\omega$ *Luc. ii. 47* erit nomen *responsio eius*; si more verborum, $\pi\tau\iota\tau\kappa\omicron\sigma\tau$ *τὸ sepelire me* *Matth. xxvi. 12*, erit verbum. Non raro tamen desunt, vel ambigui sunt characteres, quibus indices, utrum eiusmodi composita sint nomina, an verba.

Participium.

Verba vel habent adiunctas praeformantes personarum, vel iis carent.

Si carent, eorum participia formantur ope pronominis relativi et *qui*, *quae*, ita $\epsilon\tau\epsilon\epsilon$ *qui amat, amans*, $\epsilon\tau\psi\alpha\epsilon$ *qui loquitur, loquens*. Cum vero et utrumque genus et numerum designet, $\epsilon\tau\epsilon\epsilon$ notat *amans ille*, vel *illa*, et *amantes illi*, vel *illae*, quod ex praefixo articulo dignoscitur.

Item ante $\pi\alpha$ characteristicam futuri, T. $\epsilon\tau\pi\alpha\tau\alpha\kappa\omicron$ *periturus*, $\pi\epsilon\tau\pi\alpha\delta\omega\kappa$ *egressuri*, $\tau\epsilon\tau\pi\alpha\mu\iota\epsilon$ *paritura*, et M. $\epsilon\theta\pi\alpha\tau\alpha\kappa\omicron$ *periturus*, $\tau\epsilon\tau\pi\alpha\psi\omega\pi\iota$ *mansura*, $\pi\eta\theta\pi\alpha\psi\epsilon$ *qui ingressuri sunt*.

Quod si verbum adiunetas habeat praeformantes personarum, participium sit ope particulae *ε*, quae est propria participiorum characteristicæ.

Illic praesens *ει*, *εκ* etc. est etiam participium praesens, uti monui ad tempus II.

Hinc futurum *εινα*, *εκνα* est etiam participium futurum, uti dixi ad tempus X.

Ut habeatur participium perfecti, *ε* praepositur perfecti *αι*, *ακ* etc., uti M. *εαρεονθεν παραγγιλας, εαρεος ειπων, εαρεθαι κριναντες υμεις, εατετεπερηγης αξιζυμενοι υμεις*, et T. *εατετηρηθητε ελευθερωθεντες υμεις, εαρεθαι ηρωδης*, et saepe.

Aliud participium praesens fit praefigendo *ε* tempori V. *ωαι*, *ωακ* etc., hinc *εωατακο corruptibilis*, seu *corrumpi solitus* I. *Côr.* ix. 25. I. *Pêtr.* i. 18, *εωαωωπε solita fieri* *Act.* xix. 39, *εωαταωε solita multiplicare*, *multiplicans* *Sir.* xxi. 12; scilicet est participium consuetudinis.

Participiale *ε* praepositur etiam pronominihus, qui vice funguntur praesentis verbi *esse*, uti *εαπ̄ ωηρε existens ego filius*, *cum sim filius Sap.* 412, *εαπον οντενος ιτε φ† cum simus genus Dei Act.* xxvii. 29.

CAPUT XXI.

DE VERBO NEGANTE.

Copti negaturi actionem verbi uti possunt particulis *απ*, *π...* *απ*, *π*, *α*, *απε*, *απατε*, *τα*, *ωτεα*. Singulas recensebo referens tempora, quae cum iis componi possunt.

Tempora cum Particula αη.

Particula T. M. αη, B. εν solitaria adhibetur, ac postponitur verbo, quod negatur, uti εμετενοι αη *non estis*, τεηξεα αη *non invenimus*.

Priora decem tempora affirmantia adsciscunt particulam αη post se, quin ipsa ullo modo mutantur.

Tempus II. ει, V. ωαι, VI. πεγαι, VIII. νε αι, X. εηα, atque εται Memphiticum temporis VII perraro construuntur cum αη sequente.

Tempus I. † saepius Memphitice, quam Thebaice occurrit cum αη constructum, χηετι αη *non cogitas*, et T. ετετηωοη αη *non estis* Rôm. vi. 14; vide Ioh. ix. 12. xiv. 35. xiv. 17. Rom. vi. 15.

Tempus IV. αι, et Thebaicum ηται temporis VII. quandoque post se adsciscunt αη.

Tempus IX. † ηα saepe habet comitem αη.

Tempus III. semper construitur cum αη, sequente νε; sic T. πετβη αη νε, M. πατξεα αη νε *non inveniebant* Act. vii. 11. Et sine νε rarius, πετπατ αη *non videbant*. Basmuricum vidi ηπατιαι εν *non sentiebant* Q. 236, praefixo η; at credo Basmuricos plerumque cum Memphitis consensisse.

Tempora cum Particula η... αη.

Littera η praefigitur praeformantibus temporum affirmantium, αη sequitur verbum; sic η†ωοοτη αη *non cognosco*, η†ωοοτη αη *non cognoscis* etc. Hinc sunt tempora, quae sequuntur.

I. *Praesens et Participium.*

	Thebaice	Memphitice	
Pers. 1	ḥf Δπ	ḥf Δπ	<i>non sum</i>
2	{ m. ḥw Δπ f. ḥte Δπ	{ ḥk Δπ ḥte Δπ	
3	{ m. ḥq Δπ f. ḥc Δπ	{ ḥq Δπ ḥc Δπ	
Plur. 1	ḥtḥ Δπ	ḥtet Δπ	
2	ḥtetḥ Δπ	ḥtetet Δπ	
3	ḥce Δπ	ḥce Δπ.	

Basmurici cum utrisque consentiunt; scribunt tamen επ pro Δπ, et saepe praeformantibus praefigunt ε.

Quando est participium, Thebani plerumque praeponunt ε, ut sit επf etc.

II. *Praesens.*

Pers. 1	peḥ Δπ	paḥ Δπ	<i>non sum</i>
2	{ m. pek Δπ f. peḥ	{ pak Δπ pare Δπ	
3	{ m. peq Δπ f. pec Δπ	{ paq Δπ pac Δπ	{ pare Δπ
Plur. 1	peḥ Δπ	paḥ Δπ	
2	petetḥ Δπ	paretet Δπ	
3	pet Δπ	pat Δπ, pare Δπ.	

III. *Perfectum.*

Pers. 1		petai Δπ	<i>non fui</i>
2	{ m. f.	{ petak Δπ petare Δπ	
3	{ m. f.	{ petaq Δπ petac Δπ	{ peta...Δπ

	Thebaice	Memphitice
<i>Plur.</i> 1		πεταπ αη
2		πεταρετεπ αη
3		πετατ αη, πετα...αη.

IV. *Futurum.*

<i>Pers.</i> 1	ḥḥna, neḥna αη	ḥḥna αη
2 { m.	ḥḥna αη	ḥḥna αη
f.	ḥḥna αη	ḥḥna αη
3 { m.	ḥḥna αη	ḥḥna αη
f.	ḥḥna αη	ḥḥna αη
<i>Plur.</i> 1	ḥḥna αη	ḥḥna αη
2	ḥḥna αη	ḥḥna αη
3	ḥḥna αη	ḥḥna αη.

Basmurici cum utrisque consentiunt; quandoque tamen ne scribunt pro na.

*Adnotationes.*I. *Praesens, et Participium.*

Est tempus I. affirmans cum π praefixo, et αη sequente; sic ḥḥworn αη *non cognosco*, ḥḥxolḥ αη *non es minima*.

Quandoque est participium praesens, ḥḥwαη αη *non volens* *Matth.* i. 19, ḥḥxαη αη *non relinquentes nos* *Hebr.* x. 25, vide in utroque textu *Act.* vii. 18. ix. 26. x. 20. xi. 12. xiii. 11.

At, quando est participium, Thebani saepe praefigunt ε, uti εḥḥwne αη *non quaerens ego* I. *Côr.* x. 33, εḥḥna αη *non videns tu* *Act.* xiii. 11, εḥḥna αη *non discernens* I. *Côr.* xi. 29.

Basmurici saepe praefigunt ε, sic εḥḥ εη I. *Côr.* xv.

9, ἐπὶ ἐν Q. 245, ἐπτερεν ἐν *Ioh.* iv. 32, ἐπε ἐν I. *Thess.* ii. 15.

II. *Praesens.*

Forma Thebana respondet tempori II. affirmanti, sic πεικοῦς ἀπ *non rogo* *Ioh.* xvii. 9. Cum vero, uti supra vidimus, πεικοῦς ἀπ sit etiam imperfectum negans *non rogabam*, haec forma vix erat admittenda, ac raro occurrit.

Longe rarior est alia πεικοῦς *non rogo*, omisso ἀπ, nti πετρεοτε *non timent* *Sir.* xxxi. 14, περειμε *non scit* *Sir.* xvii. 27, quod scribendi genus reprobandum est, hoc enim tempus confunderetur cum imperfecto affirmante, cui ne desit.

Quandoque perperam duplici π scribitur ἡλει ἀπ II. *Còr.* xii. 14, ἡλει ἀπ *Ioh.* xi. 4, ubi alii codices recte legunt ηει, ηει; quare pro ἡλει ἀπ *Matth.* xxi. 16 equidem emendo ηει ἀπ. Haec forma fecellit Rosellinium, qui in *Grammatica* p. 103 hoc tempus uti imperfectum recenset; loca ibi allata aliud probant.

Perperam etiam praefigitur ε, uti επειμοστε ἀπ *non odi* *Pap.* vi. 1; sed recte quando est participium επειροτε ἀπ *non verberans* I. *Còr.* ix. 26.

Forma Memphitica respondet tempori IV. affirmanti Memphitico; hinc παροτνοτ ἀπ *non distat* *Act.* xvii. 27, παρετεπχι ἀπ *non estis positi* I. *Thess.* v. 4, παρε πετβοσι ωοπ ἀπ *altissimus non habitat* *Act.* vii. 48, vide *Ioh.* iv. 50. xvii. 9. 15. 20. *Act.* xvi. 24. 27.

Haec forma, quae confunditur cum imperfecto negante, probanda non erat.

III. *Perfectum.*

Respondet VII. tempori affirmanti Memphitico; sic $\pi\epsilon\tau\alpha\iota\iota$ $\Delta\iota$ *non veni* *Matth.* ix. 13. x. 34. *Marc.* ii. 17 (in *Matth.* v. 17 ita etiam lege pro $\pi\epsilon$ $\epsilon\tau\alpha\iota\iota$ $\Delta\iota$) $\pi\epsilon\tau\alpha\tau\iota$ $\Delta\iota$ *non venit* *Marc.* x. 45 (ita etiam lege *Luc.* x. 56 pro $\eta\tau\epsilon\tau\iota$ $\Delta\iota$) $\pi\epsilon\tau\alpha\varsigma\chi\omicron\varsigma$ $\Delta\iota$ *non dixit* *Ioh.* vii. 42, $\pi\epsilon\tau\alpha$ $\Phi\ddot{\iota}$ $\Delta\iota$ $\sigma\tau\omega\rho\eta$ *Deus non misit* *Ioh.* iii. 17.

IV. *Futurum.*

Respondet IX. tempori affirmanti.

In prima pers. sing. scribitur etiam $\eta\lambda\epsilon\iota\mu\alpha$ $\Delta\iota$, uti $\eta\lambda\epsilon\iota\mu\alpha\tau\alpha\delta\omicron\kappa$ $\Delta\iota$ *non docebo te* *Ming.* 286. In tertia pers. T. $\epsilon\pi\epsilon$ $\pi\rho\omega\mu\epsilon$ $\pi\alpha\omega\eta\tilde{\eta}\tilde{\eta}$ $\Delta\iota$, M. $\pi\alpha\rho\epsilon$ $\pi\eta\rho\omega\mu\iota$ $\pi\alpha\omega\eta\tilde{\eta}$ $\Delta\iota$ *homo non vivet* *Matth.* iv. 4, vide *Luc.* xvii. 20.

Basmurici $\eta\tilde{\iota}\tilde{\eta}\epsilon$ $\epsilon\iota$ *Isai.* i. 13. 15, $\eta\tilde{\iota}\tilde{\eta}\alpha$ $\epsilon\iota$ *I. Cor.* vii. 38, vide ib. vii. 9. viii. 8.

Tempus cum Particula π.

In adnotatis ad tempus II. iam vidimus illud praesens quandoque adhiberi sine $\Delta\iota$ sequente, quam forinam reprobendam esse diximus. Solum tempus, quod habeat π praefixum, ac numquam admittat comitem $\Delta\iota$, est

V. *Futurum.*

Pers.	1	Thebaice	Memphitice
		$\eta\pi\alpha$	$\eta\pi\alpha$. <i>non ero,</i>
	2	$\left\{ \begin{array}{l} m. \eta\pi\epsilon\kappa \\ f. \eta\pi\epsilon \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \eta\pi\epsilon\kappa \\ \eta\pi\epsilon \end{array} \right.$ <i>ne sim,</i> <i>non essem</i>
	3	$\left\{ \begin{array}{l} m. \eta\pi\epsilon\tau\iota \\ f. \eta\pi\epsilon\varsigma \end{array} \right.$ $\eta\pi\epsilon$	$\left\{ \begin{array}{l} \eta\pi\epsilon\tau\iota \\ \eta\pi\epsilon\varsigma \end{array} \right.$ $\eta\pi\epsilon$

	Thebaice	Memphitice
Plur. 1	ἦπεπ	ἦπεπ
2	ἦπετῖπ	ἦπετεπ
3	ἦπετ	ἦποτ.

Basmurici cum Thebanis consentiunt.

Adnotatio.

Hoc tempus est

1.º Futurum, cuius actio negatur, sic ἦπασω *non bibam* Màrc. xiv. 25, ἦπεκ† *non dabis* Act. xiii. 35, ἦπαστέα *non manducabo* I. Cor. viii. 13.

2.º Futurum, cuius actio prohibetur, uti ἦπεκρωτῆ *non occides* Ròm. xiii. 9, ἦπεκπιδε *non tentabis* Màth. iv. 7, ἦπεκβί *ne sumas* I. Tim. v. 19, ἦπεκεπ *non imputare* Act. vii. 60, ἦπε σπταρ† εβοῶ *non exeat fructus* Màth. xxi. 19.

3.º Optativum negans, sic ἦπεσῶνε *non sit, absit* Ròm. vi. 15. xi. 1, ἦπε τοι ῶπι *non sit pars* Act. viii. 21.

4.º Subiunctivi negantis praesens, vel imperfectum post particulas τε, κεκας, εἰπως (numquam εἶπα) *ut, sic* κεκας ἦπακια *ut non commovear* Act. ii. 25, τε ἦπε ἦσῶαδ ὦ *ut corpora non remanerent* Iòh. xi. 31, τε ἦπαδῖσι *ne exaltem* II. Cor. xii. 7, εἰπως ἦπε εἰλι δῖραπ *ut nemo iudicetur* Hos. iv. 4, εἶπα τε ἦποτ-σῶτ *ut non contaminarentur* Ioh. xviii. 28.

Quando praesentis vim habet, ac sequitur particula ἀπ, lectio est corrupta, adeoque emendanda, nam hoc tempus numquam comitem ἀπ habet. Sic ἦπερῶοον ἀπ *non est* Iòh. xi. 4, lege cum alio codice ἦτῶοον; pro ἦπεκῶωτ ἀπ *non respicis* Màth. xxi. 16, corrige πεκῶωτ ἀπ; pro ἦπερῶινη ἀπ *non quaero* II. Còr. xii. 14, quod est monstrum, emenda περῶινη ἀπ.

Quandoque praeponitur ε, seu ἐπ scribitur pro ἦ, sic ἐππερῶααδτε, ἐππερῶοτπ.

E contrario interdum desideratur primum π , uti $\pi\epsilon\zeta\alpha\theta\omega\gamma$ $\epsilon\delta\omicron\lambda$ non recedet, $\pi\epsilon\zeta\psi\pi$ non accipiet, quae scriptura reprobanda est.

Basmurici in prima pers. scribunt $\pi\eta\alpha$ *Is. i. 14. Phil. i. 20*, et $\pi\pi$ *I. Cor. vii. 13*. Cum Thebanis in tertia pers. plur. scribunt $\pi\eta\epsilon\tau$ *Isai. v. 9. Q. 245*.

Tempora cum Particula π .

Particula negativa π apud solos Thebanos et Basmuricos in usu est. Hinc sunt tempora, quae sequuntur

	VI. Praes.	VII. Imperf.	VIII. Perf.
Pers. 1	$\pi\epsilon\iota$		
2	$\left\{ \begin{array}{l} m. \pi\epsilon\kappa \\ f. \pi\epsilon\rho\epsilon \end{array} \right.$		$\pi\epsilon\delta\kappa$
3	$\left\{ \begin{array}{l} m. \pi\epsilon\zeta \\ f. \pi\epsilon\varsigma \end{array} \right.$	$\pi\epsilon\pi\epsilon\zeta$	$\pi\epsilon\delta\gamma$
Plur. 3	$\pi\epsilon\tau, \pi\epsilon\rho\epsilon.$		

Adnotationes.

VI. Praesens.

In paradigmate solas personas retuli, quas vidi. Exempla dant *Matth. v. 15. ix. 17. Luc. xiv. 35. Ioh. x. 10. Ming. 256. 283. 293*. Basmurica habes *Q. 233. 234. 235. Hebr. vi. 17. ix. 17*. Solitarium $\pi\epsilon\rho\epsilon$ saepe occurrit, sic $\pi\epsilon\rho\epsilon\tau\omicron\phi\iota\alpha$ $\delta\omega\kappa$ $\epsilon\rho\omicron\tau\eta$ sapientia non ingreditur *Sap. 8*.

Huic tempori numquam attextitur $\alpha\pi$, quare *Sap. 596* pro $\pi\tau\gamma\omega\tau\epsilon$ $\alpha\pi$ lege $\pi\tau\gamma\omega\tau\epsilon$ $\alpha\pi$ non abominaris.

Praefixo ϵ , sit participium, $\epsilon\pi\epsilon\zeta\theta\omega\delta$ non ipsa marcescens, $\epsilon\pi\epsilon\zeta\omega\zeta\eta$ incessabilis, $\epsilon\pi\epsilon\tau\mu\omicron\omicron\psi\epsilon$ $\pi\gamma\mu\tau\omicron\tau$ invii. Quandoque ϵ abundat, $\epsilon\pi\epsilon\tau\omicron\pi$ non inveniunt *Sap. 231*, quae scriptio improbanda est.

VII. Imperfectum.

Duo tantum vidi exempla, πεμερῖκαθ ἦεντ *non contristabatur* Ming. 246, πεμερκα *non sinebat* Pap. v. 37. Fortasse alia sunt, sed rara.

VIII. Perfectum.

Haec vidi exempla, μακρίμεετε *non es recordatus* Sir. xi. 25, μαρβανα *non placuit ei* Sir. xxi. 15, μαρ-μεστωτ *non odit ea* Sir. xxxviii. 4.

Tempora cum Particula ἔπε.

A ne esse, et π negativo, quod ante π mutatur in α, fit ἔπε, quod negat existentiam. Hinc sunt tempora, quae sequuntur

IX. Praesens.

	Thebaice	Memphitice	
Pers. 1		ἔπατ	<i>non sum</i>
2	m. ἔπακ	ἔπακ	
	f. ἔπαρε	ἔπαρε	
3	m. ἔπατ	ἔπατ	{ ἔπαρε
	f. ἔπαε	ἔπαε	
Plur. 1		ἔπαπ	
2		ἔπατετεπ	
3		ἔπατ, ἔπαρε.	

X. Perfectum.

		Thebaice	Memphitice	
Pers. 1		ἔπει, ἔπι	ἔπι	<i>non fui</i>
2	m. ἔπεκ	ἔπεκ		
	f. ἔπε	ἔπε		

	Thebaice	Memphitice
3	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. } \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha} \\ \text{f. } \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha} \end{array} \right\} \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$	$\left\{ \begin{array}{l} \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha} \\ \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha} \end{array} \right\} \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$
Plur. 1	$\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}, \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$	$\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$
2	$\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$	$\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$
3	$\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}, \bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$	$\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$

Basmurici cum Memphitis consentiunt.

Eius participium est $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$, $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$, $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$.

XI. Subiunctivi Imperfectum, et Perfectum.

Pers. 1		$\bar{\epsilon}\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ cum non essem,
2	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m.} \\ \text{f.} \end{array} \right\}$	$\bar{\epsilon}\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ fuissem
3	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m.} \\ \text{f.} \end{array} \right\}$	$\bar{\epsilon}\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$
Plur. 1		$\bar{\epsilon}\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$
2		$\bar{\epsilon}\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$
3		$\bar{\epsilon}\bar{\tau}\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$

Adnotationes.

IX. Praesens.

Pro VI. tempore praesenti Thebano et Basmurico Memphitae hoc adhibent $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$, quod vicissim Thebanis et Basmuricis ignotum est. Hinc $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ non prodest *Matth.* v. 13, $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ non accendunt *ib.* 15, $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ non recordatur *Ioh.* xvi. 21, vide *Deut.* iv. 28. *Matth.* ix. 17. xii. 30.

Solitarium $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ legitur *Matth.* ix. 16. $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ $\bar{\epsilon}\bar{\lambda}$ $\bar{\epsilon}\bar{\lambda}$ nemo tollit, vide *Ioh.* iv. 9. vii. 4. xiv. 6.

Pro perfecto occurrit *Ioh.* xvi. 24 $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ non petistis, *Ezech.* xiv. 6 $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ $\bar{\epsilon}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ non est egressus.

Pro participio, $\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}\bar{\alpha}$ non erubescens *II. Tim.* ii. 15.

X. *Perfectum.*

Huius temporis passim in textibus obvii prima pers. sing. Thebaice est $\bar{\alpha}\pi\epsilon\iota$ *Màth.* vii. 23. *Act.* x. 14, et $\bar{\alpha}\pi\iota$ *Luc.* xiii. 7. *Màth.* xxiv. 22. Secunda pers. fem. $\bar{\alpha}\pi\epsilon$ occurrit Thebaice *Ming.* 69. Z. 388, et Memphitice *Luc.* xix. 44.

Basmurica habes *I. Cor.* vii. 28. 34. ix. 1. 12. 15. xv. 15 etc.

Praefixo ϵ , fit participium, $\epsilon\bar{\alpha}\pi\epsilon\sigma\tau\omega\lambda\bar{\alpha}$ non coinquinata *Sap.* 133, $\epsilon\bar{\alpha}\pi\bar{\eta}\bar{\rho}$ ὁ μὴ ἐργαζόμενος ib. 136, $\epsilon\bar{\alpha}\pi\epsilon\kappa\omicron\tau\alpha\bar{\omega}\bar{\eta}$ non volens tu illum ib. 598, $\epsilon\bar{\alpha}\pi\omicron\tau\eta\alpha$ im-misericordes ib. 611.

Cum in libro Sapientiae v. 278 legatur $\bar{\alpha}\pi\bar{\eta}\pi\alpha\sigma\iota\omicron$ $\alpha\pi$ non accipiet personas erit fortasse qui futurum $\bar{\alpha}\pi\epsilon\iota\eta\alpha$ $\alpha\pi$ admittere vellet. Sed cum particula $\bar{\alpha}\pi\epsilon$ numquam comitem habeat $\alpha\pi$, vox est corrupta, atque emendanda $\bar{\eta}\eta\pi\alpha\sigma\iota\omicron$ $\alpha\pi$.

XI. *Subiunctivi Imperfectum, et Perfectum.*

Ex XVI. tempore affirmante didicimus Thebaicum $\bar{\pi}\tau\epsilon\pi\epsilon$ quando, cum esse Memphitice $\epsilon\tau\epsilon$; quare hoc tempus a solis Memphitis frequentatur, ac respondet Thebano $\bar{\pi}\tau\epsilon\pi\epsilon\iota\tau\bar{\alpha}$, quod infra recensebo. Sic $\epsilon\tau\epsilon\bar{\alpha}\pi\epsilon$ $\pi\epsilon\eta\tau\bar{\omega}\tau$ $\theta\omega\tau$ cum cor eius non esset persuasum *Act.* xxi. 14, $\epsilon\tau\epsilon\bar{\alpha}\pi\epsilon\eta\tau\epsilon\bar{\omega}\bar{\eta}$ cum non invenisset eum ib. xii. 19, $\epsilon\tau\epsilon\bar{\alpha}\pi\omicron\tau\epsilon\bar{\omega}\bar{\eta}$ cum non invenissent eum *Luc.* ii. 45; vide *Gen.* viii. 9. *Luc.* v. 19. xxiv. 23. *Act.* xvii. 6.

Tempora composita cum $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$.

Quemadmodum $\omega\tau\epsilon$ coalescens ex $\omega\alpha$ usque, et $\bar{\eta}\tau\epsilon$ tempus, notat quousque, donec, ita $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$, vel $\epsilon\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$

constans ex $\bar{\alpha}\pi\epsilon$ praecedenti *non*, et $\eta\tau\epsilon$ *tempus*, negat venisse tempus actionis, seu valet *nondum*, *antequam*; quare tempora inde orta vere negantia sunt. Antiquae orthographiae $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\tau\epsilon$ duo occurrunt exempla in Z. 101. 102; sed, quemadmodum ex Th. $\psi\alpha\pi\tau\epsilon$ fluxit Mem. $\psi\alpha\tau\epsilon$, ita ex $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\tau\epsilon$ dictum est $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$.

XII. Indicativi et Subiunctivi

Varia Tempora recta a nondum, antequam.

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1	$\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\imath}$	$\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\imath}$ <i>nondum sum,</i>
2	{ m. $\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\tau}\kappa$ f. $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\kappa$ <i>fui, fueram</i> $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$ <i>antequam sim,</i>
3	{ m. $\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\tau}\eta$ f. $\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\tau}\epsilon$	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\eta$ <i>esseni</i> $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\epsilon$ <i>esseni</i>
Plur. 1	$\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\tau}\eta$	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\eta$
2	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\bar{\tau}\eta$	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\tau\epsilon\eta$
3	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\tau\epsilon\eta$, $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$	$\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\tau\epsilon\eta$, $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon$.

Basmurici cum utrisque consentiunt.

XIII. Indicativi Imperfectum, et Plusquam Perfectum rectum a nondum.

Pers. 1	$\eta\epsilon$ $\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\imath}$ $\eta\epsilon$	$\eta\epsilon$ $\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\imath}$ $\eta\epsilon$ <i>nondum</i>
2	m. $\eta\epsilon$ $\bar{\alpha}\pi\alpha\bar{\tau}\kappa$ $\eta\epsilon$ etc.	$\eta\epsilon$ $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\kappa$ $\eta\epsilon$ <i>eram,</i> <i>fueram.</i>

Adnotationes.

XII. Indicativi et Subiunctivi *Varia Tempora.*

Notat praesens, $\bar{\alpha}\pi\alpha\tau\epsilon\tau\epsilon\eta\epsilon\mu$ *nondum intelligitis Matth.*
xvi. 8, vide Ioh. viii. 57. I. Cor. iii. 2 — $\epsilon\mu\pi\alpha\tau\epsilon$ $\sigma\tau\alpha$ -

λεκτωρ αοττε *antequam gallus cantet* *Matt.* xxvi. 34, vide *Psal.* xxxviii. 14. *Act.* ii. 20.

Imperfectum subiunctivi, ἀπατεϋι *antequam veniret* *Gal.* iii. 23, vide *Gen.* xlviii. 5. *Psal.* lxxix. 2. *Gal.* ii. 12.

Perfectum indicativi, ἀπατεσι *nondum venit* *Ioh.* ii. 4, vide xx. 17 etc.

Plusquam perfectum indicativi, ἀπατοϋϋ *nondum posuerant* *Ioh.* xix. 41.

Basmurica habes *Ioh.* iv. 49. *Hebr.* ix. 8.

XIII. Indicativi Perfectum et Plusquam Perfectum.

Ut vis imperfecti, vel plusquam perfecti, certius designetur Copti componunt praecedens tempus cum πε πε characteristicum imperfecti, sic T. πε ἀπατοϋϋσι (M. ἀπατοϋϋσι) πε *nondum cognoverant* *Ioh.* xx. 9, πε ἀπατετεπϣϣεμϣομ πε *nondum poteratis* *I. Cor.* iii. 2, πε ἀπατε ϕ† ρωοτ *nondum Deus pluerat* *Gen.* ii. 5, πε ἀπατε πππλ ϣωππ πε *nondum spiritus erat*, vel fuerat *Ioh.* vii. 39, vide *Ioh.* iii. 24. xi. 30. *Act.* viii. 16.

Quandoque Thebani solo π scribunt πεαπατοϋϋ πππλ πε *nondum acceperant spiritum* *Fragm.* 29, πεαπατϣϣι εοοτ πε *nondum acceperat gloriam* *Fragm.* 31.

Sine πe praecedenti legitur ἀπατοτεμ πε *nondum sciebant* *Num.* xv. 34, ἀπατε ραπμϣϣ ϣωππ πε *nondum multi erant* *Z.* 71, quae scriptio improbanda est.

Tempora cum Particula T. τῃ, M. ϣτεμ.

Particula T. τῃ, M. B. ϣτεμ (raro enim Basmurici scribunt τῃ, vide *I. Cor.* viii. 8. ix. 7) notat *non*, ac semper postponitur praeformantibus temporum et personarum affirmantium. Hinc sunt tempora, quae sequuntur

XIV. *Tempus Subiunctivum.*

	Thebaice	Memphitice
Pers. 1	п̄та̄т̄а̄	п̄та̄ш̄т̄еа̄
2 {	m. п̄т̄т̄а̄	п̄те̄к̄ш̄т̄еа̄
f. п̄те̄т̄а̄		п̄те̄ш̄т̄еа̄
3 {	m. п̄ш̄т̄а̄	п̄те̄к̄ш̄т̄еа̄
f. п̄с̄т̄а̄	п̄те̄т̄а̄	п̄те̄ш̄т̄еа̄
Plur. 1	п̄т̄п̄т̄а̄	п̄те̄п̄ш̄т̄еа̄
2	п̄те̄т̄п̄т̄а̄	п̄те̄те̄п̄ш̄т̄еа̄
3	п̄с̄ет̄а̄	п̄то̄т̄ш̄т̄еа̄, п̄с̄е̄ш̄т̄еа̄.

Basmurici cum Thebanis consentiunt, nisi quod ш̄т̄еа̄ scribunt pro т̄а̄.

XV. *Imperfectum, et Plusquam Perfectum Subiunctivi.*

Pers. 1	п̄тере̄т̄а̄ cum non essem,	п̄тере̄т̄а̄
2 {	m. п̄тере̄к̄т̄а̄ fuisset	
f. п̄тере̄т̄а̄		
3 {	m. п̄тере̄к̄ш̄т̄а̄	
f. п̄тере̄с̄т̄а̄		
	etc.	

XVI. *Conditionale.*

Pers. 1	е̄т̄а̄	а̄ш̄т̄еа̄ si non ero,
2 {	m. е̄к̄т̄а̄	а̄к̄ш̄т̄еа̄ fuero
f. е̄ре̄т̄а̄		а̄ре̄ш̄т̄еа̄
3 {	m. е̄ш̄т̄а̄	а̄ш̄т̄еа̄
f. е̄с̄т̄а̄	е̄ре̄т̄а̄	а̄ре̄ш̄т̄еа̄
Plur. 1	е̄п̄т̄а̄	а̄п̄ш̄т̄еа̄
2	е̄те̄т̄п̄т̄а̄	а̄ре̄те̄п̄ш̄т̄еа̄
3	е̄т̄а̄	а̄т̄ш̄т̄еа̄.

Alia forma Thebaica, interiecto ш̄а̄п̄ si, est е̄ш̄а̄п̄т̄а̄, е̄к̄ш̄а̄п̄т̄а̄ etc.

Basmurica exempla sunt duo αλεϣτεα Q. 236. 237, επϣαπτεα I. Cor. viii. 8; primum Memphiticam habet formam, alterum Thebanam.

XVII. *Imperativum, et Optativum Vetans.*

T. ᾱπρ	M. ᾱπερ	B. ᾱπελ
ᾱπρτρε	ᾱπερθρε	ᾱπελτρε

Et cum suffixis personarum

ᾱπρτρα	ᾱπερθρι	ᾱπελτρα etc.
---------	----------	---------------

XVIII. *Infinitum.*

Thebaice	Memphitice
ε̄τ̄α	ε̄ϣτεα

Si infinito eius subiectum praeponas

ε̄τ̄ατρε, ε̄τ̄αετρε	ε̄ϣτεαερε, ε̄ϣτεαεερε
---------------------	-----------------------

Et cum suffixis

ε̄τ̄ατρα, ε̄τ̄αετρα	ε̄ϣτεαεθρι, ε̄ϣτεαεεθρι
ε̄τ̄ατρεκ, ε̄τ̄αετρεκ	ε̄ϣτεαεερεκ, ε̄ϣτεαεεερεκ
	etc.

Adnotationes.

XIV. *Tempus Subiunctivum.*

Coalescit ex praeformantibus temporis subiunctivi affirmantis, quibus attexitur τ̄α, vel ϣτεα. Paria igitur dicenda hic sunt, ac quae dixi de subiunctivo tempore. Adhibetur

1.° Post aliud verbum, cuius et tempus et modum repraesentat negando, saepe apud Thebanos includens

vim coniunctionis *et*; sic qui dicit *cognovi eum*, οτορ πτεγυτεμμερε et non observat I. Ioh. ii. 4; quis pascit, πτεγυτεμμοτωμ (T. πῆτιμοτωμ) et non comedit I. Cor. ix. 7; πῆπαυπε πτετεμ λαδτ π ατβομ transferetur, et nihil erit impossibile Matth. xvii. 20; quis scit si poeniteat Deum... οτορ πτεπυτεμτακο et non pereamus Ion. iii. 9; dirige, tolera, πτῆμδεπν et non festina Sir. ii. 2; adhaere ei, πτῆμδερωκ et non recede Sir. ii. 3.

2.º Tamquam subiunctivum post particulas εἰνα, εονως, εωστε, ze *ut*, atque εἰωπ *si*, quod maxime Memphitae, raro Thebani frequentant, sic εἰνα πτογυτεμμερεπ *ut non iudicent* Matth. vii. 1, εἰνα πτετεπυτεμμι *ut non veniatis* Matth. xxvi. 41, vide Matth. v. 29. 30. vi. 18. xii. 16. xxiv. 20. Thebani raro utuntur graeco εἰνα, sed potius particulis ze, zeκαc, sequente futuro ἦνα, vide adnotata ad hoc tempus. Tum εονως πτεγυτεμμ capε γωτγωτ *ut caro non gloriatur* I. Cor. i. 29, εωστε πῆπῆμσε *ita ut non bibamus* Z. 417, vide Matth. viii. 28. Marc. iii. 20. Tandem ze πτεπυτεμμωπ *ut non simus* I. Cor. x. 6, εἰωπ πτετεπυτεμμχω εβολ *si non remittitis* Matth. vi. 15.

3.º Notat *ut non*, *ne*, sic oportet πτεπῆπῆμep *ut non faciatis* Act. xix. 36, oportebat πτετεπαιτοτ *ut ista faceretis* Matth. xxiii. 23, vide v. 29. 30.

4.º Raro notat *non*, sequente futuro; uti πῆπῆμ *non dederit* Iac. ii. 16.

Basmurica vidi πῆγυτεμ Q. 239, πῆεγυτεμ Q. 235. 237, tum reprobanda ταγυτεμ Hebr. viii. 12, τεγυτεμ ib. ii, tandem Thebanum πῆπῆμ I. Cor. ix. 7.

XV. Imperfectum, et Plusquam Perfectum Subiunctivi.

Hoc tempus respondet affirmativo XVI, eiusque cognatum Memphiticum est XI. ετελῆπ. Hinc πτερεκῆμεπαδτ

cum piger non esses *Tuk.* 118, ἡτερειτῆπειθε *cum persuasus non esset* *Act.* xxi. 14, ἡτεροτῆμε *cum non invenissent* *Act.* xvii. 6.

XVI. *Conditionale.*

Adhibetur cum particulis conditionalibus, ac verbum futuro tempore reddendum est. Ita Memphitice post εἰπω *si*, εἰπω ἀρετεῖς τε μετάνοις *si non resipueritis* *Luc.* xiii. 3. 5, εἰπω ἀκούετε *si non audieris* *Matth.* xviii. 16, vide *I. Cor.* ix. 16.

Thebaice cum ὡν, vel εἰωπε ὡν, uti εἰωπε-τῆταγγελίς *si non evangelizavero* *I. Cor.* ix. 16, ετε-τῆωαπῆ *si non dederitis* *ib.* xiv. 9, ερεῖωαπῆ *si tu (fem.) non videbis* *Z.* 387, vide *Matth.* xviii. 16.

Tum in utraque dialecto post graecum καὶ *etiamsi*, uti T. καὶ ετεπῆπιστετε *etiamsi non credideritis* *Ioh.* x. 38, M. καὶ ἀψτεταδοκ *etiamsi non deiciant te* *Z.* 52.

Etiam sine particulis conditionalibus notat *si non*, hinc T. εἰῆπατ, M. ἀψτεῆπατ *si non videro* *Ioh.* xx. 25, T. ερεῖα (M. ἀρεψτεα) ποτα ποτα κω εβδ *si unusquisque non remiserit* *Matth.* xviii. 35, vide in utroque textu *Ioh.* xii. 24. *Rom.* x. 15, tum Memphitica *Matth.* xii. 29. xxi. 21. *Ioh.* iii. 2. 3. 5. 27. iv. 48. v. 19. II. *Tim.* ii. 5.

XVII. *Imperativus, et Optativus Vetans.*

Affirmanti imperativo αὐτῆ *audi, audite*, si praeponas particulam vetantem T. ἄνρ, M. ἄπερ, B. ἄπελ, quae coalescit ex ἄνε temporis IX, et ερ *facere*, existit imperativum vetans secundae personae utriusque generis et numeri, uti ἄπερχα ζιζ *noli imponere manum* I.

Tim. v. 22, ἀπερεργοῖ τῷ ἐρι *noli ūmere filia Ioh. xii. 15*, ἀπῤαοττε *nolite vocare Matth. xxiii. 9. 10.*

Quod si subiectum verbi non sit secunda persona, sed substantivum aliquod, vel prima aut tertia persona, tum ἀπῤ adsciscit verbum τρε, quod consequitur substantivum nomen, vel, si subiectum sit pronomen, τρε assumit suffixa. Sic ἀπῤτρε λαδτ εἰμε *ne aliquis sciat, nemo sciat Matth. ix. 30*, ἀπῤτρεπῤco *non parcamus Sap. 71.* Memphitae tamen pro ἀπερῳε scribunt ἀπερῳε, hinc ἀπερῳετρεωα *ne quoque manducet II. Thess. iii. 10*, ἀπερῳε φῤ ῃωτ *ne sol occidat Eph. iv. 26*, ita cum imperativo coniungitur *Rom. vi. 12. Eph. v. 3. 6. Col. iii. 8.* Est etiam optativum vetans, ἀπερῳεπεπκοτ ἀλλὰ μαρεπῳε *non dormiamus sed vigilemus I. Thess. v. 6*, μαρεπῳε εῃωτ οτοῃ ἀπερῳεποτοταῃ ῃωτ *sufficiat iis et non addant onus I. Tim. v. 16*, ita cum optativo iungitur *Eph. iv. 28. I. Tim. vi. 2. Iac. i. 7.*

XVIII. Infinitum.

Consonat cum infinito affirmante, addita particula T. τῤ, M. ῃτεῤ. Sic *praeceperunt eis εῃτεμεροτῳ (T. εῃτῃαζε) non loqui Act. iv. 18*, *non possumus εῃτεμοαῃ (T. εῃτῃοοτ) non loqui ib. 20*, vide *Act. i. 4. v. 28. xx. 27. I. Thess. iv. 6* in utroque textu.

Quodsi cum infinito coniungendum sit eius subiectum, scribitur Thebaice εῃτῃτρε, vel εῃτῃετρε, et Memphitice εῃτεμερε, vel εῃτεμερε. Sic *quis prohibuit εῃτεμερε πετεπῃτ ῃωτ ne cor vestrum persuasum esset Gal. v. 7.* Et cum suffixis, *ponam evangelium εῃτῃτρεερε (M. εῃτεμερεχρε) ut non faciam I. Cor. ix. 18*; *rogavimus εῃτῃτρεεῃε (M. εῃτεμερεεε) ne irret Act. xxi. 12*; *dico εῃτερετεπῃμοεε (M. εῃ-*

τεμφορετεπισμοι) *ut non ambuletis Eph. iv. 17*, vide in utroque textu *Act. x. 47. II. Cor. vi. 1.*

Cum articulo et subiecto legitur *I. Petr. iv. 2 επιζητεσητεπισμων εις το μη ειναι.*

Basmurica vidi *επηταχωσ non tangere I. Cor. vii. 1*, vide etiam *ii. et ix. 6*, tum *επηταρε τεσθαι παλαια mulierem non discedere ib. vii. 10*, nec non *επαταρεταμετεχι ipsum non fore participem ib. ix. 10*, ubi tamen *τα* melius abesset, collato Graeco textu, et Sahidico, et Memphitico.

CAPUT XXII.

DE VERBIS PASSIVIS.

Verbum activum tribus modis evadit passivum; 1.º si eius tertia persona pluralis impersonaliter, ut aiunt grammatici, usurpetur; 2.º si vocalis formae activae mutetur in η; 3.º assumpta desinentia.

I. Quemadmodum apud latinos voces *dicunt, ferunt* usurpantur pro *dicitur, fertur*, ita Copti, non secus ac Hebraei, utuntur tertia persona plurali impersonali quorumcumque temporum, uti *ατ† dederunt pro datum est*. Hinc *πετσαδανη ητερχωρα nutriebant eorum regionem pro nutriebatur eorum regio Act. xii. 20*, *ηταταδ† ησιοτρ quos fecerunt eunuchos pro qui eunuchi facti sunt Matth. xix. 12*, *πετεμποταμορη quem non ligaverunt cum pro qui non fuit ligatus Sir. xxviii. 19.*

Paria dic de participiis, *ετσοοτη ελαιοη cogniti nos*, *ετζηπιο ελαιοκ redargutus tu*, *οτηποη ετεινε ελαιοκ πνηη εερεμενη.*

Quodsi subiicienda sit particula efficiens *ab*, seu graeca ὑπὸ, Copti utuntur praepositione εἰτῆ, vel εἰθελῆτῆ. Sic ἡσεπορκοτ εἰτῆ ρεπτητ *eradicabuntur a ventis*, ἀτῆπποοτ εἰθελῆτῆ ἡαρχιερετс *missus fuit a sacerdotibus*, ετῆραζε ἡμοε εἰτῆ παδαβολос *tentatus ipse a diabolo*.

Quandoque etiam infinitum activum nominativo carens accipitur pro passivo, sic πετῆπῡα ἡκολαζε ἡμοοτ *digni erant punire eos, qui punirentur Sap. 858*.

II. Superius agens de Radicibus Derivatis dixi, si vocalis radice mutetur in η passivum existere verbum. Praeter exempla ibi allata, haec habe

οτῡε *ponere*, οτῡε *poni*
 ἡοτῡ *ligare*, ἡητῡ *ligari*
 οαε *scribere*, οηε *scribi*
 τῡε *miscere*, τηε *misceri*
 ῡῡῡ *contemnere*, ῡηῡ *contemni*
 οἰ *accipere*, οηοτ *accipi*.

Saepe tamen forma in η activam servat significationem, quod *etacismo* acceptum refero. Scilicet εἡπ *abscondi* quandoque etiam notat *abscondere*, quia tunc pro activo εεπ *abscondere* scribitur.

III. Desinentia T. ητ, M. ηοττ (Basmurici utraque promiscue utuntur) format etiam verba passiva, sed saepius participia verborum in ο desinentium. Sic

ταλο *imponere* T. ταλητ M. ταληοττ *imponi*
 τακο *perdere* εττακητ εττακηοττ *perditus*
 τῆδο *mundare* εττῆδητ εττοτῆηοττ *mundus*.

His adde T. ετταερητ *firmatus*, ετταεηητ *honoratus*, εττῡαεηητ *iustificatus*, ετκτητ *aedificatus*, et M. ετταερηοττ, ετταηηοττ etc. Basmurici habent ετταηηοττ *honoratus*, τεβητ *mundari*.

IV. Addito τ, nonnulla participia passiva formantur, ετσαπαετ *saginated*, ετῡερεῡοττ *destructus*, ετρεοτοττ

Vide etiam *Matth.* xii. 38. *Ioh.* iv. 23. *I. Tim.* v. 5.

Tamen occurrit *ne οτconi τε erat latro Ioh.* xviii. 40, ubi *ne* scribendum erat.

3.º *ne* proprie cum solo plurali construitur, sic

neωτεπ ne vos estis Matth. v. 14.

nai ne isti sunt Gen. x. 1. 32.

Rara sunt exempla, in quibus *te* cum feminino, et *ne* cum plurali non construitur, sic *πια πετω αιμοο ne quis loquens est Ioh.* Ioh. iv. 10; contra *ne* saepe usurpatur pro *te*, et *ne*.

Imperfectum.

Solam temporis characteristicam admittit, servatis iis quae supra de genere, et numero, adnotavi. Hinc

ne ποαχι ne verbum erat Ioh. i. 1.

ne τεφρω τε hiems erat Ioh. x. 22. *Matth.* iii. 4.

Iona iii. 3.

ne γενυξε ne erant locustae Matth. iii. 4.

Participium.

Verbo *ne* praecedit *e* participii, sic

ετσαρε (pro eor) ne σαρεξ ων Sir. xxviii. 5.

επα πνα ρω ne cum sit hic idem spiritus I. Cor.

xii. 4. 5. 6.

εοτραμμο ne cum dives sit II. Cor. viii. 9.

ετχινοποε τε cum sit iniquitas Sir. xix. 23. 25.

ερελψιρε ne cum sint filii II. Petr. ii. 14.

DE VERBO ZE VEL XW *dicere*.

Si verbum *dicere* comitem habet accusativum, Copti utuntur voce ze, vel xw, uti αϣω (M. αϣε) ἡ ἡπαρὰ βολὴν *dixit hanc parabolam* Luc. xv. 3, vide *Matth.* xvii. 9. xxvi. 35. 44. Et cum suffixis T. πεπτατχοοϣ, M. φμετατχοϣ *quod dixerunt* *Matth.* xxi. 4, T. πια ετοτπαχοοτ, M. ϑωδ πιβεν ετοτπαχοτοτ *omnia quae dicent* *Matth.* xxiii. 3.

Si caret accusativo, Copti omnibus verbi xw temporibus, excepto perfecto neze, affligunt suffixum sem. c, vel ἕμοο, quod neutre accipiendum est. Hinc

Praesens †xw ἕμοο, vel †χοο T, †χοο M. *dico*.

Imperfectum πεixw ἕμοο T, παixw ἕμοο M. *dicebam*.

Tum alia tempora T. ψαixοο *dico*, M. ετπαχοο *dicent*, T. εκεχοο *dices*, ἡχοο *dicet*, et infinitum T. χοο, M. χοο *dicere*, nec non imperativum T. αϣε, M. αχοο *dic*. Sed in participio pro c adhibetur ἕμοο, hinc εϣw ἕμοο *dicens*, ετxw ἕμοο *dicentes*.

His accedit perfectum ακχοο T, ακχοο M. *dixisti* *Matth.* xxvi. 25, vide et xxvii. 43; tum α παι χοο T, α φαι χοο M. *hic dixit* ib. xxvi. 61.

Sed longe usitatus est perfectum neze *est dicens*, cuius suffixa notant personas. Hinc M. nezi *dixi*, nezak *dixisti*, nezaq, nezac *dixit*, nezan *diximus*, nezwten *dixistis*, nezwor *dixerunt*. Cum Memphitis faciunt Thebani, si excipias neza *dixi*, et nezat *dixerunt*. Basmurici cum e scribunt nezeq, nezec, nezet. In tertia persona cum nominativo habes neze ἱnc, vel ἱnc nezaq, vel nezaq ἡβι (M. ἡze) ἱnc *dixit Iesus*.

CAPUT XXV.

DE FORMIS VERBORUM MUTATIS OB SUFFIXA.

Quemadmodum in dialectis Semiticis formae nominum et verborum paullo immutantur, ut aptiores evadant ad suffixa admittenda, sic in lingua Coptica verba assumptura suffixa formam saepe mutant, ut facilius cum suffixis coniungantur. Potiores canones harum mutationum recensebo.

1. *ultima.*

Vocalem *i* suffixa vix ante se patiuntur, ac perrara sunt exempla, uti $\alpha\eta\eta\tau\eta$, $\alpha\eta\eta\iota\epsilon$ a $\alpha\eta\iota$ *da*. Quare verba in *i* desinentia vel solitarios pronominum casus adsciscunt, uti $\epsilon\epsilon\tau\iota$ $\alpha\alpha\eta\eta\eta$, $\alpha\tau\alpha\alpha\eta\eta\iota$ $\alpha\alpha\eta\eta\iota$, quod frequentissimum est; vel novam induunt formam.

Monosyllaba addunt τ , sic

Abs. $\psi\tau$, $\eta\tau$, $\chi\tau$, $\epsilon\tau$, $\beta\tau$.

Const. $\psi\tau\tau$, $\eta\tau\tau$, $\chi\tau\tau$, $\epsilon\tau\tau$, $\beta\tau\tau$.

Ita etiam nonnulla bisyllaba imperativa,

Abs. $\alpha\lambda\iota$ *tolle*, $\alpha\eta\iota$ *duc*, $\alpha\tau\iota$ *fac*.

Const. $\alpha\lambda\iota\tau$, $\alpha\eta\iota\tau$, $\alpha\tau\iota\tau$.

Bisyllaba, amisso *i*, formam breviant

Abs. $\beta\iota\epsilon\iota$, $\tau\alpha\chi\iota$, $\chi\iota\alpha\iota$, $\psi\eta\eta\iota$, $\alpha\eta\eta\eta\iota$, $\alpha\eta\iota\epsilon$.

Const. $\beta\alpha\epsilon$, vel $\beta\epsilon\epsilon$, $\tau\alpha\chi$, $\chi\epsilon\alpha$, $\psi\eta\epsilon$, $\alpha\eta\alpha$, $\alpha\eta\epsilon$.

Scilicet $\beta\alpha\epsilon$, $\beta\epsilon\epsilon$, $\tau\alpha\chi$ etc. sunt formae absolutae antiquatae; quas recentior sermo non usurpat nisi cum suffixis; in aliis radicibus adhuc usu frequentantur, uti $\phi\alpha\epsilon$ $\phi\iota\epsilon$ *coquere*, $\eta\alpha\chi$ $\eta\epsilon\chi$ *evellere*.

Irregularia sunt

Abs. $\epsilon\epsilon\eta\iota$, $\epsilon\epsilon\eta\eta\iota$, $\psi\epsilon\eta\eta\eta\iota$.

Const. $\epsilon\epsilon\eta\eta\tau$, $\epsilon\epsilon\eta\eta\eta\tau$ vel $\epsilon\epsilon\eta\eta\tau$, $\psi\epsilon\eta\eta\eta\tau$.

Hisce adde $\epsilon\alpha\eta\iota$ $\epsilon\alpha\eta$, et $\dagger$ *dare*, $\tau\alpha\alpha$ *T*, $\tau\eta\iota$ *M*.

Abs. mice, zice, gice, cǎde, twǎe.

Quod si Thebana sint et Memphitica, plerumque evenit, ut altera etiam forma in o frequentetur; hac utuntur Copti tum absolute, tum cum suffixis, alia vero in e semper absolute. Quare verba τῳτῆ, take, ταῖῆ, ταῖε, τῳαῖε, τῳε, ταμε, τατε, τῳε sunt absoluta, at formae τῳτῳ, τῳκο, ταῖῳ, ταῖο etc. in o, sunt absolutae et constructae.

Irregularia sunt gate гѡт, мѣте мѣтѡ, et T. мѣре мѣрѣт, seu M. мѣре мѣрѣт.

€ *ultimae syllabae, cui sequitur consona.*

Abs. рек, ~~мєр~~, фєш, шєш, рект.

Quod si horum verborum etiam alia forma in ω frequentetur, tunc inde accessitur forma constructa in o , quae sola in usu est. Sic

Abts. . φελ φωη, τεб тωб, теш тωш, теш тωп, φερх φωрх.

Const.   φον   τοβ   τοω   τον   φορз.

In bisyllabis si post e sequatur 6 vel *u*, vocalis e postponitur consonae. Sic T. *порѣмъ парѣмъ, отѣмъ отѣмѣ, отѣрѣмъ отѣрѣмѣ, сѣрѣмъ сорѣмъ, сѣтѣмъ сотѣмъ, тѣрѣмъ тѣрѣмѣ, шѣмъ ошѣмъ, рѣтѣмъ рѣтѣмѣ, жѣмъ жѣмѣ, и* M. *порѣмъ парѣмъ, отѣтѣмъ отѣтѣмѣ, отѣрѣмъ отѣрѣмѣ, рѣтѣмъ рѣтѣмѣ, сѣрѣмъ сорѣмъ, сѣтѣмъ сорѣмѣ, сѣтѣмъ сѣтѣмѣ, ѣрѣмъ ѣрѣмѣ, шрѣмъ*

οἶδε, ὡψεε οὖψε, δῶτεδ δοοδε, εὐλεε εὐλεε,
 κωκεε ποκεε, ὠβεε ὠβεε. At haec verba amittunt
 e formae constructae assumptura suffixum οτ, uti ἀγπαρ-
 μοτ, ἀγοτοδοτ.

Irregularia sunt τανρετ τανροττ, τοτνετ τοτνοο.

ετ *ultima*.

Neque hanc diphthongum praefixa tolerant ante se,
 quare in οτ mutatur, uti τῖπετ *mittere*, cum suffixis
 τῖπποοτ; sed τῖπποοτς scribitur ante suffixum οτ tertiae
 personae pluralis τῖπποοτςοτ, ut vitetur ingratus au-
 ribus concursus τῖπποοτςοτ. Idem etiam dic de verbis
 in οτ desinentibus; sic a χοοτ sit ἀιχοοτςοτ *nisi eos* lōh.
 xvii. 18.

οτ *ultimae syllabae*.

Mutatur in ο; nam Copti, non secus ac Hebraei,
 longas vocales formae absolutae mutant in breves. Sic
 μοτλχ μολχ, μοτλθ μολθ, μοτπκ μοπκ, μοττ
 μορ, ποττπ ποττ, μοτχγ μοχγ.

ω *ultima*.

Thebaice mutatur in οο, uti cw coo; Thebaice etiam
 et Memphitice in α, uti χω χα, κω κα vel καα.

ω *ultimae*.

Mutari solet in brevem ο, uti λωχ λοχ, ωμεο ομεο,
 κωλ κολ, οτωπε οτοπε, οτωμε οτομε, πωμς πομς,
 et sexcenties. At verba θοτωτ, σεβοτ, σοττωπ, σοττωπ,
 aliaque servant ω.

Mutatur etiam in α, uti οτωρεα οταρεα, πωρετ παρετ,
 ρωβτ ραβτ, τωρε ταρε.

Nonnulla verba monosyllaba desinentia in π adsciscunt τ, uti ἐπ ἐπτ, βῆ βῆτ.

Canones generales constitui. Sunt tamen nonnulla verba omnino anomala. In his T. α *facere* αα, M. αι *facere* αι vel αιτ, M. ααβ *scribere* αβητ.

CAPUT XXVI.

DE SUFFIXIS VERBORUM.

Suffixa, seu pronomina, suffiguntur formae constructae verborum tamquam eorum accusativi. Porro suffixa haec sunt

Pers. 1	τ, ι
2	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. κ, ρ} \\ \text{f. T. τε, ε, M. †, ρ.} \end{array} \right.$
3	$\left\{ \begin{array}{l} \text{m. ϣ} \\ \text{f. σ} \end{array} \right.$
Plur. 1	T. η, τῆ, M. η; τεη
2	T. τῆ, M. τεη
3	οτ.

Prima Persona Singularis.

Suffixum ι affigitur verbis desinentibus in ο, uti τῶβοι *mundare me*, μαστορχοι *libera me*. Pro ι raro occurrit ει, sic πῆγῆστοι *ne reprobes me*. Cetera verba adsciscunt τ, uti ἀτετῆμῶντ *recepistis me*, αατ *fac me*, et M. ἀρχατ *posuit me*, εῖπαχεμτ *qui reperiet me*. Si verbum desinat in τ, duplex τ scribitur, uti αιγιττ

proieci me, ἀφῆκεν *tulit me*; vel *unicum*, sic ἀποτότεν *interficere me* *Ioh.* vii. 19, ἀκούσ *salvast* *me* *Sir.* li. 2, ἡγάγεον *sto* *I. Cór.* x. 12.

Secunda Masculina Singularis.

Thebaice τ pro κ scribitur post π, uti ἀποτῶνι *cognovit te*, τοότην *surge*.

Secunda Feminina Singularis.

Suffixum est T. τε, M. †, uti ἀπαρῖτε, ἀπαρῖ† *tollent te* *Act.* v. 9, †παχα† *ponam te*, ἀπακω† *Luc.* xix. 43, ἐρεοτ† *Mich.* iv. 10, †παζο† *ib.* vi. 14, πτατῖ† *ib.* vi. 16, ἐρεοτομ† *Nah.* iii. 15, ἐρεα† *Soph.* iii. 17.

Excipe 1.º verba, quorum forma constructa desinit in ε, nam Memphitice pro ε adsciscunt ι, Thebaice vero ipsa desinentia instar est suffixi, sic ἀπαρῶε, ἀπαρῶι *salvabit te* *Matth.* ix. 22.

2.º Verba in ο desinentia, quae suffixum respuunt, uti ἀπαταπῶ *vivam servabunt te* *Gen.* xii. 12, ἐρεταρῶ *apprehendent te* *Mich.* vi. 14. Idem iam contingere vidimus in pronominibus ερο, ἔμο.

Tandem occurrit anomalum ἀπαρερεωσι pro x† *Luc.* xix. 43, et τωότη *surge* *Mich.* iv. 13. *Luc.* viii. 54. *Act.* ix. 40, pro quo Thebanus textus habet τωότη.

Prima Pluralis.

Habet etiam duplex suffixum π, et τπ.

Thebanis arridet π, hinc τῶσον *purificare nos*, ἀποταρῖ *secuti sumus*, κλαποῖν *eiicies nos*, πῖπαρῖν *libera nos*. Formae vero τιτῖ *accipere nos*, ἐπῖν *du-*

cere nos, et similes habent τ ex ipsa forma constructa. His adde μερετῖ I. *Ioh.* iv. 10. 11, quod v. 19 rectius scribitur μεριτῖ *amare nos*, a μερε, cuius forma constructa est μεριτ.

Memphitae vero adhibent η post α, ε, ο, οτ, uti χαη *ponere nos*, παρηαι, οβηοη, ταηβοη. Alibi semper τηη, sic τηηται *dare nos*, οπηται *aestimare nos*, φορηται *separare nos*. Etiam post τ, uti ετηται *proiicere nos*, κοτηται *redimere nos*, quod tamen unico τ scribi potest ετηται *Matth.* viii. 31. Rara sunt apud Memphitas Thebaica ξεμεη *invenire nos* I. *Cor.* xv. 15, σωοτηη *cognoscere nos* II. *Cor.* i. 14, τοτηοση *vivificare nos* *Eph.* ii. 16, κοτηη *eligere nos* ib. i. 4; alibi tamen occurrunt Memphitica ξεμηται *Psal.* xlv. 1, κοτηηται *Psal.* lxxiii. 8.

Perpaucā quae vidi exempla Basmurica, cum sint verborum in ε vel τ desinentium, nequeunt dialecti indolem illustrare.

Secunda Pluralis.

Utraque dialectus maxime cavit, ne confusio oriretur inter suffixum huius personae, atque illud praecedentis; quare

Memphitice quae verba adsciscunt η uti suffixum primae pluralis, eadem adhibent τηη in secunda; sic ταηοη *docere nos*, ταηοηται *docere vos*. Cetera verba utuntur pronomine οηοη, de quo dixi supra p. 61 sq., sic ωηηη οηοη *nutrire vos*.

Thebaice idem dicendum, nisi quod pro τηη et οηοη scribitur τῖη, et τηητῖη.

Tertia Pluralis.

Tres dialecti consentiunt, *ϣονοτ accipere eos.*

Si forma constructa desinat in ε, haec vocalis relictur, *παρμιοτ liberare eos.* At permanet in B. *κεοτ ponere eos* Q. 233, utpote radicalis.

Ultima ο mutatur Memphitice in ω, *θαμωοτ creare eos.*

Ultima α coalescens cum suffixo οτ dat ατ, sic T. *καατ*, M. *χατ ponere eos.*

Thebaica verba in οτ, uti *τιπποοτ mittere*, *ζοοτ mittere*, et *εβαι scribere*, ante suffixum οτ adsciscunt c, quare *ζοοτκοτ mittere eos*, *εβαικοτ scribere ea.*

Monitum.

Finem Grammaticae impono, quin de Syntaxi dicam. Praeterquamquod enim in lingua geometrica, cuiusmodi Copticam esse vidimus, par est syntaxis, quae ordinem naturalem sequitur, neque inversionem verborum patitur; tum si quid erat observatione dignum iam praeocupavi, ac pro re nata superius exposui.

ADDITAMENTA

AD LEXICON LINGUAE COPTICAE

Quantum ego profecerim ex Codicibus Borganis in bibliotheca Collegii Propagandae Fidei asservatis facile quisque intelliget ex sequentibus Additamentis ad meum Lexicon, quae omnia laudatis membranis accepta refero. Quare quo maiora sunt earum in me merita, eo etiam maiorem gratiam non tantum habere debeo, sed etiam referre non dicam verbis, at re ipsa et factis. Porro referam, mutilum Borgianum Codicem, quantum in me est, redintegrans, simulque Emin. Cardinalis Borgiae memoriam eruditis omnibus venerandam, mihi vero longe iucundissimam instaurans.

Septem membranae Copticae, eaeque antiquissimae, in Borgiano Museo Veliterno servabantur, quae duo Miracula S. Coluthi Martyris referebant; nempe erant male mulcatae reliquiae maioris codicis, qui integra acta cum huius Martyris, tum aliorum Christi athletarum tenebat. Hisce vero fragmentis mirifice delectatus Antonius Georgi Eremita Augustinianus, vir Coptice doctus, multaque eruditione insignis, ea evulgavit in volumine IV *Anecdotorum* Romae anno 1783. Postea, fortunante Deo, cum duas alias membranas invenisset in Aegyptiacorum ἀποστολικῶν fasciculo ad Emin. Borgiam ex ultima Thebaide advecto, novam omnium membranarum editionem proferre constituit, quae decennio post Romae lucem vidit, aucta reliquiis Actorum S. Panesniv, aliisque Copticis fragmentis in adnotationum seriem insertis. Nam Georgius tanta multigenae doctrinae copia affluebat, ut, dum eam expromere vellet, modum tenere nescius monumenta monumentis acervaret, atque excursus digressioni annecteret; quare in commemorato

volumine Copticas iuxta ac Samseriticas litteras attigit, cum novatoribus decertavit, ac longam cum Brahmanis velitationem instituit. Sed quando duo Coluthi Miracula edebantur in lucem, decebat de incliti Martyris genere, ortu, atque agone dicere. Hanc partem pertractandam suscepit Emin. Cardinalis Borgia, qui, conquisitis omnium paene sive Orientis sive Aegypti Ecclesiarum inonumentis, adhibito etiam critico in iis diindicandis acumine, suam in eruditione diligentiam, et in conii-ciendo felicitatem omnibus approbavit. Quanta porro laetitia exultasset Romanus Princeps, si novam eamque primam Martyrii membranam, in qua annus, dies, locus, aliaque sancti certaminis adiuncta produntur, cognovisset! Hanc ego inveni inter perpaucas, easque solutas, vetustioris aevi membranas Aegyptias, quae in R. Parisiensi Bibliotheca asservantur; nam ceteri huiusce Bibliothecae Codices Coptici recentiores sunt, ac fere omnes chartacei et Memphitici. Opportunum hoc mihi inventum contingit, ut sororiae membranae apographum schedis Collegii Propagandae Fidei optime de me meritis restituam, novaque auctoritate communiam quae de S. Colutho Cardinalis Borgia subtiliter disputaverat. Hic Taurinum pertransiens me adolescentem litterarum Orientalium studio flagrantissimum viderat, ac Romam invitaverat blandissimis verbis spondeus se mihi patronum fore; at quando, vix elapso mense, suas measque spes mors cita abruptit, mihi saltem liceat hunc flosculum, tamquam grati animi testimonium, eius tumulo imponere.

Τμαρττρια ἡπμαρττροс ετταιнт πρaгiос
 ἀπa κολoтθoс πταγxωк εβoλ εἴπ oтaπтxωwpe
 ἡcoтxоттaγтe ἡпeбoт пaщoнc. Δicωwпe зe
 εἴп тaмeрxоттoтe ἡpoмпe ἡiоклнтiaлoс ἡп
 мaгimиiaлoс ἡpωoт ἡпapaпoмoс eтaгwкe
 ἡca лeчpиcтiaлoс.

Θραi зe εἴп coтxоттoтe ἡпeбoт пaщoнc aтпapεicta
 ἡпpαгioc ἀпa κολoтθoс ἡapiaлoс пpигeмwп eгpεmoс
 εἰ πbнмa ἡpoтп eщмoтп. apiaлoс зe пpигeмwп
 ἡθпbαeic пeжaγ ἡaпa κολoтθoс зe κοтwщ (tres lineae
 desiderantur) xωк eтpeкpиcαδe. eщзe oтп oтwппe aмaзтe
 ἡmoк kaтa oтaптwотwщo aтw kaтa πлoмoс ἡпeчpи-
 cтiaлoс. тeпoт зe oтwп мaрe oтwппe eпaпoтγ eи
 пaк eтpeкwмщe ἡппoттe ἡпpωoт. aγoтwщb ἡбi пpα-
 гioc ἀпa κολoтθoс зe ἡпecωwпe ἡmoи eпeз eтpαкa
 пaпoттe ἡcoи тaщмщe ἡpлeиzωлoп eзeпpбнтe лe ἡбix
 ἡpωмe oтп бaл ἡmoот ἡceпaт eбoл aп oтп мaдзe
 ἡmoот ἡceсwтm aп oтп тaпpo ἡmoот мeтwдзe.
 щaдaтoт ἡmoот мeтwλm лeтbix ἡmoот мeтбoмбm
 лeтoтepитe ἡmoот мeтmoощe мeтmoттe εἴп тeт-
 щoтoбe ἡп ппa γaр ἡpнтoт eтepтeтpзe ἡбi лeптaт-
 тaмmoот ἡп oтoп лm eтпaзтe epooт. ἡтoк γaр ἡп
 лeкpиpωoт ἡaпoмoс a ппaбoлoс тwм ἡпecθoic тпpoт
 ἡтeтпфтxи ἡθe ἡпeтeтпщмщe лaт. aγбoпт зe ἡбi
 apiaлoс aγкeлeтe ἡmмaтoи eтpeткw eзpaи εἰθп ἡпpα-
 гioc ἀпa κολoтθoс ἡпepлaдт тпpoт eщaтбaсaпizе
 ἡпpωмe ἡpнтoт. зe мeщaк eбoлзeтп тeтpote eгeεщ-
 бmбoм eпiθe ἡmoγ eθтciαзe ἡпeиzωлoп. aтeипe зe
 eтmнтe ἡoткwзт ἡп oтпoб ἡwпe eтpeтaщтγ eпmαкp
 ἡпmαкapioс ἡп oтpωт eгmзe ἡщw ἡп oтkaсic ἡп
 пкeсeeпe ἡkoлacтpиoп. тa зe тпpoт ἡтepoтkaдт
 ἡпeγmтo eбoл пeзe пpипeмwп лaγ зe ω κοлoтθe
 apιзoтe знтoт. ἡпeг бaсaпoс тпpoт eткп eзpaи εἰθп

ἄλλοκ πῶτσιαζε πειδασαπος τηрот ἄπ πειμοκῶς ετ-
 ψοоп етβε петпаῖ атсштἄ πса πῖρωот. аґотууῖ де
 πῖбι апа κολλοτῶος же ῥснз же ἄπῖρβоте знтот
 πпетпамоототт ἄпетῖсωма εἰπῖδομ де ἄμμοот εμο-
 отт πпетῖψтхн. арготе πтоз знтῖ ἄпетеотῖδομ
 ἄμμοз етако πтетῖψтхн ἄп п(етῖ)сωма зраи (desunt
 duae lineae) мологи ἄμμοи ἄпἄто εβολ πῖрωме
 †пазомологи зω πзнтῖ ἄпἄто εβολ ἄпайт етῖп
 ἄпнте ἄп пεγαγγελος етотадб. атω оп же петпа-
 арпа ἄμμοи ἄпἄто εβολ πῖрωме †паарпа ἄμμοз
 зω ἄпἄто εβολ ἄпайт етῖп ἄпнте ἄп пεγαγγе-
 лос етотадб. аґотууῖ де πῖбι ариапос пεзаз пἄпа
 κολλοτῶος же πтаτмоотте ерок ал езе отамнише пшазе
 екшантолама πкесоп ешазе ἄпἄмто εβολ †патрет-
 пшзк ἄпекладс . . гар τηрот ета . . . . тот ἄпείμα
 (desunt duae lineae) πῖбι апа κολλοτῶος же пащотхот
 ἄп пахлома пзоеис пс. ῥснз гар же апол ере пс-
 полтсῖма зп ἄпнте пма етῖδωшт εβολзнтῖ ἄпс-
 штир пзоеис іс. пай етпашібе ἄпсωма ἄпсепῖδίο
 епейе ἄпсωма ἄпсешоот етре πῖδἄл ἄпетῖзнт зι
 отоеил. аґотууῖ πῖбι ариапос пεзаз паз же ἄн πток
 отпакопос н отпресῖттерос же ктато πпсшазе ма-
 тамаои де оп же от те текеіопе. пезе апа κολλοτῶος
 паз же катἄ псikosмос меп алῖ отсаеил зп
 таἄпткоти . . . . ит ἄппотте . . . . аргзе пай . . . .
 θεραπет (deest linea) ппотте де алῖ отхристиапос
 еиῡмше πῖс псῥс пазоеис. ариапос де пεзаз паз же
 отсiazе ω κολλοτῶος πῖψпзтнз зарок. маде отоп
 пма бωшт псшк казшс зп зпсмот епапотот. πток
 гар ἄпек† ладт πпсзрнтшр етазсратот етретмше
 ешк πтоот де τηрот етῖ петернт ἄпекзи псзрмот
 псешазе ешк. аґотууῖ де πῖбι апа κολλοτῶος же
 π†хриἄ ἄμμοот ал отῖпται гар ἄмἄт ἄпазоеис іс
 псῥс ешмше εзраи ешwi. псδасαπος гар τηрот еткн

εβραι ἑπλάατ πε ἡπαματο εβολ βασαπος δε πια . . . .
 πακ ταατ π . . . . . βο ἡμοι ετ (desunt fere duo
 versus) μερε ψοειχ ζικλοα ειαντι πῆμαιψε καλως.
 αγκελετε πτετποτ ἡβι πρηγεασην ετρετταλοχ επρερ-
 αιηταριοη πσερσηκε ἡμοχ ατω πσετβοκ παφ. πτε-
 ποτταλοχ δε επρεραιηταριοη αφοφραγιζε ἡμοχ πτετ-
 ποτ ἡβι πραγιος ἀπα κολοτθος α πρεραιηταριοη
 οτωδῆ αφρσπατ. πεζαφ δε ἡβι αριαπος ζε ἀπατ ετῆ
 ἀπα ἡπεχριστιαπος ζε οταψ ἡβοτ τε. αγκελετε δε
 ἡβι πρηγεασην ετρετειπε ἡκερεραιηταριοη πσεταλε
 ἀπα κολλοτθος ερο . . . σερωακε α . . . .

Versio.

*Martyrium gloriosi Martyris Sancti Apae
 Coluthi, quod fortiter obiit die XXIV mensis
 Pachon. Contigit vero anno XXI Diocletiani et
 Maximiniani Regum impiorum, qui Christianos
 persecuti sunt.*

*Die XXI mensis Pachon Sanctus Apa Colluthus prae-
 sens adducitur ad Arianum Praesidem sedentem in tri-
 bunali in urbe Escmun⁽¹⁾. Porro Arianus Praeses The-
 baidis ita Apam Colluthum affatus est: Vis ne . . . . . ut
 prudens sis. Quod si pro superbia et lege Christiano-
 rum pudor te detinuit, nunc bonus pudor te etiam in-
 vadat, ut colas Deos Reges.*

*Respondit Sanctus Apa Colluthus: Perpetuo absit a
 me, ut Deum meum deseram, atque idolis serviam, quae
 sunt opera manuum hominum. Habent oculos, quin vi-
 deant; habent aures, neque tamen audiunt; os habent,
 et non loquuntur; illis est nasus, at non odorantur;*

(1) Graecis dicta Hermopolis Magna.

sunt manus, quae non contrectant; pedes habent, et non ambulant; nullum edunt sonum gutture suo, nullus enim spiritus illis inest; similes iis sunt, qui ea edolarunt, et omnibus qui in ipsis confidunt. Tui enim, tuorumque impiorum Regum sensus omnes animorum vestrorum obturavit Diabolus, ut ea colatis.

Quare Arianus ira commotus iussit milites exponere coram Sancto Apa Collutho instrumenta omnia, quibus homines excruciaci solent, si forte posset prae eorum terribilitatis eum persuadere, ut idolis sacrificet. In medium igitur adduxerunt ignem, et magnum lapidem quem Beati Viri collo appenderent, nec non utrem arena plenum, tum cassidem ⁽¹⁾, ac reliqua tormentorum instrumenta. Hisce autem omnibus coram ipso expositis, Praeses ita eum allocutus est: Time, Coluthe, haec tormenta omnia ob oculos tuos posita, ac sacrifica; haec omnia supplicia atque hi dolores manent eos, qui Regum iussa facere detrectant.

Cui ita respondit Apa Colluthus: Scriptum est, nolite timere eos, qui corpus vestrum morti dabunt, animas vero vestras interficere nequeunt; timete eum, qui potest perdere animam vestram, vestrum corpus in ⁽²⁾ . . . Qui confitebitur me coram hominibus confitebor etiam ego eum coram patre meo, qui in coelis est, eiusque angelis sanctis; vicissim qui negabit me coram hominibus, negabo etiam ego eum coram patre meo, qui in coelis est, eiusque angelis sanctis ⁽³⁾.

Respondens vero Arianus dixit Apae Colutho: Haud te accersivi, ut multa verba diceres; si audeas iterum

---

(1) ΚΑΘΙΓ, anno χ'α'ςις, quam vocem Hesychii Adnotatores ad v. καρδύλι, et περιχεραλαία interpretantur Cassis? Sane legimus galeam, seu cassidem ignitam capitibus Martyrum impositam fuisse.

(2) Matth. x. 28.

(3) Ibid. x. 32.

loqui coram me iubebo tuam linguam evelli . . . omnes enim qui . . . in hoc loco . . .

(Cui ita reposuit) *Apa Coluthus*: Gloria mea et corona mea Dominus est. Nam scriptum est: Nostra civitas in coelis est, unde expectamus salvatorem nostrum Dominum Iesum, qui immutabit corpus humilitatis nostrae in similitudinem corporis gloriae suae ⁽¹⁾, ut oculi nostri lumen accipiant.

Reponens *Arianus* dixit: Es ne diaconus, aut presbyter? hos enim sermones expromis. Dic mihi quatenus sit ars tua.

Respondit *Apa Coluthus*: In hoc mundo equidem sum medicus ab adolescentia mea . . . Deus . . . mihi . . . . . servire . . . . . Deus. Ego Christianus servio Iesu Christo Domino meo.

Dixit ei *Arianus*: Sacrifica Colluthe, ac tui ipsius miserere. Omnes te videant bene addictum bonis institutis. Tu enim nihil dedisti Rhetoribus ⁽²⁾ qui adstant, ut pro te decertent. Hi vero omnes idem sentiunt ⁽³⁾, haud eorum gratiam invenies, ut pro te loquantur.

Respondit *Apa Coluthus*: Equidem non iis indigeo; mihi enim adest Dominus meus Iesus Christus pro me decertans. Omnia tua tormenta coram exposita nihili habeo. Supplicia enim omnia . . . . . athleta coronam non accipit, nisi strenue pugnet.

Confestim Praeses iussit Sanctum Ermetario ⁽⁴⁾ suspendi, radendo dilacerari, atque aculeos ei admoveri. Cum vero

(1) Philipp. iiz. 90.

(2) Scilicet patronis causaram.

(3) Compara *ΟΙ ΠΕΤΕΡΗΤ* in *textu Thebaico Act. Apost. ii. 1.*

(4) Perperam *Georgius* pag. lxxiii graecum *ἐπιλητοριον* caldarium reddit. Recte *Ignatius Rossi Etymolog. Aegyptiacae* pag. 198 interpretatur lignum ex quo rei flagellandi aut aliis modis cruciandi suspendebantur.

Ermetario appenderetur, statim se crucis signo munivit Sanctus Apa Coluthus; eversum est Ermetarium, ac bifariam divisum.

Dixit autem Arianus: Videte ne Apa Christianorum dicat cuiusmodi illud erat. Porro iussit Praeses aliud Ermetarium adduci, eique appendi Apam Colluthum... radendo dilacerari....

ADDITAMENTA

AD MEUM LEXICON LINGUAE COPTICAE

Cuius citantur paginae, columnae, et lineae.

- Pag. 2. col. 1. lin. 30. *Ita refinge articulum* = ΔΒΥΥ *T. M.*
 τ. σαγίνη Sagena, Rete piscatorium *Isàl. xix. 8. Abbac.*
 i. 15. *Màth. xiii. 47. Z. 521. 592.*
- Pag. 2. col. 2. lin. 12. *Adde* = ετο πατητ ατητ *Màrc.*
 vi. 39. 40 *respondet graecis συμπόσια συμπόσια, itemque*
πρασια πρασι. *Est igitur ατητ Coetus hominum co-*
habitantium, vel simul manducantium.
- Pag. 2. col. 2. lin. 33. *Adde* = *Scribitur etiam* δαδδσειη
Apòc. iv. 6.
- Pag. 3. col. 1. lin. 13. *Adde* = ΔΘΙΩΟΥ *vide eisw La-*
vare,
- Pag. 4. col. 2. lin. 24. *Adde* = αλιλ *T. π. μυγάλη Mus*
araneus Levit. xi. 30.
- Pag. 6. col. 1. lin. 18. *Adde* = κάτοχος *Retinaculum Iona.*
ii. 7.
- Pag. 7. col. 2. lin. 5. *Adde* = *Locus qui possidetur, Pos-*
sessio Gén. xlviii. 4.
- Pag. 8. col. 1. lin. 16. *Adde* = ρεπαρωο *T. Chiliarchae*
Deut. i. 15, ρεπαρωε Centuriones ibid., ρεπαρταιοτ
Pentacontarchae ib., ρεπαρμμετ Decarchae ib.
- Pag. 10. col. 2. lin. 17. *Adde* = αριρε *T. idem quod αρι*
cum re paragogico Màth. iii. 8. Z. 514.
- Pag. 11. col. 2. lin. 10. *Adde* = αρωω *T. Frigus Gén.*
viii. 22.

- Pag. 12. col. 2. lin. 7. *Adde* = ἀσιωοτ *M.* *Levis esse Abbac.* 1. 8.
- Pag. 12. col. 2. lin. 33. *Scribe* = ἀκοῦτι *M.* † *atque adde Aggae.* 1. 6.
- Pag. 13. col. 1. lin. 36. *Adde* = οὐατο ποτθοορ *Mul- titudo canum Psal.* xxi. 16.
- Pag. 15. col. 2. lin. 23. *Adde* = αἰ *est etiam masculinum, vide Exod.* viii. 24. 29.
- Pag. 16. col. 2. lin. 14. *Adde* = *Scribitur etiam ἀβωωαε Aquila Lèvit.* xi. 13.
- Pag. 19. col. 1. lin. 18. *Potestas Nycticorax certa est, nam legi πνυκτικορὰς εἶτε πδαῖ πε Lèvit.* xi. 17.
- Pag. 19. col. 2. lin. 33. *Adde* = σορσορ π. *Splendor, πσορσορ ἡπρη splendor solis Pap.* iii.
- Pag. 20. col. 1. lin. 17. *Adde* = σωκ εα *T.* Demergi, α πχοι σωκ εαροι *navis demersa est sub me, Naufragium feci II. Còr.* xi. 25.
- Pag. 20. col. 2. lin. 6. *Adde* = σεχχοτι *M.* *Mercedes Agg.* 1. 6. *Mich.* 1. 7.
- Pag. 21. col. 2. lin. 2. *Adde* = ἀηῖπεῖπσολ *dereliquimus vos I. Thèss.* ii. 17.
- Pag. 24. col. 2. lin. 39. *Adde* = σερσωρ εβολ *M.* ρίπτειν *Proiicere Ioel.* 1. 7.
- Pag. 25. col. 2. lin. ult. *Adde* = οτρωμπτ βαρωτ *T.* χαλχὺς σπλῖβων *Aes splendens Ezèch.* xl. 3. *hinc videtur esse βαρωτ species aeris.*
- Pag. 28. col. 1. lin. 14. *Revera δαωοτρ est πρίων Serra II. Règ.* xii. 31.
- Pag. 29. col. 1. lin. ult. *Adde* = ερεω *M.* *cum ω para- gogico idem valet ac ερε. Rara sunt exempla, ἀπ ερεω οτμας ἄμοτι † si catulus leonis dabit Amos* iii. 4, *ἀπ ερεω οτκακία ωωπι si malitia erit ib.* 6, *ἀπ ερεω οτκαλπιοττος μοτ† si tuba clanget ib.* 6.

- Pag. 30. col. 2. lin. 13. *Adde* = $\mu\alpha\lambda\eta\iota$ $\epsilon\rho\sigma\tau\eta$ *T.* $\epsilon\iota\sigma\delta\omicron\varsigma$
Introitus *Pròv.* viii. 34.
- Pag. 30. col. 2. lin. 27. *Adde* = $\Theta\iota\Delta$ *pro* $\epsilon\iota\alpha\tau$ intuitus.
Hinc $\mu\upsilon\pi\tau\epsilon\iota\alpha$, *vel* $\mu\upsilon\pi\tau\iota\alpha$ intuitus, $\sigma\tau\alpha\mu\upsilon\pi\tau\epsilon\iota\alpha$ (*ita*
duo Codices Borgiani, $\mu\upsilon\pi\tau\iota\alpha$ *alius item Borgianus*)
 $\pi\delta\alpha\tau\omicron\tau\omicron\sigma\pi$ $\epsilon\varphi\theta\alpha\lambda\mu\delta\omicron\upsilon\lambda\alpha\iota\alpha$ intuitus servorum *Eph.* vi. 6.
- Pag. 31. col. 1. lin. 13. *Adde* = $\Theta\iota\omega$ *T.* $\lambda\eta\delta\epsilon\varsigma$ Torcular
Pròv. iii. 10.
- Pag. 31. col. 2. lin. 12. *Adde* = $\delta\alpha\iota\omega\tau$ *M.* Non lotus,
 $\rho\upsilon\pi\alpha\rho\delta\epsilon\varsigma$ Sordidus, Immundus *Zach.* iii. 3. 4.
- Pag. 32. col. 1. lin. 10. *Adde* = $\kappa\alpha$ $\epsilon\omicron\sigma\tau\omega$ *T.* $\acute{\alpha}\nu\alpha\theta\epsilon\mu\alpha\tau\acute{\iota}\zeta\epsilon\iota\nu$
Contendere pignore posito, Affirmare iureiurando
Marc. xiv. 71. = *Item* = $\chi\iota\epsilon\sigma\tau\omega$ $\sigma\tau$ $\sigma\upsilon\nu\acute{\alpha}\lambda\lambda\alpha\chi\mu\alpha$ Con-
tractus in quo pignus accipitur *Isai.* lvi. 6.
- Pag. 32. col. 1. lin. 14. *Adde* = *Scribitur etiam* $\epsilon\iota\epsilon\iota\beta$ *T.*
Ungula *Lèvit.* xi. 4. 26.
- Pag. 34. col. 1. lin. 33. *Adde* = $\epsilon\lambda\psi\omega\tau$ *M.* $\sigma\alpha\tau\iota\varsigma$ Uva
passa *Hos.* iii. 1. *sed vereor ne sit erratum pro* $\epsilon\lambda\epsilon\lambda\psi\omega\tau$.
- Pag. 34. col. 1. lin. 37. *Adde* = $\epsilon\lambda\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\mu\alpha$ *T.* $\xi\mu\epsilon\alpha\zeta$ Uva
acerba *Isai.* xviii. 5.
- Pag. 34. col. 2. lin. 30. *Adde* = $\epsilon\lambda\epsilon\theta\epsilon\iota$ *M.* Mugire *Amos*
iii. 4. = *Item* = $\epsilon\lambda\epsilon\theta\epsilon\iota$ *T.* π . Rugitus *Ezech.* xix. 7.
- Pag. 38. col. 1. lin. 4. *Adde* = $\Theta\iota\Gamma$ *vide* $\sigma\tau\epsilon\pi\tau$.
- Pag. 39. col. 1. lin. 16. *Adde* = $\iota\epsilon\pi\sigma\alpha$ *T.* II. *Règ.* xiii.
19. $\tau\epsilon\psi\tau\eta\pi$ $\epsilon\tau\omicron$ $\pi\iota\epsilon\pi\sigma\alpha$ $\chi\iota\tau\acute{\omega}\nu$ $\kappa\alpha\rho\pi\omega\tau\epsilon\varsigma$, *quae eadem*
verba in versu superiore reddiderat $\sigma\tau\psi\tau\eta\pi$ $\epsilon\sigma\omicron$
 $\mu\alpha\sigma\tau\pi$ $\pi\psi\kappa\eta$ vestis arboribus facta, *quasi a* $\kappa\alpha\rho\pi\epsilon\varsigma$
fructus arborum. *Quare* $\iota\epsilon\pi\sigma\alpha$ *in genere vertendum*
est Ornatissima.
- Pag. 39. col. 1. lin. ult. *Adde* = $\epsilon\pi\epsilon\iota\omicron\sigma\tau\epsilon$ *T.* Nere *Matt.*
vi. 29.
- Pag. 39. col. 2. lin. 3. *Adde* = $\epsilon\iota\sigma\pi\psi\alpha\tau$ *T.* τ . Negotiatio,
Mercatura *Ezech.* xxvii. 13. 15. xxviii. 16. *Matt.* xxii. 5.

- Pag. 39. col. 2. lin. 19. *Adde* = *Scribitur etiam* πρᾶ vanus, ἐπιδεγε ἐξήπρᾶ πιποῖδαν ἐπὶ ματαίοις *Isài. lxx. 4.*
- Pag. 40. col. 2. lin. ult. *Adde* = ἀτερξίητορ *M. Qui transfretari nequit Amos v. 24.*
- Pag. 41. col. 1. lin. 3. *Adde* = ΕΡΔΥ τοτ *M. Manum adhibere, Propria manu conari aliquid facere, ετεερατ τοτοτ παραβῶνται conabuntur Amos vi. 10, ατερατ τοτοτ αὐθαίρετοι sponte nituntur, seu conantur II. Cor. viii. 3. Ubi τοτ accipit suffix. recipr.*
- Pag. 41. col. 1. lin. 32. *Adde* = ὣε *T. Caula ovium Num. xxxii. 16. 36.*
- Pag. 41. col. 1. lin. 37. *Adde* = ΕΡΒΤ *T. στυτήη πέρβτ μανδύη Paenula, Lacerna species vestis I. Règ. xvii. 38.*
- Pag. 42. col. 1. lin. 3. *Adde* = ῥοοτε *T. ἐπαύλει Caulae ovium Num. xxxii. 24. 41.*
- Pag. 42. col. 1. lin. 15. *Adde* = ῥτω *T. τε σπῆαμή Isài. xl. 12.*
- Pag. 44. col. 2. lin. 6. *Adde* = α παδαλ μερειατῇ ππα-
 xδε ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπιδεν ὁ ὀφθαλμός μου oculus
 meus inspexit cum contemptu inimicos meos *Psal. lxx.*
7. ἀμερειατῇ ἡμοῦ vidimus eum *Psal. xxxiv. 21.*
- Pag. 45. col. 1. lin. 5. *Adde* = ΕΤΒΕ *vide εθε.*
- Pag. 45. col. 1. lin. 8. *Adde* = ΕΤΠ *vide ωτη.*
- Pag. 46. col. 1. lin. 33. *Adde* = ΕΥΤ *T. Clavis figere Psal. xxi. 16.*
- Pag. 46. col. 2. lin. 29. *Adde* = ΕΘΕ εὔγε *Euge Psal. xxxiv. 21.*
- Pag. 46. col. 2. lin. 30. *Adde* = ΕΙΕΘ *vide ειωρε.*
- Pag. 47. col. 1. lin. 12. *Adde* = ειερωνηε *T. Campus arborum, Silva, ἄλσος Deut. xii. 3. ειερωνη T. idem Deut. xvi. 21.*
- Pag. 47. col. 1. lin. 30. *Adde* = ερεπ *Per post verba iurandi Sophon. i. 5.*

- Pag. 51. col. 1. lin. ult. *Adde* = ελο εβολ δυλίζιν Percolare *Matt. xiiii. 24. Z. 440. not. 14.*
- Pag. 60. col. 1. lin. 24. *Adde* = εγκλωτ πίων Pinguis *Núm. xiii. 21.*
- Pag. 61. col. 1. lin. 26. *Adde* = ετκαβολ Evomens *Isai. xix. 14.*
- Pag. 62. col. 2. lin. 17. *Adde* = κεγ *T.* πύσσειν Plicare, Complicare *Lúc. iv. 20.*
- Pag. 62. col. 2. lin. 21. *Adde* = γτοτκωδ Quadruplum *Lúc. xix. 8.*
- Pag. 63. col. 2. lin. 15. *Adde* = κωκ *T.* Decorticare *Gén. xxx. 37. = Item = κακ Idem cum suff. Gén. xxx. 38.*
- Pag. 63. col. 2. lin. 19. *Adde* = μαρε πικωκ *T.* λίνον σχιστόν Linum fissile quod decorticatur *Isai. xix. 9.*
- Pag. 64. col. 2. lin. 27. *Adde* = κελε *T.* μηροί Femora *Ezéch. xlvii. 4.*
- Pag. 65. col. 2. lin. ult. *Adde* = ΡΑΗΠΤΟΝ *T.* χλιδών Armilla II. *Reg. viii. 7. Est ne graeca vox male mulcata?*
- Pag. 66. col. 2. lin. 13. *Adde* = κλξε τ. κλίτος Declivitas, Latus declive *Núm. xxiv. 3.*
- Pag. 67. col. 2. lin. 11. *Adde* = κοτοτη *T.* Sinus, κοτοτητ Sinus meus *Iòb. xiii. 12.*
- Pag. 67. col. 2. lin. 14. *Adde* = κοτπητοτ *T.* Pudendum eorum *Ezéch. xiiii. 20.*
- Pag. 69. col. 1. lin. 24. *Adde* = κτηη κάμαρα *Isai. xl. 22.*
- Pag. 69. col. 2. lin. 22. *Adde* = Galilaea, sic enim *Ezéch. xlvii. 8. Γαλιλαία ετε πεσραπ οη πε πεκρο Galilaea quae etiam cognominatur πεκρο.*
- Pag. 70. col. 1. lin. 12. *Adde* = κωωρε *T.* π. Abscissio *Zach. xii. 11.*
- Pag. 70. col. 1. lin. 36 *Adde* = εγκρῆρωαι άμαυρός Niger *Lèvit. xiii. 26, et fem. εσκριῆρωαι άμαυρά Nigra, Nigrescens Lèvit. xiii. 21.*

Pag. 71. col. 1. lin. 34. *Adde* = εκκροζ *vide* ωππεκροζ.

Pag. 72. col. 1. lin. 17. *Adde* = κεσε *T. τ. ταρὴ* Sepultura *Isàl. l. i. 9.*

Pag. 72. col. 1. lin. 20. *Adde* = ρερεπκωσ *T. ab* ἐπ adducere, *et* κωσ cadaver, *dicitur* Magus, Python, qui excitat atque adducit mortuos *Lèvit. x. 6, ubi respondet graeco ἐγχαπρίμωζ. Tattamus in Lexico p. 411* habet ρερκω εροτη Ventriloquus *I. Sam. xxviii. 9, sed scriptura* ρερεπκωσ *magis probanda videtur.*

Pag. 72. col. 1. lin. 22. *Adde* = καϊσι *M. ταρὴ* Sepultura *Naum i. 14.*

Pag. 73. col. 1. lin. 25. *Adde* = ετκτητ ἡσοτ (urbes) circumdatae muro *Dèut. i. 28.*

Pag. 74. col. 1. lin. 9. *Adde* = κοτε *T. Cophinus, Corbis Matth. xiv. 20.*

Pag. 74. col. 2. lin. 13. *Adde* = ετκτητ ἡσοτ Aedificati muro, Murati *Dèut. ix. 1.*

Pag. 75. col. 1. lin. 10. *Adde* = δισκίτε ἡσατεερε ἡρατ τέταρτον σίκλου ἀργυρίου *I. Règ. ix. 8.*

Pag. 75. col. 2. lin. 22. *Adde* = κωμ συγκλασμός *Joel. i. 7.*

Pag. 75. col. 2. lin. 27. *Adde* = καδσ στέλεχος *Nùm. xxiii. 9, et* κασ ἡβῆπε στέλεχη φοινίκων *Exòd. xv. 27.*

Pag. 75. col. 2. lin. 28. *Adde* = ΚΕΨ *vide* κωβ.

Pag. 76. col. 1. lin. 7. *Adde* = †καε *M. κονδυλίζειν* Percutere *Amos ii. 7. v. 11.*

Pag. 76. col. 1. lin. 27. *Adde* = ετκερκωε *T. λελαξωμένωε* Excisus *Dèut. iii. 27. iv. 49.*

Pag. 78. col. 1. lin. 19. *Adde* = ἡλο ἡπειμα *T. Abi hinc Lùc. xiii. 31. λο ἡοτηε* *T. ἀφίστασθαι* Recedere *Isàl. l. ix. 13.*

Pag. 79. col. 1. lin. ult. *Adde* = λοκ *T. π. κοτύλη* *Lèvit. xiv. 10. 12. 15.*

Pag. 80. col. 2. lin. 3. *Adde* = λοτε δάκνειν Mordere *Nùm. xxi. 6. 8.*

- Pag. 81. col. 1. lin. 29. *Adde* = περ λουτλαι εβολ ἐλελύζειν
Ululare *Ezech.* xxi. 12. *Hôs.* vii. 14.
- Pag. 82. col. 1. lin. 15. *Adde* = λικωμμε *T.* Consumi, Teri,
ἐπε τεσσυτηη λικωμμε επεθ nunquam eius vestis de-
trita fuit *Cod. Borg.* 118.
- Pag. 83. col. 1. lin. 18. *Adde* = λωc, et λωωc *T.* Con-
tundi, Illidi *Matt.* xxi. 44. *Lúc.* xx. 18.
- Pag. 85. col. 1. lin. 13. *Adde* = λελωλ *T.* μαλακίζειν
Isai. lxi. 5, et λολελ *T.* μαλακίσιςθαι Languescere
Dàn. viii. 27. *Iób.* xxiv. 23.
- Pag. 87. col. 2. lin. 8. *Adde* = τειδατ ἡτεκειδατ *Avia*
tua II. *Tim.* i. 5.
- Pag. 90. col. 2. lin. 31. *Adde* = μοτειοοτε *T.* Aquas
Lèvit. xi. 9.
- Pag. 92. col. 2. lin. 15. *Adde* = ερεβι *Curtus Amos* ii. 13.
- Pag. 95. col. 1. lin. 29. *Adde* = ὀρῆλαθ εβολ Ordinare
se in acie *Nùm.* i. 45, ἀτῶρῆλαθ παρτάπτωντο πολέμουc
Psal. cxxxix. 2.
- Pag. 95. col. 2. lin. 6. *Adde* = θαλασσα ἡμλε *Mare sal-*
sum *Nùm.* xxxiv. 3.
- Pag. 105. col. 1. lin. ult. *Adde* = εφμορωξ ξωθίζων *Lèvit.*
xiii. 30, ξανθός *ib.* 36.
- Pag. 105. col. 2. lin. 3. *Pro* μρωμτ *M.* οτ, scribe μρωμτ
M. ni.
- Pag. 108. col. 1. lin. 28. *Vox* μοττ *est etiam Thebana*
Nervus Gen. xxxii. 31. *Isai.* xlviii. 4.
- Pag. 108. col. 2. lin. 20. *Adde* = μωιτ μφωτ *M.* Via
fugendi, Effugium *Abd.* 14.
- Pag. 108. col. 2. lin. 30. *Adde* = κατμοειτ *T.* Duces
viae *Matt.* xxiii. 24.
- Pag. 112. col. 1. lin. 30. μωμτ *Securis scriptum pro* μωζι
quod vide.
- Pag. 115. col. 2. lin. 24. = *Adde* = ἡθαοτ *T.* Sepul-
chrum *Matt.* xviii. 60.

- Pag. 115. col. 2. lin. 36. *Addē* = ὤδιον *T.* π. Linum *Isà.* xiv. 9. *Herodotus* ii. 79. *perhibet Aegyptiis fuisse Lini speciem dictam μολύβδον.*
- Pag. 117. col. 1. lin. 2. *Addē* = μαγδολύβη *T.* Magdolum *urbs Aegypti Ezèch.* xxix. 10. xxx. 6.
- Pag. 118. col. 1. lin. 38. *Addē* = ναι *T.* Particula affirmativa *vzi* Utique, Sane, Profecto, να ναπον αν ne sane non sumus nos *Luc.* viii. 45. *Haec particula format voces νααι, ναυε, ναπε, ναιατ, vide meam Grammaticam p. 28.*
- Pag. 121. col. 1. lin. 35. *Addē* = πορ *T.* π. Hora, ππορ ππωρη θρορος *Diluculum Iòel.* ii. 2.
- Pag. 122. col. 1. lin. 21. *Addē* = χρυσόκοπος *T.* Aurifex *Isà.* xl. 19.
- Pag. 125. col. 1. lin. 27. *Addē* = καπορ Bonum fuisset, Utinam, καπορ εμεμορ *Utinam mortui fuisset Exòd.* xvi. 3.
- Pag. 126. col. 1. lin. 14. *Repone* = νορρ *T.* τ. γνφ Vultur *Lèvit.* xi. 14. *Dèut.* xiv. 13.
- Pag. 126. col. 1. lin. 19. *Addē* = πατ παλλορ *T.* ισός αράγγης *Tela araneae Isà.* lix. 5. *Tela ib.* 6.
- Pag. 128. col. 2. lin. 30. πορρη *notat etiam επιτιμῶν Obiurgare, Increpare Marc.* x. 48.
- Pag. 128. col. 2. lin. ult. *Addē* = εσπορη *Μ. παροιτρῶτα Oestro concitata Hos.* iv. 16.
- Pag. 130. col. 1. lin. 24. *Addē* = πορη τε επε πταπμορ *T.* θρλεν ἀπεθάνομεν *Utilitas erat si mortui fuisset, Utinam mortui fuisset Num.* xx. 3.
- Pag. 130. col. 2. lin. 31. *Addē* = ετηρ *T.* ἀφωρισμένος *Separatus, Segregatus II. Règ.* viii. 1.
- Pag. 130. col. 2. lin. 36. *Codex Borgianus Luc.* vi. 38. *legit ετηρηπορ.*
- Pag. 131. col. 2. lin. 30. *Addē* = ὑπερπαιρ *T.* π. Quod humerum tegit, Superhumeralē *Exòd.* xxix. 5.

- Pag. 133. col. 2. lin. 25. *Adde* = ποττε εβολ η. διεκβολή
Diverticulum *Ier.* xii. 12.
- Pag. 136. col. 2. lin. 20. *Adde* = κατοτα *T.* Blasphemus
I. Tim. i. 13.
- Pag. 137. col. 1. lin. 17. *Adde* = οτε εβολ ἀρίστασθαι Re-
bellis esse *Ezech.* xi. 38.
- Pag. 138. col. 1. lin. 17. *Adde* = οτεειη *T.* Agricola
Marc. xii. 2.
- Pag. 138. col. 2. lin. 27. *Adde* = †απ...οται *B.* Ac-
cedere, ααρε†απεποται Accedamus *Z.* 164.
- Pag. 139. col. 2. lin. 25. *Adde* = ρετριοτω *T.* σκοπός *Spe-*
culator, qui visa nunciat *II. Règ.* xiii. 34.
- Pag. 142. col. 1. lin. 17. *Adde* = εσολκ συγκύπτουσα In-
curvata *Luc.* xiii. 11.
- Pag. 142. col. 2. lin. 36. *Adde* = εαιοτωα *T.* π. Dapifer
II. Règ. xi. 8.
- Pag. 143. col. 2. lin. 30. *Adde* = ωωπε εκοτωαε ααοκ
απ εσθι εὐνοῶν τῷ *Matth.* v. 25.
- Pag. 147. col. 2. lin. 4. *Adde* = οτηρο εβολ *T.* Eiulare
Marc. v. 38. *ab* οτωπ *et* πο aperire os.
- Pag. 147. col. 2. lin. 22. *Adde* = οτηε Idem, ποττε
ωωαπτ Tertia pars *II. Règ.* xviii. 2. *Zach.* xiii. 8.
Adde = οτεπ Idem, ποτεπ η†οτ Quinta pars *Lèvit.*
xxvii. 19. 27.
- Pag. 147. col. 2. lin. 25. *Adde* = Item η praeponitur nu-
mero, ποτῇ η†τοοτ quarta pars *Ezech.* v. 2, ποτῇ
ηωωαπτ tertia pars *Zach.* xiii. 9.
- Pag. 148. col. 1. lin. 26. *Adde* = οη† vide οηκ.
- Pag. 148. col. 1. lin. 26. *Adde* = ο†εη† *T.* κονόχα Cu-
nilago herbae species *Isai.* lv. 12. Syllaba ο† est ne
radicalis, an articulus?
- Pag. 148. col. 1. lin. 27. *Adde* = α†οη†εβ εβραι ἀντίδρασε
Exiliit, assurexit *I. Règ.* xlv. 9, ωα†οη†εβ ἐξεπορεύεμην
I. Règ. xvii. 35 *semper cum suff. reciproco.*

Pag. 148. col. 2. lin. 31. *In loco Geneseos vi. 14 unus ex Borganis codicibus Thebaicis legit* ΕΚΕΤΑΛΜΙΟΣ ΖΕ ΠΟΤΗΤ ΟΤΗΤ.

Pag. 148. col. 2. lin. ult. *Adde* = ΟΠΩ ΕΡΟΤΗ *cum suff. reciproco* παρισύδναι Irrepere, Subire, Insinuare se, α ερρωμε ΟΠΩΟΤ ΕΡΟΤΗ *Iudas 4, ασοπωε ΕΡΟΤΗ* irrepst in turbam *mulier Marc. v. 27.*

Pag. 150. col. 1. lin. 34. *Dele vocem* ΟΤΟΜΕ, *ac reponere* = ΟΙΗΘ Τ. *Metrum, Mensura, plur.* ερομε *Lèvit. xix. 35; quare in* ΟΤΟΜΕ *syllaba* ΟΤ *est articulus indefinitus.*

Pag. 150. col. 2. lin. 3. *Adde* = ΟΠΟ Τ. *Languescere, προπε μαλακίεται* Languesce *II. Règ. xiii. 5.*

Pag. 151. col. 2. lin. 18. *Adde* = ΟΥΡΩΟ Τ. *συνάλη* Scipio, *Baculus rotundus II. Règ. iii. 29. in codice Borgiano, et in cod. Paris. 44. fol. 109.*

Pag. 152. col. 1. lin. 10. *Adde* = ΟΤΚΡΩΕ Τ. *Custodia, Vigilia Luc. ii. 8.*

Pag. 152. col. 2. lin. 23. *Adde* = ΟΕΚΟΤΟΩ Τ. *Remigare Ezèch. xxvii. 27. Distincte etiam scribitur* ΟΩΚ ΠΟΤΟΩ *χωπλάταιν* Remigare *ib. 29.*

Pag. 153. col. 1. lin. 8. = *Adde* = ΟΤ Τ. *Ligare, ερε πετσαπταλιον οτ ερατοτ υποδεδεμένοι σανδάλια sunt sandala ligata eorum pedibus Marc. vi. 9. Confer* *Memph. ωτεε* ligare.

Pag. 154. col. 1. lin. 3. *Voces* ΕΡΟΤΟΤ *Prompto animo esse, τερρωτ, προττ, ρωττ, ρωτττ, ετρωττ, ερωτττ* *ablegandae sunt a radice* ΟΥΩΤ *Viridis; atque omnino constituenda est radix Thebana* προττ *Alacris esse, a qua oriantur derivata mox recensita. Etenim Sophon. iii. 14. occurrit imperativum* ΕΡΟΤΟΤ *κατατίρπω, ergo syllaba* ΕΡ *est radicalis; nam si esset ab* ΕΡ *facere, imperativum foret* ΔΡΙΟΤΟΤ, *vide meam Grammaticam p. 119.*

- Pag. 155. col. 1. lin. 19. *Adde* = $\pi\acute{\iota}\kappa\alpha \pi\omicron\tau\omega\tau\bar{\epsilon}$ *T.* Subula
Deut. xv. 17.
- Pag. 155. col. 2. lin. 10. *Cum in* $\sigma\alpha\tau\bar{\epsilon}$ *vocalis i sit suf-*
fixum sec. pers. fem. scribe $\sigma\alpha\tau\bar{\epsilon}$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$.
- Pag. 156. col. 1. lin. 28. *Adde* = $\mu\epsilon\tau\alpha\tau\omicron\upsilon\tau\iota\alpha\epsilon$ *M.* †.
 $\alpha\sigma\phi\omicron\rho\iota\alpha$ Sterilitas fructuum *Aggae.* ii. 18.
- Pag. 158. col. 2. lin. 2. *Adde* = $\omicron\epsilon\iota\kappa \epsilon\phi\omicron\sigma\omicron\omega\mu\iota$ $\epsilon\chi$ $\pi\epsilon\epsilon$
panis cum oleo subactus, *vel* commixtus *Lèvit.* viii.
25. ix. 4.
- Pag. 159. col. 1. lin. 32. *Adde ad* $\sigma\tau\omega\mu\bar{\eta}$ *notationem*
 $\theta\rho\acute{\alpha}\omega\mu\alpha$ *Vulnus Lèvit.* xiii. 34. 35. 36. 37.
- Pag. 161. col. 1. lin. 7. *Adde* = $\sigma\tau\epsilon\rho\eta\alpha\tau$ *vide* $\theta\rho\alpha\tau$.
- Pag. 161. col. 1. lin. ult. *Adde* = $\theta\epsilon\iota$ $\sigma\tau$ $\theta\eta\mu\omega\nu\iota\alpha$ *Accruius*
Sophon. ii. 9.
- Pag. 162. col. 1. lin. 15. *In codice Borgiano* *Gèn.* vi. 14.
16 *bis scribitur* $\sigma\tau\alpha\theta\mu\epsilon\varsigma$ $\varsigma\epsilon\pi\tau\epsilon$ *contignationes duae.*
- Pag. 162. col. 1. lin. 29. *Adde* = $\omicron\tau\omega\delta\omicron\omicron\iota$ *vide* $\omicron\omicron\iota$.
- Pag. 163. col. 2. lin. 2. *Adde* = *Scribitur etiam* $\omicron\omicron\delta$, *sic*
 $\pi\tau\epsilon\tau\pi\omicron\varsigma$ $\alpha\mu\omicron\varsigma$ *liniendo imponetis eum (sanguinem)*
Exòd. xii. 7.
- Pag. 165. col. 1. lin. 6. *Adde* = $\epsilon\chi$ $\tau\pi\epsilon$ *Supra Lèvit.* xi.
21, $\epsilon\tau\pi\epsilon$ *Supra Nùm.* i. 45.
- Pag. 166. col. 2. lin. 24. *In loco Isai.* xiii. 4. 5 *codex Bor-*
gianus legit $\rho\epsilon\gamma\mu\mu\epsilon$ $\alpha\pi\epsilon\lambda\delta\epsilon$ (*non vero* $\alpha\pi\epsilon\lambda\delta\omicron$)
 $\acute{\omicron}\pi\lambda\acute{\omicron}\mu\alpha\chi\omicron\varsigma$ *Miles fortasse veteranus. Quare dele* $\pi\epsilon\lambda\delta\omicron$,
et vocem refer ad praecedentem radicem $\pi\epsilon\lambda\delta\epsilon$.
- Pag. 167. col. 1. lin. 34. *Adde* = $\epsilon\phi\eta\eta\eta\epsilon$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ *T.* $\acute{\upsilon}\pi\epsilon\rho$ -
 $\epsilon\chi\upsilon\nu\acute{\omicron}\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$ *Supereffluens Lùc.* vi. 38.
- Pag. 168. col. 2. lin. 21. *Adde* = $\pi\rho\omega$ *vide* $\epsilon\pi\rho\alpha$.
- Pag. 169. col. 1. lin. 6. *Scribe* = $\pi\iota\rho\epsilon$ *Oriri Z.* 461,
 $\iota\epsilon\chi\alpha\nu\theta\iota\omega$ *Efflorescere Lèvit.* xiii. 20, *quod etiam dicitur*
 $\pi\iota\rho\epsilon$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ *ib.* 12.
- Pag. 169. col. 1. lin. 13. *Adde* = $\epsilon\sigma\pi\omicron\rho\epsilon$ $\tau\epsilon\lambda\alpha\nu\eta\varsigma$ *Lucida*
Lèvit. xiii. 19.

- Pag. 169. col. 1. lin. 29. *Adde* = μεσπορκ τ. Mula II. *Règ.* xviii. 9.
- Pag. 170. col. 1. lin. 26. *Adde* = παρχ εβολ π. ἀγαίμα Ablatio Nùm. xviii. 27. 28.
- Pag. 172. col. 1. lin. 20. *Adde* = ΠΟΤC T. Dividi, Separari, τῶν πια ἐρε πατῆ ποτῶ omne pecus, cuius pes divisus est *Lèvit.* xi. 3. 4. 6. 26 (*Affine* παχῶ).
- Pag. 173. col. 1. lin. 5. *Adde* = παμπε T. λειτουργία Nùm. xviii. 6.
- Pag. 175. col. 1. lin. 29. *Phrasis* παβε πῦγε tabula lignea *legitur* *Ezèch.* xxvii. 5.
- Pag. 175. col. 2. lin. 6. *Adde* = ΡΔ *vide* πε.
- Pag. 176. col. 1. lin. 6. *Adde* = Pro πε *scribitur etiam* Thebaice ΡΔ, sic ΡΔ'τωσ quartā pars Nùm. xxviii. 5. 7. — *Ceterum* πε *est etiam* Thebana vox, sic πρεμοπτ tertia pars Nùm. xviii. 14, πρεμπτ decimatio *Dèut.* xiv. 23.
- Pag. 176. col. 1. lin. 16. *Adde* = τρε T. Idem, πτρε-qtωσ quartā pars Nùm. xxviii. 14.
- Pag. 177. col. 2. lin. 32. *Adde* = σεβροστε τ. καλάμη Calamus *Iòb.* xxiv. 24.
- Pag. 180. col. 1. lin. 23. *Adde* = τῆρομπε τ. Omni anno (α την omnis) *Lùc.* ii. 41.
- Pag. 180. col. 1. lin. 30. *Adde* = *Scribitur* ραπη Ansa *Exòd.* xxvi. 29.
- Pag. 182. col. 1. lin. 1. *Adde* = *Scribitur etiam* τοτρεσ Auster *Lùc.* xii. 55. *Vidi etiam* *Ezèch.* xxi. 12 παθωρεσ φαθωρή.
- Pag. 182. col. 2. lin. 35. Vox στερντε notat σκλή Crura *Dàn.* x. 6.
- Pag. 183. col. 1. lin. 20. *Adde* = ρωτ Consitus esse *Amos* ix. 13.
- Pag. 183. col. 2. lin. 3. *Adde* = ρῑτῑῑ T. περιστρειν Penas producere, emittere *Isài.* xl. 31.

- Pag. 183. col. 2. lin. 15. *Adde* = ΡΔΙΤΟ *T.* τ. συγγενεία
Cognatio *Lúc.* 1. 61. Cognatus *Cod. Par. apud Tattam*
p. 858. — *Hinc* ῥᾶρατε, *vel* ῥᾶῖρατε *συγγενής* Co-
gnatus *Lúc.* 1. 58 *in duobus codicibus Borgianis.*
- Pag. 184. col. 2. lin. 7. *Scribitur etiam* ρεϋτ Sufficere
Hebr. xiii. 5.
- Pag. 185. col. 2. lin. 31. *Adde* = ΡΕΨΤ *vide* ρεϋ.
- Pag. 189. col. 2. lin. 34. *Adde* = σερν *T.* Bibere vinum
pro σε ηρν *Lúc.* v. 39. — *Tum* ρετσερν *T.* Bibax
vini *Mattth.* xi. 19.
- Pag. 190. col. 1. lin. 4. *Adde* = μαῖτο *T.* π. ποτιπύριον
Locus in quo bibitur *Gen.* xxx. 38.
- Pag. 192. col. 1. lin. 18. *Adde* = σεω Sophisma, Astutia,
κεῖ οτσεω κατασορίζεσθαι invenire astutiam *Exod.* 1.
10. *Act.* vii. 19.
- Pag. 193. col. 2. lin. 24. *Adde* = σητε αἰλός Tibia I. *Còr.*
xiv. 7.
- Pag. 196. col. 2. lin. 28. *Adde* = ΟΔΡ *T.* Ornamentum
muliebre *Cod. Borg.* 118, *ubi Maria dicitur numquam*
adhibuisse stibium, οττε ἄπεσσηνε ἡσα ρενσακ nec
quaesivit ornamenta.
- Pag. 198. col. 1. lin. 22. *Adde* = σκορκρ *T.* Volutare,
Advolvere *Mattth.* xxvii. 60. — *Tum* μαῖσκερακιρ *M.*
πι Locus volutationis, praeceps, κατάβασις *Michae.*
1. 4.
- Pag. 199. col. 2. lin. 28. *Adde* = τσεατε ὑποσπείζιν
Supplantare *Psàl.* cxxxix. 4.
- Pag. 201. col. 2. lin. 2. *Adde* = ῥεῖμε ερραι βαρον in-
tercedit pro nobis *Ròm.* viii. 26.
- Pag. 201. col. 2. lin. 4. *Adde* = *Hinc* τῶκο Lactare *Lúc.*
xxiii. 29, *vide* σεπκ.
- Pag. 202. col. 2. lin. 27. *Adde* = ατσεῖπτ ἡῖπποτρε διέ-
τειναν *σχολία Psàl.* cxxxix. 5.

- Pag. 203. col. 2. lin. 18. *Adde* = $\text{κοιῶται cum suff. συσφίγω}$ Contraho, Constringo *Lèvit. viii. 8.*
- Pag. 207. col. 1. lin. 10. *Codex Borgianus Mâtth. xiv. 19 habet* πετῆκο.
- Pag. 207. col. 2. lin. 13. *Adde* = ὥπιτ ἡπεριοιᾶς Consuetudo mulierum, Menstrua *Gên. xviii. 11.*
- Pag. 211. col. 1. lin. 24. *Adde* = ὀτῶρ ἀτ *T.* Emissio carnis, Repullulatio carnis supra ulcus *Lèvit. xii. 18.*
- Pag. 211. col. 2. lin. 15. *Adde* = κοτρεῶμαστλ *T.* τριβλος Tribulus, Spina *II. Règ. xii. 31.*
- Pag. 211. col. 2. lin. 20. *Adde* = ἐρῆπνε *T.* σκόλοπες *Nûm. xxxiii. 55* *a* ἐρ et ἐπνε res emissa, ramus, palus palmae.
- Pag. 212. col. 2. lin. 9. *Adde* = ὀγοῖν vide ce Bibere.
- Pag. 213. col. 1. lin. 25. *Adde* = ερωγῆς ἐκρύνειν Defluere, Decidere *Isâi. lxiv. 6.* *Tum* ερωγῆς Mica, Frustulum decidens *Mârc. vii. 28.*
- Pag. 213. col. 1. lin. 35. *Dele omnino hanc lineam, nam in loco Lûc. xv. 8 legitur* ερωγῆς , *et vide me paullo infra ad pag. 225. col. 1. lin. 2.*
- Pag. 213. col. 2. lin. 6. *Scribe* = καρῶστωμ *T.* π. χοιρογρύλλιος Mus agrestis *Lèvit. xi. 6. Dèut. xiv. 7.*
- Pag. 213. col. 2. lin. 22. *Adde* = ὀγοῖν *T.* τ. ὄρος Quercus *II. Règ. xviii. 9,* *ubi ita legitur in codice Borgiano* $\text{εα ὀγοῖν ἡκλᾶτος ἦτε ὀγοῖν ἡκοῖν ἐσρητ}$ *sub magnum ramum quercus plantatae, revera Com-
plutensis addit* ερωγῆς . *Tum paullo post* ερωγῆς ἐκρύνειν ἡκοῖν ερωγῆς ἐκρύνειν *pro graecis ἐν τῇ ὀρωγῇ, ubi Com-
plutensis addit* δένδρον . *Codex vero Parisiensis 44. fol. 109 verso ita refert hunc locum* $\text{εα ὀκλᾶτος ἦτε τποῖν ἡκει ἐτρητ, sed ceteri est Cedrus.}$
- Pag. 215. col. 2. lin. 18. *Corrige* = στη vide τη .
- Pag. 216. col. 1. lin. 19. *Adde* = ερωγῆς *T.* κεκλωσμένος Netus, Tortus *Exôd. xxvi. 31.*

- Pag. 216. col. 2. lin. 5. *Adde* = CΔTΘE T. ἀνάγειν μὴ-
 ρυκισμὸν Reducere ruminatorem, Ruminare *Lèvit.* xi.
 4. 26, *quod etiam dicitur* CΔTΘE εἶρα *Lèvit.* xi. 6.
Hinc εἶραCΔTΘE Ruminans *Lèvit.* xi. 3. *Dèut.* xiv. 6. *Nec*
non εἶραCΔTΘE Ruminans *Lèvit.* xi. 4.
- Pag. 216. col. 2. lin. 6. *Adde* = COTΘEγ Instrumentum
quodvis, COTΘEγ ἄλκιβε Instrumentum bellicum, COTΘEγ
 ἡῖραCΔTΘE Instrumenta curruum I. Règ. vii. 12.
- Pag. 218. col. 1. lin. 28. *Adde* = CΔTΘE διδραχμα *Lèvit.*
 xxvii. 16. 25. Siclus II. Règ. xiv. 26.
- Pag. 219. col. 1. lin. 34. *Scribitur etiam* Cεγγε Ictus *Luc.*
 xii. 47.
- Pag. 219. col. 2. lin. 25. *Adde* = εἶραCΔTΘE T. περισπῶντες
Iob. xxx. 4.
- Pag. 220. col. 1. lin. 25. *Adde* = CΔTΘE Viribus deficere
Màth. xv. 32. *Màrc.* viii. 3.
- Pag. 222. col. 1. lin. 11. *Omnino distinguendae sunt duae*
radices; quare ita emenda
 CΔTΘE M. Deficere, Languere *Gen.* xxv. 29. 30.
 Comminuere, Contundere *Exod.* xxvii. 20.
 — εἶραCΔTΘE κεκομμένος Contusus, Comminutus *Exod.*
 xxvii. 20. xxix. 40.
 — εἶραCΔTΘE Languentes, Deficientes *Deut.* xxviii.
 65.
 CΔTΘE et CΔTΘE εἶρα M. ἐκσπῶν Eruere, Evel-
 lere, Extrahere *Abbac.* ii. 9. *Amos* iii. 12, CΔTΘE
 suffix. CΔTΘE *Amos* iv. 11.
 — CΔTΘE εἶρα Trahere intus, et etiam suff. re-
 ciprocò Irruere, Irrepere, εἶραCΔTΘE εἶρα tra-
 xerunt se intus, irruerunt, irrepserunt *Iud.* 4.
- Pag. 224. col. 1. lin. 9. *Adde* = εἶρα ἡCΔTΘE ἔργον ὕψους
Exod. xvi. 31.
- Pag. 224. col. 1. lin. 20. *Adde* = COTΘE T. Deficere, Vi-
 ribus deficere Z. 217 (M. CΔTΘE).

- Pag. 225. col. 1. lin. 2. *Dele hanc lineam, atque ita re-
pone* = $\text{C}\alpha\text{D}\theta\text{P}$ *T.* Verrere, Scopra mundare, *hinc*
 $\epsilon\sigma\kappa\alpha\epsilon\theta\rho$ Scopra mundatus *Màth.* xii. 44. كنس *Cod.*
Par. 44. fol. 8, $\omega\beta\iota\omega$ Abiicere *Tuk.* 211 (*M. capē*).
Scribitur etiam $\alpha\epsilon\rho\rho$, *sic* $\pi\omicron\sigma\epsilon\epsilon\rho$ $\pi\eta\eta$ everrit domum
Lùc. xv. 8.
- Pag. 225. col. 1. lin. 22. *Addē* = $\epsilon\tau\sigma\epsilon\rho\sigma\omega\varsigma$ Laeves, Lae-
vigati *I. Règ.* xviii. 40. *Cod. Borgianus Lùc.* vi. 1 *scribit*
 $\sigma\theta\sigma\omega\varsigma$.
- Pag. 225. col. 1. lin. 34. *Addē* = Rem culinariam exer-
cere *I. Règ.* viii. 13.
- Pag. 226. col. 2. lin. 13. *Addē* = $\pi\epsilon\sigma\sigma\omicron\beta\eta$ *T.* Unguenta
coquere *I. Règ.* viii. 13.
- Pag. 229. col. 2. lin. 15. *Addē* = TH *T.* $\pi\epsilon$ Hora, Aetas,
 $\alpha\tau\omega\epsilon\sigma$ $\pi\omicron\tau\omega\omega\mu\epsilon$ . . . $\theta\alpha\omicron\eta$ $\alpha\pi\epsilon\sigma\tau\eta$ messuerunt agrum
ante horam eius $\pi\rho\theta\ \omega\rho\alpha\varsigma$ *Iòb.* xxiv. 6.
- Pag. 230. col. 2. lin. ult. *Addē* = $\tau\omicron$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ *T.* Vendere,
Vendi, $\epsilon\tau\tau\omicron$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ venditus ego *Ròm.* vii. 14.
- Pag. 233. col. 1. lin. 11. *Addē* = $\tau\omicron\tau\omicron$ *T.* Variegatus,
Maculatus *Gèn.* xxxi. 10.
- Pag. 233. col. 2. lin. 3. *Addē* = *Ita Zoëga; sed Codex*
Borgianus Exòd. xii. 7 *habet* $\pi\epsilon\tau\omicron\tau\alpha$ $\phi\lambda\iota\alpha$ Limen.
- Pag. 236. col. 2. lin. 12. *Addē* = $\alpha\epsilon\omega\uparrow\theta\sigma$ *T.* $\epsilon\pi$ $\epsilon\alpha\tau\omega\acute{\alpha}$
 $\mu\pi\alpha$ Laquearia, Lacunaria *Amos* viii. 3.
- Pag. 237. col. 1. lin. 35. *Addē* = $\tau\epsilon\kappa$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ *T.* $\epsilon\zeta\kappa\upsilon\beta\iota\omega$
Germinare, Producere *Nùm.* xviii. 8. — *Tum* $\rho\gamma\tau\kappa\omicron\sigma\tau\epsilon$
Sagittarius *Gèn.* xxi. 20.
- Pag. 242. col. 2. lin. 26. *Addē* = $\epsilon\tau\tau\alpha\alpha\iota\eta\tau$ *T.* Confecti
arte fructus *I. Règ.* xxv. 18.
- Pag. 243. col. 2. lin. 5. *Addē* = $\tau\alpha\epsilon$ Filius, Filia, *hinc*
 $\pi\epsilon\sigma\tau\alpha\epsilon$ $\alpha\iota$ $\theta\upsilon\gamma\chi\tau\epsilon\iota\varsigma$ $\alpha\omega\tau\acute{\alpha}\varsigma$ *Iud.* i. 27, *ita semper in*
hoc versu.
- Pag. 244. col. 1. lin. 34. *Addē* = $\alpha\alpha\pi\tau\omega\alpha\epsilon$ Sepultura
Màth. xxvii. 7.

- Pag. 244. col. 2. lin. 29. *Adde* = ΤΗΗ *T.* χῶμα Agger
Habb. i. 10.
- Pag. 248. col. 2. lin. 29. *Adde* = τοπ ἄκρον *Summitas vestis Aggæ.* ii. 13.
- Pag. 249. col. 1. lin. ult. *Adde* = τὰρ ἄκρον *Summitas, Cacumen Isài.* xvii. 6.
- Pag. 250. col. 1. lin. 31. *Adde* = ἑῖς *T.* Infigere II.
Règ. ii. 16.
- Pag. 250. col. 2. lin. ult. *Adde* = ΤΡΕ *T.* πε ἑκτύος *Milvus Dèut.* xiv. 13.
- Pag. 251. col. 1. lin. 4. *Adde* = ῖνῳρε ἀνακρούεσθαι *Pulsare instrumenta musica, Canere ad instrumenta Ezèch.* xliii. 42. *Hinc* ἐῖνῳρε ἀνακρούμενος *Pulsans instrumentum musicum II. Règ.* vi. 16.
- Pag. 252. col. 1. lin. 24. *Adde* = τροπρεψ πε ἐρύθημα
Rubor Isài. lxiii. 1.
- Pag. 253. col. 1. lin. 28. *Adde* = *Scribitur etiam* τσαδιστ
Isài. xl. 13.
- Pag. 253. col. 2. lin. 32. *Adde* = ΤCΥΡΟ *vide* σωμικ.
- Pag. 254. col. 2. lin. 37. *Adde* = τοῦτωτ *Simulacrum ἄ- γαλμα Isài.* xix. 3.
- Pag. 255. col. 1. lin. 27. *Dele hanc lineam, ac reponere* = *Plaudere, ἡψηη παταατε ἡπεγκλατος ligna ἐπικρο- τίσει τοῖς κλάδοις plaudent ramis Isài.* lv. 12; *veriti etiam debet Plaudere Z.* 634. not. 21. — *Adde prae- terea* ἐῖταατε σπλβων *Splendens, Candens Dàni.* x. 6.
- Pag. 257. col. 1. lin. 9. *Adde* = τοῦ ἄκρα *Arx Dèut.* iii. 11.
- Pag. 257. col. 1. lin. 21. *Adde* = ἐττηῦ *T.* ἐκτεπχμένοι
Ordinati Nùm. xxxii. 27.
- Pag. 259. col. 1. lin. 15. *Adde* = ἐτταρε *Ebrius Isài.* xix. 14. *Mattth.* xxiv. 49.
- Pag. 263. col. 2. lin. 33. *Adde* = φοπφεν ἐβολ *Superef- fluere, Superabundare Ioël.* iii. 13.

- Pag. 264. col. 1. lin. 1. *Adde* = ΦΕΝΚ Μ. ἱξαντλεῖν Hau-
rire *Aggae*. II. 17 (*T. πηρ*).
- Pag. 265. col. 2. lin. 11. *Adde* = εἰψωρῶ *Expansus Hos.*
v. 1. — *Tum* = ζιπψωρῶ παραπέτασμα *Velamen Amos*
II. 8.
- Pag. 272. col. 1. lin. 29. *Adde* = ΧΡΙC *T. ἰχιν* Coxa
II. *Règ.* x. 4.
- Pag. 275. col. 2. lin. 7. *Adde* = ΨΙΝΘΕΚΡΟΧ *T. ἰσχαρίτης*
Panis, vel Placenta in craticula cocta II. Règ. vi. 19
ita scribit Codex Borgianus. Tattam in uno codice
legit εκκροχ, *quemadmodum habet Codex Parisiensis*
a me laudatus ad v. κροχ. Idem Tattam in alio co-
dice vidit εκλοχ.
- Pag. 277. col. 1. lin. 17. *Adde* = ωκ *T. Veterascere Lè-*
vit. XIII. 11.
- Pag. 277. col. 2. lin. 16. *Adde* = *Scribitur etiam T. επι*
Claudere Ròm. xi. 32.
- Pag. 277. col. 2. lin. 30. *Adde* = ωτθ *T. Ligare Ephès.*
vi. 15. *vide* στ.
- Pag. 278. col. 2. lin. 35. *Revera* ωτ *M. Premere, Com-*
primere olivas Mich. vi. 15.
- Pag. 279. col. 1. lin. 23. *Adde* = χαιωθς, χαιοθς *T. θε-*
ριτης Messor Mùth. XIII. 39. *Cod. Paris.* 44. fol. 220.
In alio Codice Borgiano legi χοιοθς, *sed codex Tat-*
tami habet χαιωθς *vide Tattam p.* 718. *A* χαιε et ωθς
Vastare messem.
- Pag. 281. col. 1. lin. 28. *Adde* = ΨΔΙΟ *M. στ πανήγυρις*
Conventus Hos. ix. 5, *ubi distinguitur a* ψαι *festivitas.*
- Pag. 281. col. 1. lin. 31. *Adde* = ψατ σέλχως *Ezech.* xix.
11, *τανία* *Taenia, Vitta Ezech.* xiv. 5.
- Pag. 283. col. 1. lin. 6. *Adde* = ἁπρωει εἴη θεπσω ne
circumferamini, vel iactemini in doctrinis Hebr. XIII.
9, *Arca* αρωει ἁπ πλωοτ *ferebatur cum aqua Gén.*
vii. 18.

- Pag. 284. col. 1. lin. 13. *Adde* = εγῶσι *T.* Longus *Isài.* v. 18.
- Pag. 284. col. 1. lin. 36. *Adde* = ὡοι *vide* ψαλ.
- Pag. 287. col. 1. lin. 37. *Adde* = *Vide addenda ad* θῦκ thorax.
- Pag. 287. col. 2. lin. ult. *Adde* = ὑβρῶθωδ Cooperator *Philip.* II. 25. — ὑβρῶματοι Commilito *Philip.* II. 25. — ὑβρῶθωδ σύμφυτος Complantatus *Ròm.* VI. 5.
- Pag. 293. col. 1. lin. 21. *Adde* = α πῦρ καὶ ψῆμα in frusta concidere, *vel* redigere *Dèut.* IX. 21.
- Pag. 293. col. 2. lin. 4. *Adde* = ψαλ Ver *Nùm.* XIII. 21.
- Pag. 293. col. 2. lin. 18. *Adde* = ψαλοθ ὄρμος Statio navalis *Ezèch.* XXVII. 11.
- Pag. 295. col. 2. lin. 12. *Adde* = ὑμῶν *T.* λειτουργός Minister sacer *Isài.* LXI. 6.
- Pag. 296. col. 1. lin. 29. *Adde* = ῥῶαπ, *vel* ἐρῶαπ *Si Mātth.* XVIII. 15 *et passim.*
- Pag. 296. col. 1. lin. 35. *Revera* ψηπ ὁρὸς Quercus *Dèut.* XI. 30.
- Pag. 299. col. 2. lin. 31. *Adde* = ὡωνη *T.* Harmonia musica *Ezèch.* XIII. 42.
- Pag. 300. col. 1. lin. 34. *Revera* ὡον παλαιστὴς *Ezèch.* XI. 5.
- Pag. 302. col. 1. lin. 21. *Dele omnino hanc lineam, nam in loco Mātth.* XVI. 22 *legendum est* αἰψωπῆ.
- Pag. 303. col. 2. lin. 35. *Revera* ὡααρ βύρσα *Lèvit.* VIII. 17.
- Pag. 306. col. 1. lin. 35. *Adde* = ὡρηπατο εἶοθ Primus produxit *Nùm.* XIII. 21. *Et cum suff. rec.* πτεπῆπῶρη τιπῆπ ετεπῆρη matutini in viam vosmetipsos committetis *Gen.* XVIII. 5.
- Pag. 308. col. 2. lin. 28. *Adde* = ὡωντ ἀπορία Egestas *Lèvit.* XXVI. 16.
- Pag. 310. col. 1. lin. 37. *Adde* = ἐρ ὡοετ φοιβάω, φοιβάω Numine plenus furo *Dèut.* XIV. 1.

- Pag. 311. col. 1. lin. 13. *Revera* ὡς ἰσθός *Malus navis* Ezèch. xxvii. 5.
- Pag. 311. col. 1. lin. 23. *Adde* = ὡς κοιμῶν *Sopire*, *Consopire* aliquem *Naum* iii. 18.
- Pag. 312. col. 1. lin. 37. *Adde* = ὡς αὐτὸς *T. Pars*, *Portio* abscissa *Luc.* xiv. 42 & ὡς, ὡς exscindere.
- Pag. 313. col. 1. lin. 15. *Adde* = ἐρῶ φηρ ἡγῶς *Concinere Hos.* vii. 2.
- Pag. 315. col. 2. lin. 20. *Ita digerenda haec radix* = ὡς ὡς *T. M.* λιμῶν *Ventilare*, *Cribrare Amos* ix. 9. — *Hinc* ἐτῶς *Ventilans*, *Cribrans Isai.* xvii. 13. — *Tum* ὡς *T. forma cum suff.* † παῖς ὡς ventilabo cos *Ezèch.* xxix. 12.
- Pag. 318. col. 2. lin. 20. *Adde* = ὡς ὡς *T. Urens nomen venti*, οὗτος ὡς ὡς ὡς καύων *ventus urens* Ezèch. xix. 12.
- Pag. 319. col. 2. lin. 31. *Adde* = ὡς *T. ὡς κάρος* *Palea*, *Festuca Gen.* viii. 11.
- Pag. 320. col. 2. lin. 32. *Adde* = ὡς *T. τ. ὡς* *Dorcas*, *Dama Isai.* xiii. 14. *Plerumque scribitur* ὡς.
- Pag. 321. col. 1. lin. 6. *Adde* = ὡς ὡς *Vexare*, *Affligere Isai.* lviii. 3. — ὡς ὡς ἐπὶ ὡς percussus fuit *sol Apoc.* viii. 12. — ὡς ὡς *Percutere Hos.* vi. 2. *Vulnerare Isai.* liii. 5.
- Pag. 323. col. 1. lin. 7. *Adde* = ὡς ὡς *M. ὡς* *κοκύνθη* *Cucurbita Iona.* iv. 6. 7. 10. *Non video cur cucurbita adpellata fuerit* *Vermis renum. Ceterum* ὡς *maxime affine est* *vocibus* ὡς, ὡς *Cucurbitula.*
- Pag. 325. col. 1. lin. 14. *Scribitur etiam* ὡς *T. Exilire Isai.* lv. 12.
- Pag. 325. col. 1. lin. 32. *Adde* = ὡς ὡς *Saltare Levit.* xi. 21. — ὡς *Insilire Marc.* iv. 37. — ὡς *εἰς* *Insilire Gen.* xix. 12. — ὡς *εἰς* *Insilire ib.* 10.

- Pag. 328. col. 2. lin. 10. *Adde* = τῆμοα φλεγμαίνων *Acstuaire*, *Effervescere Naum* III. 19.
- Pag. 333. col. 1. lin. 19. *Adde* = εαετη Ante, *Coram* II. *Règ.* XIII. 8.
- Pag. 333. col. 1. lin. ult. *Revera* εα *Licium textoris* II. *Règ.* XII. 19.
- Pag. 337. col. 1. lin. 20. *Adde* = εἰπ Per, *motus per locum Ezèch.* XLVII. 4.
- Pag. 337. col. 2. lin. 23. *Adde* = εἰ M. πῖ ἄμης *Messis Amos* IX. 13.
- Pag. 343. col. 2. lin. 3. *Scribitur etiam* εαίε *Agha* II. *Règ.* XII. 3.
- Pag. 344. col. 2. lin. 2. *Adde* = εBW T. οτ σκηνή *Tabernaculum Isai.* XI. 22.
- Pag. 344. col. 2. lin. 35. *Repone* = εIBWI T. π, seu φῖσω (πε in φ contracto) *Ibis Lèvit.* XI. 17. *Scribitur etiam* φῖσoti in *Cod. Par.* 44. fol. 108, *necnon* φῖσοα *Dèut.* XIV. 16.
- Pag. 345. col. 1. lin. 11. *Fortasse etiam* εδοκ *Stimulus. Nam in fragmento S. Coluthi supra a me edito dicitur Praeses imperasse, ut Coluthum Ermetario suspenderent, dilacerarent, ατω ἡσε†εδοκ παq et darent stimulos ei, seu aculcis pungerent.*
- Pag. 345. col. 1. lin. 25. *Adde radicem oscitanter a me omissam*
 εBC T. π. Lampas Z. 624. (M. εηεε).
 — εηεε T. M. π. Lampas, *Lucerna Exod.* XXVII. 20. *Matt.* V. 15. VI. 22. *Luc.* XII. 35. *Lychnus, El-lychnium Sir.* XXVI. 17. II. *Pètr.* I. 9.
 — εηεε B. *Lucerna Q.* 235.
 — εοεε T. *Ardere, ερε πεπεητ εοεε cor nostrum erat ardens Luc.* XXIV. 32 in *duobus codicibus Borgianis, nam textus Woidii habet εορη.*

- Pag. 345. col. 2. lin. 24. *Adde* βιδαρικ πρβος κιδαρικς λινά
Cidaric linea *Lèvit.* xvi. 4.
- Pag. 346. col. 1. lin. 27. *In loco Luc.* ix. 39 *ex codicibus Borgianis alius legit* σβηντε, *alius* ρβντε *Spruta.*
- Pag. 346. col. 2. lin. 5. *Adde* = πρβκ πψνρε γνίπον τέκνον
I. Tim. i. 2.
- Pag. 346. col. 2. lin. 25. *Adde* = μετψελειν *M.* † *Divinatio Mich.* iii. 6. *Tum* ερψελειν *M.* *Divinari Mich.* iii. 11.
- Pag. 346. col. 2. lin. 37. *Adde* = ροοκ *cum suff.* *Nudare caput Lèvit.* x. 6. *Tum* τππαρροκπ militabimus *Nùm.* xxxii. 17.
- Pag. 347. col. 1. lin. 2. *Adde* = ρωκ πςκβε *T.* κορόνη *Clava, sed Coptus videtur secutus Complutensem, qui habet παραζώνην. Fateor me non intelligere quid sit* σκβε.
- Pag. 347. col. 1. lin. 4. *Adde* = ετρηκ *Armati Nùm.* xxxii. 27. 29.
- Pag. 347. col. 1. lin. 11. *Adde* = ρωκε, et ρωωκε *Ra-*
dendo dilacerare, vide me supra in Fragmento Acto-
rum S. Coluthi.
- Pag. 347. col. 2. lin. 21. *Adde* = ρακβ T. χαλαβώτης
Stellio Lèvit. xi. 30.
- Pag. 349. col. 2. lin. 26. *Adde* = ετρηοτλωοτ μετώρος *Ex-*
celsus Isà. xvii. 6.
- Pag. 350. col. 2. lin. 26. *Adde* = ρληκ *M.* *Dulcedo Amos*
ix. 13.
- Pag. 351. col. 2. lin. 17. *Adde* = ρροειλλ *T.* *Fluctuans esse Ion.* i. 13. *Tum* ες ρροειλλ *T.* κυμαίνουσα *Fluctuans Isà.* xvii. 12.
- Pag. 351. col. 2. lin. 22. *Adde* = ρ in compositis,
ρληρη calcare vinum *Isà.* xvi. 10. — *Tum* ες ρηλλ
T. *Calcata Isà.* lxiii. 3.
- Pag. 352. col. 1. lin. 25. *Adde* = ρηλλ *M.* ναῦλος *Naulus*
Ion. i. 3. (*T.* ρειλλε).

Pag. 353. col. 1. lin. 5. *Scribitur etiam* $\overline{\epsilon\alpha\psi}$ *T. n. Spica*
Marc. ii. 23. iv. 28.

Pag. 353. col. 1. lin. 10. *Adde* = $\overline{\epsilon\mu\omicron\omicron\varsigma}$ $\overline{\alpha\pi}$ $\overline{\epsilon\alpha\iota}$ *Acci-*
pere maritum, sic *Lúc. xi. 34. $\overline{\epsilon\epsilon\tau\iota\epsilon\iota\mu\epsilon}$ $\overline{\epsilon\epsilon\tau\epsilon\mu\omicron\omicron\varsigma}$*
 *$\overline{\alpha\pi}$ $\overline{\epsilon\alpha\iota}$ uxorem ducunt, accipiunt maritum; *Matt.*
xxiv. 38. $\overline{\epsilon\tau\tau\iota\epsilon\iota\mu\epsilon}$ $\overline{\epsilon\tau\epsilon\mu\omicron\omicron\varsigma}$ $\overline{\alpha\pi}$ $\overline{\epsilon\alpha\iota}$ $\overline{\gamma\alpha\mu\omicron\upsilon\tau\epsilon\varsigma}$ $\overline{\kappa\alpha\iota}$
 $\overline{\epsilon\chi\gamma\alpha\mu\iota\zeta\omicron\upsilon\tau\epsilon\varsigma}$. At $\overline{\epsilon\mu\omicron\omicron\varsigma}$ $\overline{\alpha\pi}$ $\overline{\omicron\tau\epsilon\epsilon\iota\mu\epsilon}$ uxorem ducere
*Lúc. xiv. 20.**

Pag. 355. col. 2. lin. 35. *Adde* = $\overline{\omicron\tau\epsilon\epsilon\lambda\alpha\tau}$ *Castrametati*
Núm. i. 52. ii. 2 pro $\overline{\omicron\tau\epsilon\epsilon}$ $\overline{\epsilon\lambda\alpha\tau}$ ponere, disponere
instrumenta bellica.

Pag. 357. col. 1. lin. 3. *Adde* = $\overline{\epsilon\text{NK}\overline{\theta}}$ *T. n. $\zeta\upsilon\beta\omicron\varsigma$ Zythus,*
Cerevisia *Isà. xix. 10.*

Pag. 358. col. 1. lin. 11. *Adde* = $\overline{\dagger\text{na}\overline{\epsilon\gamma\omega\pi}}$ $\overline{\eta\epsilon\omega}$ $\overline{\text{nni}}$ *Spon-*
sabo te mihi *Hos. ii. 19. 20.*

Pag. 359. col. 1. lin. 16. *Adde* = $\overline{\epsilon\Delta\text{ΠX}\overline{\Theta\text{II}}}$ *M. $\sigma\pi\epsilon\upsilon\delta\epsilon\iota\upsilon$*
Festinare *Sir. ii. 2 in Rituali Myst. 530. Verum Tattam*
in Lexico p. 664 legit $\overline{\epsilon\Delta\text{ΠX}\overline{\Theta\text{II}}}$.

Pag. 359. col. 1. lin. 33. *Adde* = $\overline{\text{ncot}\overline{\eta\gamma\omega\pi}}$ *T. $\omicron\text{ρίων}$*
Orion stella *Isà. xiii. 10.*

Pag. 359. col. 2. lin. 2. *Adde* = *Thebanum* $\overline{\epsilon\text{ρα}}$ *est Mem-*
phiticum $\overline{\epsilon\alpha\text{ρα}}$ *in $\overline{\epsilon\alpha\text{ρα}\overline{\delta\alpha\iota}}$ vox τοῦ $\overline{\delta\alpha\iota}$.*

Pag. 359. col. 2. lin. 15. *Post $\overline{\epsilon\text{ρα}}$ T. M. dele τὸ ii. nun-*
quam enim adsciscit articulum definitum.

Pag. 361. col. 1. lin. 10. *Adde* = $\overline{\dagger\epsilon\text{poo}\overline{\tau}}$ $\overline{\epsilon\varsigma\omicron\lambda}$ *T. $\overline{\alpha\lambda\alpha}$*
 $\overline{\lambda\acute{\alpha}\zeta\epsilon\omega}$ Eulare *Marc. v. 38.*

Pag. 361. col. 1. lin. 31. *Adde* = $\overline{\epsilon\text{p}\overline{\rho\epsilon}}$ *T. Cessare, Quie-*
scere *Núm. xvi. 50.*

Pag. 361. col. 2. lin. 18. *Adde* = $\overline{\epsilon\text{p}\overline{\theta}}$ *Aenigma I. Cór.*
xiii. 12. Signum a lepra impressum *Lèvit. xiii. 2. 3. —*
 $\overline{\zeta\iota\epsilon\text{p}\overline{\theta}}$ Assumere formam II. Cór. xi. 13. 14. 15. Philip.
iii. 10. — Vidi etiam $\overline{\epsilon\text{p}\overline{\theta}}$ $\overline{\sigma\alpha\delta\omicron\varsigma}$ Cirus *Lèvit. xl. 21.*

Pag. 362. col. 1. lin. 15. *Adde* = $\overline{\text{nn}\epsilon\delta\epsilon\kappa\alpha\text{π}}$ $\overline{\epsilon\tau\epsilon}$ $\overline{\text{ne}\overline{\epsilon\gamma\mu\alpha}}$
ne Pelecanus qui est $\overline{\epsilon\text{p}\overline{\mu\alpha}}$ *Lèvit. xl. 18.*

Pag. 362. col. 2. lin. 15. *Adde* = 8PPG *vide* περι in *Additamentis*.

Pag. 366. col. 2. lin. 24. *Adde* = ελθῆν B. *Poenitere* *Hebr.* vii. 21.

Pag. 368. col. 1. lin. 5. *Scribitur etiam* περιετ βέβρος *Zach.* iii. 10.

Pag. 368. col. 2. lin. 3. *Adde* = εοτατε T. ἔν Primitiae *Pröv.* iii. 9.

Pag. 368. col. 2. lin. 16. *Adde* = εοτητ T. ἐπιβάτης *Navigans Ezèch.* xvii. 29.

Pag. 369. col. 2. lin. 23. *Adde* = εατ *forma τοῦ εριτε cum suff.* (*vide* Zoëgam 596. not. 68) ατρατορ contorserunt eos Z. 638. *At cum* ψααρ *notat* Excoriare, πεψααρ ατρατορ excoriaverunt eos pelle eorum *Mich.* iii. 3, πεψααρ ατρατι ψαωψ excoriaverunt eum pelle eius ab eo *ib.* ii. 8.

Pag. 370. col. 2. lin. 4. *Adde* = †εο† M. *Timorem iniicere Naum* ii. 11.

Pag. 370. col. 2. lin. 27. *Scribitur etiam* εοερε T. *Hyaena Ièr.* xii. 9.

Pag. 374. col. 1. lin. 5. *Adde* = 8ΔΨΑΕΕΑΕ T. τ. σαῦρα *Lacerta Lèvit.* xi. 30 (*M.* αἰλελι, *quod vide* in αἰ).

Pag. 374. col. 2. lin. 3. *In Codice Borgiano* I. Còr. xv. 8 *scribitur etiam* εοτρε.

Pag. 374. col. 2. lin. 6. *Adde* = 8WBC T. τε χίρ Manus, *sic* quis mensus est aquam ἔν τερεωρεῖ manu sua *Isà.* xl. 12.

Pag. 374. col. 2. lin. 28. *Adde* = εεζῖν T. συστήγγιν *Constringere Dèut.* xv. 7.

Pag. 375. col. 2. lin. 15. *Adde* = εαῖ *in compositis, vide* ωεε.

Pag. 376. col. 2. lin. 11. *Adde* = εε *adsciscit etiam* τ *in composito* εατορα blasphemus a εε *et* ορα blasphemia.

Pag. 378. col. 1. lin. 24. *Adde* = εε *vide* εο murus.

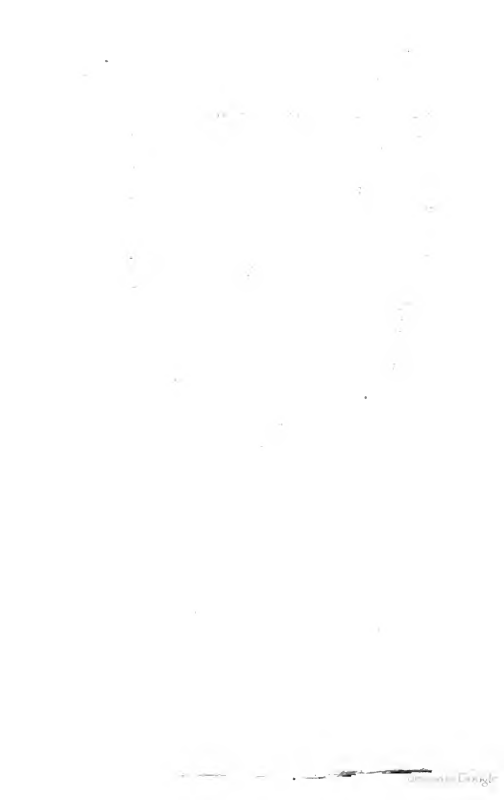
- Pag. 379. col. 2. lin. 9. *Adde* = ετχο *T.* Serens *Muth.* xii. 3.
- Pag. 379. col. 2. lin. 15. *Adde* = τε *T.* τ. Murus *Ephès.* ii. 14 *in duobus Codicibus Borgianis.*
- Pag. 381. col. 2. lin. 3. *Adde* = τὰκ ἡτεκόντ εὐολ plaude manibus tuis *Ezèch.* xxi. 12.
- Pag. 384. col. 1. lin. 26. *Scribitur etiam* τελε *Colligere Muth.* vii. 16.
- Pag. 384. col. 2. lin. 22. *Scribitur etiam* τιλῶς *T.* η. Pera I. *Règ.* xvii. 40. 49
- Pag. 384. col. 2. lin. 34. *Adde* = θειωε εμετεροολῶ ligna non corruptibilia a tinea *Exòd.* xxi. 26. 32. *Isà.* xl. 20; *male* εμετεροολῶ *Gen.* vi. 14.
- Pag. 384. col. 2. lin. 35. *Adde* = ἵοας *T.* τ. ἱπαρυστρί; Vas quo oleum infunditur in lucernam *Zàch.* iv. 2, *sed infra v. 12 recte scribitur* οὐλῶς, *quod vide in* πωλῶ.
- Pag. 386. col. 2. lin. 25. *Adde* = ὡαςε ἡνωα *T.* Genealogia I. *Tim.* i. 4.
- Pag. 386. col. 2. lin. 35. *Adde* = ἱαυη *T.* τε θράξ *Pu-*gillus *Isà.* xl. 17, *vide* βαπαι.
- Pag. 388. col. 1. lin. ult. *Adde* = τιν Versus, τράλιαια ετκιν ἡααῖα Galilaea quac versus orientem *Ezèch.* xl. vii. 8.
- Pag. 389. col. 1. lin. 26. *Scribitur etiam* τανι *T.* Tanis *urbs Nùm.* xiii. 23.
- Pag. 389. col. 2. lin. 10. *Est etiam* δῶμα Solarium I. *Règ.* ix. 25. xi. 2.
- Pag. 390. col. 1. lin. 11. *Adde* = Cum *suff. recipr.* Exercere se, σεπάζοντο *exercebunt se Habb.* i. 8.
- Pag. 391. col. 1. lin. 19. *Adde* = ἵη, *et* τιν *T.* Necesse habeo, Debeo, ἱαζπε βοκ εὐολ debebo egredi *Luc.* xiv. 18, σεπάζπε ὡαie debebunt fieri *Marc.* xiii. 7, *ubi alius Codex habet* τιν. *Tattam in Lexico p.*

- 753 *habet* = $\alpha\pi\iota$ Sah. $\epsilon\rho\chi\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ Venire *Marc.* ix. 11.
= *Male, nam cum Graecus habeat* $\delta\alpha\iota\lambda\theta\epsilon\iota\nu$, *suspicio*
in textu esse $\epsilon\pi\alpha\alpha\alpha\pi\iota$ $\delta\omega\kappa$.
- Pag. 391. col. 2. lin. 23. *Adde* = $\pi\epsilon\chi\pi\omicron$ $\epsilon\pi\kappa\alpha\delta\epsilon$ δ' $\chi\epsilon\rho\sigma\alpha\iota\omicron\varsigma$
Terrestris *Lèvit.* xi. 29.
- Pag. 392. col. 1. lin. 13. *Dele hanc lineam et sequentes*,
ac repone = $\Theta\omicron\pi\chi\pi$ *T.* $\phi\eta\lambda\alpha\gamma\acute{\alpha}\nu$ *Contrectare*, *Pal-*
pare *Isà.* lxx. 30 (*ubi Codex Borgianus legit* $\epsilon\pi\alpha\delta\epsilon$
 $\chi\omicron\pi\chi\pi$). *In Z.* 392 *verte recessit ab eo fugiens*, *pal-*
pans ($\epsilon\gamma\chi\omicron\pi\chi\pi$) *in locis tenebrosis. Tum ibid. paullo*
ante de femina coeca dicitur $\epsilon\sigma\chi\omicron\pi\chi\pi$ $\eta\pi\epsilon\sigma\omicron\tau\epsilon\rho\eta\tau\epsilon$
palpans pedibus suis.
- Pag. 392. col. 2. lin. 21. *Adde* = $\alpha\omega\omega\rho\epsilon$ $\epsilon\beta\omicron\lambda$ *T.* π . $\sigma\acute{\upsilon}\gamma\chi\upsilon\varsigma$
Confusio *Gèn.* xi. 9.
- Pag. 394. col. 1. lin. 3. *Adde* = $\epsilon\rho\alpha\epsilon\tau\alpha\omega\rho\iota$ *M.* $\kappa\alpha\tau\alpha\delta\upsilon$
 $\nu\alpha\sigma\tau\acute{\epsilon}\upsilon\epsilon\iota\nu$ *Hos.* xii. 7.
- Pag. 394. col. 1. lin. 26. *Adde* = $\pi\rho\omicron$ $\eta\mu\omega\tau\eta$ *T.* *Marti*
estote *Cod. Borg.* 126.
- Pag. 396. col. 2. lin. 28. *Adde* = $\rho\epsilon\pi\pi\omicron\lambda\iota\varsigma$ $\epsilon\tau\tau\omicron\epsilon$ *urbes*
munitae *Nùm.* xxxii. 36.
- Pag. 397. col. 1. lin. 38. *Adde* = $\omega\pi\eta$ $\eta\alpha\omicron\epsilon\iota\tau$ *T.* *Olive-*
tum *Dèut.* vi. 11.
- Pag. 398. col. 1. lin. 11. *Adde* = $\chi\alpha\tau\omicron\tau\alpha$ *vide* $\omicron\tau\alpha$
blasphemia.
- Pag. 398. col. 2. lin. 30. *Adde* = $\alpha\iota\tau\epsilon\phi\omicron$ $\tau\acute{\omicron}$ $\kappa\alpha\tau\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$ *Actio*
possidendi *Amos* viii. 6.
- Pag. 400. col. 1. lin. 16. *Adde* = $\alpha\omicron\tau\gamma$ *T.* *Combustio*
Lèvit. xiii. 24.
- Pag. 400. col. 2. lin. 34. *Adde* = $\alpha\omicron\tau\gamma\epsilon$ *T.* $\kappa\alpha\pi\iota\acute{\alpha}\zeta\epsilon\iota\nu$ *La-*
borare, *Fatigari* *I. Règ.* xvii. 39.
- Pag. 401. col. 1. lin. 31. *Adde* = $\alpha\delta\epsilon\chi\epsilon$ *T.* π . *Frendor*,
Stridor dentium *Màth.* xxiv. 51 *pro* $\delta\alpha\epsilon\beta\epsilon$.
- Pag. 401. col. 1. lin. 36. *Adde* = $\chi\alpha\epsilon\sigma$ *T.* π . *Frendor*,

- Stridor *dentium* *Luc.* xiii. 28, *ubi alius Codex Borgianus habet* ὄρθρεθ.
- Pag. 402. col. 1. lin. 32. *Adde* = Ursus, *nam Iud.* i. 35 πετζαζω πετερε παρῆ.
- Pag. 402. col. 1. lin. 33. *Adde* = ερχαζω *T.* παρειμένος Remissus *Nim.* xiii. 21, *ubi opponitur* Pingui, *ut videatur esse* Macer.
- Pag. 404. col. 2. lin. 13. *Adde* = μαλίσσο *M.* φυτεία Locus in quo aliquid plantatur, Plantatio *Mich.* i. 6.
- Pag. 405. col. 2. lin. 23. *Adde* = ρεχμμεε εἰσβλ *T.* ἐπλόμυχος *Isai.* xiii. 4.
- Pag. 405. col. 2. lin. 25. *Adde* = ὄοολ *T.* Amicire, Involvere *Exod.* xxvi. 29.
- Pag. 406. col. 1. lin. 3. *Adde* = ὄϋθηλ *T.* π. ἄτακος Attacus, species locustae *Lèvit.* xi. 22.
- Pag. 406. col. 2. lin. 7. *Adde* = ὄλο *M.* Sepire *Hos.* ii. 6.
- Pag. 406. col. 2. lin. 17. *Revera* *Iob.* xxiv. 19 τεβλω ἀγκαλῖς Manipulus, Fasciculus.
- Pag. 406. col. 2. lin. 28. *Adde* πιαατιδάλε ηἰμωμ *M.* τὸ λικμπτὸν Locus agitationis seu claudicationis ventilabri, in quo vannus agitur *Amos* ix. 9.
- Pag. 407. col. 1. lin. 13. *Adde* = ὄοιλε *T.* π. παρκεισία Incolatus *Zach.* ix. 12.
- Pag. 407. col. 1. lin. 18. *Adde* = ῥαῦῖδοιλε Proselytus *Dèut.* i. 16.
- Pag. 407. col. 1. lin. 21. *Scribitur etiam* ὄολε Inducere *Psalm.* lxxii. 6.
- Pag. 408. col. 1. lin. 14. *Adde* = ὄαλῆ *T.* ἐρύγγων *Isai.* xl. 24.
- Pag. 409. col. 1. lin. 4. *Adde* = ὄλωτ *T.* πε νερός Ren *Lèvit.* viii. 16.
- Pag. 409. col. 1. lin. 31. ὄολθς scriptum pro ὡολθς Cadaver, quod vide.

- Pag. 409. col. 2. lin. 6. *Etiam in singulari* τεκδαλατх
Matth. iv. 6.
- Pag. 409. col. 2. lin. 28. *Adde* = ετδολх αντιλαμβανόμενος
Attendens, *Operam navans* I. *Tim.* vi. 2.
- Pag. 411. col. 2. lin. 19. *Adde* = δωκιαι διαστρέφεται Di-
stortus esse *Isai.* lxx. 8.
- Pag. 412. col. 1. lin. 37. δατοτοп, δατοταп, δαοοп Ser-
vus, *triplex haec scriptura occurrit in tribus Codi-
cibus Borgianis eiusdem loci Ephès.* vi. 6.
- Pag. 414. col. 2. lin. 5. *Revera* τητκτηρις ετε τδипδω
τε *Lèvit.* xi. 19.
- Pag. 416. col. 2. lin. 38. *Adde* = δοрте μάχισα *Gen*
xxii. 6. 10.
- Pag. 417. col. 1. lin. 38. *Adde* = πμωτηпη ηпδωпδ
εтсотп θυμάμα συνδέσσεως λεπтῆς *Lèvit.* xvi. 12. — *Tum*
ερδорδ κεκοσμημένη *Ornata Ezèch.* xxiii. 41.
- Pag. 417. col. 2. lin. 20. *Adde* = *In plurali* εпδераδε
Insidiatores Pap. iii.
- Pag. 417. col. 2. lin. 24. *Adde* = δορδ σπέρμα *Semen fru-
gum Lèvit.* xi. 37. 38. *Semen hominis Lèvit.* xii. 2.
- Pag. 418. col. 1. lin. 28. *Adde* = ηα οтδис οтпот quasi
dimidia hora Apòc. viii. 1.
- Pag. 419. col. 1. lin. 21. *Revera* δοсδс ερχεῖσθαι *Matth.* xi.
17. xiv. 6.
- Pag. 419. col. 1. lin. 30. *Adde* = δεет συνέχισθαι *Coarctari*
Lúc. xii. 50.
- Pag. 419. col. 2. lin. 15. *Revera* δωт ληνδс *Gen.* xxx. 38. 41.
- Pag. 419. col. 2. lin. 26. *Adde* = ρεγδετῆпρωαι εβολ αν-
δραποδισтῆς *qui liberum hominem redigit in servitu-
tem I. Tim.* i. 10.
- Pag. 419. col. 2. lin. 31. *Adde* οтс M. χελώνη *Testudo*
Hos. xii. 11.
- Pag. 420. col. 2. lin. 23. *Adde* = δεωδωп T. βαπτίζεи La-
vare *Marc.* vii. 4. *Aspergere Psal.* i. 7.

- Pag. 421. col. 2. lin. 29. *Adde* = $\Sigma\omega\chi$ *T. et cum suff.*
 δοχ λατομεῖν Fodere *Dèut.* vi. 11. — *Tum* ἐτρήκ fossi, ῥεπώνη ἐτρήκ παῖ ἐτε ἄϊκδοχου putei effossi,
 quos tu non fodisti *Dèut.* vi. 11. (*idem quod* ὤχε).
 Pag. 421. col. 2. lin. 37. *Adde* = ἥλας ἐτῶοσε γλώσσαι
 ψελλίζουσαι Linguae balbutientes *Isài.* xxix. 24. xxxii. 4.
 Pag. 422. col. 2. lin. 6. *Adde* = *Vide* χαλκ.
 Pag. 422. col. 2. lin. 18. *Adde* = αἰδοχῶν συνέκοψα αὐτὸν
 Concidi, Contudi eum *Dèut.* ix. 21.
 Pag. 422. col. 2. lin. 23. *Revera* βεχβοχ ἀποκόπτειν Amputare *Isài.* xviii. 5.
 Pag. 422. col. 2. lin. 32. *Revera* ὠῶ Assare *Dèut.* xvi. 7.
Tum ἐτῶῶ Assati *Exòd.* xii. 8.

INDEX COPTICUS

Δ Basm. pro ε, ο, ω p. 15	ϛ pro κ 157
— et ε permutantur . <i>ib.</i>	— κ et π permutantur. 3
— Basm. pro ε muta . <i>ib.</i>	α et τ permutantur ... 4
— initio vocis 22	ε et η permutantur .. <i>ib.</i>
— <i>circiter</i> 50	— et Δ permutantur . 15
— charact. perfecti ... 96	— Basm. pro Δ ..... <i>ib.</i>
— prae fix. imperativi. 118	— in fine vocis 22
Δθ praemissa 27	— desinentia nominum. 34
Δη praemissa ..... <i>ib.</i>	— desinentia pluralis. 37
— <i>non</i> 81	— nota dativi, accusativi,
— <i>non cum verbis</i> .. 131	ablativi 40. 41
Δρ pro Δρε 96	— <i>magis quam</i> 43
Δρηκ utitur suffixis ... 71	— cum suffixis ... 56. 76
Δρτ <i>fac</i> 119	— <i>qui</i> 68
— prae fix. imperativis . <i>ib.</i>	— charact. praesentis . 94
Δτ praemissa 27	— charact. participii 94. 97
Δτθνε cum suff. 77	— otiosum 95. 99
Δτ pro Δοτ 96. 159	— format futura 102
— Basm. pro οοτ, ωοτ. 17	— prae fix. infinitis 123. 124
Δτρηκ utitur suffixis .. 71	— format participia . 130
Δζη cum suffixis 78	— ων <i>existens</i> ..... <i>ib.</i>
Δχη <i>hora</i> 51	εβολ post verba 79
ε et οτ permutantur .. 3	— η 40. 42
— et π permutantur . <i>ib.</i>	εβολθεη ..... <i>ib.</i>
— et ι permutantur 4. 18	εβολεα ..... <i>ib.</i>
εαί <i>anima</i> 26	εβολει ..... <i>ib.</i>

εβολεγειν	40. 42	εταμετ	67
εβολεγειν	40. 43	εταμετρε	144. 147
εβολεγειν	40. 42	ετπα format partic. fut. 129	
ει pro α, αι	17	ετοοτ	56
ει et ι permutantur ...	4	ετρε	125
ει qui	68	εττη	67
ειθε cum suffixis	77	ετ pro εστ	30. 41
ειρε	125	— prae. nom.	34. 36
ειλ format composita ..	24	— desinent. pluralis ..	37
ει in fine	22	— prae. adverbis ..	80
ειματε	44	ετε desin. pluralis	38
ειματω	ib.	ει pro ω	98
ειματω	ib.	ειμετ	144. 147
ει initio vocis	22	ειμετρε	ib.
— non	81	ειμετρε	ib.
ειε si negans .. 111. 114		ειμωτ	112. 114
ει format composita ..	24	— ωαι	117
— pro ερε	94	ειμωτε	112. 114
ειρε	94. 95	ειμωτη	ib.
ειρε pro ερε	102	ειμωτε si affirmans 112. sq.	
ειρε	56	ει prae. nom.	34. 36
ει prae. nominibus 34. 36		— prae. adverbis ..	80
— prae. adverbis ..	80	ειρη post verba	79
ει prae. nominibus . 34		ειρε cum suffixis ...	76
— qui	68	ειρε post verba	79
— format participia et		ειραι post verba	ib.
adiectiva	69. 129	ειρε cum suffixis ...	78
ετα charact. perfecti ..	99	ειρη post verba	79
ετθε cum suffixis	77	ειρη cum suffixis	78
ετε qui	68	ειη cum suffixis	ib.
— quando	109	η et ε permutantur ...	4
ετα	144. 147	— Basm. pro α, ε ...	16
εταετρε	ib.	— Mem. pro α	ib.
εταματ	67	ηοτ desin. passiva ..	140

ητ desin. pluralis	37	αα praefix. imperativis . . .	119
— desin. passiva	149	αα format composita . . .	24
ητε desin. pluralis	38	ααρε charact. optativi . . .	106
ο et τ permutantur	18	αατατ utitur suffixis . . .	75
— format composita	24	ααε	49
— contractum pro τε	24. 30	αετ praemissa	27. 34
— articulus	30	αεε	49
θα	32	ααατ post verba	80
θαί	66	αααπ	58
θη	67	ααο	57. 60
— et	69	απτ praemissa	27. 34. 47
θηποτ	55. 61	απατε <i>nondum</i> cum ver-	
ορε	121. 87.	bis	140. 87.
ι et ει permutantur	4	απε <i>non</i> cum verbis	138
— additum in fine	16	απελ	144. 146
— Mem. pro ε, ει	<i>ib.</i>	απελτρε	144
— in fine vocis	22	απεπορε	144. 147
— desin. nomen	34	απερ	144. 146
— desin. pluralis	36	απρ	<i>ib.</i>
ιζε <i>si</i> affirmans	112. 87.	απρτρε	144. 147
κ, ρ, et ζ permutantur	3	π excidit	18
— et χ permutantur	18	— initio	22
κα format composita	24	— articulus	30
κεπ utitur suffixis	71	— mutatur in α; θ, λ, ρ . . .	31
κοτη utitur suffixis	<i>ib.</i>	— charact. nomen	33
κοτορη utitur suffixis	<i>ib.</i>	— nota genitivi, dativi,	
λ et ρ permutantur	4. 18	accus., ablativi	40. 41
λα praemissa	27	— cum suffixis	56. 76
λε praemissa	28	— format adverbia	79
λεγ praemissa	<i>ib.</i>	— ... αη <i>non</i>	81
α in fine	22	— ... αη cum verbis	131 sq.
— pro η	30	— praefix. infinitis	123
— <i>non</i> cum verbis	137	— <i>non</i> cum verbis	135
αα da	119	να praemissa	27. 74

πα pronomen	32	πατ character. perfecti . .	99
— <i>circiter</i>	50	πτε nota genitivi . 40. 41	
— character. imperfecti	95	— cum suffixis	55
— format futura 100. sq.		— character. subiunctivi	106
πααζ	74	πτελε	110
παι	66	πτερε	109
— ετ	70	πτη	40. 42
παιατ	75	— cum suffixis	76
παπε	ib.	πτοζ <i>met</i>	54
παψε	ib.	πζε	40. 41
παρπ cum suffixis . .	78	πβι	ib.
πε praemissa	28	οτ et β permutantur . .	3
— articulus	30	— articulus	29
— character. imperfecti	95	— desin. pluralis . .	36. 38
— format fut. Basm. 101. sq.		οτα cum suffixis	75
— <i>sunt</i>	150	οτσε cum suffixis	77
πεα character. plusq. perf.	100	οτε desin. pluralis . . .	38
πει	66	οτεп <i>pars</i>	50
πει cum suffixis	77	οτι desin. pluralis . . .	37
πειп articulus	30. 31	οτη <i>pars</i>	50
πειт	69	οтne <i>pars</i>	ib.
περα pro περε	95	οtte cum suffixis	77
πεσε	75	οτωп <i>pars</i>	50
пет	69	π et β permutantur . .	3
πεψα character. imperf.		— et φ permutantur . 18	
consuetudinis	98	— articulus	30
πι	67	— nota vocativi	42
πι εт	69. 70	πα	32
πιοζ <i>met</i>	54	πα	66
πι articulus	30	παι εт	70
— pro πει	66. 95	πε articulus	30
πια cum suffixis	77	— postpositum imperf.	96
πια cum suffixis	76	— <i>est</i>	150
πιτ <i>qui</i>	68	πει	66

пей ет	70	т адscitum ob suf-	
пейт	69	fixa	153. 154. 156
пет	<i>ib.</i>	та format composita . . .	24
пей <i>feria</i>	50	— articulus possess. . . .	32
пезе	152	— futuri	103
пи	67	таі	66
пи ет	70	таі ет	70
пи articulus	30	таpe charact. futuri . .	103
пи pro пей	66	те articulus	30
птре	128	— <i>est</i>	150
пхип	123	теі	66
пхипре	128	тепт	69
пхипте	<i>ib.</i>	теpa	103
р et λ permutantur . . .	4	тет	69
— notat 100	5	ти	67
— pro 900 improban-		ти ет	70
dum	<i>ib.</i>	тилот	55. 61
р format composita . . .	24	тир utitur suffixis . . .	75
рат utitur suffixis . . .	72	тиртн	55. 61
ре praemissa	28	† format composita . . .	24
— <i>pars</i>	50	— articulus	30
реq praemissa	28	— pro теі	66
ро <i>porta</i> utitur praefixis	72	тн non cum verbis 142. sq.	
— <i>os</i> utitur suffixis . . .	<i>ib.</i>	тот utitur suffixis . . .	72
е et ѡ permutantur . . .	18	тре	121. sq. 127
— in fine	23	ѣ et q permutantur . . .	4
са praemissa	28	— desin. pluralis	36
cor <i>dies</i>	51	ѣ et п permutantur . . .	18
т et з permutantur . . .	4	— articulus	30
— et о permutantur . . .	18	— contractum pro пѣ. <i>ib.</i>	
— format composita . . .	24	ѣа	32
— articulus	30	ѣаі	66
— nota vocativi	42	ѣя	67
— desinentia	149	ѣя ет	69

χ et κ permutantur .. 18	gen articulus 29
χα format composita .. 24	gen 58
ω pro οο improbandum 6	gen <i>facies</i> utitur suffixis. 73
— pro οε 17	gen 58
ψ permutatur cum c,	gen <i>cor</i> in comp. utitur
χ, κ, ς 4. 18	suffixis 73
— intensivum 22	gen cum suffixis 77
ψα cum suffixis 76	γεν 40. 42
— charact. praesentis	γεν ..... <i>ib.</i>
consuetudinis 97	— cum suffixis 76
ψα 112. 116	γεν cum suffixis .. 78
ψατε 110	gen articulus 29
ψα format composita. 25	γεν ψα 117
ψα pro ψατε 98	γεν <i>magis</i> 43
ψατε 110	γεν <i>magis</i> ..... <i>ib.</i>
ψα format composita. 25	γεν <i>magis</i> ..... <i>ib.</i>
ψα praemissa 29	γεν utitur suffixis. 73. 74
ψα non cum verbis 142	gen cum suffixis 77
sq.	κ, γ, κ permutantur .. 3
q et ς permutantur ... 4	— κ, χ, c, ψ, ς per-
— et τ permutantur <i>ib.</i>	mutantur 5. 19
— notat go 5	κ <i>quod</i> 82. 83
— in fine 23	— <i>dicere</i> 152
θ et ρ permutantur .. 18	κ praemissa 29. 34
θα cum suffixis 76	κ 152
θατε cum suffixis ... 78	κ ..... <i>ib.</i>
θατε cum suffixis ... <i>ib.</i>	κ <i>hora</i> 51
θ in comp. utitur suff. 73	κ <i>caput</i> utitur suffixis. 74
θ et ρ permutantur .. 18	— <i>dicere</i> 152
θ praemissa 29	κ <i>ἥρα</i> ..... <i>ib.</i>
θ cum suffixis 76	ς, κ, c, ψ, κ permu-
θ articulus 29	tantur 5. 19
θα cum suffixis . 76. 78	ς praemissa 29. 34

INDEX CAPITUM

CAPUT I.	<i>De Elementis Scripturae</i>	pag. 1
§ 1.	<i>Alphabetum</i>	ib.
§ 2.	<i>Litterarum Pronunciatio</i>	3
§ 3.	<i>Potestas Litterarum Numerica</i>	5
§ 4.	<i>Geminatio Litterarum</i>	6
§ 5.	<i>De Signis Diacriticis</i>	ib.
§ 6.	<i>Lineola</i>	7
§ 7.	<i>Puncta, seu Thebaicum ὀ, et Mem- phiticum ῀</i>	10
§ 8.	<i>Accentus circumflexus</i>	11
§ 9.	<i>Apostrophus</i>	12
CAPUT II.	<i>De Dialectis</i>	13
§ 1.	<i>Clavis Trium Dialectorum</i>	15
CAPUT III.	<i>De Radicibus Primariis</i>	19
§ 1.	<i>De Radicibus Derivatis</i>	21
CAPUT IV.	<i>De Verbis Compositis</i>	23
§ 1.	<i>De Compositis ex duabus Radicibus</i>	ib.
§ 2.	<i>De Compositis cum Particulis</i>	27
CAPUT V.	<i>De Articulis</i>	29
§ 1.	<i>Articulus Indefinitus</i>	ib.
§ 2.	<i>Articulus Definitus</i>	30
§ 3.	<i>Articulus Possessivus</i>	32
CAPUT VI.	<i>Generalis Adnotatio in Universam Grammaticam</i>	ib.
CAPUT VII.	<i>De Nomine</i>	33

	§ 1.	<i>Formae Nominum</i>	pag. 33
	§ 2.	<i>Genus Nominum</i>	34
CAPUT VIII.		<i>De Numero Nominum</i>	35
	§ 1.	<i>Pluralia Regularia Memphitica</i> ..	36
	§ 2.	<i>Pluralia Regularia Thebana</i>	37
	§ 3.	<i>Pluralia Irregularia</i>	38
CAPUT IX.		<i>De Casibus Nominum</i>	40
CAPUT X.		<i>De Comparativis et Superlativis</i> ..	43
CAPUT XI.		<i>De Numeris</i>	44
	§ 1.	<i>Numeri Cardinales</i>	ib.
	§ 2.	<i>Numeri Ordinales</i>	49
	§ 3.	<i>Particulae, et Nomina quae cum Numeris saepe coniunguntur</i>	50
CAPUT XII.		<i>De Pronominibus Personalibus</i> ..	51
	§ 1.	<i>Affixa</i>	52
	§ 2.	<i>Praefixa</i>	ib.
	§ 3.	<i>Suffixa</i>	54
	§ 4.	<i>Casus Obliqui Pronominum</i>	55
	§ 5.	<i>Pronomina Personalia Geminata</i> ..	63
CAPUT XIII.		<i>De Pronomine Possessivo</i>	64
CAPUT XIV.		<i>De Pronomine Demonstrativo</i>	66
CAPUT XV.		<i>De Pronomine Relativo</i>	68
CAPUT XVI.		<i>De Substantivis, quae utuntur Suffixis</i>	71
CAPUT XVII.		<i>De Adiectivis, quae utuntur Suffixis</i>	74
CAPUT XVIII.		<i>De Praepositionibus</i>	75
CAPUT XIX.		<i>De Adverbiis</i>	78
	§ 1.	<i>De n Negativa</i>	81
	§ 2.	<i>De Coniunctione et</i>	82
CAPUT XX.		<i>De Verbis</i>	84
		<i>Paradigma Praefixarum Verbi</i> ..	85
		<i>Adnotationes ad Singula Tempora Verbi</i>	93

	209
I. <i>Tempus Praesens</i>	pag. 93
II. <i>Praesens et Participium</i>	» 94
III. <i>Imperfectum</i>	» 95
IV. <i>Perfectum</i>	» 96
V. <i>Praesens Indefinitum, seu Consuetudinis</i>	» 97
VI. <i>Imperfectum Indefinitum, seu Consuetudinis</i>	» 98
VII. <i>Perfectum Secundum</i>	» 99
VIII. <i>Plusquam Perfectum</i>	» 100
IX. <i>Futurum Primum</i>	ib.
X. <i>Futurum Secundum, et Participium Futuri</i>	» 101
XI. <i>Futurum Tertium</i>	» 102
XII. <i>Futurum Quartum</i>	» 103
	<i>In Quatuor Futura Adnotatio</i> . . . » 104
XIII. <i>Imperfectum Futuri</i>	» 105
XIV. <i>Modus Optativus</i>	» 106
XV. <i>Tempus Subiunctivum</i>	» ib.
XVI. <i>Tempus Compositum cum Particula T. πτερε, M. ετε quando, cum</i> »	109
XVII. <i>Tempus Compositum cum Particula T. ὡστε, M. ὡστε donec, quousque</i>	» 110
	<i>De Particulis Conditionalibus Excursus</i> . . . . . » 111
	<i>Coniunctio T. B. εἴθε, M. ἰθε</i> » 112
	<i>Coniunctio T. εἴωπε, M. εἴωπι, B. εἴωπι</i> . . . . . » 114
XVIII. <i>Tempus Compositum cum Particula ene si</i>	» ib.
XIX. <i>Tempus Compositum cum Particula ὡς si</i>	» 116

	<i>Imperativus</i>	pag. 118
	<i>In Verbum</i> τρε, ορε <i>Excursus</i> ..	121
	<i>Infinitum</i>	123
	<i>Participium</i>	129
CAPUT XXI.	<i>De Verbo Negante</i>	130
	<i>Tempora cum Particula</i> αν	131
	<i>Tempora cum Particula</i> η...αν ..	ib.
	<i>Adnotationes</i>	133
	<i>Tempus cum Particula</i> η	135
	<i>Adnotatio</i>	136
	<i>Tempora cum Particula</i> α	137
	<i>Adnotationes</i>	ib.
	<i>Tempora cum Particula</i> ἰνε	138
	<i>Adnotationes</i>	139
	<i>Tempora Composita cum</i> ἰνατε ..	140
	<i>Adnotationes</i>	141
	<i>Tempora cum Particula</i> T. τᾱ, M.	
	ωτεα	143
	<i>Adnotationes</i>	144
CAPUT XXII.	<i>De Verbis Passivis</i>	148
CAPUT XXIII.	<i>De Verbo Substantivo</i> πε, τε, πε ..	150
CAPUT XXIV.	<i>De Verbo</i> ξε, <i>vel</i> zw <i>dicere</i> ...	152
CAPUT XXV.	<i>De Formis Verborum mutatis ob</i>	
	<i>Suffixa</i>	153
CAPUT XXVI.	<i>De Suffixis Verborum</i>	156
	<i>Monitum</i>	159
	<i>Additamenta ad Lexicon Linguae</i>	
	<i>Copticae</i>	161
	<i>Praefatio</i>	163
	<i>Fragmentum Martyrii S. Coluthi</i> ..	165
	<i>Additamenta ad meum Lexicon Lin-</i>	
	<i>guae Copticae</i>	171
	<i>Index Copticus</i>	201

005637826

FACTA A CENSORIBUS FACULTATE.
